

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Πρακτικά Περιλήψεων Συνεδρίου

**7^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΜΕΣΩ
ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ**

**«Το νέο τοπίο στο Ελληνικό εκπαιδευτικό
σύστημα: Προκλήσεις και Προοπτικές»**

27-29 Μαρτίου 2026

Καβάλα

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Εισαγωγικό σημείωμα

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης διοργανώνει το **7^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΜΕΣΩ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ** στις 27-29 Μαρτίου 2026, υβριδικά, υπό την αιγίδα του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες» του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης και του Δημοκρίτειο Πανεπιστημίου Θράκης. Το Συνέδριο αποτελεί συνέχεια του 6^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου Διδακτικής των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών.

Η γενική θεματική του συνεδρίου «Το νέο τοπίο στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα: Προκλήσεις και Προοπτικές» και ο σκοπός του είναι η παρουσίαση σύγχρονων προσεγγίσεων στην εκπαιδευτική πράξη καθώς επίσης και η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα διδακτικής και αξιοποίησης των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών ως μέσο ενίσχυσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα:

- Ανταλλαγή καλών πρακτικών και καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων.
- Επιστημονικό διάλογο για τις σύγχρονες προκλήσεις και τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις.
- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε θέματα ψηφιακών εργαλείων και αξιολόγησης.
- Δικτύωση μεταξύ εκπαιδευτικών, ερευνητών και φορέων για συνεργασίες και δράσεις.

Απευθύνεται σε: Εκπαιδευτικούς Προσχολικής Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτικούς Α/θμιας Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτικούς Β/θμιας Εκπαίδευσης, Μέλη ΔΕΠ και ΕΠ των ΑΕΙ, Ερευνητές της Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτές Ενηλίκων, Υποψήφιους Διδάκτορες και Διδάκτορες, Προπτυχιακούς και Μεταπτυχιακούς Φοιτητές και Φίλους της Εκπαίδευσης.

Οι θεματικοί άξονες του συνεδρίου είναι τέσσερις:

- ✓ Διδακτική και Σύγχρονες Διδακτικές Καταστάσεις
- ✓ Διδακτική και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- ✓ Γενικά Θέματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών
- ✓ Γενικά Επιστημονικά Θέματα

Θερμές ευχαριστίες απευθύνονται σε όλους τους συνέδρους, στα μέλη των επιτροπών και των προεδρείων, καθώς και στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Πανεπιστημιούπολη Καβάλας) και στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες». Ιδιαίτερη μνεία αξίζει επίσης στους εθελοντές και σε όλους όσους συνέβαλαν, με κάθε τρόπο, στην επιτυχή υλοποίηση του συνεδρίου.

Καβάλα, Μάρτιος 2026

Οργανωτική Επιτροπή

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Επιστημονική Επιτροπή Συνεδρίου

Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής: Καθηγητής Βασίλειος Τσιάντος	
Αγάπη Βασιλειάδου	Κοσμάς Παναγιώτης
Άγγελος Στούμπος	Κωνσταντίνος Μαστροθανάσης
Αθανάσιος Μαλέτσκος	Λεωνίδας Κουτσουμπός
Αλέξανδρος Σπυρόπουλος	Λεωνίδας Φραγγίδης
Αναστάσιος Λιαπάκης	Λυκούργος Μαγκαφάς
Άννα Μπούγια	Μαρία Βλαχάκη
Ασπασία Αντωνέλου	Μαρία Κάλφα
Αχιλλέας Χριστοφορίδης	Μιχαήλ Χανιάς
Βασίλειος Μαρδύρης	Νικόλαος Τσέργας
Βασίλειος Σάλτας	Ξανθή Παρταλίδου
Γεώργιος Αλεξανδρόπουλος	Όλγα Θεμελή
Γεώργιος Κύζας	Όλγα Κατσιάνη
Γεώργιος Τσαντόπουλος	Ολυμπία Λαμπάκη
Γιολάντα Σίσκου	Παναγιώτα Παπαδοπούλου
Γλυκερία Τσεντίδου	Παναγιώτης Στούρας
Δημήτριος Καραμπατζάκης	Σεβαστή Χατζηφωτίου
Δημήτριος Μαδυτινός	Σιδέρης Κυρατσούδη
Ελένη Σινάκου	Σοφία-Μαρία Πουλημένου
Ευάγγελος Ανάγνου	Σταμάτης Παπαδάκης
Ευστάθιος Δημητριάδης	Σταύρος Σταυρινίδη
Ευστάθιος Παπαδόπουλος	Στυλιανή Λυτσιούση
Ιάκωβος Φαντίδης	Συμεών Νικολιδάκης
Ιωάννα Σταθοπούλου	Φωτεινή Κόγια
Ιωσήφ Φραγκούλης	Χαράλαμπος Πουλόπουλος

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου

Άγγελος Στούμπος
Αθανάσιος Μαλέτσκος
Αχιλλέας Χριστοφορίδης
Βασίλειος Σάλτας
Γεώργιος Κύζας
Βασίλειος Τσιάντος
Γεώργιος Τσαντόπουλος
Δημήτριος Καραμπατζάκης
Δημήτριος Μαδυτινός
Ευάγγελος Ανάγνου
Ευριπίδης Παπαδημητρίου
Ευστάθιος Δημητριάδης
Ιάκωβος Φαντίδης
Λεωνίδα Φραγγίδης
Λυκούργος Μαγκαφάς
Μιχαήλ Χανιάς
Νικόλαος Τσέργας
Ξανθή Παρταλίδου
Όλγα Θεμελή
Όλγα Κατσιάνη
Παναγιώτα Παπαδοπούλου
Σεβαστή Χατζηφωτίου
Σιδέρης Κυρατσούδη
Σταύρος Σταυρινίδης
Χαράλαμπος Πουλόπουλος

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Τοπική Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου

Άγγελος Στούμπος
Αθανάσιος Μαλέτσκος
Αναστασία Μαμπεϊντζή
Αχιλλέας Χριστοφορίδης
Βασίλειος Σάλτας
Βασίλειος Τσιάντος
Γεώργιος Κύζας
Γεώργιος Τσαντόπουλος
Δημήτριος Καραμπατζάκης
Δημήτριος Μαδυτινός
Ελένη Παπαδοπούλου
Ελένη Πεφάνη
Ευάγγελος Ανάγνου
Ευριπίδης Παπαδημητρίου
Ευστάθιος Δημητριάδης
Ιάκωβος Φαντίδης
Λεωνίδας Φραγγίδης
Λυκούργος Μαγκαφάς
Μιχαήλ Χανιάς
Νικόλαος Τσέργας
Ξανθή Παρταλίδου
Όλγα Θεμελή
Παναγιώτα Παπαδοπούλου
Σεβαστή Χατζηφωτίου
Σιδέρης Κυρατσούδης
Σπυρίδων Μητρόπουλος

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Θεματικοί Άξονες Συνεδρίου

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

- ΘΑ.1.1. Καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και μεθοδολογίες
- ΘΑ.1.2. Αξιολόγηση στην εκπαίδευση
- ΘΑ.1.3. Καινοτόμες δράσεις στην εκπαίδευση
- ΘΑ.1.4. Εκπαιδευτική έρευνα
- ΘΑ.1.5. Φιλοσοφία της εκπαίδευσης
- ΘΑ.1.6. Μάθηση και διδασκαλία, παιδαγωγική αλληλεπίδραση και συμβουλευτική στην εκπαίδευση
- ΘΑ.1.8. Διαπολιτισμική εκπαίδευση
- ΘΑ.1.9. Καινοτομία στην εκπαίδευση
- ΘΑ.1.10. Οργάνωση, διοίκηση και οικονομία της εκπαίδευσης

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

- ΘΑ.2.1. Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση
- ΘΑ.2.2. Εκπαιδευτικό λογισμικό και αξιολόγησή του
- ΘΑ.2.3. Θεωρητική στήριξη και μεθοδολογία για την ένταξη των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη
- ΘΑ.2.4. Διδακτική εφαρμογή εκπαιδευτικών σεναρίων με αξιοποίηση των ΤΠΕ
- ΘΑ.2.5. Σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση
- ΘΑ.2.6. Εκπαιδευτική αξιοποίηση του διαδικτύου
- ΘΑ.2.7. Εκπαιδευτική αξιοποίηση του Web 2.0
- ΘΑ.2.8. Εκπαιδευτική ρομποτική και τεχνολογία
- ΘΑ.2.9. Διδακτικά σενάρια και καλές διδακτικές πρακτικές με τη χρήση ΤΠΕ
- ΘΑ.2.10. Έρευνα στην εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά θέματα διδακτικής και ΤΠΕ

- ΘΑ.3.1. Εκπαιδευτική αξιοποίηση ψηφιακών παιχνιδιών
- ΘΑ.3.2. Εκπαιδευτική αξιοποίηση των συσκευών κινητής τεχνολογίας
- ΘΑ.3.3. Γραμματισμός, εκπαίδευση και ΤΠΕ
- ΘΑ.3.4. Ψηφιακή ασφάλεια κατά τη χρήση ΤΠΕ στη διδακτική πράξη
- ΘΑ.3.5. Διά Βίου μάθηση και ΤΠΕ
- ΘΑ.3.6. Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην αξιοποίηση των ΤΠΕ
- ΘΑ.3.7. Άλλα θέματα διδακτικής, παιδαγωγικής και ΤΠΕ

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

- ΘΑ.4.1. Θετικές επιστήμες και οι εφαρμογές τους
- ΘΑ.4.2. Τεχνολογικές επιστήμες και οι εφαρμογές τους
- ΘΑ.4.3. Θεωρητικές επιστήμες και οι εφαρμογές τους

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Περιεχόμενα

Η συμβολή της τεχνολογίας στην αντιμετώπιση της δυσλεξίας	18
AI and STEAM Integration in Distance Education: Boosting Engagement and Skill Development in Greek Primary and Early Childhood Education	19
Σύστημα Διαχείρισης Συμβάντων και Ενεργειών Σχολικής Μονάδας: Σχεδιασμός και Υλοποίηση με χρήση Ηλεκτρονικού Ημερολογίου	21
Η διδασκαλία των trap τραγουδιών στο μάθημα της Μουσικής στο Γυμνάσιο. Το παράδειγμα του τραγουδιού <i>Mbarré</i>	23
Η προσέγγιση Fliperentiation στη Γεωγραφία της Ε' Δημοτικού: Η διδασκαλία του κεφαλαίου «Η χλωρίδα και η πανίδα της Ελλάδας»	25
Αξιοποιώντας το διαδίκτυο στη διδακτική προσέγγιση των ηφαιστειών	27
Ενίσχυση της Διδακτικής Πράξης μέσω Καινοτόμων Παιχνιδοποιημένων (3D/VR) και Εξατομικευμένων (ML & BI) Οικοσυστημάτων Μάθησης: Μελέτη Περίπτωσης ArLearn	29
Χαρακτηριστικά των διευθυντών/ντριών Γυμνασίων και Λυκείων που επηρεάζουν τον βαθμό γνώσης και κατανόησης των αρχών της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας	32
Τεχνητή Νοημοσύνη, Εξάρτηση και Επιθυμία για Μάθηση: Ψυχαναλυτικές και Μετα-παιδαγωγικές Προσεγγίσεις.....	35
Μετα-δεξιότητες και Σχισιακή Ευφυΐα στην Εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης: Ψυχαναλυτικές Προοπτικές για την Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών.....	38
Γραμμικό μοντέλο πρόβλεψης του βαθμού γνώσης και κατανόησης των αρχών της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας από τους/τις Διευθυντές/ντριες Γυμνασίων και Λυκείων.....	41
Από τη λογοτεχνία στη δράση: Διερευνητική και πολυτροπική προσέγγιση της φτώχειας μέσω ΤΠΕ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	44
Τυπολογίες υιοθέτησης της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας από Διευθυντές/ντριες Γυμνασίων και Λυκείων.....	46

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από την 3 ^η στην 4 ^η βιομηχανική επανάσταση και η ψηφιακή ιδιότητα του πολίτη: Γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.....	49
Chatbot Μίζου: Ένα καινοτόμο εργαλείο στην εκπαίδευση.....	51
Αποδομώντας τον ηλικιακό ρατσισμό: Μια πρόταση κριτικής γλωσσικής διδασκαλίας βάσει του μοντέλου TRACK.....	52
Διερεύνηση των λαθών μαθητών ΣΤ' Δημοτικού και Α' τάξης Γυμνασίου στις δυνάμεις και διαχείριση αυτών μέσω ψηφιακών εργαλείων και μη παραδοσιακών στρατηγικών διδασκαλίας. Η περίπτωση ενός σχεδίου μαθήματος.....	54
«Ηλεκτρόνια: Διαρκώς σε κίνηση». Ένα διδακτικό σενάριο για τη διδασκαλία του Στατικού Ηλεκτρισμού σε μαθητές δημοτικού.....	57
Σχεδιασμός και ανάπτυξη ψηφιακού εργαλείου αξιολόγησης των μαθητών για τη διδακτική πράξη στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.....	59
Σχεδιασμός Προσβάσιμων 3D Μαθησιακών Περιβαλλόντων μέσω Premedia: Η Περίπτωση του sr Υβριδισμού.....	61
Ψηφιακά δίκτυα ενδοδιασχολικής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών: Προς μια δυναμική κοινότητα πρακτικής και μάθησης.....	64
Ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης μέσω της ευρετικής και διερευνητικής μεθόδου...66	
Από την ερευνητική γνώση στη διδακτική εφαρμογή: ΤΠΕ, micro-projects και Τεχνητή Νοημοσύνη στις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ).....	68
Γονεϊκή τυπολογία στην ανατροφή των παιδιών. Η περίπτωση της ελληνικής οικογένειας.....	70
Υπερ-προστατευτικοί γονείς μαθητών. Τα βαθύτερα αίτια.....	73
Αξιολόγηση στην εποχή της Γενετικής Τεχνητής Νοημοσύνης: από τις παραδοσιακές δοκιμασίες σε αυθεντικές, πολυτροπικές και AI-assisted μορφές τεκμηρίωσης μάθησης.....	76
Σχολείο – Τάξη – Διοίκηση στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης: Πλαίσιο AI Governance για ασφαλή, παιδαγωγικά τεκμηριωμένα και ηθικά υπεύθυνα ενσωμάτωση της ΤΝ.....	79

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από τη Φυλακή στην Κοινωνία: Ο Ρόλος της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Επανάταξη των Κρατουμένων	82
Η κατανόηση των εννοιών του ορίου και του απείρου από μαθητές και μαθήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τη χρήση νέων τεχνολογιών	84
Από το Ουράνιο Τόξο στη Φυσική του Φωτός: Ένα Καινοτόμο Διερευνητικό Σενάριο από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό	87
Ο ρόλος των ΤΠΕ στη γλωσσική ανάπτυξη παιδιών με ΔΕΠΥ: επιδράσεις στη συγκέντρωση και στο άγχος	90
Τυραννοκτόνοι ή Πατροκτόνοι; Η δολοφονία του πρώτου Κυβερνήτη, Ιω. Καποδίστρια. Αναπτύσσοντας την ιστορική ενσυναίσθηση και την κριτική σκέψη μέσω της υλοποίησης βιωματικού σεναρίου ιστορικής προσομοίωσης.	92
Παραγωγή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών βίντεο Χημείας για αλλόγλωσσους μαθητές	94
Προτάσεις παιδαγωγικής αξιοποίησης της εφαρμογής Τεχνητής Νοημοσύνης Brisk Teaching	96
Μαθητές και μαθήτριες σε ρόλο επιστημονικού ανταποκριτή: Η αξιοποίηση των Blogs και των Podcasts για τη διάχυση της επιστημονικής πληροφορίας στη σχολική κοινότητα.....	98
Ανάπτυξη εκπαιδευτικού σεναρίου στη γαλλική ως ξένη γλώσσα μέσω του διαδικτυακού εργαλείου δημιουργίας κόμικς «Pixton»	100
Η τέχνη ως εργαλείο ενίσχυσης της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης των μαθητών/τριών: Μια παρέμβαση Κοινωνικής Εργασίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	102
Διδακτική Αξιοποίηση της Ψηφιακής Αφήγησης για την Αντιμετώπιση των Fake News στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.....	105
Διάλογος, Σώμα και Σκέψη: Η Εκπαιδευτική Δυναμική του Φιλοσοφικού Θεάτρου ..	107
Οι Αντιλήψεις των Διδασκόντων για τον Υποστηρικτικό τους Ρόλο στην Επικοινωνία με τους Σπουδαστές στην εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	109

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα στο μάθημα των Θρησκευτικών: ένα ψηφιακά υποστηριζόμενο βιωματικό διδακτικό σενάριο στο Δημοτικό Σχολείο.....	111
Η εφαρμογή του H/Y στη μάθηση-εξάσκηση της προπαίδειας στο Δημοτικό.....	113
Fiscal Sustainability in the Education Sector: A Political Economy and Policy Perspective.....	116
Res Publica Romana: Από το Φόρουμ στους Θεσμούς και το Δίκαιο. Μια πρόταση διδακτικής αξιοποίησης της Europeana και των Διαδραστικών Εργαλείων (H5P) στη Διδασκαλία της Ιστορίας.....	118
Από το Κύμα στο Μικρόμετρο. Μέτρηση «Αόρατων» Διαστάσεων με STEM Μεθοδολογία.....	120
Αξιοποίηση Ψηφιακών Εργαλείων και Τεχνητής Νοημοσύνης στην Προσχολική Εκπαίδευση: Ένα Διδακτικό Σενάριο για την Ανάπτυξη της Αυτοαντίληψης και την Αποδοχή της Διαφορετικότητας.....	123
Αποδομώντας τον «οίκτο» ως ρευστό ρατσισμό: Μια διδακτική πρόταση στη Λογοτεχνία της Γ' Γυμνασίου με την αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και του Padlet.....	124
Από τη θεωρία στην τάξη: Διαφοροποίηση, συνεργασία και RTI μέσα από τις φωνές των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής.....	126
Διεπιστημονική συνεργασία, δημιουργική γραφή και Κριτικός Γραμματισμός– Παρουσίαση διδακτικού σεναρίου.....	128
Αξιοποίηση γλωσσικών μοντέλων μηχανικής μάθησης σε πειράματα Βιολογίας: Πιλοτική έρευνα σε μαθητές Λυκείου.....	130
Πρόγραμμα εκπαίδευσης εν-ενεργεία νηπιαγωγών για τον σχεδιασμό STEM διδακτικών ενοτήτων με τη χρήση εργαλείων Παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης..	133
Η Ψηφιακή Διάσταση της Ενδοοικογενειακής Βίας: Ψηφιακή Παρακολούθηση και Οικονομικός Έλεγχος στη Σύγχρονη Εποχή.....	135

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η χρήση των Νέων Τεχνολογιών ως σύγχρονη τεχνική διδασκαλίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.....	137
AI Chatbots στο σχολείο: Απόψεις εκπαιδευτικών και προκλήσεις παιδαγωγικής εφαρμογής	139
Διερευνώντας την παιδαγωγική αξιοποίηση επαυξημένης πραγματικότητας και τεχνητής νοημοσύνης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: μελέτη περίπτωσης με διαδραστικές κάρτες Βίκινγκ.....	141
Διερευνώντας την παιδαγωγική ενσωμάτωση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης σε διαφορετικά μαθήματα: ποιοτική μελέτη περίπτωσης	144
Διοίκηση και Ηγεσία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Ευρήματα Ποιοτικής Έρευνας σε Διευθυντές Σχολικών Μονάδων	146
Εφαρμογές της Χημειοπληροφορικής στην Ανάπτυξη Μαθησιακών Αντικειμένων Πολλαπλών Διασυνδεδεμένων Αναπαραστάσεων για την Ονοματολογία Οργανικών Ενώσεων.....	147
Η Τεχνητή Νοημοσύνη ως Παιδαγωγικό Οικοσύστημα Μάθησης: Εμπειρική Διερεύνηση της Κριτικής Σκέψης και της Επιχειρηματολογικής Γραφής στο Επίπεδο CEFR B2	149
Η Διεπιστημονική Παρέμβαση στο Σχολείο: Παράγοντες, Προκλήσεις και Συμβολή στη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση.....	152
Ο ρόλος του μέντορα της σχολικής μονάδας στην καθοδήγηση και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών. Μια πιλοτική ποιοτική μελέτη στον Ν. Καβάλας.....	154
Η διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας ως παράγοντας αλλαγής και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου	156
Επαναπροσδιορίζοντας τη Λογοτεχνική Εμπειρία: Η Τεχνητή Νοημοσύνη ως Συνδημιουργός στην Ψηφιακή Αφήγηση.....	159
Όμιλος Φυσικών Επιστημών Πειραματικού Γυμνασίου Πανεπιστημίου Πατρών: Από την Ευθύγραμμη Ομαλή Κίνηση στην Ανατομία	161

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η επαυξημένη πραγματικότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία: οφέλη, προκλήσεις και στάσεις εκπαιδευτικών	164
Σχεδιασμός και Υλοποίηση Μαθησιακών Σεναρίων Πληροφορικής με Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης και Επαυξημένης Πραγματικότητας: Μελέτη Περίπτωσης στο 1 ^ο Γυμνάσιο Ηγουμενίτσας.....	167
Από τη θέρμανση στην εκδρομή: Συνδημιουργία, Σχεδιαστική Σκέψη και προσομοίωση ενέργειας με BIM Energy	169
Μαθαίνω να εξοικονομώ ενέργεια με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης	172
«Μικροί βοηθοί υγείας.....εν Δράσει(η) Ενεργού Πολίτη»	174
Ψηφιακός μετασχηματισμός στο ελληνικό εκπαιδευτικό οικοσύστημα: από την υλοποίηση υποδομών στην παιδαγωγική καινοτομία	176
Ενδοσχολική Επιμόρφωση και Επαγγελματική Ανάπτυξη: Μια Ποιοτική Διερεύνηση των Προκλήσεων και των Προοπτικών.....	179
Μεταγνωστική γνώση, μεταγνωστικές στρατηγικές και αυτορρυθμιζόμενη μάθηση στα μαθηματικά: Μια παρεμβατική μελέτη σε μαθητές που φοιτούν σε Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο – Λύκειο	180
Σχολική διαμεσολάβηση στη Δευτεροβάθμια Ειδική Αγωγή: πρόληψη και διαχείριση ενδοσχολικής βίας μέσω εκπαίδευσης μαθητών σε στρατηγικές επίλυσης συγκρούσεων	182
Η διδασκαλία του Ρωμαϊκού Δικαίου στη Νομική Σχολή Δ.Π.Θ: Μια διείσδυση στον πυρήνα του ισχύοντος Αστικού Δικαίου	184
Συμπερίληψη στη Γεωγραφία και τις Επιστήμες: Ο Ρόλος των Συμμετοχικών Ψηφιακών Εργαλείων στον (Ανα)σχεδιασμό της Διδακτικής Διαδικασίας.....	185
Ψηφιακός γραμματισμός ενηλίκων και τεχνητή νοημοσύνη: Πρωτοτυπία και αξιοπιστία περιεχομένου	188
Πώς παιδικά βιβλία διαμορφώνουν αντιλήψεις για την κλιματική αλλαγή;.....	191
Αξιοποίηση εργαλείων Web 2.0 στη διδασκαλία οικονομικών μαθημάτων	193
Αναγνώριση θεματικών ομάδων στα κείμενα Νεοελληνικής λογοτεχνίας με χρήση μεθόδου τεχνητής νοημοσύνης.....	195

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Σχεδιασμός και παιδαγωγική αξιοποίηση διδακτικών σεναρίων με Τεχνητή Νοημοσύνη στη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση	197
Από τις μετρήσεις στο νόημα. Διδασκαλία κατασκευής και χρήσης διαγραμμάτων με δεδομένα από πραγματικές μετρήσεις πτήσης CanSat 2025.....	199
Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στις Εκπαιδευτικές Μονάδες Α/ Βάθμιας Εκπαίδευσης. Η άποψη των διευθυντών/ντριών Εκπαιδευτικών Μονάδων νομού Καστοριάς	202
Στάσεις και Προβληματισμοί των Εκπαιδευτικών σχετικά με την Αξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας: Ποσοτική Προσέγγιση	204
Έμφυλη βία στον Ν. Ροδόπης: Θεσμικές προκλήσεις, Τοπικές Ανάγκες και Προοπτικές Πολιτικής.....	207
Αυτοσχεδιάζοντας με τις Τρωάδες του Ευριπίδη: Διαπλοτισμικές και θεατροπαιδαγωγικές διαστάσεις.....	209
AI και Πολυτροπικότητα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Οι πεποιθήσεις των μαθητών για τη χρησιμότητα του Google Notebook LM στη Βιολογία.....	211
Πρόγραμμα αυτόνομης διαβίωσης σε μαθητές και μαθήτριες Ειδικού Νηπιαγωγείου: «Ψωνίζω, Μαγειρεύω, Σερβίρω»	213
Πρόγραμμα θεραπείας σίτισης σε μαθητές και μαθήτριες Ειδικού Νηπιαγωγείου	216
Πρόγραμμα μουσικοκινητικής αγωγής σε μαθητές και μαθήτριες Ειδικού Νηπιαγωγείου	219
Πρόγραμμα προσαρμοσμένων δραστηριοτήτων για την Ενίσχυση της Συμμετοχής και της Λειτουργικής Επικοινωνίας σε μαθητές και μαθήτριες Ειδικού Νηπιαγωγείου....	221
Ερευνητικά Αποτελέσματα από τον 2 ^ο Κύκλο Υλοποίησης της Εφαρμογής Καινοτόμων Διδακτικών Παρεμβάσεων για το Ατομικό Πρότυπο του Bohr και τον Περιοδικό Πίνακα	224
Η Σημασία της Σαφήνειας των Prompts για Ακριβείς και Περιεκτικές Απαντήσεις σε LLMs	227
Από το λάθος στη μάθηση: Ψυχολογικές και παιδαγωγικές όψεις της AI καθοδήγησης	228
Ηθικές προκλήσεις και ψηφιακή ιθαγένεια στη χρήση ΤΠΕ στην εκπαίδευση: Πρόσβαση, ιδιωτικότητα και ακαδημαϊκή ακεραιότητα.....	230

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ψηφιακές τεχνολογίες και Θεατρική Αγωγή: Προσεγγίζοντας τη <i>Λυσιστράτη</i> του Αριστοφάνη, μέσα από το θέατρο, το κουκλοθέατρο και τις ψηφιακές τεχνολογίες. ..	232
Η διαμορφωτική αξιολόγηση στην εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη – προκλήσεις και προοπτικές για το ελληνικό σχολείο.....	234
Η αντίληψη των εκπαιδευτικών για τις διαδικασίες αξιολόγησης: Εμπειρική μελέτη σε σχολεία της Ελλάδας	237
Διαμόρφωση AI agent και αξιοποίηση του σε εφαρμογή εξατομικευμένης διδασκαλίας	240
Βοηθώντας τον Walle: Διδακτική Πρόταση για την Ένταξη της Ηλιακής Ενέργειας και της Βαρυτικής Μπαταρίας στην Τάξη.....	242
Παρανοήσεις μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με το απλό ηλεκτρικό κύκλωμα: Βιβλιογραφική ανασκόπηση.....	245
Escape Room ως καινοτόμο διδακτικό μοντέλο στο ΠΜΣ: «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες»	246
Αξιολόγηση μεθοδολογίας STEM μέσω διδασκαλίας της Χημείας στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση: Καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και προοπτικές.....	249
Διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των μαθητών για τη διδακτέα ύλη στο μάθημα της Βιολογίας στο Λύκειο.....	250
Το μουσικό βίντεο στο μάθημα της Μουσικής στο Γυμνάσιο. Το παράδειγμα του τραγουδιού Espresso.....	253
Αντιλήψεις, ανάγκες και ικανοποίηση γονέων από τη συνεργασία με τους σχολικούς νοσηλευτές.....	255

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η συμβολή της τεχνολογίας στην αντιμετώπιση της δυσλεξίας

Ευγενία Μπαζάνη

Διευθύντρια 13^ο Δημοτικού Σχολείου Χαλανδρίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

E-mail: mpazaneeugenia@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Το θέμα των δυσκολιών στη μάθηση απασχολεί ιδιαίτερα τους επιστημονικούς κλάδους, που ασχολούνται με το ευρύτερο πλαίσιο της μάθησης και της εκπαίδευσης. Βασικό χαρακτηριστικό των παιδιών με διαταραχές στη μάθηση είναι η χαμηλή επίδοση στα σχολικά μαθήματα, γεγονός που οδηγεί σε σχολική αποτυχία και συνεπάγεται πολλές φορές την κοινωνική απόρριψη των παιδιών από τους συνομηλίκους τους. Η δυσλεξία που αποτελεί μία ξεχωριστή Μαθησιακή Δυσκολία, είναι μία ειδική γλωσσική διαταραχή, η οποία εκδηλώνεται από μεταβλητές δυσκολίες σε διαφορετικές εκφάνσεις της γλώσσας και μια εμφανή δυσκολία στην κατάκτηση της συγγραφικής ικανότητας και ορθογραφημένης γραφής.

Σκοπός μας είναι να γίνει μια συστηματική ανάλυση της δυσλεξίας, που αποτελεί μία ξεχωριστή Μαθησιακή Δυσκολία και χαρακτηρίζεται από δυσκολίες στην αποκωδικοποίηση μεμονωμένων λέξεων. Σε αυτό το πλαίσιο κρίθηκε σκόπιμο να παρουσιαστούν τα βαθύτερα αίτια της δυσλεξίας, οι τύποι και τα γενικά χαρακτηριστικά της, οι τρόποι αντιμετώπισής της, καθώς και οι σύγχρονες μέθοδοι παρέμβασης. Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται οι νέες τεχνολογίες στην υπηρεσία της αντιμετώπισης της δυσλεξίας, διότι δημιουργείται ένα εξατομικευμένο τεχνολογικό πρόγραμμα για τις ανάγκες κάθε παιδιού, αλλά και για τις αδυναμίες του, με απώτερο σκοπό την διατήρηση της νεοαποκτηθείσας γνώσης.

AI and STEAM Integration in Distance Education: Boosting Engagement and Skill Development in Greek Primary and Early Childhood Education

Konstantina Alevizou

European University of Cyprus, Greece

E-mail: conny_alev@hotmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

This literature review begins through tracing the common ground between Artificial Intelligence (AI) technology and distance education. However, it most importantly investigates the integration of Artificial Intelligence (AI) technology within the STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, and Mathematics) approach in primary and early childhood educational settings, particularly focusing on the Greek context and whether the synergy among AI technology, STEAM and distance education exists. Drawing on existing literature, the review found a consistent positive impact of educational AI tools (EAIT) on students' educational engagement and the development of crucial 21st-century skills. AI's capacity for personalized learning and differentiated instruction is highlighted as a significant benefit, promoting inclusive learning by adapting to individual student needs.

The paper discusses how various AI tools, can enhance classroom enjoyment and foster students' curiosity and imagination. It also examines the Greek Ministry of Education's proactive stance on integrating STEAM and what actions are being taken. While acknowledging the vast potential, the review also addresses challenges and the critical need for instructors' familiarization with educational AI tools. This synergy of

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

AI, STEAM, and distance education is presented as a transformative force in preparing learners for a technologically driven, interconnected world.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Σύστημα Διαχείρισης Συμβάντων και Ενεργειών Σχολικής Μονάδας: Σχεδιασμός και Υλοποίηση με χρήση Ηλεκτρονικού Ημερολογίου

Νικόλαος Χρήστου ^α, Δημήτριος Κοτσιφάκος ^β

^α Πληροφορικός, Διευθυντής 1^{ου} ΓΕΛ Άρτας, ΟΠΑ - ΑΣΟΕ

E-mail: nchristou@sch.gr

^β Ηλεκτρονικός Μηχανικός, Διευθυντής 1^{ου} Εργαστηριακού Κέντρου Αγίου Δημητρίου,
Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστημίου
Δυτικής Αττικής

E-mail: dimkots@sch.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η αποτελεσματική διαχείριση και ο συντονισμός των πολυάριθμων λειτουργικών συμβάντων (π.χ., συναντήσεις, εκδηλώσεις, προθεσμίες, εκδρομές, διδακτικές επισκέψεις, εργασίες, γονείς, δράσεις, προμηθευτές) αποτελεί μια διαρκή οργανωτική πρόκληση για τις σχολικές μονάδες, συχνά οδηγώντας σε έλλειψη διαφάνειας και καθυστερήσεις. Αυτή η εργασία παρουσιάζει το σχεδιασμό και την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Συμβάντων και Ενεργειών, το οποίο βασίζεται σε ένα κεντρικό Ηλεκτρονικό Ημερολόγιο.

Το σύστημα αναπτύχθηκε χρησιμοποιώντας συμβατικές τεχνολογίες με τις δυνατότητες των σχολικών μονάδων αλλά και προηγμένες Τεχνολογίες Διαδικτύου, όπου αυτό ήταν εφικτό. Το κριτήριο επιλογών για της χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες (PHP, MySQL, HTML, Javascript, AJAX και CSS3), ήταν η εξασφάλιση μιας γρήγορης και δυναμικής ανταπόκριση. Το Συστήματος Διαχείρισης Συμβάντων και Ενεργειών επιτρέπει στους χρήστες (κυρίως στους Διευθυντές και στους Διευθύντριες των σχολικών μονάδων), την καταγραφή, την διαχείριση, την ανάθεση ευθύνης και την παρακολούθηση της προόδου όλων των σχολικών συμβάντων σε πραγματικό χρόνο. Ως

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

μελέτη περίπτωσης, τα αποτελέσματα της πιλοτικής εφαρμογής σε δύο σχολικές μονάδες (1^ο Γενικό Λύκειο Άρτας και 1^ο Εργαστηριακό Κέντρο Αγίου Δημητρίου), έδειξαν σημαντική βελτίωση στην κεντρική ορατότητα των διαδικασιών και εκτιμώμενη μείωση του χρόνου συντονισμού κατά περίπου 30%.

Η άμεση σύνδεση των συμβάντων με τις απαραίτητες ενέργειες (workflow) και τις προθεσμίες βελτιστοποίησε τη συνεργασία και απλοποίησε τη διοικητική ρουτίνα. Συμπερασματικά, το προτεινόμενο Σύστημα Διαχείρισης Συμβάντων και Ενεργειών αποτελεί ένα βιώσιμο και επεκτάσιμο εργαλείο για την ψηφιακή αναβάθμιση της σχολικής διοίκησης, παρέχοντας μια δομημένη, κεντρική πλατφόρμα για όλες τις λειτουργικές ανάγκες.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων

Η διδασκαλία των trap τραγουδιών στο μάθημα της Μουσικής στο Γυμνάσιο. Το παράδειγμα του τραγουδιού *Mbarré*.

Ευγενία Καρούμπαλη

Εκπαιδευτικός Μουσικής ΠΕ.79.01, Πρότυπο Γυμνάσιο Πατρών

E-mail: jennykaroumpali@hotmail.com

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Ένα ταμπού στη μουσική εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι η χρήση της trap μουσικής στην εκπαιδευτική διαδικασία στο Γυμνάσιο παρά το γεγονός ότι εφ' ενός, η μουσική αυτή συγκαταλέγεται στις μουσικές προτιμήσεις των μαθητών και των μαθητριών και αφ' ετέρου το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής Γυμνασίου είναι ανοικτό και ευέλικτο με τον / την εκπαιδευτικό να καλείται να σχεδιάσει μαθησιακά περιβάλλοντα λαμβάνοντας υπ' όψιν τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητριών και των μαθητών.

Η μουσική trap είναι μετεξέλιξη του Gangsta rap. Ενώ η μουσική trap κράτησε κάποια στοιχεία (όσον αφορά το κυρίαρχο αφήγημα που παρουσιάζεται στους στίχους της πλειονότητας των τραγουδιών) από το Gansta rap, το κοινό της trap μουσικής είναι εντελώς διαφορετικό και πολύ πιο ευρύ (άτομα νεαρής ηλικίας) από το κοινό του Gansta rap (περιθωριακοί Αφροαμερικανοί). Στην πραγματικότητα, η trap μουσική σε πολλές περιπτώσεις προσφέρει μέσω του αφηγήματός της (ειδικά στα έφηβα αγόρια) φαντασιώσεις (οι φαντασιώσεις κατά την ακρόαση μουσικής συνηθίζεται σε άτομα εφηβικής ηλικίας) σε μία κοινωνία με μεγάλη ανεργία των νέων, μεν, αλλά και με μεγάλες προσδοκίες για εξουσία (οικονομική και όχι μόνο) (ειδικά για τους άντρες).

Καθώς το κυρίαρχο αφήγημα τόσο του Gansta rap όσο και της trap μουσικής περιγράφει παράνομες δραστηριότητες, προάγει το σεξισμό / μισογυνισμό και ανυψώνει την κοινωνική αναρρίχηση και την οικονομική άνεση ως αυτοσκοπό (ακόμα

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

και αν αυτές είναι αποτέλεσμα παράνομων δραστηριοτήτων) χωρίς κάποιο φίλτρο εξευγενισμού, η μουσική trap κρίνεται ως «ακατάλληλη» για παιδαγωγική αξιοποίηση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η άποψη αυτό, όμως, είναι μάλλον ισοπεδωτική και απόλυτη και έχει ως συνέπεια την απώλεια ευκαιριών διαχείρισης σημαντικών ζητημάτων σχετικά με τη δημοφιλή κουλτούρα, την κοινωνία και την εξωσχολική ζωή των μαθητών και των μαθητριών.

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιαστεί ένα διδακτικό σενάριο το οποίο αξιοποιεί παιδαγωγικά το trap τραγούδι *Mbarré*. Στους στόχους του διδακτικού αυτού σεναρίου συγκαταλέγονται: η ακουστική αναγνώριση των αντιχρονισμών που υπάρχουν στο drum machine του τραγουδιού *Mbarré*, ο προβληματισμός σχετικά με το πως κάποια μουσικά στοιχεία (αντιχρονισμοί) δίνουν στο τραγούδι *Mbarré* μία αίσθηση «διεγερτική» (arousing), η περιγραφή του τρόπου με τον οποίο οπτικοποιείται το ποιητικό κείμενο του τραγουδιού *Mbarré* στο επίσημο μουσικό του βίντεο και η παρατήρηση τόσο στο ποιητικό κείμενο του τραγουδιού *Mbarré* όσο και στην οπτική αφήγηση του επίσημου μουσικού του βίντεο στοιχείων που ανήκουν στο τυπικό αφήγημα της trap μουσικής.

Η συνεργατική μάθηση, η διαθεματική προσέγγιση η βιωματική προσέγγιση και η εκμάθηση με το αυτί είναι οι διδακτικές προσεγγίσεις οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν στο συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο, οι οποίες και προτείνονται στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής Γυμνασίου.

Το διδακτικό αυτό σενάριο εφαρμόστηκε σε τμήματα και των τριών τάξεων του Προτύπου Γυμνασίου Πατρών τις σχολικές χρονικές 2024 – 2025 και 2025 – 2026. Στα τμήματα που εφαρμόστηκε το διδακτικό αυτό σενάριο, το τραγούδι *Mbarré* ανήκε στις μουσικές προτιμήσεις των μαθητριών και των μαθητών κάτι που είχε καταφανεί από δραστηριότητα ανίχνευσης, η οποία είχε λάβει χώρα σε προηγούμενη χρονική στιγμή. Σε γενικές γραμμές τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα επιτεύχθηκαν.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η προσέγγιση Fliperentiation στη Γεωγραφία της Ε' Δημοτικού: Η διδασκαλία του κεφαλαίου «Η χλωρίδα και η πανίδα της Ελλάδας»

Ζωή Σιδηροπούλου ^α, Καφένια Μπότσογλου ^β

^α Υπ. Διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Π.Θ.

E-mail: sidiropoulouzoi@hotmail.com

^β Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Π.Θ.

E-mail: kmpotso@uth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η προσέγγιση Fliperentiation αποτελεί μια καινοτόμο παιδαγωγική πρακτική, καθώς συνδυάζει τα βασικά χαρακτηριστικά της ανεστραμμένης τάξης με τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Εντάσσεται στο πλαίσιο της μικτής μάθησης, επιτρέποντας τη μαθησιακή διαδικασία να επεκτείνεται πέρα από τα στενά όρια της σχολικής αίθουσας και ταυτόχρονα να προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις δυνατότητες κάθε μαθητή. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται οι δύο προσεγγίσεις που συγκροτούν την προσέγγιση Fliperentiation, προκειμένου να αναδειχθεί η κοινή παιδαγωγική τους βάση. Στη συνέχεια, προτείνεται ένα ολοκληρωμένο σχέδιο μαθήματος για τη διδασκαλία του κεφαλαίου «Η χλωρίδα και η πανίδα της Ελλάδας» της Γεωγραφίας της Ε' δημοτικού.

Ο σχεδιασμός βασίζεται στην καινοτόμο προσέγγιση Fliperentiation και αξιοποιεί την ψηφιακή πλατφόρμα e-me. Παρατίθεται μια ακολουθία μαθησιακών εμπειριών που συνδυάζουν τη δια ζώσης και την εξ αποστάσεως διδασκαλία, ενώ προτείνονται κριτήρια διαβαθμισμένης αξιολόγησης, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν οδηγό αποτίμησης της μαθησιακής πορείας. Σκοπός της εργασίας είναι να αναδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο η προσέγγιση Fliperentiation μπορεί να υποστηρίξει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και να προσφέρει ένα περισσότερο συμμετοχικό μαθησιακό

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

περιβάλλον. Παράλληλα, στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας της μαθησιακής διαδικασίας και στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών που επιθυμούν να αναπτύξουν διαδραστικά και συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης με επίκεντρο τον μαθητή και τις ανάγκες του.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Αξιοποιώντας το διαδίκτυο στη διδακτική προσέγγιση των ηφαιστειών

Παναγιώτης Αναστασόπουλος

Γεωλόγος M.Sc.

E-mail: anpan@sch.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η έκρηξη ενός ηφαιστείου είναι φαινόμενο πολύ εντυπωσιακό για τις μαθήτριες και τους μαθητές του Γυμνασίου, το οποίο δεν έχουν βέβαια παρατηρήσει ποτέ δια ζώσης, αλλά μόνο από την τηλεόραση και το διαδίκτυο. Επίσης, η αιτία και ο μηχανισμός δημιουργίας των ηφαιστειών είναι συνήθως άγνωστα πριν τη διδασκαλία της αντίστοιχης ενότητας του μαθήματος της Γεωλογίας – Γεωγραφίας της Α΄ τάξης Γυμνασίου.

Στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος Γεωλογία – Γεωγραφία της Α΄ τάξης Γυμνασίου, που θα ξεκινήσει να εφαρμόζεται τα προσεχή χρόνια, αναφέρεται ότι γενικός στόχος του μαθήματος είναι «να αποκτήσουν οι μαθητές/τριες επάρκεια στη χρήση κατάλληλου λεξιλογίου όταν αναφέρονται σε συγκεκριμένα γεωλογικά και γεωγραφικά φαινόμενα». Στα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της αντίστοιχης θεματικής ενότητας περιλαμβάνονται η δυνατότητα περιγραφής της μορφής και του τρόπου δημιουργίας ενός ηφαιστείου, ο εντοπισμός στον χάρτη ενεργών ηφαιστειών, η αναγνώριση των θετικών και των αρνητικών συνεπειών της δράσης των ηφαιστειών.

Τα φυσικά φαινόμενα που συμβαίνουν σε μεγάλα βάθη και αντίξοες συνθήκες, όπως είναι η άνοδος του μάγματος και η έκρηξη ενός ηφαιστείου, είναι δύσκολο να μελετηθούν και να παρατηρηθούν. Έτσι, η ένταξη της εικόνας και ειδικά της

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

κινούμενης εικόνας στην εκπαιδευτική διαδικασία για τη μελέτη των ηφαιστειών, μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει.

Η πρόκληση του ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών μπορεί να γίνει με την παρουσίαση αποσπασμάτων ταινιών από το διαδίκτυο, που δείχνουν εκρήξεις ηφαιστειών σε διάφορα μέρη του κόσμου, μεταξύ των οποίων και υποθαλάσσια. Η δραστηριότητα των ηφαιστειών συνδέεται με την κίνηση των λιθοσφαιρικών πλακών και την άνοδο ρευστού υλικού από τον μανδύα προς την επιφάνεια της Γης. Μπορούμε να βρούμε οπτικές αναπαραστάσεις των διεργασιών που συμβαίνουν σε μεγάλα βάθη στο εσωτερικό της Γης και έτσι να γίνει κατανοητή η σύνδεση της κατανομής των ενεργών ηφαιστειών με τα όρια των λιθοσφαιρικών πλακών. Στο διαδίκτυο υπάρχουν επίσης ταινίες που παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά και τη δομή των ηφαιστειών, τους τύπους των ηφαιστειών, τον διαχωρισμό τους σε ενεργά και σβησμένα, ενώ πραγματοποιούνται και μετρήσεις της θερμοκρασίας της λάβας τη στιγμή που ρέει.

Στις μέρες μας δίνεται η δυνατότητα παρακολούθησης των πιο γνωστών ενεργών ηφαιστειών, μέσα από κάμερες που μεταδίδουν ζωντανή εικόνα. Πρόκειται για ηφαίστεια όπως της Αίτνας και του Στρόμπολι στην Ιταλία, του Κιλαουέα στη Χαβάη. Επίσης, στο διαδίκτυο υπάρχουν ταινίες που παρουσιάζουν το ηφαιστειακό τόξο της Ελλάδας, τα ηφαίστεια από τα οποία αποτελείται, τη γεωγραφική του θέση και την εξέλιξή του. Ειδικά για το ηφαίστριο της Σαντορίνης, υπάρχουν ταινίες που αναφέρονται στα χαρακτηριστικά του και τις μεγάλες εκρήξεις που συνέβησαν στους ιστορικούς χρόνους.

Προκειμένου να αξιοποιήσουμε τις προαναφερόμενες δυνατότητες του διαδικτύου, είναι αναγκαίο να υπάρχει στην αίθουσα διδασκαλίας προβολικό σύστημα συνδεδεμένο με ηλεκτρονικό υπολογιστή και πρόσβαση στο διαδίκτυο. Οι ιστότοποι είναι ελεύθερα προσβάσιμοι και επιπλέον μπορούν να αξιοποιηθούν σε περίπτωση εφαρμογής σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επιπλέον, οι μαθητές/τριες μπορούν να τους εξερευνήσουν μόνοι τους, με τον δικό τους ρυθμό, όταν θα βρίσκονται στον δικό τους χώρο.

Ενίσχυση της Διδακτικής Πράξης μέσω Καινοτόμων Παιγνιδοποιημένων (3D/VR) και Εξατομικευμένων (ML & BI) Οικοσυστημάτων Μάθησης: Μελέτη Περίπτωσης ArLearn

Ραυτοπούλου Ν.Μ.^α, Πέτρος Πάλλης^β

^α Ομιλος Επιχειρήσεων ΑΠΟΨΗ, Τμήμα Στατιστικής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

E-mail: noraraftopoulou@aueb.gr

^β Τμήμα Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

E-mail: ppalis@aegean.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η σύγχρονη διδακτική πράξη αντιμετωπίζει πληθώρα προκλήσεων, σχετιζόμενων τόσο με φυσικούς περιορισμούς (λ.χ. γεωγραφικές αποστάσεις), όσο και με τεχνικούς περιορισμούς (λ.χ. ανεπαρκείς υλικοτεχνικές υποδομές), αλλά και με την, ενίοτε, χαμηλή μαθητική εμπλοκή, στην εκπαιδευτική διαδικασία. Λύση στο προαναφερθέν πρόβλημα προσφέρουν τα σύγχρονα Πληροφοριακά Οικοσυστήματα, που στοχεύουν στην εγκαθίδρυση της Καινοτόμου, Εξατομικευμένης, Εξ' Αποστάσεως, Εκπαίδευσης.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει το ArLearn, ένα διαλειτουργικό (“cross-platform” – ΗΥ/κινητό τηλέφωνο/δυνατότητα μεμονωμένης εγκατάστασης), καινοτόμο παιγνιδοποιημένο (“gamified”), και εξατομικευμένο (μέσω Αλγορίθμων Μηχανικής Μάθησης), Σύστημα Μάθησης Επιχειρηματικής Ευφυΐας. Πιο συγκεκριμένα, το Σύστημα αναπτύσσει παιγνιδοποιημένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες 3D και VR (“Virtual Reality” – «Εικονική Πραγματικότητα»), περιλαμβάνοντας δέκα (10) εικονικές θεματικές εργαστηριακές προσομοιώσεις στους τομείς της Φυσικής, της Χημείας και της Βιολογίας, πέντε (5) εικονικά εργαστήρια στους τομείς της Μηχανικής και των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δέκα (10) διαδραστικά σενάρια αφήγησης στα Αγγλικά και τα Μαθηματικά, πέντε (5) προσομοιώσεις και

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

μελέτες περίπτωσης στη Λογοτεχνία και τις Τέχνες, δύο (2) εκπαιδευτικά διαδραστικά σενάρια αφήγησης και λήψης αποφάσεων, υλοποιημένα μέσω εικονικών κόσμων, για την εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις έννοιες της Επιχειρηματικότητας και της Καινοτομίας, καθώς και είκοσι (20) σκηνές διάδρασης Εικονικής Πραγματικότητας (VR), σε τομείς STEAM (“*Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics*”), συμπεριλαμβανομένων των Τεχνολογιών Πληροφορίας–Τηλεπικοινωνιών–Ψηφιακών Δεξιοτήτων, της Γεωργίας–Ασφάλειας Τροφίμων και Υγιεινής–Περιβάλλοντος, του Τουρισμού–Αναψυχής–Δραστηριοτήτων Ελεύθερου Χρόνου, της Παιδαγωγικής–Εκπαιδευτικών Επιστημών και της Γαλάζιας (Θαλάσσιας) Οικονομίας.

Παράλληλα, το Σύστημα ενσωματώνει Αλγορίθμους Μηχανικής Μάθησης (συμπεριλαμβανομένων τεχνικών μείωσης διαστάσεων, όπως η Ανάλυση Κύριων Συνιστωσών· αλγορίθμων συσταδοποίησης, όπως οι *K-Means* και *DBSCAN*· μεθόδων κατηγοριοποίησης, όπως ο *Αφελής Μπεϋζιανός Κατηγοριοποιητής*, οι αλγόριθμοι *k-Πλησιέστερων Γειτόνων*, και τα *Τυχαία Δάση*· μοντέλων Διατακτικής Λογιστικής Παλινδρόμησης· προσεγγίσεων συστημάτων συστάσεων, όπως το συνεργατικό φιλτράρισμα, το φιλτράρισμα βάσει περιεχομένου και οι υβριδικές μέθοδοι· τεχνητών νευρωνικών δικτύων· τεχνικών εκμάθησης συνόλου· καθώς και μεθόδων ανίχνευσης ακραίων τιμών), οι οποίοι και τροφοδοτούν, στη συνέχεια, το Υποσύστημα Επιχειρηματικής Ευφυίας του Συστήματος, με απώτερο σκοπό, την εξαγωγή αναλυτικής, εξατομικευμένης ανατροφοδότησης, σε ολόκληρη την εμπλεκόμενη εκπαιδευτική αλυσίδα (*Εκπαιδευτικοί Φορείς, Εκπαιδευτές, Εκπαιδευόμενοι*).

Επιπροσθέτως, το *ApLearn* ενσωματώνει ένα ανθρωποκεντρικό Υποσύστημα Συμβουλευτικής Υποστήριξης (“*Mentoring*”), λειτουργώντας, έτσι, «με τον άνθρωπο στον βρόχο της λήψης αποφάσεων» (“*human-in-the-loop*”).

Η συνολική μαθησιακή συμπεριφορά καταγράφεται μέσω Καίριων Δεικτών Απόδοσης (“*KPIs*”), όπως είναι οι Δείκτες Αλληλεπίδρασης, Προόδου και Εμπλοκής, αποτυπώνοντας, τόσο την επίδοση, όσο και την ποιότητα της μαθησιακής εμπειρίας. Στη συνέχεια, οι Εκπαιδευόμενοι, αλλά και οι Εκπαιδευτές/Εκπαιδευτικοί Φορείς

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

λαμβάνουν τα εξαγόμενα αποτελέσματα σε Εξατομικευμένους Πίνακες Αναφοράς (“*Personalized Feedback Dashboards*”), προκειμένου να αναλύεται η μαθησιακή δυναμική της μονάδας/τάξης, και να δίδεται η δυνατότητα έγκαιρης παρέμβασης.

Το ArLearn αποτελεί, κατά τον τρόπο αυτόν, ένα προσαρμοστικό Οικοσύστημα Μάθησης (“*Learning Ecosystem*”), πλήρως συμβατό και με τις Αρχές Προσβασιμότητας, που υποστηρίζει την εφαρμογή εμπυθιστικών καινοτόμων τεχνολογιών, μαθησιακής αναλυτικής, συμβουλευτικής υποστήριξης, αλλά και επιχειρηματικής ευφυίας, θέτοντας, έτσι, τις βάσεις για τη διαμόρφωση καινοτόμων, παιχνιδοποιημένων, κοινωνικά και τεχνικά βιώσιμων, πολυδιάστατων, συμπεριληπτικών και «έξυπνων» Συστημάτων Μάθησης.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Χαρακτηριστικά των διευθυντών/ντριών Γυμνασίων και Λυκείων που επηρεάζουν τον βαθμό γνώσης και κατανόησης των αρχών της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας

Αργύριος Φουντανάκης ^α, Βασίλειος Τσιάντος ^β

^α Μεταπτυχιακός Φοιτητής, ΔΠΜΣ Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες ΔΠΘ

E-mail: argifyn@gmail.com

^β Καθηγητής Τμήματος Φυσικής ΔΠΘ

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η υιοθέτηση των αρχών της διοίκησης ολικής ποιότητας (ΔΟΠ) στη διοίκηση σχολικών μονάδων απαιτεί από τον/τη διευθυντή/ντρια, την διαμόρφωση ενός καθαρού οράματος και την καλλιέργεια συμμετοχικής κουλτούρας, παράλληλα με την οργάνωση και λειτουργία του σχολείου με σκοπό την συνεχή βελτίωση. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι αποφάσεις πρέπει να βασίζονται στη συστηματική συλλογή και αξιοποίηση δεδομένων, τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών. Έτσι, η αυτοαξιολόγηση, ως διαδικασία θεσμοθετημένη στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, αναδεικνύεται σε μηχανισμό που μετατρέπει τις αρχές της ΔΟΠ σε έναν σταθερό ετήσιο κύκλο αποτίμησης, σχεδιασμού, δράσης και ανατροφοδότησης, ενώ ταυτόχρονα στηρίζει την ευθυγράμμιση του σχολείου με ευρωπαϊκά και διεθνή πλαίσια ποιότητας και λογοδοσίας. Ωστόσο, η αποτελεσματική εφαρμογή αυτής της λογικής προϋποθέτει οι διευθυντές/ντριες να κατανοούν σε βάθος τη φιλοσοφία και τις βασικές αρχές της ΔΟΠ ώστε να οι διαδικασίες να εφαρμόζονται ουσιαστικά, και να οδηγούν σε αλλαγή κουλτούρας και πρακτικών. Γι' αυτό θεωρήθηκε κρίσιμο να διερευνηθεί ποιά δημογραφικά και επαγγελματικά χαρακτηριστικά συνδέονται με υψηλότερα επίπεδα

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

γνώσης και κατανόησης των αρχών της ΔΟΠ, ώστε να τεκμηριωθούν στοχευμένες παρεμβάσεις υποστήριξης και επιμόρφωσης.

Η μελέτη ακολούθησε ποσοτική ερευνητική προσέγγιση και τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, το οποίο διανεμήθηκε σε 765 διευθυντές/ντρίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις Περιφερειακές Διευθύνσεις Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, με 314 έγκυρες απαντήσεις (41,05%). Η δομική εγκυρότητα εξετάστηκε μέσω διερευνητικής παραγοντικής ανάλυσης (PCA, Varimax), αναδεικνύοντας τέσσερις διακριτούς παράγοντες: (α) γνώση – κατανόηση αρχών ΔΟΠ, (β) αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας, (γ) βελτίωση ποιότητας, (δ) ευρωπαϊκή/διεθνής εναρμόνιση, με υψηλή αξιοπιστία κλιμάκων (Cronbach's α έως 0,889). Για τον παράγοντα «Γνώση και κατανόηση των αρχών της ΔΟΠ» εξετάστηκαν διαφορές μεταξύ ομάδων ως προς το φύλο (t-test), καθώς και ως προς τα έτη θητείας, τον τύπο της σχολικής μονάδας, την τοποθεσία της σχολικής μονάδας, και το επίπεδο/συνάφεια σπουδών (Kruskal –Wallis). Για διμερείς συγκρίσεις με μη κανονικές κατανομές εφαρμόστηκε Mann –Whitney U. Παράλληλα υπολογίστηκε, όπου ήταν απαραίτητο το μέγεθος επίδρασης (Cohen's d ή r).

Τα ευρήματα έδειξαν ότι το φύλο σχετίζεται με διαφοροποίηση στη γνώση και κατανόηση των αρχών της ΔΟΠ. Πιο συγκεκριμένα, οι γυναίκες διευθύντριες εμφάνισαν στατιστικά σημαντικά υψηλότερες τιμές από τους άνδρες ($p=0,002$), με μέτριο μέγεθος επίδρασης (Cohen's $d \cong 0,35$). Αντίθετα, τα έτη θητείας σε διευθυντική θέση δεν διαφοροποιούν στατιστικά σημαντικά τον δείκτη ($p=0,059$), παρότι καταγράφηκε τάση υψηλότερων τιμών στους πιο έμπειρους διευθυντές και διευθύντριες, άνω των 9 ετών. Ιδιαίτερα ισχυρό εύρημα προέκυψε για την επιμόρφωση στη ΔΟΠ. Όσοι και όσες είχαν παρακολουθήσει σχετική επιμόρφωση παρουσίασαν σαφώς υψηλότερα επίπεδα γνώσης και κατανόησης σε σύγκριση με όσους και όσες δεν είχαν ($p<0,001$), με μεγάλο μέγεθος επίδρασης ($r \cong 0,51$), γεγονός που δείχνει ουσιαστική και όχι μόνο στατιστική διαφορά. Συνολικά προέκυψε ότι η εννοιολογική

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

επάρκεια στη ΔΟΠ δεν προκύπτει αυτόματα από την εμπειρία, αλλά συνδέεται καθοριστικά με στοχευμένη επαγγελματική ανάπτυξη. Αυτό ενισχύει την ανάγκη συστηματικής επιμόρφωσης και υποστήριξης, ώστε η αυτοαξιολόγηση να λειτουργεί ως μηχανισμός κουλτούρας ποιότητας και όχι ως διαδικασία συμμόρφωσης.

Η συμβολή του άρθρου στο πεδίο είναι τριπλή. Πρώτον, προσφέρει ένα εμπειρικά τεκμηριωμένο και αξιόπιστο πλαίσιο τεσσάρων παραγόντων για τη μέτρηση της ΔΟΠ στο ελληνικό σχολείο. Δεύτερον, παρέχει εμπειρική ένδειξη ότι συγκεκριμένα χαρακτηριστικά διευθυντών και διευθυντριών, ιδίως το φύλο, συνδέονται με διαφοροποιήσεις στη γνώση και κατανόηση των αρχών της ΔΟΠ. Τρίτον, τεκμηριώνει με ισχυρό τρόπο ότι η συμμετοχή σε επιμόρφωση στη ΔΟΠ αποτελεί καθοριστικό παράγοντα ενίσχυσης της εννοιολογικής επάρκειας, προσφέροντας σαφή βάση για τον σχεδιασμό πολιτικών επαγγελματικής ανάπτυξης και ηγεσίας με επίκεντρο την ποιότητα.

Διδακτική των Επιστημών μέσω

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Τεχνητή Νοημοσύνη, Εξάρτηση και Επιθυμία για Μάθηση: Ψυχαναλυτικές και Μετα-παιδαγωγικές Προσεγγίσεις

Μαρία Σουβλίδη

Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 Φωκίδα & Ευρυτανία, Ψυχολόγος

E-mail: souvlidimedu@gmail.com

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τι «συμβαίνει πραγματικά» στη μαθησιακή σχέση όταν η Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) εισέρχεται στο πεδίο της σχολικής γνώσης. Αντί να αντιμετωπίζεται η TN μόνο ως ένα χρήσιμο εργαλείο παραγωγής υλικού ή γρήγορων απαντήσεων, η εισήγηση την προσεγγίζει ως ένα νέο συμβολικό αντικείμενο που επηρεάζει τη θέση του μαθητή απέναντι στη γνώση, τη θέση του εκπαιδευτικού ως φορέα αυθεντίας και, κυρίως, τον τρόπο με τον οποίο γεννιέται ή αποδυναμώνεται η επιθυμία για μάθηση. Αυτό που «ψάχνουμε» είναι να κατανοήσουμε πότε η TN ενισχύει την πορεία προς την αυτονομία και πότε, αντίθετα, εγκαθιστά ή ενισχύει μορφές εξάρτησης που ακυρώνουν τη μαθησιακή διαδικασία ως προσωπική εμπειρία νοήματος.

Κεντρικό ερώτημα της εισήγησης είναι το εξής: όταν ο μαθητής στρέφεται στην TN, στρέφεται σε ένα βοήθημα που του επιτρέπει να μάθει, ή στρέφεται σε μια αυθεντία που «ξέρει» και άρα τον απαλλάσσει από το να σκέφτεται; Για να απαντηθεί αυτό, αξιοποιούνται δύο ψυχαναλυτικά σχήματα που φωτίζουν διαφορετικές λειτουργίες της TN στη μαθησιακή σχέση. Από τη μία πλευρά, με βάση τον Winnicott, εξετάζεται η δυνατότητα η TN να λειτουργήσει ως μεταβατικό αντικείμενο: ένα ενδιάμεσο στήριγμα που δεν υποκαθιστά τη σχέση και τη σκέψη, αλλά παρέχει προσωρινή ασφάλεια, μειώνει το άγχος και διευκολύνει τον πειραματισμό. Σε αυτή τη λειτουργία, η TN μπορεί να βοηθήσει τον μαθητή να κάνει το κρίσιμο βήμα από το «δεν μπορώ μόνος»

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

προς το «μπορώ να δοκιμάσω, να κάνω λάθος, να αναστοχαστώ και να σταθώ πιο αυτόνομα». Η TN, δηλαδή, λειτουργεί ως υποστήριξη που επιτρέπει τη μετάβαση, όχι ως αντικατάσταση της μάθησης. Από την άλλη πλευρά, με βάση τον Lacan, εξετάζεται ο κίνδυνος η TN να εγκαθιδρυθεί ως «Μεγάλος Άλλος»: ως μια μορφή παντογνώστη φορέα που εμφανίζεται να εγγυάται την αλήθεια και την ορθότητα της γνώσης. Όταν η TN καταλαμβάνει αυτή τη θέση, η μάθηση μετατρέπεται σε λήψη έτοιμων απαντήσεων, ο μαθητής παύει να κατοικεί δημιουργικά στο «δεν ξέρω», και η επιθυμία για κατανόηση αντικαθίσταται από την ανάγκη για άμεση βεβαιότητα. Αυτό που «ψάχνουμε» εδώ είναι τα σημάδια αυτής της μετατόπισης: πότε ο μαθητής χρησιμοποιεί την TN για να σκεφτεί καλύτερα και πότε για να αποφύγει τη σκέψη· πότε η TN ανοίγει δρόμο και πότε κλείνει το ερώτημα.

Η εισήγηση υποστηρίζει ότι το κρίσιμο παιδαγωγικό διακύβευμα δεν είναι η χρήση της TN καθαυτή, αλλά η διατήρηση τριών στοιχείων που συγκροτούν τη μάθηση ως ζωντανή διαδικασία: της έλλειψης, της αβεβαιότητας και του ερωτήματος. Η έλλειψη δεν σημαίνει αποτυχία, αλλά τον απαραίτητο χώρο όπου κάτι δεν είναι ακόμη γνωστό και άρα μπορεί να αναζητηθεί. Η αβεβαιότητα δεν είναι παθολογία, αλλά το «υλικό» μέσα στο οποίο καλλιεργείται η σκέψη, η περιέργεια και η αντοχή στο μη-έτοιμο. Το ερώτημα δεν είναι απλή διατύπωση απορίας, αλλά η ψυχική κίνηση που κινητοποιεί το υποκείμενο προς τη γνώση. Όταν η TN κλείνει αυτά τα στοιχεία με πρόωρη βεβαιότητα, τότε η μάθηση κινδυνεύει να απογυμνωθεί από την υποκειμενικότητά της.

Με βάση τα παραπάνω, η εισήγηση καταλήγει σε μια μετα-παιδαγωγική πρόταση: να επανατοποθετηθεί η TN ως «ελλειμματικός εταίρος» στη μαθησιακή διαδικασία. Δηλαδή, όχι ως αυθεντία που εγγυάται, αλλά ως εργαλείο που λειτουργεί μέσα σε όρια, αφήνοντας ενεργό τον χώρο της αμφιβολίας και της διερεύνησης.

Στο πλαίσιο αυτό, ο εκπαιδευτικός αποκτά κρίσιμο ρόλο ως ρυθμιστής της συμβολικής θέσης της TN: καλείται να οργανώσει παιδαγωγικές πρακτικές όπου η TN χρησιμοποιείται για να στηρίζει τη σκέψη, αλλά ποτέ για να ακυρώσει τη διαδικασία της μάθησης. Αυτό που τελικά «ψάχνουμε» και υπερασπιζόμαστε είναι μια μάθηση που

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

παραμένει ανθρώπινη, σχεσιακή και νοηματοδοτημένη: μια μάθηση όπου ο μαθητής δεν παίρνει απλώς απαντήσεις, αλλά συγκροτεί τον εαυτό του ως υποκείμενο που μπορεί να επιθυμεί, να ρωτά, να αντέχει την αβεβαιότητα και να κατακτά γνώση με προσωπικό νόημα.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Μετα-δεξιότητες και Σχεσιακή Ευφυΐα στην Εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης: Ψυχαναλυτικές Προοπτικές για την Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών

Μαρία Σουβλίδη

Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 Φωκίδα & Ευρυτανία, Ψυχολόγος

E-mail: souvlidimedu@gmail.com

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά θέματα διδακτικής και ΤΠΕ

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την επαγγελματική ανάπτυξη και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN), υποστηρίζοντας ότι η ουσιαστική καινοτομία που εισάγει η TN στην εκπαίδευση δεν είναι πρωτίστως τεχνολογική, αλλά βαθιά παιδαγωγική και ψυχική. Παρότι η τεχνολογία μετασχηματίζει τις μορφές πρόσβασης στη γνώση, η εκπαιδευτική διαδικασία παραμένει ένα κατεξοχήν ανθρώπινο και σχεσιακό γεγονός, το οποίο δεν μπορεί να αναχθεί σε μηχανισμούς αποδοτικότητας ή αυτοματοποίησης (Biesta, 2010). Στη διεθνή συζήτηση για την TN στην εκπαίδευση, η έμφαση δίνεται συχνά στις λειτουργικές της δυνατότητες, όπως η παραγωγή διδακτικού υλικού, η εξατομίκευση της μάθησης και η υποστήριξη της αξιολόγησης (Holmes et al., 2019). Ωστόσο, αυτή η εργαλειακή πρόσληψη της TN τείνει να αποσιωπά τις βαθύτερες μετατοπίσεις που επιφέρει στη σχέση του υποκειμένου με τη γνώση, τη βεβαιότητα και την αυθεντία. Όπως επισημαίνει ο Selwyn (2023), η TN δεν αλλάζει μόνο το «πώς» μαθαίνουμε, αλλά και το «τι σημαίνει» να γνωρίζουμε σε ένα περιβάλλον όπου η απάντηση προηγείται του ερωτήματος.

Η εισήγηση προτείνει ένα θεωρητικό πλαίσιο που μετατοπίζει το κέντρο βάρους από τις τεχνικές δεξιότητες χρήσης της TN στις λεγόμενες μετα-δεξιότητες δεύτερης τάξης. Οι δεξιότητες αυτές δεν αφορούν την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών, αλλά τη ρύθμιση της σκέψης, της κρίσης και της παιδαγωγικής πράξης σε συνθήκες

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

πολυπλοκότητας και αβεβαιότητας (Pellegrino & Hilton, 2012). Η ικανότητα ανοχής στην αβεβαιότητα, η αναστοχαστική σκέψη και η κριτική στάση απέναντι στην πληροφορία καθίστανται κεντρικές, καθώς η ΤΝ αποδυναμώνει τα παραδοσιακά σχήματα βεβαιότητας και γραμμικής μάθησης. Παράλληλα, κεντρική θέση στο προτεινόμενο πλαίσιο κατέχει η έννοια της σχεσιακής ευφυΐας, η οποία αναφέρεται στην ικανότητα του εκπαιδευτικού να δημιουργεί, να διατηρεί και να ρυθμίζει σχέσεις που καθιστούν δυνατή τη μάθηση. Η παιδαγωγική έρευνα έχει αναδείξει επανειλημμένα ότι η μάθηση ευδοκιμεί σε περιβάλλοντα ψυχολογικής ασφάλειας, αναγνώρισης και εμπιστοσύνης (Rogers, 1969· Hattie, 2009). Η σχεσιακή ευφυΐα δεν αποτελεί συμπληρωματική δεξιότητα, αλλά βασική προϋπόθεση για την ενεργοποίηση της μαθησιακής επιθυμίας.

Υπό το πρίσμα της ψυχαναλυτικής σκέψης, οι παραπάνω έννοιες επανανοηματοδοτούνται μέσω της νοητικοποίησης και της σχεσιακότητας. Η νοητικοποίηση ορίζεται ως η ικανότητα κατανόησης της συμπεριφοράς του εαυτού και των άλλων ως έκφρασης εσωτερικών ψυχικών καταστάσεων, όπως σκέψεις, συναισθήματα και επιθυμίες (Fonagy et al., 2002). Στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, η νοητικοποίηση επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να βλέπει τη μαθησιακή συμπεριφορά όχι ως απλή απόδοση ή αποτυχία, αλλά ως ψυχικό γεγονός που συνδέεται με άγχος, φόβο, προσδοκία ή επιθυμία για αναγνώριση. Μέσα από αυτή την οπτική, η μάθηση νοείται ως γεγονός σχέσης και όχι ως απλή μετάδοση γνώσεων. Όπως υποστηρίζει ο Britzman (1998), η εκπαίδευση εμπεριέχει εγγενώς το στοιχείο του «μη-γνωστού», το οποίο ενεργοποιεί την επιθυμία για νόημα και κατανόηση.

Η ΤΝ, παρέχοντας άμεσες απαντήσεις, κινδυνεύει να συρρικνώσει αυτόν τον χώρο της δημιουργικής αμφιβολίας, εάν δεν ενταχθεί παιδαγωγικά με επίγνωση. Στη βάση αυτής της θεωρητικής σύνθεσης, η εισήγηση προτείνει ένα μοντέλο επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών που οργανώνεται γύρω από έξι βασικούς άξονες: την ανοχή στην αβεβαιότητα, την αναστοχαστική κρίση, τη νοητικοποίηση της μαθησιακής συμπεριφοράς, την παιδαγωγική οριοθέτηση της τεχνολογίας, την καλλιέργεια σχέσεων

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

αναγνώρισης και αμοιβαιότητας και την ηθική παιδαγωγική ευθύνη. Οι άξονες αυτοί συνδέονται με μια αντίληψη της επιμόρφωσης που δεν περιορίζεται στη μεταφορά δεξιοτήτων, αλλά στοχεύει στη συγκρότηση παιδαγωγικού ήθους και επαγγελματικής ταυτότητας (Schön, 1983).

Καταληκτικά, υποστηρίζεται ότι ο εκπαιδευτικός στην εποχή της ΤΝ καλείται να λειτουργεί ως διαμεσολαβητής ανάμεσα στον μαθητή, την επιθυμία για μάθηση και την αλγοριθμική πραγματικότητα. Ο ρόλος του δεν είναι να ανταγωνιστεί την τεχνολογία, αλλά να διατηρήσει ζωντανό τον χώρο του ερωτήματος, της αμφιβολίας και της κριτικής αυτονομίας, υπερασπιζόμενος τη μάθηση ως ανθρώπινη, σχεσιακή και ηθικά φορτισμένη διαδικασία (Biesta, 2015).

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Γραμμικό μοντέλο πρόβλεψης του βαθμού γνώσης και κατανόησης των αρχών της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας από τους/τις Διευθυντές/ντριες Γυμνασίων και Λυκείων

Αργύριος Φουντανάκης ^α, Βασίλειος Τσιάντος ^β

^α Μεταπτυχιακός Φοιτητής, ΔΠΜΣ Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες
Τεχνολογίες ΔΠΘ

E-mail: argifyn@gmail.com

^β Καθηγητής Τμήματος Φυσικής ΔΠΘ

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η εφαρμογή των αρχών της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας (ΔΟΠ) στην εκπαίδευση προϋποθέτει ένα ελάχιστο επίπεδο κατανόησης από τους/τις διευθυντές/ντριες που καλούνται να ηγηθούν των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης, στοχοθεσίας και συνεχούς βελτίωσης στις σχολικές τους μονάδες. Στο ελληνικό πλαίσιο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου η αυτοαξιολόγηση συνδέεται με θεσμοθετημένες διαδικασίες και δείκτες, προκύπτει ως κρίσιμο ερώτημα ποιοι παράγοντες σχετίζονται με υψηλότερα επίπεδα γνώσης και κατανόησης των αρχών της διοίκησης ολικής ποιότητας από τους διευθυντές και τις διευθύντριες, ώστε να διαμορφωθούν τεκμηριωμένες κατευθύνσεις για την ενδυνάμωση της σχολικής ηγεσίας σε ζητήματα ποιότητας και συνεχούς βελτίωσης.

Μελετήθηκε δείγμα 314 διευθυντών και διευθυντριών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (41,05% ανταπόκριση σε 765 προσκλήσεις) των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, με ερωτηματολόγιο πενταβάθμιας κλίμακας Likert. Η παραγοντική ανάλυση ανέδειξε

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

τέσσερις παράγοντες (68,149% διακύμανση), με τον παράγοντα «Γνώση και κατανόηση των αρχών της ΔΟΠ» να έχει πολύ καλή αξιοπιστία ($\alpha = 0,889$).

Με πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση προέκυψε ένα γραμμικό μοντέλο πρόβλεψης της γνώσης και κατανόησης των αρχών της διοίκησης ολικής ποιότητας. Ως ανεξάρτητες μεταβλητές αξιοποιήθηκαν το φύλο, τα έτη θητείας σε θέση διευθυντή ή διευθύντριας, η παρακολούθηση επιμόρφωσης σχετικής με τη διοίκηση ολικής ποιότητας και η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου στη Δημόσια Διοίκηση ή και στη Διοίκηση της Εκπαίδευσης. Το μοντέλο που προέκυψε ήταν στατιστικά σημαντικό ($F = 31,942$, $p < 0,001$) και εξηγεί το 29,3% της διακύμανσης της εξαρτημένης μεταβλητής ($R^2 = 0,293$), προσφέροντας μια ουσιαστική αλλά μερική ερμηνεία του φαινομένου. Οι βασικές διαγνωστικές ενδείξεις υποστήριξαν την καταλληλότητα της εφαρμογής, με δείκτη Durbin Watson 1,998 και πολύ χαμηλή πολυσυγγραμμικότητα (VIF από 1,031 έως 1,143).

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η γνώση και κατανόηση των αρχών της διοίκησης ολικής ποιότητας εμφανίζει συνολικά υψηλές τιμές στο δείγμα, με μέση τιμή περίπου 3,823 και τυπική απόκλιση 0,869, ενώ πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες τοποθετούνται στο ανώτερο διάστημα τιμών της κλίμακας. Σε ό,τι αφορά τους συντελεστές του μοντέλου, όλες οι ανεξάρτητες μεταβλητές αναδείχθηκαν στατιστικά σημαντικές ($p < 0,05$), με την επιμόρφωση στη διοίκηση ολικής ποιότητας να έχει τη μεγαλύτερη σχετική βαρύτητα στο μοντέλο (τυποποιημένος συντελεστής Beta 0,429). Η εξίσωση του προκύπτοντος γραμμικού μοντέλου, με κωδικοποίηση X_1 φύλο (1 άνδρας, 2 γυναίκα), X_2 έτη θητείας ως διευθυντής ή διευθύντρια (1: 1 έως 3, 2: 4 έως 6, 3: 7 έως 9, 4: 9 και άνω), X_3 επιμόρφωση (1 όχι, 2 ναι), X_4 σχετικό μεταπτυχιακό (1 όχι, 2 ναι), αποτυπώνεται ως

$$Y = 1,73 + 0,329 \cdot X_1 + 0,072 \cdot X_2 + 0,749 \cdot X_3 + 0,26 \cdot X_4$$

Η πρακτική αξία του μοντέλου αναδεικνύεται μέσα από παραδείγματα εφαρμογής, όπου μεταβολές όπως η συμμετοχή σε επιμόρφωση και η κατοχή σχετικού μεταπτυχιακού μετακινούν αισθητά την προβλεπόμενη τιμή του δείκτη, από επίπεδα

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

χαμηλότερης γνώσης και κατανόησης σε επίπεδα υψηλής και πολύ υψηλής γνώσης και κατανόησης.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η συστηματική επιμόρφωση στη διοίκηση ολικής ποιότητας αποτελεί τον ισχυρότερο παράγοντα πρόβλεψης της γνώσης και κατανόησης των αρχών, ενώ η εμπειρία σε θέση ευθύνης, το φύλο και οι σχετικές διοικητικές σπουδές συμβάλλουν επίσης στη διαμόρφωση υψηλότερων επιπέδων. Παράλληλα, το γεγονός ότι το μοντέλο ερμηνεύει περίπου το ένα τρίτο της διακύμανσης αφήνει σημαντικό χώρο για παράγοντες που σχετίζονται με την οργάνωση της σχολικής μονάδας και το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο, όπως το σχολικό κλίμα, τους διαθέσιμους πόρους, την συνεργασία και την εμπλοκή όλων των ενδιαφερομένων και τη θεσμική υποστήριξη.

Η συμβολή της εργασίας συνοψίζεται σε τρία σημεία. Πρώτον, παρουσιάζει ένα τεκμηριωμένο γραμμικό μοντέλο πρόβλεψης για τη γνώση και κατανόηση των αρχών της διοίκησης ολικής ποιότητας. Δεύτερον, χρησιμοποιεί ένα ερωτηματολόγιο που αποτυπώνει με συνέπεια τη γνώση και κατανόηση των αρχών, ενισχύοντας την αξιοπιστία των συμπερασμάτων. Τρίτον, αναδεικνύει πρακτικές κατευθύνσεις για επιμόρφωση και ενίσχυση της εφαρμογής των αρχών της διοίκησης ολικής ποιότητας στις σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Διδακτική

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από τη λογοτεχνία στη δράση: Διερευνητική και πολυτροπική προσέγγιση της φτώχειας μέσω ΤΠΕ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Παναγιώτης Στούρας

Φιλόλογος – Ιστορικός

E-mail: stourasp@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παιδική φτώχεια συνιστά ένα πολυπαραγοντικό κοινωνικό ζήτημα με άμεσες επιπτώσεις στη σχολική εμπειρία, στη συναισθηματική ανάπτυξη και στις δυνατότητες ισότιμης συμμετοχής των μαθητών/τριών στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η παιδαγωγική διαχείριση τέτοιων θεμάτων προϋποθέτει μαθησιακά περιβάλλοντα που ενισχύουν τη σύνδεση της γνώσης με αυθεντικά κοινωνικά συμφραζόμενα, την ενεργή εμπλοκή των μαθητών/τριών και την ανάπτυξη κριτικού στοχασμού.

Η παρούσα περίληψη - εισήγηση παρουσιάζει ένα διδακτικό σενάριο που αξιοποιεί το λογοτεχνικό κείμενο «Όμως ο μπαμπάς δεν ερχόταν» της Έλλης Αλεξίου (Β΄ Γυμνασίου), με στόχο τη διερεύνηση της φτώχειας μέσα από την παιδική οπτική και τη σταδιακή μετάβαση των μαθητών/τριών από την κατανόηση της ατομικής εμπειρίας στη συνειδητοποίηση των κοινωνικών και πολιτισμικών διαστάσεων του φαινομένου. Η διδακτική παρέμβαση οργανώνεται σε ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο, αξιοποιώντας το «Μοντέλο Ρόμβου» ως δομή εξέλιξης της μαθησιακής διαδικασίας από την ανάδειξη του προβλήματος στη σύνθεση γνώσης και στον αναστοχασμό.

Η μαθησιακή εμπειρία υποστηρίζεται από εκτεταμένη και παιδαγωγικά στοχευμένη χρήση ψηφιακών εργαλείων (Mentimeter, Padlet, Canva, Flip, Thinglink, Google My Maps, Coggle, WordArt, Kahoot, Google Forms), τα οποία λειτουργούν ως περιβάλλοντα διερεύνησης, συνεργασίας και πολυτροπικής έκφρασης. Οι μαθητές/τριες παράγουν αυθεντικά μαθησιακά προϊόντα, συνθέτουν δεδομένα από διαφορετικές πηγές

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

και αναπτύσσουν δεξιότητες ψηφιακού, κοινωνικού και κριτικού γραμματισμού, ενισχύοντας παράλληλα τη μεταγνωστική τους επίγνωση και τη δυνατότητα αυτορρύθμισης της μάθησης.

Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στη βιωματική εμπλοκή των μαθητών/τριών και στη συστηματική επεξεργασία συναισθημάτων, στάσεων και αξιών που αναδύονται από τη λογοτεχνική αφήγηση. Η μαθησιακή διαδικασία οργανώνεται με τρόπο που ευνοεί τη συνεργασία, την ανάληψη ρόλων και την ενεργή συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών, καλλιεργώντας ένα περιβάλλον ισότιμης συμμετοχής και σεβασμού της ετερότητας. Η ενσωμάτωση διαφοροποιημένων δραστηριοτήτων και ευέλικτων τρόπων έκφρασης υποστηρίζει την πρόσβαση στη γνώση για μαθητές/τριες με διαφορετικά μαθησιακά προφίλ και πολιτισμικές αφετηρίες.

Παράλληλα, το σενάριο προωθεί τη σύνδεση της σχολικής μάθησης με τη δημόσια σφαίρα, ενθαρρύνοντας τους/τις μαθητές/τριες να επεξεργαστούν προτάσεις κοινωνικής ευαισθητοποίησης και συλλογικής δράσης. Η ενασχόληση με ζητήματα κοινωνικής ανισότητας, κοινωνικής αλληλεγγύης και δικαιωμάτων ενισχύει τη διαμόρφωση στάσεων υπευθυνότητας, συμμετοχής και δημοκρατικής συνείδησης.

Η εισήγηση αναδεικνύει τη δυναμική της συνδυαστικής αξιοποίησης της λογοτεχνίας και των ΤΠΕ ως πλαισίου παιδαγωγικής καινοτομίας, κοινωνικού προβληματισμού και μετασχηματιστικής μάθησης, προσφέροντας ένα τεκμηριωμένο και εφαρμόσιμο παράδειγμα καλής διδακτικής πρακτικής για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Τυπολογίες υιοθέτησης της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας από Διευθυντές/ντριες Γυμνασίων και Λυκείων

Αργύριος Φουντανάκης ^α, Βασίλειος Τσιάντος ^β

^α Μεταπτυχιακός Φοιτητής, ΔΠΜΣ Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες
ΔΠΘ

E-mail: argifyn@gmail.com

^β Καθηγητής Τμήματος Φυσικής ΔΠΘ

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (ΔΟΠ) αντιμετωπίζει τη διοίκηση ως συνεχή διαδικασία βελτίωσης, με κεντρικές αρχές τη συμμετοχικότητα, την αυτοαξιολόγηση, την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων. Στην εκπαίδευση, οι αρχές αυτές αποκτούν νόημα μόνο όταν ενσωματώνονται στην καθημερινή λειτουργία των σχολικών μονάδων, μέσα από σταθερές πρακτικές συνεργασίας, συντονισμού και ανατροφοδότησης. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος των διευθυντών και των διευθυντριών είναι καθοριστικός, καθώς καλούνται να στηρίξουν και να οργανώσουν τις αντίστοιχες διαδικασίες, λειτουργώντας παράλληλα μέσα σε ένα περιβάλλον όπου η εναρμόνιση της χώρας με ευρωπαϊκές και διεθνείς κατευθύνσεις εντείνει τις απαιτήσεις για λογοδοσία, διαφάνεια και ποιότητα.

Στην παρούσα εργασία, αποτυπώνεται η αποδοχή των αρχών της ΔΟΠ από διευθυντές και διευθύντριες σχολικών μονάδων, με βάση ποσοτικά δεδομένα από 314 διευθυντές και διευθύντριες γυμνασίων και λυκείων των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, όπως αυτή εκφράζεται μέσω τεσσάρων παραγόντων, «γνώση και κατανόηση των αρχών της ΔΟΠ», «αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας», «συνεχής βελτίωση της ποιότητας», «ευρωπαϊκή και διεθνής εναρμόνιση», οι οποίοι προέκυψαν από διερευνητική

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

παραγοντική ανάλυση, με την τιμή κάθε παράγοντα να προκύπτει ως μέσος όρος των απαντήσεων στις δηλώσεις που τον συγκροτούν.

Για τη διερεύνηση των διαφοροποιήσεων εφαρμόστηκε ανάλυση συστάδων, που οδήγησε σε λύση τριών ομάδων, αναδεικνύοντας διακριτά προφίλ στάσης απέναντι στους τέσσερις παράγοντες της ΔΟΠ. Η ομάδα 3 (N=197) έχει σταθερά υψηλές τιμές και στους τέσσερις παράγοντες, δείχνοντας ένα προφίλ διευθυντών και διευθυντριών που γνωρίζουν τις βασικές αρχές της ΔΟΠ, βλέπουν θετικά την αυτοαξιολόγηση, δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη συνεχή βελτίωση και συνδέουν τη λειτουργία του σχολείου με ευρωπαϊκές και διεθνείς κατευθύνσεις για την ποιότητα. Η ομάδα 1 (N=65) δείχνει ένα προφίλ διευθυντών και διευθυντριών που γνωρίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις βασικές αρχές της ΔΟΠ και αντιμετωπίζουν θετικά τη βελτίωση της ποιότητας, όμως κρατούν πιο επιφυλακτική στάση απέναντι στην αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Παράλληλα, η σύνδεση με την ευρωπαϊκή και διεθνή διάσταση της ΔΟΠ εμφανίζεται πιο συγκρατημένη, με αποτέλεσμα η αποδοχή της φιλοσοφίας να είναι πιο έντονη στις γενικές αρχές και στον στόχο της βελτίωσης παρά στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης. Η ομάδα 2 (N=52) αποτυπώνει ένα προφίλ διευθυντών και διευθυντριών που δεν φαίνεται να έχουν σε βάθος γνώση και κατανόηση των βασικών αρχών της ΔΟΠ. Παρ' όλα αυτά, αντιμετωπίζουν πιο θετικά την αυτοαξιολόγηση και τη βελτίωση της ποιότητας ως διαδικασίες του σχολείου, ενώ η ευρωπαϊκή και διεθνής διάσταση εμφανίζεται πιο αδύναμη. Συνολικά, πρόκειται για μια ομάδα που δίνει μεγαλύτερο βάρος σε πρακτικές και διαδικασίες, χωρίς να τις συνδέει με την ίδια καθαρότητα με το εννοιολογικό υπόβαθρο της ΔΟΠ.

Οι διαφορές μεταξύ των τριών ομάδων τεκμηριώθηκαν στατιστικά (Kruskal – Wallis, $p < 0,001$). Το συνολικό μοτίβο δείχνει ότι η γνώση και κατανόηση των αρχών και η στάση απέναντι στην αυτοαξιολόγηση είναι οι δύο διαστάσεις που διαχωρίζουν με συνέπεια τα προφίλ, ενώ η βελτίωση ποιότητας και η ευρωπαϊκή και διεθνής εναρμόνιση αναδεικνύουν κυρίως την υπεροχή της ομάδας 3 έναντι των άλλων δύο.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Τα τρία προφίλ που προέκυψαν μπορούν να αξιοποιηθούν για τον σχεδιασμό στοχευμένων προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης, προσαρμοσμένων σε πραγματικές ανάγκες. Για τους διευθυντές και τις διευθύντριες των οποίων η κατανόηση των αρχών είναι περιορισμένη, η έμφαση μπορεί να δοθεί στην εμβάθυνση στις βασικές έννοιες και στη γενικότερη φιλοσοφία της ΔΟΠ. Για όσους εμφανίζουν επιφυλακτικότητα απέναντι στην αυτοαξιολόγηση, προτεραιότητα μπορεί να είναι η ενίσχυση της κατανόησής της ως διαδικασίας ανατροφοδότησης και συλλογικής στοχοθεσίας. Παράλληλα, η εμπειρία των διευθυντών και των διευθυντριών της τρίτης ομάδας μπορεί να αξιοποιηθεί, ώστε πρακτικές που εφαρμόζονται ήδη με συνέπεια να διαχυθούν σε άλλες σχολικές μονάδες μέσω συνεργασιών και δικτύσεων. Με αυτόν τον τρόπο, τα ευρήματα μετατρέπονται σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις υποστήριξης υποψήφιων ή και εν ενεργεία στελεχών.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από την 3^η στην 4^η βιομηχανική επανάσταση και η ψηφιακή ιδιότητα του πολίτη: Γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Ευαγγελία Βούλγαρη

*Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης -Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστήμιου
Πελοποννήσου*

E-mail: evoulgari11@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Στόχος της παρούσας εκπαιδευτικής παρέμβασης ήταν η καλλιέργεια της ψηφιακής ιδιότητας του πολίτη των μαθητών σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Για τον σκοπό αυτό σχεδιάστηκαν θεματικές ενότητες που κάλυπταν τη χρήση του ChatGPT σε προσωπικά ζητήματα, τη λειτουργία των αλγορίθμων και των ψευδών ειδήσεων στο YouTube, την πολιτική χειραγώγηση στο Facebook και τις αρχές της υπεύθυνης ψηφιακής πολιτεϊότητας. Η εκπαιδευτική παρέμβαση πραγματοποιήθηκε την σχολική χρονιά 2023-2024 σε μαθητές δύο γυμνασίων του νομού Αρκαδίας (Τυρός και Άγιος Ανδρέας) κατά τη διάρκεια του μαθήματος των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων. Από το πρώτο γυμνάσιο στην παρέμβαση συμμετείχαν 22 μαθητές ενώ από δεύτερο 17.

Με βάση τη στατιστική ανάλυση (Paired Samples Statistics) βρέθηκε ότι ο μέσος όρος της κατανόησης της ψηφιακής ιδιότητας του πολίτη και της τεχνητής νοημοσύνης σημειώνεται στο 14,75 πριν από την παρέμβαση και μετά την παρέμβαση στο 15,78. Οι μαθητές παρουσίασαν σαφή βελτίωση και στις δεξιότητες ψηφιακής ιδιότητας του πολίτη μετά την παρέμβαση, με τον μέσο όρο να αυξάνεται από 7,80 σε 9,58. Τα αποτελέσματα αναφορικά με το CHATGPT οδήγησαν σε στατιστικά σημαντική ενίσχυση των δεξιοτήτων ψηφιακής ιδιότητας του πολίτη των μαθητών, τόσο σε γνωστικό όσο και σε κριτικο-ηθικό επίπεδο, όπως αποτυπώθηκε: (α) στην αύξηση της

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

γνώσης για τις χρήσεις και τις λειτουργίες του ChatGPT (μέσος όρος από 17,70 πριν την παρέμβαση σε 27,60 μετά, $p < 0,001$), και β) στη βελτίωση της ικανότητας αξιολόγησης της αξιοπιστίας των πληροφοριών και της διασταύρωσής τους με έγκυρες πηγές. Η παρέμβαση για το YouTube είχε στατιστικά σημαντική επίδραση στην ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών σχετικά με τη λειτουργία των αλγορίθμων του και την κριτική αντιμετώπιση των ψευδών ειδήσεων, όπως αποτυπώνεται: (α) στην καθολική κατανόηση της έννοιας του αλγορίθμου (από 92,5% άγνοια πριν, σε 100% γνώση μετά), (β) στην ενίσχυση της ικανότητας εντοπισμού και αντιμετώπισης ψευδών ειδήσεων, τόσο σε επίπεδο αυτοπεποίθησης (από 95% χαμηλή αυτοπεποίθηση σε 90% υψηλή) όσο και σε επίπεδο υπεύθυνης δράσης (αναφορά, ενημέρωση άλλων). Αναφορικά με το Facebook ο μέσος όρος των γνώσεων των μαθητών σχετικά με την πολιτική χειραγώγηση αυξήθηκε σημαντικά από 13,55 πριν την παρέμβαση σε 17,90 μετά την παρέμβαση.

Chatbot Μίζου: Ένα καινοτόμο εργαλείο στην εκπαίδευση

Κυριάκος Μ. Τσολακίδης

MSc Καθηγητής Κλ. ΠΕ 86 (Πληροφορικής). Διευθυντής Γυμνασίου Σερβίων

Κοζάνης

E-mail: kmsolakidis@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης στον χώρο της εκπαίδευσης έχει φέρει στο προσκήνιο καινοτόμα ψηφιακά μέσα, που αναδιαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται και οργανώνεται η διδασκαλία. Ανάμεσα στις πλέον σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές συγκαταλέγονται οι συνομιλιακοί πράκτορες, τα λεγόμενα chatbots. Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα αποτελεί το Μίζου, ένα διαλογικό εργαλείο μάθησης, που χρησιμοποιείται κυρίως στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στα γνωστικά αντικείμενα της Ιστορίας και των Αρχαίων Ελληνικών από Μετάφραση.

Το παρόν άρθρο επιχειρεί να διερευνήσει τον ρόλο των συνομιλιακών πρακτόρων στη μαθησιακή διαδικασία εστιάζοντας στις διδακτικές εφαρμογές του εκπαιδευτικού chatbot Μίζου. Ειδικότερα, αρχικά παρουσιάζονται οι βασικές αρχές, που διέπουν τη λειτουργία τους, ενώ στη συνέχεια γίνεται αναφορά στα πλεονεκτήματα, αλλά και στους περιορισμούς, που απορρέουν από τη χρήση τους. Ακολουθεί η παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών του chatbot Μίζου, ενώ το άρθρο ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα, που προκύπτουν από την αξιοποίησή του.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Αποδομώντας τον ηλικιακό ρατσισμό: Μια πρόταση κριτικής γλωσσικής διδασκαλίας βάσει του μοντέλου TRACK

Κωνσταντίνος Μακρής

Υποψήφιος Διδάκτωρ Γλωσσολογίας Παν. Αιγαίου - Διευθυντής ΓΕΛ Λαυρίου

E-mail: Konstmakris18@gmail.com

2^{ος} Θεματικός Άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ -

Η σύγχρονη εκπαιδευτική έρευνα συντείνει στη διαπίστωση ότι μια αποτελεσματική διδασκαλία προϋποθέτει, πέραν της γνώσης του διδακτικού αντικειμένου, την ικανότητα του/της εκπαιδευτικού να αξιοποιεί παιδαγωγικές στρατηγικές και ψηφιακούς πόρους που μπορούν να υποστηρίξουν και να εμπλουτίσουν τη μαθησιακή εμπειρία. Στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό για την ενσωμάτωση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη διδασκαλία κυρίαρχη θεωρείται σήμερα η θέση του μοντέλου TRACK (Technological, Pedagogical and Content Knowledge), το οποίο εστιάζει στην παράλληλη αξιοποίηση Περιεχομένου, Παιδαγωγικής και Τεχνολογίας. Η φιλοσοφία του μοντέλου αυτού αποτυπώνεται έμπρακτα και στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών της Νεοελληνικής Γλώσσας για το Λύκειο (2022), που προκρίνει μια ολιστική, κριτική και πολυτροπική προσέγγιση της γλωσσικής διδασκαλίας και δίνει έμφαση στην καλλιέργεια των πολυγραμματισμών (multiliteracies).

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει μια ενδεικτική πρόταση διδασκαλίας για το γλωσσικό μάθημα της Β' Λυκείου βάσει του μοντέλου TRACK, η οποία αναδεικνύει τη συμβολή της τεχνολογίας στην ενίσχυση του γραμματισμού, της κριτικής σκέψης και της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών/τριών. Το προτεινόμενο σενάριο εστιάζει ειδικότερα στο θέμα των ηλικιακών στερεοτύπων που διακινούνται υπόρρητα στον λόγο της τηλεοπτικής μυθοπλασίας, στοχεύοντας στην

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

κριτική τους αποδόμηση, την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης αλλά και την ανάπτυξη δεξιοτήτων γλωσσικής και κειμενικής ικανότητας. Αυτό επιδιώκεται μέσα από την ανάλυση αποσπασμάτων δημοφιλών κωμικών σειρών της ελληνικής τηλεόρασης και την αξιοποίηση σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων όπως το Padlet και το Quizizz, στο πλαίσιο δραστηριοτήτων που συνδυάζουν τη διαθεματικότητα, την παιχνιδοποίηση και τη συνεργατική μάθηση.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

**Διερεύνηση των λαθών μαθητών ΣΤ΄ Δημοτικού και Α΄ τάξης
Γυμνασίου στις δυνάμεις και διαχείριση αυτών μέσω ψηφιακών
εργαλείων και μη παραδοσιακών στρατηγικών διδασκαλίας. Η
περίπτωση ενός σχεδίου μαθήματος.**

Δημήτριος Σταφίδας

ΠΕ70/ΠΕ80-Υποψ. διδ. ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών

E-mail: dimitriosstafidas@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Το άρθρο αυτό πραγματεύεται το ζήτημα των μαθηματικών λαθών με έμφαση στην έννοια των δυνάμεων, όπως αυτή διδάσκεται στη ΣΤ΄ τάξη του Δημοτικού και στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου. Αρχικά παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο που αφορά στην έννοια του λάθους στα Μαθηματικά, αναδεικνύοντας τη δυσκολία σαφούς ορισμού του και τη διαφοροποίησή του από τις παρανοήσεις και τις απροσεξίες. Το λάθος προσεγγίζεται ως συστηματικό φαινόμενο που συνδέεται με τις εννοιολογικές δομές των μαθητών και όχι ως τυχαίο ή περιστασιακό γεγονός.

Αρχικά παρουσιάζονται κατηγορίες μαθηματικών λαθών (Boufi & Kafoussis, 1991; Cockburn, 1999; Καρούση, 1994; Ράπτη, 2002), οι οποίες αποδεικνύουν τον πολυπαραγοντικό χαρακτήρα τους. Στη συνέχεια εξετάζεται η επιστημολογική προσέγγιση του λάθους μέσα από διαφορετικά θεωρητικά ρεύματα μάθησης, στα οποία είτε το λάθος στερείται παιδαγωγικής αξίας (Κολέζα, 2006; Παντελέων, 2004), είτε αντιμετωπίζεται ως αναπόσπαστο και δημιουργικό στοιχείο της μαθησιακής διαδικασίας, που μέσω της γνωστικής σύγκρουσης μπορεί να οδηγήσει σε εννοιολογική αλλαγή και βαθύτερη κατανόηση της γνώσης (Τουμάσης, 2002). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη θεωρία των Διδακτικών Καταστάσεων (Brousseau, 1997), σύμφωνα με την

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

οποία η προσωρινή κατασκευή λανθασμένων γνώσεων αποτελεί αναγκαίο στάδιο για την οικοδόμηση της νέας γνώσης.

Ακολούθως, παρουσιάζεται η θέση της έννοιας των δυνάμεων στα ισχύοντα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών του Δημοτικού και του Γυμνασίου. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση και η διδακτική εμπειρία αναδεικνύουν ότι οι μαθητές εμφανίζουν πλήθος συστηματικών και εννοιολογικών λαθών στις δυνάμεις, τα οποία συχνά διατηρούνται και σε μεγαλύτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες (Avcu, 2010; Büchter, 2016; Cangelosi et al., 2013; Duatepe Pasku, 2008; Lakoff & Nunez, 2000; Μανάρας, 2003). Ιδιαίτερα συχνά παρατηρείται η αντιμετώπιση των δυνάμεων ως απλού πολλαπλασιασμού (Confrey & Smith, 1995; Lakoff & Nunez, 2000), η λανθασμένη εφαρμογή ιδιοτήτων μέσω υπεργενίκευσης, καθώς και δυσκολίες στη χρήση μηδενικών, αρνητικών και κλασματικών εκθετών. Τα λάθη αυτά δεν είναι μεμονωμένα, αλλά εμφανίζονται διαχρονικά και διεθνώς, γεγονός που υποδηλώνει κοινές γνωστικές διεργασίες.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τρόποι διδακτικής διαχείρισης των μαθηματικών λαθών, με έμφαση στη συστηματική ανάλυση, ταξινόμηση και αξιοποίησή τους ως μαθησιακές ευκαιρίες. Προτείνονται συγκεκριμένες στρατηγικές διδασκαλίας, όπως η χρήση αντιπαραδειγμάτων, ο αναστοχασμός, η αυτοεξήγηση, το ηθελημένο λάθος του εκπαιδευτικού, η επαλήθευση (Brousseau, 1997), η σκόπιμη χρήση λανθασμένων παραδειγμάτων και η αξιοποίηση συμβολικών και γραφικών αναπαραστάσεων (Ojose, 2015). Οι στρατηγικές αυτές στοχεύουν στη δημιουργία γνωστικής σύγκρουσης και στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών, προάγοντας την κριτική σκέψη και τη μεταγνώση.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συμβολή των ψηφιακών εργαλείων στη διδασκαλία των Μαθηματικών και ειδικότερα των δυνάμεων. Αναδεικνύονται τα πλεονεκτήματα των ΤΠΕ, όπως η άμεση ανατροφοδότηση, η διερευνητική μάθηση, οι δυναμικές αναπαραστάσεις και η ενίσχυση της βιωματικής διάστασης της μάθησης. Παρουσιάζονται μάλιστα κάποια ενδεικτικά ψηφιακά εργαλεία που μπορούν να

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

αξιοποιηθούν στη διδασκαλία των δυνάμεων, επισημαίνοντας ωστόσο ότι αυτά λειτουργούν επικουρικά και δεν υποκαθιστούν τον ρόλο του εκπαιδευτικού.

Τέλος, προτείνεται ένας σχεδιασμός διδακτικής παρέμβασης τεσσάρων φάσεων, ο οποίος περιλαμβάνει αρχική διδασκαλία με παραδοσιακές τεχνικές, διαγνωστική αξιολόγηση, επαναδιδασκαλία με μη παραδοσιακές στρατηγικές και ψηφιακά εργαλεία και επαναξιολόγηση. Το άρθρο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συστηματική μελέτη και διδακτική αξιοποίηση των λαθών στις δυνάμεις, σε συνδυασμό με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας και να αποτελέσει πεδίο περαιτέρω έρευνας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

«Ηλεκτρόνια: Διαρκώς σε κίνηση». Ένα διδακτικό σενάριο για τη διδασκαλία του Στατικού Ηλεκτρισμού σε μαθητές δημοτικού

Μαρία Θεοδοροπούλου ^α, Παναγιώτα Κοντογεώργου ^β, Αγλαΐα Κουκουτά ^β

^α MSc, PhD, E.ΔΙ.Π.

E-mail: mtheodo@upatras.gr

^β Προπτυχιακή φοιτήτρια

E-mail: up1107135@ac.upatras.gr

^β Προπτυχιακή φοιτήτρια

E-mail: up1107104@ac.upatras.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα εργασία εστιάζει στη διδασκαλία εννοιών του Στατικού Ηλεκτρισμού σε μαθητές που φοιτούν στην Ε' τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Συγκεκριμένα έχει δημιουργηθεί ένα εκπαιδευτικό σενάριο, το οποίο βασίζεται στο Μοντέλο της Διερευνητικής μάθησης, ένα μοντέλο ανακαλυπτικής μάθησης που παρέχει τη δυνατότητα για συμμετοχική διερεύνηση και ανακάλυψη. Αρχικά, ο δάσκαλος προβάλλει ένα πείραμα επίδειξης από το "YouTube" με τίτλο "Μπαλόνια καπέλο! Πείραμα ηλεκτρισμού", κατά το οποίο «κολλούν» 3 μπαλόνια στα μαλλιά ενός ανθρώπου αφού τα έχει τρίψει αρχικά σε αυτά. Το πείραμα αυτό αποτελεί το έναυσμα για τη διατύπωση υποθέσεων και την εισαγωγή της νέας γνώσης. Έπειτα, δίνονται στους μαθητές διάφορα υλικά τα οποία, χωρισμένοι σε ομάδες, καλούνται να χρησιμοποιήσουν για να διαπιστώσουν ότι μεταξύ ηλεκτρισμένων σωμάτων ασκούνται ηλεκτρικές δυνάμεις, οι οποίες είναι άλλοτε ελκτικές και άλλοτε απωστικές. Ακολουθεί η χρήση προσομοίωσης από τους μαθητές με την οποία θα κατανοήσουν «μικροσκοπικά» την απόκτηση ηλεκτρικών ιδιοτήτων από ένα σώμα κατά τη διαδικασία της τριβής.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η χρήση της προσομοίωσης σε αυτή τη φάση είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς δεν είναι αντιληπτό με «γυμνό» μάτι ο τρόπος με τον οποίο ηλεκτρίζεται ένα σώμα. Για την καλύτερη κατανόηση της ηλεκτρίσης ενός σώματος με τριβή, καθώς και της δομής του ατόμου, έχει δημιουργηθεί ένα βίντεο με τη βοήθεια της εφαρμογής Τεχνητής Νοημοσύνης *Fliki.ai*, το οποίο στη συνέχεια μετατράπηκε σε βιντεομάθημα κάνοντας χρήση της εφαρμογής *Edpuzzle*, όπου σε επιλεγμένα σημεία εισήχθησαν διαδραστικές ερωτήσεις τόσο πολλαπλής επιλογής όσο και σύντομης απάντησης. Ακολουθεί η φάση της γενίκευσης και εμπέδωσης της γνώσης όπου αρχικά προβάλλεται μία προσομοίωση όπου ένας άνδρας τρίβει το πόδι του σε ένα μάλλινο χαλί και στη συνέχεια ακουμπάει με το χέρι του το μεταλλικό πόμολο της πόρτας. Οι μαθητές καλούνται να το εξηγήσουν και να σκεφτούν αντίστοιχα παραδείγματα από την καθημερινότητά τους. Τέλος, προβάλλεται ένα διαδικτυακό κουίζ που έχει δημιουργηθεί με τη χρήση της εφαρμογής *wordwall* και το οποίο περιέχει 12 ανακεφαλαιωτικές ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής για την αξιολόγηση της γνώσης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Σχεδιασμός και ανάπτυξη ψηφιακού εργαλείου αξιολόγησης των μαθητών για τη διδακτική πράξη στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Χρήστος Λιαπάτης

Οικονομολόγος ΠΕ80 – Εκπαιδευτικός, MSc – MEd

E-mail: chris.liapatis@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η αξιολόγηση των μαθητών αποτελεί θεμελιώδη διάσταση της διδακτικής πράξης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, καθώς συνδέεται άμεσα με τη μαθησιακή πρόοδο, την ανατροφοδότηση και τον παιδαγωγικό σχεδιασμό. Παρά τη σημασία της, στην καθημερινή σχολική πρακτική η διαχείριση της αξιολόγησης συχνά πραγματοποιείται με αποσπασματικά ή μη εξειδικευμένα μέσα, γεγονός που αυξάνει τον διοικητικό φόρτο των εκπαιδευτικών και περιορίζει τη συστηματική παιδαγωγική αξιοποίηση των δεδομένων.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη ενός ψηφιακού εργαλείου αξιολόγησης των μαθητών, με στόχο την υποστήριξη της διδακτικής πράξης και τη διευκόλυνση του έργου του εκπαιδευτικού. Το εργαλείο αναπτύχθηκε με γνώμονα τις πραγματικές ανάγκες της σχολικής τάξης και επιδιώκει να προσφέρει λειτουργίες όπως η καταγραφή βαθμολογιών, η τήρηση σημειώσεων ανά μαθητή και τμήμα, καθώς και η οργανωμένη διαχείριση μαθημάτων και σχολικών τμημάτων σε ένα ενιαίο περιβάλλον.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον παιδαγωγικό σχεδιασμό του εργαλείου, ώστε να λειτουργεί υποστηρικτικά και όχι μηχανιστικά στη διαδικασία της αξιολόγησης. Η φιλοσοφία ανάπτυξής του εστιάζει στη χρηστικότητα, στην απλότητα του περιβάλλοντος διεπαφής και στην αυτονομία χρήσης, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

της σχολικής καθημερινότητας, όπως ο περιορισμένος χρόνος και οι τεχνικοί περιορισμοί.

Η εργασία εντάσσεται στο πλαίσιο της αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη διδακτική διαδικασία και επιχειρεί να αναδείξει πώς ένα ψηφιακό εργαλείο μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της παιδαγωγικής πρακτικής. Παράλληλα, αναδεικνύεται η δυνατότητα τέτοιων εφαρμογών να λειτουργήσουν ως γέφυρα μεταξύ διοικητικών απαιτήσεων και παιδαγωγικών στόχων, ενισχύοντας τον ρόλο του εκπαιδευτικού ως αναστοχαστικού επαγγελματία.

Η παρουσίαση ολοκληρώνεται με αναφορά σε προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης του εργαλείου και δυνατότητες αξιοποίησής του σε ευρύτερα εκπαιδευτικά πλαίσια, με σεβασμό στις αρχές της παιδαγωγικής δεοντολογίας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων βάσει του GDPR.

Σχεδιασμός Προσβάσιμων 3D Μαθησιακών Περιβαλλόντων μέσω Premedia: Η Περίπτωση του sp Υβριδισμού

Γεώργιος Κορακάκης ^α, Μαρία Βλάσση ^β, Κωνσταντίνα Δαλακώστα ^γ

^α Τμήμα Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας, Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και
Πολιτισμού, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

E-mail: gkorakakis@uniwa.gr

^β Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Α' Αθήνας, Γραφείο Συμβούλων Εκπαίδευσης

E-mail: mariavlassi@sch.gr

^γ 2^ο Πρότυπο Γενικό Λύκειο Αθηνών

E-mail: kdalakosta@sch.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η κατανόηση της στερεοχημικής δομής των μορίων των χημικών ενώσεων και των χημικών στοιχείων αποτελεί πρόκληση για τη Διδακτική της Χημείας, απαιτώντας υψηλή οπτικοχωρική αντίληψη. Παρόλο που οι τρισδιάστατες (3D) οπτικές αναπαραστάσεις λειτουργούν ως ισχυρά γνωστικά εργαλεία, η ένταξή τους στην εκπαίδευση προσκρούει σε τεχνικούς περιορισμούς και ελλείμματα προσβασιμότητας. Η παρούσα εργασία προτείνει μια μεθοδολογία ανάπτυξης που αξιοποιεί ροές εργασίας Προεκτύπωσης (Premedia) για τη δημιουργία εκπαιδευτικών εφαρμογών υψηλής πιστότητας, που ενσωματώνονται και λειτουργούν απευθείας στον φυλλομετρητή. Ως πεδίο εφαρμογής επιλέχθηκε η μελέτη του sp-υβριδισμού στο μόριο του αιθινίου (C_2H_2).

Τα τρισδιάστατα μοντέλα σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν εξ ολοκλήρου από τους συγγραφείς με χρήση του λογισμικού 3ds Max (Autodesk). Κατά τη φάση της τρισδιάστατης μοντελοποίησης δημιουργήθηκαν με ακρίβεια τα ατομικά και υβριδικά τροχιακά (s, p, sp), τα επίπεδα συμμετρίας του μορίου, οι χημικοί δεσμοί (σ και π),

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

καθώς και τρισδιάστατες οπτικές υποδείξεις (ετικέτες, βέλη, σημειώσεις) που διευκολύνουν την κατανόηση των αφηρημένων χημικών εννοιών. Στη συνέχεια, τα μοντέλα εμπλουτίστηκαν με κατάλληλο κώδικα ελέγχου, αποδίδοντας διαδραστικό χαρακτήρα: ο χρήστης μπορεί μέσω ειδικών κουμπιών να ελέγχει την εμφάνιση/απόκρυψη κάθε στοιχείου ξεχωριστά. Τέλος, πραγματοποιήθηκε εξαγωγή σε μορφή WebGL για διαδραστική χρήση στον φυλλομετρητή και σε μορφή βίντεο (animation - σχεδιοκίνηση) για τη διδασκαλία της διαδικασίας υβριδισμού.

Αναπτύχθηκε ένα ολιστικό ψηφιακό μαθησιακό περιβάλλον που περιλαμβάνει: (α) διαδραστική WebGL εφαρμογή με ενσωματωμένο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Βοηθό με Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Tutor) για εξατομικευμένη υποστήριξη και δημιουργία ερωτήσεων αξιολόγησης, (β) ψηφιακό φύλλο εργασίας με δραστηριότητες κλιμακούμενης δυσκολίας, (γ) αναλυτικό εγχειρίδιο εκπαιδευτικού με διδακτικές οδηγίες και προτεινόμενα σενάρια χρήσης, και (δ) έντυπο φυλλάδιο με κωδικούς QR για άμεση πρόσβαση από κινητές συσκευές.

Η παιδαγωγική αξία της εφαρμογής έγκειται στη δυνατότητα «σταδιακής αποκάλυψης» (progressive disclosure) των δομικών στοιχείων του μορίου: ο μαθητής μπορεί να εξερευνήσει διαδοχικά τα ατομικά τροχιακά, τον μηχανισμό υβριδισμού, τον σχηματισμό των δεσμών σ και π , και τα επίπεδα συμμετρίας, οικοδομώντας σταδιακά την κατανόηση της τρισδιάστατης δομής. Η ελεύθερη περιστροφή των μοντέλων ενισχύει την οπτικοχωρική αντίληψη, ενώ η χρωματική σύμβαση CPK διασφαλίζει συνέπεια με τα διεθνή πρότυπα αναπαράστασης μορίων.

Για την επιτάχυνση της τεχνικής υλοποίησης του συνοδευτικού υλικού σε html αξιοποιήθηκαν επικουρικά εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (AI-assisted development), πάντα υπό την επιστημονική και παιδαγωγική επιμέλεια των δημιουργών. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην προσβασιμότητα σύμφωνα με τις οδηγίες WCAG 2.1, με υποστήριξη πλοήγησης μέσω πληκτρολογίου, εναλλακτικά κείμενα για τα διαδραστικά στοιχεία, και πολυτροπική σήμανση που δεν βασίζεται αποκλειστικά στο χρώμα.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η εργασία αναδεικνύει τον ρόλο της Προεκτύπωσης (Premedia) ως μεθοδολογικού πλαισίου για την παραγωγή τεχνικά άρτιων και παιδαγωγικά εμπλουτισμένων εκπαιδευτικών πόρων, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ επαγγελματικής γραφιστικής παραγωγής και εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Το σύνολο του υλικού διατίθεται ελεύθερα για εκπαιδευτική χρήση.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ψηφιακά δίκτυα ενδοδιασχολικής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών: Προς μια δυναμική κοινότητα πρακτικής και μάθησης

Κωνσταντία Σπυριάδου ^α, Ευφροσύνη Γρίμπιλα ^β, Αρετούσα Γιαννακού ^γ,
Κωνσταντίνος Παπαδημητρίου ^δ

^α Διευθύντρια του 2^{ου} Δ.Σ. Μεταμόρφωσης, Μέλος ΣΕΠ Frederick

E-mail: schdia81@gmail.com

^β Διευθύντρια του 12ου Δ.Σ. Κερασινίου

E-mail: frosgr@gmail.com

^γ Ακαδημία Αθηνών, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, ΕΑΠ

E-mail: giannakou.a@unic.ac.cy

^δ Διευθυντής του 11^{ου} Δ.Σ. Κερασινίου

E-mail: pireas30@gmail.com

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά θέματα διδακτικής και ΤΠΕ

Η παρούσα εργασία εξετάζει τη σημασία της ενδοδιασχολικής επιμόρφωσης ως βασικού άξονα της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, σε συνάρτηση με τις σύγχρονες παιδαγωγικές απαιτήσεις και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στην πράξη. Εστιάζει στη δημιουργία ενός διασχολικού δικτύου επιμόρφωσης με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών, το οποίο ενισχύει τη συνεργασία, τον αναστοχασμό και τη μετασχηματιστική μάθηση μεταξύ εκπαιδευτικών.

Παρουσιάζονται οι δομές και οι πρακτικές οργάνωσης του δικτύου, καθώς και ενδεικτικές δράσεις όπως η επιμόρφωση που πραγματοποιήθηκε με θέμα τη διαπολιτισμική διαμεσολάβηση, που αποσκοπούσε στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών στα σύγχρονα πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα. Τονίζεται επιπλέον ο ρόλος των διευθυντών/τριών και των συμβούλων εκπαίδευσης στη βιωσιμότητα και

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

επιτυχία του εγχειρήματος, καθώς και η σύνδεση με ευρωπαϊκές προτεραιότητες για την προώθηση της διασχολικής επαγγελματικής μάθησης.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης μέσω της ευρετικής και διερευνητικής μεθόδου

Βασίλειος Σάλτας ^α, Βασίλειος Τσιάντος ^β

^α Μαθηματικός ΔΕ, Επιστημονικός Συνεργάτης ΔΠΘ

E-mail: saltas70@gmail.com

^β Καθηγητής Τμήματος Φυσικής ΔΠΘ

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της ευρετικής και της διερευνητικής μεθόδου στη διαμόρφωση και ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης στο πλαίσιο της σύγχρονης διδακτικής των Μαθηματικών. Αφετηρία της ανάλυσης αποτελεί η θεώρηση ότι η μαθηματική σκέψη δεν συνιστά αυτόνομο είδος σκέψης, αλλά έναν ιδιαίτερο τρόπο οργάνωσης και επεξεργασίας της ανθρώπινης σκέψης, ο οποίος διαμορφώνεται από τη φύση των μαθηματικών εννοιών, των λογικών δομών και των μεθόδων συλλογισμού που χαρακτηρίζουν το συγκεκριμένο γνωστικό πεδίο.

Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά της μαθηματικής σκέψης και αναλύονται τα επιμέρους προσόντα της, όπως η ευελιξία, το βάθος, η σκοπιμότητα, η λογικότητα, το εύρος και η κριτική στάση απέναντι στη γνώση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία της υπέρβασης της μηχανικής και τυποποιημένης προσέγγισης, η οποία συχνά περιορίζει τη δυνατότητα των μαθητών και των μαθητριών να αξιοποιούν τις μαθηματικές έννοιες σε νέα ή σύνθετα γνωστικά πλαίσια.

Στη συνέχεια, αναπτύσσεται η ευρετική μέθοδος ως βασική διδακτική στρατηγική που ενισχύει την ενεργό εμπλοκή του μαθητή και της μαθήτριας στη μαθησιακή διαδικασία. Η ευρετική προσέγγιση, με ιστορικές ρίζες στα αρχαιοελληνικά μαθηματικά και συστηματική θεωρητική θεμελίωση στο έργο του Polya, στηρίζεται στη

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

διαδικασία της καθοδηγούμενης ανακάλυψης, της διατύπωσης υποθέσεων και του αναστοχασμού. Μέσα από μη τυποποιημένα προβλήματα και κατάλληλα οργανωμένα μαθησιακά περιβάλλοντα, ο μαθητής και η μαθήτρια καλείται να αναπτύξει στρατηγικές επίλυσης και να οικοδομήσει ουσιαστική κατανόηση των μαθηματικών εννοιών.

Παράλληλα, εξετάζεται η διερευνητική μέθοδος ως μια ευρύτερη, μαθητοκεντρική προσέγγιση, η οποία προάγει την ενεργητική μάθηση μέσω διερεύνησης, πειραματισμού και ανάλυσης δεδομένων. Η διερευνητική διαδικασία εστιάζει όχι μόνο στο τελικό αποτέλεσμα, αλλά κυρίως στη μαθησιακή πορεία, ενισχύοντας την αυτονομία, την κριτική σκέψη και τη μεταγνωστική ικανότητα των μαθητών και των μαθητριών. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη σταδιακή μετάβαση από τη βιωματική και άτυπη διερεύνηση στη συστηματική μαθηματική διατύπωση και τεκμηρίωση.

Τέλος, αναδεικνύεται η συμπληρωματική σχέση ευρετικής και διερευνητικής μεθόδου στη διδακτική πράξη. Η ευρετική λειτουργεί ως δομημένο εργαλείο ανάπτυξης στρατηγικών σκέψης και επίλυσης προβλημάτων, ενώ η διερευνητική μέθοδος δημιουργεί το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο οι στρατηγικές αυτές αποκτούν νόημα και εφαρμογή. Η συνδυαστική αξιοποίησή τους συμβάλλει ουσιαστικά στην πολύπλευρη ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης και στη διαμόρφωση μαθητών και μαθητριών ικανών να αντιμετωπίζουν σύνθετα μαθηματικά προβλήματα με δημιουργικότητα, ευελιξία και κριτικό πνεύμα.

**Από την ερευνητική γνώση στη διδακτική εφαρμογή:
ΤΠΕ, micro-projects και Τεχνητή Νοημοσύνη στις Σχολές Ανώτερης
Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ)**

Ευγενία Κέμελη

Υπ. Διδάκτορας ΣΘΕΤ ΕΑΠ, MSc., Εκπαιδευτικός ΠΕ86, BSc. Τοπογράφος Μηχανικός

E-mail: evgkeme@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ πρώην ΙΕΚ), ως φορείς τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, χαρακτηρίζονται από έντονη ετερογένεια εκπαιδευόμενων-σπουδαστών ως προς το γνωστικό υπόβαθρο, την ηλικία, τις μαθησιακές εμπειρίες και τις ψηφιακές δεξιότητες. Η διδασκαλία τεχνολογικών αντικειμένων σε αυτό το πλαίσιο αναδεικνύει την ανάγκη για ευέλικτες διδακτικές προσεγγίσεις που γεφυρώνουν την ερευνητική γνώση με τη διδακτική πράξη.

Το παρόν ερευνητικό άρθρο προτείνει ένα διδακτικό πλαίσιο αξιοποίησης Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην τυπική επαγγελματική εκπαίδευση σε συνδυασμό με τη χρήση micro-projects ως βασικού οργανωτικού άξονα της μαθησιακής διαδικασίας και επαγγελματικής κατάρτισης. Η προσέγγιση βασίζεται σε αρχές ενεργητικής μάθησης και σταδιακής διδακτικής υποστήριξης (scaffolding), με στόχο τη σταδιακή κατανόηση σύνθετων εννοιών και την ενίσχυση της αυτονομίας των εκπαιδευόμενων.

Στο προτεινόμενο διδακτικό σενάριο, τα εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης, οι ΤΠΕ και τα micro-projects εντάσσονται ως υποστηρικτικά γνωστικά μέσα και εργαλεία που διευκολύνουν την κατανόηση των διδακτικών εννοιών και συμβάλλουν στον εποικοδομητικό αναστοχασμό των εκπαιδευόμενων. Η χρήση τους λειτουργεί συμπληρωματικά προς τον ρόλο του εκπαιδευτικού-εκπαιδευτή και δεν αποσκοπεί στην

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

υποκατάσταση της διδακτικής καθοδήγησης. Το άρθρο αναδεικνύει τη δυναμική των ΤΠΕ και της Τεχνητής Νοημοσύνης ως υποστήριξη του διδακτικού έργου στην τυπική επαγγελματική εκπαίδευση και υποστηρίζει ότι ο συνδυασμός ΤΠΕ, micro-projects και Τεχνητής Νοημοσύνης, μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας στις Σχολές ΣΑΕΚ αλλά και σε άλλους φορείς τυπικής και μη τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Γονεϊκή τυπολογία στην ανατροφή των παιδιών. Η περίπτωση της ελληνικής οικογένειας

Αθανάσιος Διαλεκτόπουλος

Διευθυντής Π.Ε Νομού Δράμας

E-mail: dialektopoulos@live.nl

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η πλειονότητα των ερευνητικών δεδομένων συγκλίνει στην άποψη ότι ο γονεϊκός τύπος ανατροφής επηρεάζει την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, την προσωπικότητά τους, τη συμπεριφορά τους, τη γνωστική τους ικανότητα, την ψυχολογική τους ευεξία, τη συναισθηματική τους σταθερότητα, τις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις κλπ.

Η σύγχρονη ελληνική οικογένεια ακολουθεί τις κοινωνικές εξελίξεις που μεταλλάσσουν το θεσμό και στον υπόλοιπο δυτικό κόσμο, ωστόσο οι ερευνητικές προσπάθειες που μελετούν τη γονεϊκή τυπολογία της ελληνικής οικογένειας είναι σχετικά περιορισμένες. Στο παρόν άρθρο γίνεται βιβλιογραφική προσπάθεια να καταγραφεί η ξεχωριστή «παθολογία» των Ελλήνων γονέων στην ανατροφή των παιδιών τους έτσι όπως προκύπτει από το κοινωνικο-πολιτισμικό και ιστορικό υπόβαθρο του τόπου μας και να παρουσιαστούν επιμέρους τύποι γονεϊκής ανατροφής οι οποίοι διαφοροποιούνται αρκετά από τις τυπολογίες των δυτικών κοινωνιών.

Σύμφωνα με ανάλυση του Ευρωβαρόμετρου το 1993, κατά τη μεταλλαγή της ελληνικής οικογένειας που πέρασε από την παραδοσιακή ευρύτερη οικογένεια στην επικρατούσα στις δυτικές κοινωνίες «πυρηνική οικογένεια» της μοντέρνας εποχής με τους δύο γονείς και τα παιδιά τους, έχει αλλάξει ο γονεϊκός ρόλος των πατέρων (Μουσούρου, 2005). Τα στοιχεία δείχνουν ότι ο Έλληνας πατέρας ασχολείται περισσότερο με τη φροντίδα των παιδιών του (φαγητό, παιχνίδι, επίσκεψη στο γιατρό

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

κλπ.), αλλά επίσης με την κοινωνική τους ανάπτυξη (έξοδος στο θέατρο, μεταφορά στο σχολείο, βοήθεια στα μαθήματα κλπ.). Παρόμοια είναι τα ευρήματα της έρευνας της Maridaki-Kassotaki (2000), σύμφωνα με την οποία οι άνδρες που ζουν στα αστικά κέντρα ασχολούνται κατά μεγάλο μέρος με το παιχνίδι και τη φροντίδα των παιδιών τους. Προκύπτει, ωστόσο, πως οι άνδρες θεωρούν ότι ο νέος αυτός υποστηρικτικός ρόλος που έχουν αναλάβει δεν ανταποκρίνεται στα ανδρικά πρότυπα.

Χαρακτηριστική για τη χώρα μας είναι η τυπολογία η οποία διακρίνει έξι κατηγορίες-τύπους για τους Έλληνες γονείς (Χουρδάκη, 2000):

- Γονείς ευερέθιστοι: Είναι οι νευρικοί και οξύθυμοι που ξεσπούν με το παραμικρό.
- Γονείς φιλόδοξοι: Θέτουν υψηλούς στόχους για το παιδί τους και έχουν υπερβολικές προσδοκίες όσον αφορά στην επίδοσή του στο σχολείο και στις δραστηριότητες στις οποίες επιδίδεται. Με αυτό τον τρόπο πιστεύουν ότι θα καταξιωθούν οι ίδιοι κοινωνικά.
- Γονείς απορριπτικοί: Συμπεριφέρονται με τον πιο απορριπτικό έως και εχθρικό τρόπο προς το παιδί τους, φτάνοντας συχνά μέχρι την κακοποίηση.
- Γονείς υπερπροστατευτικοί: Φέρονται στο παιδί τους σαν να είναι «αδύναμο» και ανησυχούν γι' αυτό καλύπτοντας ουσιαστικά τη δική τους αδυναμία.
- Γονείς ανήσυχοι: Ανησυχούν υπερβολικά για την υγεία και την ευημερία του παιδιού τους.
- Γονείς μποέμ: Συνήθως διαμορφώνουν το πρόγραμμα και την καθημερινότητα του παιδιού τους με βάση τις δικές τους ανάγκες, μη λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του παιδιού.

Η παραπάνω τυπολογία εκφράζει σε μεγάλο βαθμό την ιδιαίτερη ψυχολογία αλλά και την ξεχωριστή «παθολογία» των Ελλήνων γονέων. Στη μελέτη της «εθνικής μας ψυχολογίας» σχετικά με τη διαμόρφωση των γονεϊκών τύπων, υπάρχουν δύο θέσεις:

- Κατά μεγάλο μέρος οι γονείς υιοθετούν τον τύπο των δικών τους γονέων ή τουλάχιστον ο τύπος τους διαμορφώνεται, συνειδητά ή ασυνείδητα, βάσει

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

εμπειριών και βιωμάτων που έχουν από τους δικούς τους γονείς. Πρόκειται, για ένα είδος προτύπου που μεταφέρεται και αναπαράγεται διαγενεακά.

- Ο τύπος των γονέων κάποιου ατόμου μπορεί να είναι παράδειγμα για αποφυγή, οπότε το παιδί αποφασίζει συνειδητά να υιοθετήσει έναν εξ ολοκλήρου διαφορετικό τύπο γονέα από εκείνο των δικών του γονέων.

Γενικά, η γονεϊκή τυπολογία στην Ελλάδα είναι ένας χώρος μη αξιοποιημένος ερευνητικά, παρότι σημαντικός. Η αξιοποίηση του θα δώσει την ευκαιρία στους Έλληνες γονείς να αναγνωρίσουν και, αν χρειαστεί, να επαναπροσδιορίσουν τον τρόπο διαπαιδαγώγησης των παιδιών τους, τις πρακτικές που εφαρμόζουν, αλλά και να διαπιστώσουν τη σημαντικότητα του ρόλου τους στην ανατροφή των παιδιών.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Υπερ-προστατευτικοί γονείς μαθητών. Τα βαθύτερα αίτια.

Αθανάσιος Διαλεκτόπουλος

Διευθυντής Π.Ε Νομού Δράμας

E-mail: dialektopoulos@live.nl

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η υπερπροστατευτική συμπεριφορά γονέων που με εμμονή ελέγχουν τα πάντα γύρω από το παιδί τους και παρεμβαίνουν σε οτιδήποτε το αφορά, έχει καταγραφεί διεθνώς ως "over-parenting". Πρόκειται για έναν όρο ο οποίος περιγράφει τη στάση των γονέων οι οποίοι "υπέρ-ανησυχούν" και "υπερ-παρεμβαίνουν" στη ζωή των παιδιών τους, είναι υπερβολικά προστατευτικοί και καθοδηγητικοί και δεν τα αφήνουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες. Η στάση τους περιλαμβάνει πτυχές συμπεριφορικού ή ψυχολογικού ελέγχου και παρεισφρύει στην παιδική συναισθηματική ανάπτυξη με αποτέλεσμα να καταλήγουν να τα "πνίγουν" με την αγάπη και την υπερ-προστασία τους. Αν και η πρόθεσή τους είναι καλοπροαίρετη, επιστημονικά στοιχεία έχουν συνδέσει την υπερβολική γονεϊκή εμπλοκή με ποικίλα αρνητικά αποτελέσματα.

Η ρίζα του προβλήματος της υπερ-προστατευτικότητας συνήθως πηγάζει από τον εσωτερικό κόσμο του γονέα και αποτελεί συνάρτηση σημαντικών αλλαγών στον τρόπο ζωής και στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

Λόγοι που οδηγούν τους γονείς σε υπερπροστατευτικές τακτικές είναι οι εξής:

- Προσωπικά ανεπίλυτα τραύματα: Γονείς που βίωσαν εγκατάλειψη, απώλεια ή παραμέληση στην παιδική τους ηλικία, προσπαθούν να «διορθώσουν» το παρελθόν τους παρέχοντας στο παιδί τους την απόλυτη (αλλά ασφυκτική) κάλυψη (Reed et al., 2016).

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- Υψηλά επίπεδα άγχους και φόβου: Η αντίληψη του κόσμου ως ενός εγγενώς επικίνδυνου μέρους οδηγεί στην ανάγκη για συνεχή έλεγχο, ώστε να εκμηδενιστεί η πιθανότητα λάθους ή πόνου (Li, 2022).
- «Γονεϊκή λύπη» (parental regret): Μετα-αναλυτικές ανασκοπήσεις (Roese & Summerville, 2005) έχουν κατατάξει τη «λύπη» στον τομέα της γονεϊκής μέριμνας ως τον τέταρτο πιο συχνά βιωμένο λόγο που κρύβεται πίσω από το φαινόμενο της υπερ-προστατευτικότητας. Η εμφάνιση της γονεϊκής λύπης επιδεινώνεται από αυτό που είναι γνωστό ως «αρχή της χαμένης ευκαιρίας» (Srivastav & Mathur, 2020).
- Οικονομική ανασφάλεια: Ο δείκτης ανεργίας και οι θέσεις στην αγορά-εργασίας έχουν ενισχύσει τις ανασφάλειες των ανθρώπων σχετικά με την οικονομία. Η αύξηση των υπερπροστατευτικών γονέων αποτελεί κατά ένα μεγάλο μέρος ένδειξη οικονομικής ανασφάλειας (Felix, 2005).
- Γονεϊκή υπευθυνότητα: Οι γονείς θεωρούν τους εαυτούς τους υπεύθυνους στο να βοηθήσουν τα παιδιά τους να κάνουν τις καλύτερες επιλογές - συμπεριλαμβανομένων των σχολών που θα πρέπει να φοιτήσουν, τις θέσεις εργασίας που θα πρέπει να καταλάβουν και τις κρίσιμες αποφάσεις που θα πρέπει να πάρουν για τη ζωή τους (Battles, 2019).
- Μέγεθος οικογένειας: Οι γονείς σήμερα έχουν συνήθως λιγότερα παιδιά από την οικογένεια από την οποία προήλθαν. Το μοναχοπαιδί κάθε οικογένειας θεωρείται ως «υλική περιουσία» μεγάλης αξίας και αυτό από μόνο του προκαλεί στους γονείς υπερπροστατευτικές στάσεις και συμπεριφορές και δημιουργεί την ανάγκη έντονης ανάμειξης στη ζωή του (Strauss, 2006).
- Σύγκριση με άλλους γονείς: Όταν άλλοι γονείς του κύκλου τους είναι πιο παρεμβατικοί και ασχολούνται περισσότερο με τα παιδιά τους, νιώθουν ότι αν δεν συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο είναι οι ίδιοι πιθανώς ανεπαρκείς. Καθώς συγκρίνονται με τους άλλους πυροδοτούν μια παρόμοια απόκριση. Είναι μια ασυνείδητη πίεση να κάνουν το ίδιο Odenweller et al., 2014).

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- Οι υπερβολές των ΜΜΕ: Οι υπερβολές που μεταδίδονται στις "συγκλονιστικές" ειδήσεις κάνουν τους γονείς να πιστεύουν ότι ο κόσμος γύρω τους είναι πολύ πιο επικίνδυνος από ό,τι φαίνεται στην πραγματικότητα (Kurchik & Bracy, 2009).
- Η ταύτιση της αυτοαξίας με τον γονεϊκό ρόλο: Πολλοί γονείς νιώθουν ότι «πετυχαίνουν» στη ζωή μόνο αν το παιδί τους είναι τέλειο. Έτσι, η αποτυχία του παιδιού εκλαμβάνεται ως δική τους προσωπική αποτυχία.
- Προβολή ανεκπλήρωτων φιλοδοξιών: Η προσπάθεια να ζήσουν μια «δεύτερη ευκαιρία» μέσω του παιδιού, ελέγχοντας κάθε του βήμα για να εξασφαλίσουν μια συγκεκριμένη πορεία επιτυχίας (Hesse et al., 2018).

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Αξιολόγηση στην εποχή της Γενετικής Τεχνητής Νοημοσύνης: από τις παραδοσιακές δοκιμασίες σε αυθεντικές, πολυτροπικές και AI-assisted μορφές τεκμηρίωσης μάθησης

Κων/νος Καλέμης D.Ed., PhDc, MAeD M.Ed., M.Sc, MA, MA.Sc ^α,

Κων/να Καλλίνη M.Ed. ^β

^α Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μόνιμο Μέλος Μητρώου Επιμορφωτών ΕΚΔΔΑ – ΙΝΕΠ,

Διαπολιτισμικός Επιμορφωτής Συμβουλίου της Ευρώπης

E-mail: kkalemis@sch.gr

^β Εκπαιδευτικός ΠΕ60

E-mail: ntinakal@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η εμφάνιση και η ταχύτατη διάδοση της Γενετικής Τεχνητής Νοημοσύνης (Generative Artificial Intelligence – GenAI) συνιστά μία από τις βαθύτερες τομές στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, επηρεάζοντας καθοριστικά όχι μόνο τον τρόπο διδασκαλίας και μάθησης, αλλά και τον ίδιο τον πυρήνα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Η δυνατότητα των συστημάτων GenAI να παράγουν συνεκτικό και επιστημονικά πειστικό λόγο, να επιλύουν σύνθετα προβλήματα και να προσομοιώνουν ανθρώπινες γνωστικές διεργασίες αμφισβητεί τις παραδοσιακές παραδοχές στις οποίες στηρίχθηκε ιστορικά η αξιολογική πρακτική.

Η παρούσα εισήγηση τοποθετείται στο σημείο τομής παιδαγωγικής θεωρίας, διδακτικής πράξης και εκπαιδευτικής τεχνολογίας και υποστηρίζει ότι η συζήτηση για την αξιολόγηση στην εποχή της GenAI δεν μπορεί να περιορίζεται σε ζητήματα ελέγχου, απαγόρευσης ή ανίχνευσης της χρήσης τεχνολογίας. Αντιθέτως, απαιτείται ένας ουσιαστικός αναστοχασμός του ίδιου του νοήματος της αξιολόγησης, των σκοπών της και των μορφών τεκμηρίωσης της μάθησης. Η αξιολόγηση προσεγγίζεται όχι ως

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

μηχανισμός επιτήρησης, αλλά ως παιδαγωγικό εργαλείο νοηματοδότησης της γνώσης και καλλιέργειας ανώτερων γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Σε αυτό το πλαίσιο, η GenAI δεν αντιμετωπίζεται ως απειλή, αλλά ως καταλύτης μετάβασης σε ποιοτικά διαφορετικά μοντέλα αξιολόγησης.

Η θεωρητική θεμελίωση της εργασίας εδράζεται σε σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που αντιλαμβάνονται τη μάθηση ως ενεργό, κοινωνικά διαμεσολαβημένη και πολιτισμικά εντοπισμένη διαδικασία. Κεντρική θέση κατέχουν οι θεωρίες της αυθεντικής μάθησης, της κοινωνικοπολιτισμικής προσέγγισης, της μεταγνωστικής ανάπτυξης και της αξιολόγησης για τη μάθηση. Υπό αυτό το πρίσμα, η παραδοσιακή αξιολόγηση, η οποία επικεντρώνεται κυρίως στη μέτρηση της αναπαραγωγής προκαθορισμένου περιεχομένου, αποδεικνύεται ανεπαρκής για την αποτύπωση της πολυπλοκότητας της σύγχρονης μαθησιακής εμπειρίας.

Η GenAI αναδεικνύει με ιδιαίτερη ένταση αυτήν την ανεπάρκεια, καθώς μπορεί να επιτελέσει με υψηλή επάρκεια ακριβώς εκείνες τις λειτουργίες που αξιολογούνται παραδοσιακά, όπως η σύνθεση πληροφοριών, η παραγωγή δομημένου λόγου και η επίλυση τυποποιημένων προβλημάτων. Η εργασία υποστηρίζει ότι η παιδαγωγικά ουσιαστική απάντηση δεν είναι η τεχνολογική αποφυγή, αλλά η μετατόπιση της αξιολόγησης από το «τι παρήχθη» στο «πώς οικοδομήθηκε η γνώση». Η διαδικασιακή αξιολόγηση αποκτά κεντρικό ρόλο, ενώ η μεταγνώση, ο αναστοχασμός και η ικανότητα τεκμηρίωσης γνωστικών επιλογών αναδεικνύονται σε κρίσιμους δείκτες μαθησιακής επίδοσης.

Η GenAI επιδρά στην αξιολόγηση με τρεις καθοριστικούς τρόπους: αποκαλύπτει τα όρια των υφιστάμενων αξιολογικών εργαλείων, επαναπροσδιορίζει τις δεξιότητες που αξίζει να αξιολογηθούν και καθιστά εφικτή τη δημιουργία νέων μορφών τεκμηρίωσης της μάθησης. Η εισήγηση αναλύει πώς η αξιολόγηση μπορεί να μετασχηματιστεί σε AI-assisted διαδικασία, όχι ως αυτοματοποιημένη βαθμολόγηση, αλλά ως δυναμική παιδαγωγική πρακτική που αξιοποιεί την ΤΝ για την υποστήριξη του αναστοχασμού,

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

της διαφοροποίησης και της ανατροφοδότησης, με τον εκπαιδευτικό να διατηρεί τον ρόλο του επιστημονικού και παιδαγωγικού κριτή.

Κεντρικό τμήμα της εισήγησης αφιερώνεται στην ανάλυση αυθεντικών μορφών αξιολόγησης που μπορούν να διατηρήσουν την εγκυρότητα και τη σημασία τους σε περιβάλλοντα GenAI, όπως σύνθετα έργα πραγματικού κόσμου, μελέτες περίπτωσης, ερευνητικά projects, δημιουργία πολυτροπικών artefacts και διαθεματικές εργασίες. Η πολυτροπική τεκμηρίωση της μάθησης, μέσω γραπτού και προφορικού λόγου, οπτικοακουστικών μέσων και ψηφιακών αναπαραστάσεων, επιτρέπει την αποτύπωση διαφορετικών όψεων της γνωστικής διεργασίας και περιορίζει τη μονοδιάστατη έμφαση στο τελικό προϊόν.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη χρήση αναλυτικών βαθμολογικών ρουμπρικών, ψηφιακών portfolios και αναστοχαστικών κειμένων ως βασικών μηχανισμών αξιολόγησης. Οι ρουμπρικές λειτουργούν ως διαφανή πλαίσια ποιότητας, ενώ τα portfolios αναδεικνύονται σε δυναμικά αρχεία μάθησης που αποτυπώνουν την εξέλιξη, τις δυσκολίες και τις μεταγνωστικές μετατοπίσεις των εκπαιδευόμενων, καθιστώντας εφικτή την τεκμηρίωση της προσωπικής συμβολής ακόμη και σε περιβάλλοντα χρήσης GenAI.

Τέλος, η εισήγηση εξετάζει κριτικά τις ηθικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αξιολόγησης με ή παρά τη GenAI, εστιάζοντας σε ζητήματα ακαδημαϊκής ακεραιότητας, ισότητας πρόσβασης, αλγοριθμικής προκατάληψης και παιδαγωγικής ευθύνης. Η πρωτοτυπία της εργασίας έγκειται στη σύνθεση θεωρητικών και εφαρμοσμένων προσεγγίσεων σε ένα συνεκτικό πλαίσιο ανασχεδιασμού της αξιολόγησης, η οποία προτείνεται ως πεδίο παιδαγωγικής καινοτομίας και επιστημονικής ωριμότητας στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Σχολείο – Τάξη – Διοίκηση στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης: Πλαίσιο AI Governance για ασφαλή, παιδαγωγικά τεκμηριωμένη και ηθικά υπεύθυνη ενσωμάτωση της ΤΝ

Κων/νος Καλέμης D.Ed., PhDc, MAeD M.Ed., M.Sc, MA, MA.Sc ^α,

Κων/να Καλλίνη M.Ed. ^β

^α Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μόνιμο Μέλος Μητρώου Επιμορφωτών ΕΚΔΔΑ – ΙΝΕΠ,
Διαπολιτισμικός Επιμορφωτής Συμβουλίου της Ευρώπης

E-mail: kkalemis@sch.gr

^β Εκπαιδευτικός ΠΕ60

E-mail: ntinakal@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η είσοδος της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαίδευση συνιστά μία από τις σημαντικότερες μεταβολές του σύγχρονου εκπαιδευτικού οικοσυστήματος, επηρεάζοντας όχι μόνο τις διδακτικές πρακτικές, αλλά κυρίως τη θεσμική οργάνωση, τη διοίκηση και την παιδαγωγική ευθύνη. Η παρούσα εισήγηση υποστηρίζει ότι το κρίσιμο ζήτημα δεν αφορά απλώς το αν και πώς μπορεί να αξιοποιηθεί η ΤΝ στη διδασκαλία, αλλά με ποιους όρους, πλαίσια και εγγυήσεις παιδαγωγικής, ηθικής και κοινωνικής νομιμοποίησης. Η εμπειρία των τελευταίων ετών δείχνει ότι η ΤΝ εισάγεται συχνά αποσπασματικά, μέσω μεμονωμένων εργαλείων ή ατομικών πρωτοβουλιών, χωρίς ενιαίο στρατηγικό σχεδιασμό και σαφές πλαίσιο λογοδοσίας. Το αποτέλεσμα είναι ένα παιδαγωγικά ασταθές και θεσμικά ασαφές περιβάλλον, στο οποίο συνυπάρχουν καινοτομίες αλλά και σοβαροί κίνδυνοι, όπως η αδιαφάνεια των αλγορίθμων, η προστασία δεδομένων και η αποδυνάμωση του παιδαγωγικού ρόλου του εκπαιδευτικού.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η εργασία προτείνει τη μετάβαση από την εργαλειακή χρήση της ΤΝ σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εκπαιδευτικού AI Governance, το οποίο συνδέει συστηματικά τη σχολική τάξη, τη διοίκηση των εκπαιδευτικών οργανισμών και το επίπεδο της εκπαιδευτικής πολιτικής. Η ΤΝ αντιμετωπίζεται ως υποδομή εκπαιδευτικής λειτουργίας και όχι ως ουδέτερη τεχνολογική προσθήκη. Η θεωρητική θεμελίωση αντλεί από τη φιλοσοφία της εκπαίδευσης, τη διοίκηση εκπαιδευτικών οργανισμών και τη σύγχρονη ηθική της ΤΝ, αντιμετωπίζοντας την τεχνολογία ως κοινωνικοτεχνικό σύστημα που ενσωματώνει αξίες και σχέσεις εξουσίας. Υποστηρίζεται ότι καμία εκπαιδευτική τεχνολογία δεν είναι παιδαγωγικά ουδέτερη· αντιθέτως, η ΤΝ αποκτά ρυθμιστική ισχύ, επηρεάζοντας πρακτικές και αποφάσεις εντός του σχολικού περιβάλλοντος. Η απουσία πλαισίου διακυβέρνησης συνεπάγεται έμμεση μεταβίβαση παιδαγωγικής και διοικητικής εξουσίας σε αλγοριθμικά συστήματα αδιαφανούς λειτουργίας.

Φιλοσοφικά, η εισήγηση συνδέεται με την έννοια της παιδαγωγικής ευθύνης, της επαγγελματικής αυτονομίας του εκπαιδευτικού και της θεσμικής λογοδοσίας. Η ΤΝ προσεγγίζεται ως εργαλείο ενταγμένο σε ανθρώπινες αποφάσεις, οι οποίες οφείλουν να παραμένουν παιδαγωγικά ελεγχόμενες και ηθικά τεκμηριωμένες.

Σε επίπεδο σχολικής τάξης, αναλύονται οι προϋποθέσεις παιδαγωγικά υπεύθυνης ένταξης της ΤΝ στη διδακτική πράξη. Η χρήση της οφείλει να εξυπηρετεί σαφείς μαθησιακούς στόχους και να εντάσσεται σε προσχεδιασμένα διδακτικά σενάρια, όπου η ΤΝ λειτουργεί ως γνωστικός υποστηρικτής και όχι ως υποκατάστατο της μάθησης. Τονίζεται ότι, παρά τη δυνατότητά της να ενισχύσει την εξατομίκευση, τη διαφοροποίηση και την ανατροφοδότηση, η ΤΝ δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη διαπροσωπική σχέση, τη συμβουλευτική διάσταση και τη συναισθηματική υποστήριξη των μαθητών. Αντιθέτως, η υπεύθυνη αξιοποίησή της προϋποθέτει ενισχυμένο παιδαγωγικό ρόλο του εκπαιδευτικού. Παράλληλα, εξετάζονται ζητήματα ψηφιακής ασφάλειας στην τάξη, όπως η διαχείριση προσωπικών δεδομένων, η προστασία από ακατάλληλο περιεχόμενο και η αποφυγή αλγοριθμικών στερεοτύπων, αναδεικνύοντας τη σύνδεση της ΤΝ με τον κριτικό ψηφιακό γραμματισμό.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Σε επίπεδο σχολικής μονάδας, αναδεικνύεται η ανάγκη θεσμοθέτησης συλλογικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων για την επιλογή, αξιολόγηση και παρακολούθηση εφαρμογών ΤΝ. Η εργασία προτείνει εσωτερικούς μηχανισμούς αξιολόγησης με συμμετοχή διευθυντικών στελεχών, εκπαιδευτικών και ειδικών, οι οποίοι λειτουργούν ως φίλτρα παιδαγωγικής καταλληλότητας και ασφάλειας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαχείριση των εκπαιδευτικών δεδομένων, τα οποία αντιμετωπίζονται ως παιδαγωγικό κεφάλαιο και όχι ως απλοί τεχνικοί πόροι, απαιτώντας σαφείς κανόνες πρόσβασης, αποθήκευσης και χρήσης.

Σε μακρο-επίπεδο, η εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της εκπαιδευτικής διοίκησης και της πολιτείας στη διαμόρφωση πλαισίων ΑΙ Governance. Η απουσία ενιαίων κατευθυντήριων γραμμών οδηγεί σε άνιση εφαρμογή της ΤΝ και σε νέες εκπαιδευτικές ανισότητες. Τεκμηριώνεται η ανάγκη σύνδεσής της με τα αναλυτικά προγράμματα, την επιμόρφωση εκπαιδευτικών και τις στρατηγικές διά βίου μάθησης, ώστε να ενταχθεί οργανικά στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών προβάλλεται ως κεντρικός άξονας του πλαισίου ΑΙ Governance, υπερβαίνοντας την τεχνική εξοικείωση και εστιάζοντας στην κριτική κατανόηση των περιορισμών και των ηθικών συνεπειών της ΤΝ. Η πρωτοτυπία της εισήγησης έγκειται στη διαμόρφωση ενός πολυεπίπεδου, διεπιστημονικού πλαισίου ΑΙ Governance προσαρμοσμένου στην εκπαίδευση. Η ΤΝ προτείνεται όχι ως απειλή, αλλά ως πρόκληση θεσμικής ωρίμανσης, η οποία μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός σχολείου παιδαγωγικά ισχυρού, ψηφιακά ασφαλούς και κοινωνικά δίκαιου.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από τη Φυλακή στην Κοινωνία: Ο Ρόλος της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Επανάταξη των Κρατουμένων

Ευάγγελος Ανάγνου ^α, Ιωσήφ Φραγκούλης ^β, Αλεξάνδρα Τζινάβου ^γ

^α Μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού ΕΑΠ

E-mail: anagnouev@yahoo.gr

^β Καθηγητής ΑΣΠΑΙΤΕ

E-mail: sfaka@otenet.gr

^γ Κοινωνιολόγος, Med ΕΑΠ

E-mail: alexandratzinavou@gmail.com

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα.

Η εκπαίδευση ενηλίκων στις φυλακές αποτελεί βασικό πυλώνα των σύγχρονων σωφρονιστικών πολιτικών, συνδεδεμένη με την κοινωνική επανάταξη, τη μείωση της υποτροπής και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των κρατουμένων (Καρδάρá, 2016). Η μελέτη εξετάζει διεθνείς προσεγγίσεις της διορθωτικής εκπαίδευσης και τον θεσμό των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας στις Φυλακές (ΣΔΕΦ) στην Ελλάδα.

Η εκπαίδευση στις φυλακές αφορά οργανωμένες μαθησιακές διαδικασίες για ενήλικους κρατούμενους, με στόχο την ανάπτυξη της προσωπικότητας, της κριτικής σκέψης και των κοινωνικών δεξιοτήτων (Goffman, 1981· Ανάγνου, Βεργίδης & Παπαϊωάννου, 2019). Αναγνωρίζεται ως δικαίωμα που συνδέεται με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ισότητα ευκαιριών και τη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού (Muñoz, 2009· Παπαϊωάννου, Anagnou & Vergidis, 2016).

Ιστορικά, η εκπαίδευση στις φυλακές εξελίχθηκε από θρησκευτικά μαθήματα του 18ου αιώνα σε προγράμματα βασικής, επαγγελματικής και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με χρήση ψηφιακών μέσων στις ανεπτυγμένες χώρες (Crayton & Neuesteter, 2008·

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Barton & Coley, 2006· Παπαϊωάννου, 2016). Η ευρωπαϊκή εμπειρία τονίζει την ένταξη της σε στρατηγικές κοινωνικής ένταξης (Bra, 2015· Παπαϊωάννου, 2016).

Στην Ελλάδα, τα ΣΔΕΦ, από το 2004, παρέχουν ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τίτλο ισότιμο με το απολυτήριο γυμνασίου, ενισχύοντας την κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη (Καραλής, 2010· Καρδαρά, 2016). Τα προγράμματα βασίζονται στην εξατομίκευση, τη βιωματική μάθηση και την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση (Μάνθου, 2007· Βεκρής, 2003).

Η εκπαίδευση λειτουργεί ως «παράθυρο ελευθερίας», ενισχύοντας δεξιότητες, αυτοεκτίμηση και μειώνοντας την υποτροπή, ενώ βελτιώνει την καθημερινότητα του εγκλεισμού (Anagnou, Fragkoulis & Tzinanou, 2024· Καρδαρά, 2016· Papaioannou, Anagnou & Vergidis, 2016).

Ωστόσο, η εφαρμογή της εκπαίδευσης στις φυλακές παρεμποδίζεται από προσωπικούς, θεσμικούς και υλικοτεχνικούς παράγοντες, όπως μαθησιακές δυσκολίες, διοικητικές διακοπές, ελλείψεις υποδομών, περιορισμένη πρόσβαση σε τεχνολογία και κοινωνικές πιέσεις (Tzatsis et al., 2019· Muñoz, 2009· European Commission, 2011· Brosens et al., 2013).

Μετά την αποφυλάκιση, η εκπαίδευση συνδέεται με χαμηλότερη υποτροπή και αυξημένες πιθανότητες απασχόλησης, ιδίως μέσω επαγγελματικής κατάρτισης, ενώ ενισχύει την προσωπική ανάπτυξη και τις κοινωνικές δεξιότητες (Flanagan, 1994· Rand Corporation, 2013· Wilson, Gallagher & MacKenzie, 2000· Piche, 2008· Darkenwald & Merriam, 1982· Erisman & Contardo, 2005).

Η εκπαίδευση ενηλίκων στις φυλακές αποτελεί κρίσιμο εργαλείο κοινωνικής αναδόμησης, με άμεσα οφέλη κατά τον εγκλεισμό και μακροπρόθεσμη συμβολή στην κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη, προάγοντας δημοκρατικές αξίες και κοινωνική συνοχή.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η κατανόηση των εννοιών του ορίου και του απείρου από μαθητές και μαθήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τη χρήση νέων τεχνολογιών

Μαρία Ράπη ^α, Βασίλειος Σάλτας ^β, Βασίλειος Τσιάντος ^γ

^α Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, ΔΠΜΣ Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες
ΔΠΘ

E-mail: rapnmaria@gmail.com

^β Μαθηματικός ΔΕ, Επιστημονικός Συνεργάτης ΔΠΘ

E-mail: saltas70@gmail.com

^γ Καθηγητής Τμήματος Φυσικής ΔΠΘ

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα εργασία διερευνά την κατανόηση των εννοιών του ορίου και του απείρου από μαθητές και μαθήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και τον βαθμό στον οποίο η χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να υποστηρίξει τη μάθησή τους. Στόχος είναι από τη μία να αποτυπωθούν οι αρχικές αντιλήψεις, οι δυσκολίες και οι παρανοήσεις που υπάρχουν γύρω από τις δύο έννοιες και από την άλλη η εξέταση πιθανών αλλαγών στην κατανόηση και στις στάσεις των μαθητών και των μαθητριών, μετά από διδακτική παρέμβαση με χρήση νέων τεχνολογιών, σε σύγκριση με παραδοσιακή διδασκαλία. Παράλληλα, διερευνάται η άποψη και οι στάσεις των μαθηματικών αναφορικά με τη χρήση νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία τους.

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική επισκόπηση σχετικά με τις έννοιες του ορίου και του απείρου, αποτυπώθηκαν οι ιστορικές τους αναδρομές, οι δυσκολίες και οι παρανοήσεις αλλά και η σχέση των δύο εννοιών. Αναλύθηκαν θεωρίες μάθησης, τρόποι διδασκαλίας που αφορούν τις δύο έννοιες, αλλά και αναφέρθηκε ο τρόπος με τον οποίο προτείνει να διδαχθούν το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών. Παρουσιάστηκαν οι νέες

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

τεχνολογίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη διδασκαλία των μαθηματικών, αναλύθηκαν οι θετικές επιδράσεις και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν και παρουσιάστηκε η σχέση των εκπαιδευτικών με αυτές. Στο πρώτο στάδιο οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε έρευνα με πληθυσμό μαθητές και μαθήτριες της Γ' Λυκείου του 1^{ου} Γενικού Λυκείου Κομοτηνής. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δύο διαφορετικά τμήματα της Γ' Λυκείου, όπου η πρώτη αποτέλεσε το πειραματικό τμήμα στην οποία πραγματοποιήθηκε διδασκαλία με χρήση νέων τεχνολογιών και η δεύτερη το τμήμα ελέγχου όπου πραγματοποιήθηκε παραδοσιακή διδασκαλία. Οι νέες τεχνολογίες που χρησιμοποιήθηκαν είναι το GeoGebra, το Kahoot και ο διαδραστικός πίνακας. Στην αρχή δόθηκε ένα διαγνωστικό ερωτηματολόγιο, με 25 ερωτήσεις κλίμακας Likert 1-5 και δύο ερωτήσεις ανοιχτού τύπου και μετά τη διδακτική παρέμβαση δύο τελικά ερωτηματολόγια, με 26 ερωτήσεις κλίμακας Likert 1-5 για το πειραματικό τμήμα 17 ερωτήσεις κλίμακας Likert 1-5 για το τμήμα ελέγχου 1 ανοιχτή ερώτηση και μία ερώτηση πολλαπλής επιλογής, με το τελικό ερωτηματολόγιο για το πειραματικό τμήμα να περιλαμβάνει μερικές παραπάνω ερωτήσεις αναφορικά με το πως βίωσαν τη χρήση νέων τεχνολογιών. Παράλληλα, δόθηκαν ερωτηματολόγια στους μαθηματικούς του σχολείου προκειμένου να καθοριστούν οι απόψεις τους αναφορικά με τις νέες τεχνολογίες. Αυτά περιλάμβαναν μερικές ερωτήσεις για δημογραφικά και επαγγελματικά στοιχεία και 9 ερωτήσεις ανοιχτού τύπου.

Πραγματοποιήθηκαν στατιστικές αναλύσεις για τις ερωτήσεις κλειστού τύπου με τη χρήση του SPSS. Χρησιμοποιήθηκαν ο δείκτης αξιοπιστίας (Cronbach's α), περιγραφική στατιστική, t-test και έλεγχος χ^2 (Chi-Square). Όσον αφορά τις ανοιχτές ερωτήσεις των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε ποιοτική ανάλυση μέσα από θεματική κωδικοποίηση. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι το επίπεδο των δύο τμημάτων ήταν παρόμοιο πριν τη διδακτική παρέμβαση, άρα μπορούσαν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα. Μετά τη διδακτική παρέμβαση παρατηρήθηκε βελτίωση της κατανόησης και στα δύο τμήματα και στατιστικά σημαντικές διαφορές σε συγκεκριμένες μόνο ερωτήσεις υπέρ του πειραματικού τμήματος. Η διαφορά φάνηκε

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

στις ανοιχτές ερωτήσεις, στις οποίες το πειραματικό τμήμα είχε σωστότερες και πιο πλήρεις απαντήσεις. Παράλληλα, όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς η στάση τους απέναντι στην τεχνολογία είναι θετική, τονίζοντας όμως την ανάγκη ουσιαστικής επιμόρφωσης ώστε να μπορούν να ενταχθούν κατάλληλα οι νέες τεχνολογίες. Τα συμπεράσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εμφανίζουν σημαντικές παρανοήσεις με κυριότερες την αντιμετώπιση του ορίου ως έναν πολύ μεγάλο αριθμό και το όριο ως ένα τελικό αποτέλεσμα και όχι ως μία διαδικασία προσέγγισης. Οι νέες τεχνολογίες μπορούν να υποστηρίξουν ουσιαστικά την κατανόηση των εννοιών αυτών και να διευκολύνουν την εμπέδωση μέσω της οπτικοποίησης, ωστόσο είναι σημαντικό να χρησιμοποιούνται ως εργαλεία και όχι ως το μοναδικό τρόπο διδασκαλίας. Μάλιστα, οι μαθητές και οι μαθήτριες αντιμετωπίζουν θετικά τη χρήση νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, χωρίς αυτό να σημαίνει απαραίτητα αυξημένη συμμετοχή.

Τέλος, οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών, αλλά επισημαίνουν τα εμπόδια και τους κινδύνους.

Από το Ουράνιο Τόξο στη Φυσική του Φωτός: Ένα Καινοτόμο Διερευνητικό Σενάριο από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό

Δέσποινα Σακουλογέωργα ^α, Ιωάννα Τοπαλίδου ^β

^α Εκπαιδευτικός, Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Πρωτοβάθμια
Εκπαίδευση

E-mail: desage24@sch.gr

^β Εκπαιδευτικός, Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Πρωτοβάθμια
Εκπαίδευση

E-mail: itopalidou@sch.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα καινοτόμο, διερευνητικού χαρακτήρα εκπαιδευτικό σενάριο με τίτλο «Ανακαλύπτοντας τα Μυστικά του Ουράνιου Τόξου», το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε σε δύο πρωινά τμήματα δύο δημόσιων νηπιαγωγείων. Σκοπός του σεναρίου ήταν η εισαγωγή των μαθητών/-τριών προσχολικής ηλικίας στο φυσικό φαινόμενο του ουράνιου τόξου, με έμφαση στη σταθερή διαδοχή των χρωμάτων του, καθώς και η καλλιέργεια του επιστημονικού εγγραμματισμού (Elhai, 2023 · Osborne & Allhin, 2024) σχετικά με το φως ως φυσικό φαινόμενο, στο πλαίσιο μιας σπειροειδούς συνέχειας με τη Φυσική του Δημοτικού (Bruner, 1960 · Tirol, 2022).

Κατά τον σχεδιασμό του σεναρίου λήφθηκαν υπόψη οι προγενέστερες γνώσεις αλλά και οι γνωστικοί περιορισμοί των παιδιών προσχολικής ηλικίας, όπως αυτοί αναδεικνύονται στη διεθνή βιβλιογραφία. Έρευνες δείχνουν ότι, παρότι τα παιδιά 4–6 ετών διαθέτουν βασικές δεξιότητες αναγνώρισης χρωμάτων και κατανόησης απλών ακολουθιών, η δυνατότητά τους να συγκρατούν και να ανακαλούν σειριακά μεγάλο αριθμό στοιχείων είναι περιορισμένη (Klemfuss et al., 2020 · Lahti-Nuuttila et al.,

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

2021). Ειδικότερα, η ανάκληση και διατήρηση στη σωστή σειρά και των επτά χρωμάτων του ουράνιου τόξου υπερβαίνει συνήθως τη χωρητικότητα της βραχυπρόθεσμης μνήμης στην προσχολική ηλικία, γεγονός που οδηγεί συχνά σε αναπαραστάσεις του φαινομένου με μειωμένο αριθμό χρωμάτων ή με μη σταθερή σειρά (Ahmed et al., 2022 · Roman et al., 2014). Παράλληλα, έχει διαπιστωθεί ότι τα χρώματα μπορούν να λειτουργήσουν ως ισχυρά οπτικά ερεθίσματα και μνημονικά στηρίγματα, ιδιαίτερα όταν εντάσσονται σε δομημένα και παιγνιώδη πλαίσια μάθησης (Kuhbandner et al., 2015 · Ramlow et al., 2020). Οι πρότερες αυτές γνώσεις και εμπειρίες των παιδιών αξιοποιήθηκαν ως αφετηρία, ώστε μέσω σταδιακής, υποστηριζόμενης και βιωματικής προσέγγισης να οικοδομηθεί η νέα γνώση σχετικά με την έννοια της ακολουθίας και τη συστηματική κατανόηση των χρωμάτων του ουράνιου τόξου.

Η μεθοδολογία βασίστηκε στις αρχές του εποικοδομισμού και του κοινωνικού εποικοδομισμού, με έμφαση στην ενεργητική, διερευνητική μάθηση (Delsierieys & Kampeza, 2025 · Fitamen et al., 2019). Το σενάριο αναπτύχθηκε σε πέντε αλληλένδετες φάσεις: ψυχολογική και γνωστική προετοιμασία, διδασκαλία μέσω ψηφιακής αφήγησης και δραστηριοτήτων σειραθέτησης, εμπέδωση με διαδραστικές προσομιώσεις, αξιολόγηση με παιγνιώδη ψηφιακά εργαλεία και μεταγνωστικές δραστηριότητες δημιουργικής έκφρασης και αναστοχασμού. Οι δράσεις υλοποιήθηκαν διαθεματικά, σύμφωνα με τα νέα Προγράμματα Σπουδών, στα πεδία της Γλώσσας και Επικοινωνίας, των Θετικών Επιστημών και της Δημιουργίας και Έκφρασης, με αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων ως γνωστικών μέσων διερεύνησης και αναπαραστάσης (Πεντέρη κ.ά., 2022). Το ουράνιο τόξο προσεγγίστηκε ως αποτέλεσμα διάθλασης και ανάκλασης του φωτός, χωρίς εισαγωγή αφηρημένων εννοιών.

Τα ευρήματα από την εφαρμογή του σεναρίου έδειξαν βελτίωση στη σωστή σειραθέτηση των χρωμάτων, ενίσχυση δεξιοτήτων παρατήρησης, συνεργασίας και ψηφιακής αλληλεπίδρασης, καθώς και θετική στάση των μαθητών/-τριών απέναντι στις Φυσικές Επιστήμες. Η καινοτομία του σεναρίου έγκειται στη συστηματική αξιοποίηση

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

των πρότερων γνώσεων, στη δομημένη διερευνητική πορεία και στη σύνδεσή του με τη Φυσική του Δημοτικού, αναδεικνύοντας τη δυναμική της εκπαιδευτικής καινοτομίας στην προσχολική εκπαίδευση.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Ο ρόλος των ΤΠΕ στη γλωσσική ανάπτυξη παιδιών με ΔΕΠΥ: επιδράσεις στη συγκέντρωση και στο άγχος

Ασημίνα Αγγελίδου

Παιδοψυχολόγος, MSc, MSc, Υπ. Διδάκτωρ

E-mail: asimina.angelidou@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα μελέτη διερευνά τον ρόλο των ΤΠΕ στη γλωσσική ανάπτυξη παιδιών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ), με έμφαση στις επιδράσεις τους στη συγκέντρωση και στο άγχος. Τα παιδιά με ΔΕΠΥ συχνά παρουσιάζουν δυσκολίες στη γλωσσική κατανόηση και έκφραση, οι οποίες σχετίζονται με ελλείμματα προσοχής και εκτελεστικών λειτουργιών, επηρεάζοντας τη μαθησιακή τους πορεία και τη συναισθηματική τους ευημερία.

Για τους σκοπούς της μελέτης πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της μεθοδολογίας PRISMA. Η αναζήτηση διεξήχθη στις βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus και Web of Science, χρησιμοποιώντας συνδυασμούς λέξεων-κλειδιών όπως ΔΕΠΥ, ΤΠΕ, γλωσσική ανάπτυξη, συγκέντρωση και άγχος. Η διαδικασία επιλογής περιλάμβανε τα στάδια της αναγνώρισης, της προεπιλογής, της αξιολόγησης της καταλληλότητας και της τελικής ένταξης των μελετών.

Τα αποτελέσματα της ανασκόπησης δείχνουν ότι η στοχευμένη και παιδαγωγικά δομημένη χρήση ψηφιακών εργαλείων, όπως εκπαιδευτικά λογισμικά και διαδραστικά περιβάλλοντα μάθησης, μπορεί να συμβάλει θετικά στη γλωσσική ανάπτυξη παιδιών με ΔΕΠΥ, ενισχύοντας δεξιότητες όπως το λεξιλόγιο, η ανάγνωση και η γραπτή έκφραση. Παράλληλα, οι ΤΠΕ φαίνεται να βελτιώνουν τη συγκέντρωση μέσω εξατομικευμένων ρυθμών μάθησης και άμεσης ανατροφοδότησης. Ωστόσο, η υπερβολική ή μη δομημένη

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

χρήση της τεχνολογίας ενδέχεται να αυξήσει τη διάσπαση προσοχής και τα επίπεδα άγχους.

Συμπερασματικά, οι ΤΠΕ μπορούν να αποτελέσουν ένα αποτελεσματικό υποστηρικτικό εργαλείο για τη γλωσσική ανάπτυξη παιδιών με ΔΕΠΥ, υπό την προϋπόθεση ότι ενσωματώνονται στο εκπαιδευτικό πλαίσιο με σαφή παιδαγωγικό σχεδιασμό και έλεγχο. Η εφαρμογή τους μπορεί να ενισχύσει τη συγκέντρωση και να περιορίσει το άγχος, ενώ επισημαίνεται η ανάγκη για περαιτέρω ποιοτικές και πειραματικές μελέτες υψηλής μεθοδολογικής εγκυρότητας.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Τυραννοκτόνοι ή Πατροκτόνοι; Η δολοφονία του πρώτου Κυβερνήτη, Ιω. Καποδίστρια. Αναπτύσσοντας την ιστορική ενσυναίσθηση και την κριτική σκέψη μέσω της υλοποίησης βιοματικού σεναρίου ιστορικής προσομοίωσης.

Δημήτριος Φ. Κυριαζίδης

M.Ed., MSc, ΠΕ02 – Φιλολόγος

E-mail: kyrdimitris@yahoo.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Το παρόν διδακτικό σενάριο αφορά στη διδασκαλία της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας στη Γ΄ Γυμνασίου και εστιάζει στη δολοφονία του πρώτου Κυβερνήτη του ελληνικού κράτους, Ιωάννη Καποδίστρια. Κεντρικοί στόχοι του σεναρίου είναι η κατανόηση των αιτιών και των ιστορικών συνθηκών που οδήγησαν στο γεγονός, καθώς και η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών/τριών να προσεγγίζουν το ιστορικό γίνεσθαι πολυπρισματικά, αποφεύγοντας απλουστευτικούς και απόλυτους χαρακτηρισμούς. Παράλληλα, επιδιώκεται η καλλιέργεια της κριτικής ιστορικής σκέψης, της ιστορικής ενσυναίσθησης και της επιχειρηματολογίας, μέσα από τη μελέτη και αξιολόγηση πρωτογενών ιστορικών πηγών.

Το σενάριο θεμελιώνεται θεωρητικά στις αρχές του κοινωνικού εποικοδομητισμού και της διερευνητικής-ανακαλυπτικής μάθησης, σύμφωνα με τις οποίες η γνώση οικοδομείται ενεργητικά μέσω της αλληλεπίδρασης, της έρευνας και της συνεργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ομαδοσυνεργατική μάθηση και στη βιοματική προσέγγιση, αξιοποιώντας την τεχνική του παιχνιδιού ρόλων (role playing) και της προσομοίωσης ιστορικής δίκης. Μέσα από τη διαδικασία αυτή, οι μαθητές/τριες καλούνται να υιοθετήσουν διαφορετικές οπτικές γωνίες (δικαστές, κατήγοροι,

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

υπεράσπιση), να αξιολογήσουν αντικρουόμενα επιχειρήματα και να καταλήξουν σε τεκμηριωμένη ετυμηγορία, συνδέοντας το παρελθόν με σύγχρονους προβληματισμούς (applied history).

Μεθοδολογικά, το σενάριο ακολουθεί τη λογική της διερευνητικής μάθησης (inquiry-based learning), αναπτύσσεται σε τρεις διδακτικές ώρες και συνδυάζει την ιστορική αφήγηση και τον κατευθυνόμενο διάλογο με την ανάλυση ψηφιοποιημένων ιστορικών τεκμηρίων, τη συνεργατική εργασία σε ομάδες και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων (Gamma, Time Toast, Padlet, Kahoot, Google Docs). Η διδασκαλία ολοκληρώνεται με διαδικασίες αναστοχασμού και αποφόρτισης (de-rolling), οι οποίες ενισχύουν τη μεταγνωστική επίγνωση και τη συναισθηματική αποφόρτιση των μαθητών/τριών. Συνολικά, το σενάριο επιδιώκει να μετασχηματίσει τη διδασκαλία της Ιστορίας από παθητική αναπαραγωγή γνώσεων σε ενεργή, κριτική και βιωματική μαθησιακή εμπειρία.

Παραγωγή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών βίντεο Χημείας για αλλόγλωσσους μαθητές

Ευφροσύνη Σμέη ^α, Παναγιώτης Γιαννακουδάκης ^β

^α Υποψήφια διδάκτωρ, Τμήμα Χημείας ΑΠΘ

E-mail: esmei@chem.auth.gr

^β Καθηγητής, Τμήμα Χημείας ΑΠΘ

E-mail: panjian@chem.auth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Το μαθητικό δυναμικό των σχολείων στις σύγχρονες κοινωνίες χαρακτηρίζεται από πολυπολιτισμικότητα και ανομοιογένεια, ειδικότερα τα τελευταία χρόνια λόγω του μεταναστευτικού και προσφυγικού φαινομένου. Η ανομοιογένεια δεν οφείλεται μόνο στην κοινωνική προέλευση των μαθητών αλλά και σε άλλους ποικίλους λόγους όπως είναι οι ιδιαιτερότητες και οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που έχει το κάθε παιδί. Η ιδέα της παρούσας εργασίας έγκειται στην συμπερίληψη αυτών των παιδιών σε ένα σύγχρονο, μαθητοκεντρικό εκπαιδευτικό σύστημα και βασίζεται στην διπλωματική εργασία που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Μοριακός Σχεδιασμός και Μοντελοποίηση - Χημική Εκπαίδευση».

Το πρώτο βήμα της συμπερίληψης ενός αλλόγλωσσου μαθητή σε ένα ελληνικό σχολείο είναι η αξιολόγηση του γνωστικού του επιπέδου ώστε να καταταγεί στην αντίστοιχη σχολική βαθμίδα. Πρόκληση, επίσης, αποτελεί η ενεργοποίηση και η διατήρηση του ενδιαφέροντος των αλλόγλωσσων, και μη, μαθητών καθ' όλη την διάρκεια της σχολικής χρονιάς, όπου εισάγονται και διδάσκονται νέες έννοιες, σύμφωνα με την ύλη που προβλέπεται. Η αξιοποίηση ψηφιακών μαθησιακών αντικειμένων μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο για την ενδυνάμωση της

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

μαθησιακής διαδικασίας και την ενίσχυση της συμπερίληψης και του ενδιαφέροντος των μαθητών.

Κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας, σχεδιάστηκαν και δημοσιεύθηκαν 14 εκπαιδευτικά βίντεο με βάση την ύλη της Χημείας Γυμνασίου. Τα βίντεο δεν περιλαμβάνουν λέξεις, ώστε να μπορούν να βοηθήσουν στην συμπερίληψη αλλόγλωσσων μαθητών. Τα περισσότερα είναι με την μορφή ερωτήσεων/απαντήσεων ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως εναλλακτικό εργαλείο αξιολόγησης μαθητών. Τα βίντεο αξιολογήθηκαν μετέπειτα από εκπαιδευτικούς, μαθητές και απόφοιτους Σχολών Θετικών Επιστημών, με τους περισσότερους να έχουν θετική στάση ως προς την ένταξη των βίντεο στο πλαίσιο του μαθήματος.

Προτάσεις παιδαγωγικής αξιοποίησης της εφαρμογής Τεχνητής Νοημοσύνης Brisk Teaching

Δέσποινα Μπελέφτα ^α, Ιωάννης Ταταρίδης ^β

^α Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε./Δ.Π.Θ.

E-mail: despbele1@eled.duth.gr

^β Δρ. Επιστημών Αγωγής Π.Τ.Δ.Ε./Δ.Π.Θ.

E-mail: itatarid@eled.duth.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η ταχεία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) τα τελευταία χρόνια έχει επιφέρει σημαντικές μεταβολές στην εκπαιδευτική πραγματικότητα, επαναπροσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται, υλοποιείται και αξιολογείται η διδακτική πράξη. Τα ψηφιακά εργαλεία που αξιοποιούν τεχνολογίες TN προσφέρουν τη δυνατότητα παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού, ανάλυσης μαθησιακών δεδομένων, εξατομίκευσης της διδασκαλίας και παροχής άμεσης ανατροφοδότησης, συμβάλλοντας στη δημιουργία ευέλικτων και προσαρμοστικών μαθησιακών περιβαλλόντων. Η παιδαγωγική αξιοποίησή τους, ωστόσο, δεν εξαντλείται στη λειτουργική υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου, αλλά συνδέεται άμεσα με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, την ενίσχυση της ενεργητικής μάθησης και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των μαθητών. Ταυτόχρονα, η ενσωμάτωση της TN στην εκπαιδευτική διαδικασία απαιτεί κριτική στάση, σαφές παιδαγωγικό πλαίσιο και επίγνωση ζητημάτων που αφορούν την ηθική χρήση, την εγκυρότητα του περιεχομένου που παράγεται και την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Στο πλαίσιο αυτό, το Brisk Teaching αποτελεί ένα σύγχρονο ψηφιακό εργαλείο, το οποίο αξιοποιεί τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης για την δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού, την αξιολόγηση των μαθητών και τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

που πρόκειται να υλοποιηθούν. Η φιλοσοφία του εργαλείου Brisk αποσκοπεί στην παροχή άμεσης και στοχευμένης υποστήριξης προς τον εκπαιδευτικό στη διάρκεια της προετοιμασίας, της υλοποίησης και της αξιολόγησης της διδασκαλίας. Πιο αναλυτικά, το εργαλείο προσφέρει τη δυνατότητα δημιουργίας διδακτικού υλικού, αξιοποιώντας σύντομες περιγραφικές εντολές. Για παράδειγμα, ο εκπαιδευτικός μπορεί να δημιουργήσει φύλλα εργασίας, ασκήσεις πολλαπλής επιλογής και ανοιχτού τύπου, ερωτήσεις κατανόησης κειμένου, δραστηριότητες εμπέδωσης, παρουσιάσεις, παράφραση ενός κειμένου ώστε αυτό να απευθύνεται στο επίπεδο της τάξης καθώς επίσης και ολοκληρωμένα σχέδια μαθήματος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δυνατότητα προσαρμογής του περιεχομένου στο γνωστικό επίπεδο των μαθητών, επομένως το Brisk μπορεί να υποστηρίξει τις ανάγκες διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Ένα εξίσου βασικό χαρακτηριστικό του εργαλείου αφορά την αξιολόγηση και ανατροφοδότηση των μαθητών.

Ο στόχος της παρούσας εργασίας είναι να προτείνει τρόπους παιδαγωγικής αξιοποίησης του εργαλείου Τεχνητής Νοημοσύνης Brisk Teaching, να υποδείξει τρόπους καλής χρήσης του εργαλείου αλλά και να εντοπίσει τους κινδύνους που κρύβει η χρήση του.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Μαθητές και μαθήτριες σε ρόλο επιστημονικού ανταποκριτή: Η αξιοποίηση των Blogs και των Podcasts για τη διάχυση της επιστημονικής πληροφορίας στη σχολική κοινότητα

Νικόλαος Χρήστου ^α, Δημήτριος Κοτσιφάκος ^β

^α Πληροφορικός, Διευθυντής 1^{ου} ΓΕΛ Άρτας, ΟΠΑ - ΑΣΟΕΕ,

E-mail: nchristou@sch.gr

^β Ηλεκτρονικός Μηχανικός, Διευθυντής 1^{ου} Εργαστηριακού Κέντρου Αγίου Δημητρίου, μεταδιδακτορικός ερευνητής τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

E-mail: dimkots@sch.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα εργασία εξετάζει την εκπαιδευτική αξιοποίηση των εργαλείων του Web 2.0, και συγκεκριμένα των ιστολογίων (blogs) και των ψηφιακών ηχητικών εκπομπών (podcasts), ως μέσων για την ενίσχυση της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών των Γενικών Λυκείων, και των ειδικών διδακτικών αντικειμένων των Τομέων και των Ειδικοτήτων των Επαγγελματικών Λυκείων. Στόχος της εισήγησης είναι να παρουσιάσει ένα καινοτόμο διδακτικό πλαίσιο, όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες μετατρέπονται από παθητικοί δέκτες σε «επιστημονικούς ανταποκριτές», αναλαμβάνοντας την ευθύνη της διερεύνησης, επεξεργασίας και διάχυσης της επιστημονικής πληροφορίας στη σχολική κοινότητα. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται στις αρχές του κοινωνικού εποικοδομητισμού και της διερευνητικής μάθησης (Inquiry-based learning). Μέσα από τη δημιουργία συνεργατικών άρθρων και την παραγωγή ηχητικών επεισοδίων, οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να απλοποιήσουν σύνθετες επιστημονικές έννοιες, διαδικασία που οδηγεί στην βαθύτερη κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου και στην αποδόμηση συνηθισμένων

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

παρανοήσεων. Ταυτόχρονα, η δημόσια φύση των εργαλείων Web 2.0 ενισχύει το μαθησιακό κίνητρο, καθώς η εργασία των μαθητών και των μαθητριών αποκτά πραγματικό ακροατήριο.

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής δείχνουν ότι η συγκεκριμένη πρακτική συμβάλλει καθοριστικά στην καλλιέργεια του επιστημονικού και ψηφιακού εγγραμματισμού. Μέσω της διαδικασίας συλλογής επιστημονικού υλικού και δεδομένων, και της διάχυσης του, οι μαθητές και μαθήτριες αναπτύσσουν κριτική στάση απέναντι στις πηγές του διαδικτύου, εξασκούνται στη δεοντολογία της πληροφορίας και βελτιώνουν τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες. Συμπερασματικά, η ενσωμάτωση των blogs και των podcasts στη διδακτική πράξη γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ σχολικής γνώσης και κοινωνικής πραγματικότητας, προωθώντας ένα σύγχρονο μοντέλο συμμετοχικής μάθησης στις εκπαιδευτικές κοινότητες.

Ανάπτυξη εκπαιδευτικού σεναρίου στη γαλλική ως ξένη γλώσσα μέσω του διαδικτυακού εργαλείου δημιουργίας κόμικς «Pixton»

Κωνσταντία Δ. Μανιώτα

ΠΕ 05, Μ.Δ.Ε.-Διδακτική των Γλωσσών και Νέες Τεχνολογίες στη Γλωσσική Επικοινωνία, Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Α.Π.Θ.

E-mail: maniotantina@yahoo.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα εργασία προτείνει ένα ενδεικτικό διδακτικό σενάριο για τη διδασκαλία της γαλλικής ως ξένης γλώσσας αξιοποιώντας παιδαγωγικά το διαδικτυακό εργαλείο δημιουργίας κόμικς «Pixton». Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 10-11 ετών, Ε΄ τάξης Δημοτικού σχολείου σε αστική περιοχή, επιπέδου γλωσσομάθειας Α1, διάρκειας 2 διδακτικών ωρών έχοντας ως θεματική: «Παρουσιάζομαι» (Se présenter). Ο γενικός σκοπός του σεναρίου είναι οι μαθητές να είναι σε θέση να παρουσιάσουν δημιουργώντας μόνοι τους ένα ψηφιακό κόμικ. Επιμέρους μαθησιακοί στόχοι: α) Γλωσσικοί: οι μαθητές να εξασκηθούν στον προφορικό και γραπτό λόγο στις ακόλουθες πράξεις λόγου (Actes de parole): να είναι σε θέση να χαιρετούν, να ρωτούν και να λένε τα νέα τους, να ρωτούν και να λένε το όνομα και το επίθετό τους, να εκφράζουν τη χαρά τους που γνωρίζουν κάποιον/α, να ρωτούν και να λένε την ηλικία τους, να ρωτούν και να λένε την εθνικότητά τους και να αποχαιρετούν. β) Επικοινωνιακοί: να είναι σε θέση να ρωτούν και να δίνουν βασικές προσωπικές πληροφορίες ενισχύοντας την επικοινωνιακή τους ικανότητα σε αληθοφανείς καταστάσεις. γ) Ψηφιακοί: να είναι σε θέση να δημιουργήσουν το δικό τους ψηφιακό κόμικ χρησιμοποιώντας τις σύστοιχες γλωσσικές πράξεις (παραγωγή πολυτροπικού αφηγηματικού κειμένου). δ) Παιδαγωγικοί: να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους, να ασκηθούν στην ομαδοσυνεργατική μάθηση, να αναπτύξουν την

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

κριτική τους σκέψη, να ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους και να εξοικειωθούν με την προφορική ανακοίνωση στην ολομέλεια. Προαπαιτούμενες γνώσεις: οι μαθητές έχουν έναν στοιχειώδη πληροφορικό γραμματισμό και είναι εξοικειωμένοι με τη δημιουργία ψηφιακού κόμικ στο Pixton, έχουν ήδη διδαχθεί τις σχετικές πράξεις λόγου. Υιοθετήσαμε τη «σπειροειδή» προσέγγιση (από το απλό στο περίπλοκο) που δίνει βαρύτητα σε πρώτη φάση, στις διεργασίες πρόσληψης/κατανόησης και εν συνεχεία στην αναπαραγωγή (επανάληψη), δεδομένου ότι πρόκειται για μαθητές/μαθήτριες Δημοτικού και σε δεύτερη φάση, στην παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

Βάσει των αρχών της Διαφοροποιημένης Παιδαγωγικής Προσέγγισης και της έννοιας του πολυγραμματισμού (ΕΠΣ-ΞΓ), οι διδακτικές μας πρακτικές ποίκιλαν (πολυμεθοδολογικός εκλεκτισμός) / (παιχνίδια ρόλων, φύλλα εργασίας, συνθετικές εργασίες) ανάλογα με το ποιες δεξιότητες επιθυμούσαμε οι μαθητές μας να αναπτύξουν χρησιμοποιώντας διαφορετικά εποπτικά μέσα διδασκαλίας (διαδίκτυο, εννοιολογικούς χάρτες, flash-cartes, ηχητικά δεδομένα, κλπ.). Μαθησιακά αποτελέσματα: ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι στην Ξένη Γλώσσα, εξοικείωση με τον προφορικό και γραπτό λόγο, κλίμα συνεργασίας και ομαδικής εργασίας, ανάπτυξη επικοινωνιακής δεξιότητας, ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σκέψης και καλλιέργεια γλωσσικής αυτονομίας.

Η τέχνη ως εργαλείο ενίσχυσης της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης των μαθητών/τριών: Μια παρέμβαση Κοινωνικής Εργασίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Κανάρης Παρασχάκης ^α, Ερισέλντα Ζερέ ^β, Σεβαστή Χατζηφοτίου ^γ

^α Κοινωνικός Λειτουργός ΜΑ

E-mail: paraschakis.aris@gmail.com

^β Κοινωνική Λειτουργός, ΜΑ, Υποψήφια Διδασκτορίσσα ΔΠΘ

E-mail: ezere@sw.duth.gr

^γ Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, ΔΠΘ

E-mail: schatzif@sw.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα μελέτη πραγματεύεται μια παρέμβαση κοινωνικής εργασίας με ομάδα, που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο προληπτικών δράσεων για την ενίσχυση και προαγωγή της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης μαθητών/τριών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε επαρχιακή περιοχή της ΑΜΘ. Η παρέμβαση αποσκοπούσε στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών σε θέματα που σχετίζονται με την αναπηρία και τη διαφορετικότητα. Ειδικότερα, επιμέρους στόχοι ήταν η καλλιέργεια ενσυναίσθησης στην ποικιλομορφία του Άλλου, η ενίσχυση των δεσμών στην ομάδα-τάξη και η καλλιέργεια αυτοεκτίμησης. Η παρούσα παρέμβαση στηρίχθηκε στην ιστορία «*The Magic Box*» από το βιβλίο της Mal Leicester (2007), η οποία αποδόθηκε στα ελληνικά στο πλαίσιο συνεργασίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων αξιοποιήθηκαν ποικίλες δημιουργικές και βιωματικές προσεγγίσεις. Ειδικότερα, η παρέμβαση περιλάμβανε την αρχική διήγηση της ιστορίας, την απεικόνιση αγαπημένων σκηνών της ιστορίας μέσω ζωγραφικής, τη συλλογική δημιουργία συνέχειας της ιστορίας, καθώς και την αφήγηση

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

και «δραματοποίησή» της μέσα από την κατασκευή κουκλών. Παράλληλα εφαρμόστηκαν παιδαγωγικές τεχνικές, όπως η εργασία σε ζευγάρια, με μικρές ομάδες και η συζήτηση στην ολομέλεια, καθώς και τεχνικές κοινωνικής εργασίας, όπως η παράφραση, η ανατροφοδότησης, ο αναστοχασμός και η σύνοψη.

Το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο βασίστηκε η παρέμβαση είναι η εστιασμένη στις δυνατότητες πρακτική και η αφηγηματική προσέγγιση στην κοινωνική εργασία. Συγκεκριμένα, η υιοθέτηση της προσέγγισης των δυνατών σημείων θέτει στο επίκεντρο τον εντοπισμό και την ανάδειξη ικανοτήτων, που δύναται να ενεργοποιήσουν τα άτομα, προκειμένου να είναι σε θέση να διαχειριστούν δυσκολίες και να καλύψουν τις ανάγκες τους (Saleebey, 2009). Η επιλογή της αφηγηματικής προσέγγισης τοποθετείται στην έμφαση που δίδει στην εξωτερίκευση των δυσκολιών από το άτομο, στην ανακατασκευή και στον επαναπροσδιορισμό της αφήγησης που κυριαρχεί στην ιστορία του (Payne, 2020• Rogers & Cooper, 2021• Winslade & Monk, 2021). Έτσι, η εστιασμένη στις δυνατότητες πρακτική βοήθησε την ομάδα-τάξη να εστιάσει στην αναγνώριση και στην αξιοποίηση δεξιοτήτων, πόρων, ευκαιριών, στοιχείων που πιθανά να είναι ανεσταλμένα και κρυμμένα στις δυσκολίες της ηρωίδας της ιστορίας, ώστε να συνδράμουν στην αλλαγή των δυσμενών συνθηκών που βιώνει στην καθημερινότητα της. Παράλληλα, η αφηγηματική πρακτική συνέβαλε στη φανέρωση νέων λόγων για την πορεία της ηρωίδας μέσα από την επανεξέταση της ιστορίας της και από την αποκάλυψη εναλλακτικών αφηγήσεων από την ομάδα-τάξη.

Τα αποτελέσματα της παρέμβασης προκύπτουν τόσο από τις παρατηρήσεις του κοινωνικού λειτουργού όσο και από την αξιολόγηση των μαθητών/τριών. Συνολικά, η παρέμβαση συνέβαλε στην αναγνώριση των ανεσταλμένων δυνάμεων που έχουν και οι ίδιοι/ίδιες οι μαθητές/τριες αντίστοιχα με εκείνες της ηρωίδας. Διευκολύνθηκε η έκφραση συναισθημάτων, όπως και σκέψεων σχετικά με ζητήματα εμπιστοσύνης, φιλίας και αίσθησης ασφάλειας στις ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις. Παράλληλα, ενισχύθηκε η συνοχή και η συμπερίληψη εντός της ομάδας-τάξης και αναδείχθηκε η σημασία των πολύπλευρων και εναλλακτικών αφηγήσεων τόσο στην ιστορία του

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

κοριτσιού όσο και σε σχέση με την προσωπική ιστορία του καθενός. Τέλος, υπογραμμίζεται ο ρόλος της διεπιστημονικής συνεργασίας στην κοινωνική εργασία με ομάδες στον χώρο του σχολείου.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Διδακτική Αξιοποίηση της Ψηφιακής Αφήγησης για την Αντιμετώπιση των Fake News στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Αικατερίνη Κρανή

Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια

E-mail: kranikat@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η καλλιέργεια της Ψηφιακής Πολιτειότητας συνιστά κρίσιμο ζητούμενο της σύγχρονης διδακτικής πράξης, ιδίως σε ένα περιβάλλον όπου η παραπληροφόρηση διαχέεται ταχύτατα μέσω των κοινωνικών δικτύων. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση μιας διδακτικής παρέμβασης διάρκειας 90 λεπτών με τίτλο «Το Viral Λάθος του Τηλέμαχου – Από τα Likes στην Εγκυρότητα», η οποία υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος «Εργαστήρια Δεξιότητων» σε μαθητές ΣΤ΄ Δημοτικού (N=26).

Η παρέμβαση εδράζεται στις αρχές της Ψηφιακής Αφήγησης και αξιοποιεί το αφηγηματικό μοντέλο «W» ως δομικό διδακτικό εργαλείο για την ενεργοποίηση της συναισθηματικής εμπλοκής και της κριτικής σκέψης. Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ενσωματώνονται λειτουργικά στη μαθησιακή διαδικασία μέσω πολυτροπικού ψηφιακού αφηγήματος, συνεργατικής δημιουργίας αφίσας στο Canva και διαμορφωτικής αξιολόγησης με χρήση Google Forms.

Σκοπός της παρέμβασης ήταν η ενίσχυση της ιδιότητας του ενεργού ψηφιακού πολίτη και η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής αξιολόγησης πληροφοριών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα εστιάζουν: (α) στην αναγνώριση της διάκρισης μεταξύ ψηφιακής ευχέρειας και ψηφιακού γραμματισμού, (β) στην εφαρμογή πρακτικών διασταύρωσης πηγών και (γ) στην υιοθέτηση στάσης ηθικής ευθύνης κατά τον ψηφιακό διαμοιρασμό.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε με μικτή μεθοδολογική προσέγγιση (ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα). Τα αποτελέσματα κατέδειξαν υψηλό βαθμό μαθησιακής εμπλοκής (Μ.Ο. ικανοποίησης $>4,8/5$), ενίσχυση της αντιλαμβανόμενης αυτο-αποτελεσματικότητας των μαθητών στον εντοπισμό παραπληροφόρησης (Μ.Ο. $>4,5/5$) και σαφή μεταφορά γνώσης στην καθημερινή ψηφιακή τους πρακτική.

Συμπερασματικά, η πολυτροπική ψηφιακή αφήγηση αναδεικνύεται ως ισχυρό διδακτικό μέσο για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και υπεύθυνης ψηφιακής συμπεριφοράς στο Δημοτικό Σχολείο, επιβεβαιώνοντας τη δυναμική των ΤΠΕ ως παιδαγωγικά νοηματοδοτημένων εργαλείων και όχι απλώς τεχνολογικών μέσων.

Διάλογος, Σώμα και Σκέψη: Η Εκπαιδευτική Δυναμική του Φιλοσοφικού Θεάτρου

Κερασένια Παπαλεξίου

ΕΔΙΠ, ΕΚΠΑ

E-mail: papalexiouker@soctheol.uoa.gr

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά Θέματα Διδακτικής και ΤΠΕ

Η παρούσα εισήγηση διερευνά την εκπαιδευτική δυναμική του φιλοσοφικού θεάτρου ως ιδιαίτερου είδους θεάτρου και πολύπτυχου ορίζοντα της αισθητικής εμπειρίας. Με άξονα αναφοράς τον φιλοσοφικών καταβολών διάλογο, την ενεργοποίηση της θεατρικής έκφρασης του σώματος (αυτοέκφραση, κίνηση, λόγος) και της (φιλοσοφικής) σκέψης στη σκηνή, η αξιοποίηση του φιλοσοφικού θεάτρου στην εκπαίδευση αποτελεί μια καινοτόμα διδακτική πρακτική/πρόταση στο πλαίσιο του συνδυασμού της σωκρατικής φιλοσοφικής παράδοσης και του μεταδομισμού. Το φιλοσοφικό θέατρο αναδεικνύεται σε παιδαγωγικό και κοινωνικό εργαλείο στον σύγχρονο κόσμο με όχημα τη φαντασία, τον στοχασμό, τη σκέψη και τη γλώσσα, αποτελώντας πολύτιμο εφόδιο για κοινωνική δράση και επαγρύπνηση μέσα από τις πολλαπλές δυνατές ερμηνείες και οπτικές του πράγματος και το σπάσιμο των στερεοτυπικών μορφών της σκέψης.

Στο πλαίσιο αυτό ερευνώνται τα πρόσφορα μεθοδολογικά εργαλεία αξιοποίησης αυτής της μορφής του θεάτρου στην εκπαίδευση: βιωματική μάθηση, ενδυνάμωση, αυτοβελτίωση, καλλιέργεια της εκφραστικής και συναισθηματικής ανάπτυξης, φιλοσοφική παιδεία. Τα εκτιμώμενα και προς έρευνα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα (σε τυπική και άτυπη εκπαίδευση) εστιάζουν στα εξής: συνδυασμός ατομικής και ομαδικής δημιουργίας, συνεργατικότητα, ουσιαστική επικοινωνία, κριτική σκέψη και δομημένος λόγος, εξοικείωση με το φιλοσοφικό εννοιολόγημα. Τα ανωτέρω

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

συντελούν στην εξής ερευνητική πρόταση: το φιλοσοφικό θέατρο ως ζωντανός τόπος συνάντησης (φιλοσοφικής) σκέψης, διαλόγου και πράξης, μπορεί να επαναπροσδιορίσει τη σχέση εκπαίδευσης, κοινωνίας και πολιτισμού.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Οι Αντιλήψεις των Διδασκόντων για τον Υποστηρικτικό τους Ρόλο στην Επικοινωνία με τους Σπουδαστές στην εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Δημήτριος Πιτσιάβας

Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΜΑ Εκπαιδευτική Ηγεσία, ΜΑ Τεχνολογίες Μάθησης και
Επικοινωνίας

E-mail: dpitsiavas@hotmail.com

1^ο Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, η επικοινωνία μεταξύ διδάσκοντα και σπουδαστή αποκτά ιδιαίτερη παιδαγωγική βαρύτητα, καθώς υποκαθιστά σε μεγάλο βαθμό τη φυσική παρουσία και επηρεάζει άμεσα την ποιότητα της μαθησιακής εμπειρίας. Ο διδάσκων δεν περιορίζεται στη μετάδοση της γνώσης, αλλά καλείται να αναπτύξει έναν υποστηρικτικό ρόλο που συνδέεται με την καθοδήγηση, την ενθάρρυνση και τη συναισθηματική στήριξη των εκπαιδευόμενων, ιδιαίτερα σε περιβάλλοντα ανώτατης εκπαίδευσης από απόσταση.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων των διδασκόντων της Μονάδας Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου σχετικά με τον υποστηρικτικό τους ρόλο στην επικοινωνία με τους σπουδαστές. Ειδικότερα, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι ίδιοι αντιλαμβάνονται τον ρόλο τους στην επικοινωνιακή διαδικασία, η σημασία που αποδίδουν στην επικοινωνία, καθώς και η συμβολή της αποτελεσματικής επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων.

Η έρευνα υιοθετεί ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και βασίζεται στη διενέργεια δέκα ημιδομημένων συνεντεύξεων με διδάσκοντες διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων και μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Η ανάλυση των δεδομένων ανέδειξε

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

ότι οι διδάσκοντες αντιλαμβάνονται την επικοινωνία ως θεμελιώδη παράγοντα υποστήριξης των σπουδαστών και ως βασικό μέσο άρσης της απομόνωσης που συχνά συνοδεύει τη φοίτηση σε προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Ο ρόλος τους προσδιορίζεται ως πολυδιάστατος, καθώς συνδυάζει την ακαδημαϊκή καθοδήγηση με τη συμβουλευτική και την εμπύχωση.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαθεσιμότητα του διδάσκοντα, στην αμεσότητα της επικοινωνίας και στην ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης, στοιχεία που οι συμμετέχοντες θεωρούν καθοριστικά για τη διατήρηση της ενεργού συμμετοχής των σπουδαστών και τη συνέχιση της μαθησιακής τους πορείας. Παράλληλα, αναδεικνύεται η αντίληψη ότι η αποτελεσματική επικοινωνία συμβάλλει στη δημιουργία θετικού μαθησιακού κλίματος, ενισχύει τη μαθησιακή αυτονομία και υποστηρίζει την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων.

Συμπερασματικά, η μελέτη καταδεικνύει ότι ο υποστηρικτικός ρόλος του διδάσκοντα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί κρίσιμο παράγοντα ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η επικοινωνία δεν αντιμετωπίζεται ως συμπληρωματικό στοιχείο, αλλά ως βασική παιδαγωγική πρακτική που απαιτεί συνειδητό σχεδιασμό, παιδαγωγική ευαισθησία και συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των διδασκόντων στο πλαίσιο της αξιοποίησης των σύγχρονων τεχνολογιών.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

**Καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση και τον σεβασμό στη
διαφορετικότητα στο μάθημα των Θρησκευτικών: ένα ψηφιακά
υποστηριζόμενο βιωματικό διδακτικό σενάριο στο Δημοτικό Σχολείο**

Δημήτριος Πιτσιάβας

*Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΜΑ Εκπαιδευτική Ηγεσία, ΜΑ Τεχνολογίες Μάθησης και
Επικοινωνίας*

E-mail: dpitsiavas@hotmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει έναν βιωματικό και ψηφιακά υποστηριζόμενο διδακτικό σχεδιασμό στο μάθημα των Θρησκευτικών της Δ' τάξης Δημοτικού, με επίκεντρο την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, του σεβασμού στη διαφορετικότητα και της κοινωνικής ευαισθητοποίησης των μαθητών/τριών. Το διδακτικό σενάριο αναπτύσσεται στο πλαίσιο της θεματικής ενότητας «Σπουδαία παιδιά» και εστιάζει σε δύο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες: τα παιδιά με αναπηρία και τα παιδιά που εργάζονται για να στηρίξουν την οικογένειά τους.

Ο σχεδιασμός εναρμονίζεται με τη φιλοσοφία των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών του ΙΕΠ, υιοθετώντας μια μαθητοκεντρική προσέγγιση που δίνει έμφαση στη βιωματική, διερευνητική μάθηση και στα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Παράλληλα, βασίζεται στη λογική του μοντέλου TRACK, επιδιώκοντας τη λειτουργική σύνδεση του γνωστικού περιεχομένου, των παιδαγωγικών στρατηγικών και της τεχνολογικής υποστήριξης.

Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιούνται σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, όπως η ομαδοσυνεργατική μάθηση, η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/τριών και η χρήση οπτικοακουστικού υλικού σε συνδυασμό με τη ρουτίνα «Βλέπω-Νομίζω-Αναρωτιέμαι», για την ενεργοποίηση της κριτικής σκέψης και του συναισθήματος.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Κεντρικό στοιχείο του σεναρίου αποτελεί η βιωματική τεχνική της «ανακριτικής καρέκλας», μέσω της οποίας οι μαθητές προσεγγίζουν τον αγώνα και τις δυσκολίες του άλλου, καλλιεργώντας στάσεις αποδοχής, σεβασμού και κοινωνικής υπευθυνότητας. Η μαθησιακή εμπειρία ολοκληρώνεται με δημιουργικές δραστηριότητες αναστοχασμού και αξιολόγησης, όπως η δημιουργία ψηφιακού συννεφόλεξου (WordArt), που αξιοποιείται για τη σύνθεση εννοιών και την ετεροαξιολόγηση των ομάδων.

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής δείχνουν υψηλό βαθμό εμπλοκής των μαθητών, ουσιαστική έκφραση συναισθημάτων και ενίσχυση στάσεων αποδοχής και αλληλεγγύης. Το σενάριο αναδεικνύει τη δυναμική των σύγχρονων τεχνολογιών όταν αυτές εντάσσονται παιδαγωγικά, μετατρέποντας το μάθημα των Θρησκευτικών σε πεδίο καλλιέργειας αξιών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Η εφαρμογή του Η/Υ στη μάθηση-εξάσκηση της προπαίδειας στο Δημοτικό

Απόστολος Μαμαλούδης

E-mail: amamaloudes@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η προπαίδεια αποτελεί αντικείμενο γνώσης στα μαθηματικά του δημοτικού σχολείου, όμως από το πρόγραμμα σπουδών και την εκπαιδευτική διαδικασία απουσιάζουν τα μέτρα αντιμετώπισης του διαφορετικού ρυθμού μάθησης και των αυξημένων αναγκών για διαφοροποίηση της διδασκαλίας στον μαθητικό πληθυσμό – έτσι προέκυψε το ζήτημα για τη συμβολή του Η/Υ στη διδασκαλία της προπαίδειας. Στο πρόσφατο παρελθόν συντάχτηκε μία μελέτη για τη μεθοδολογία μαθησιακών δραστηριοτήτων στην προπαίδεια με χαρτί-μολύβι και με Η/Υ, στην οποία διακρίθηκαν τα «μοτίβα» στις πολλαπλασιαστικές σχέσεις και η «συνοπτική μέθοδος», (Μαμαλούδης, 2025). Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της παραπάνω μελέτης για τη μεσολάβηση του Η/Υ στη διδασκαλία της προπαίδειας, την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων για τα υπολογιστικά φύλλα, και, την αναζήτηση της σχέσης μεταξύ των προγραμμάτων σπουδών στα μαθηματικά και τις ΤΠΕ, αποτέλεσε τον κύριο σκοπό για την παρούσα εργασία. Ο Η/Υ εντάσσεται στην «προγραμματισμένη διδασκαλία», (Κασσωτάκης & Φλουρής, 2013), και θεωρήθηκε ότι αρχικά θα μπορούσε να συνεισφέρει στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας για την προπαίδεια, και αργότερα στην αυτονομία του μαθητή για την εξάσκηση με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες του.

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία ήταν η συσχέτιση δεδομένων ανασκόπησης της βιβλιογραφίας, για τις κατάλληλες ψηφιακές δεξιότητες και γνώσεις προγραμματισμού και χρήσης των ενσωματωμένων συναρτήσεων στα υπολογιστικά φύλλα Excel του Microsoft office, για αυτούς τους στόχους των

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

προγραμμάτων σπουδών για την προπαίδεια στα μαθηματικά, και εκείνους για τις γνώσεις και τις ψηφιακές δεξιότητες στις ΤΠΕ, στο δημοτικό σχολείο. Δεδομένα για τα υπολογιστικά φύλλα συλλέχθηκαν από τον οδηγό της Microsoft Office για το Excel, (Dodge et al., 1999), και από άλλα έγκυρα εγχειρίδια. Δεδομένα για τη διδασκαλία της προπαίδειας συλλέχθηκαν από τα σχολικά βιβλία των μαθηματικών για τις κατώτερες και τις μεσαίες τάξεις του δημοτικού, αλλά και τη μελέτη της μεθοδολογίας δραστηριοτήτων των «μοτίβων» της προπαίδειας και της «συνοπτικής» της μεθόδου, (Μαμαλούδης, 2025). Δεδομένα για τους διδακτικούς στόχους των μαθηματικών και των ΤΠΕ συλλέχθηκαν από τα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., (Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., 2023). Η εγκυρότητα των δεδομένων εξασφαλίστηκε από την αυθεντική σχέση των παραπάνω βιβλιογραφικών πηγών προς τα αντικείμενα μελέτης της παρούσας εργασίας. Η αξιοπιστία των δεδομένων εξασφαλίστηκε τόσο από την σύμπτωση μεταξύ των δεδομένων των διαφορετικών πηγών, όσο και από τη δυνατότητα υποβολής τους σε ελέγχους. Η αντικειμενικότητα των δεδομένων εξασφαλίστηκε από το γεγονός ότι αυτά τα ίδια τίθενται ανεξάρτητα από υποκειμενικές προσεγγίσεις, απόψεις, και προτιμήσεις.

Τα αποτελέσματα της εργασίας αυτής ήταν: η διάκριση των δεξιοτήτων και των γνώσεων στο Excel για προγραμματισμό από τον εκπαιδευτικό και για χρήση από τον μαθητή σε καθένα από τα 10 βιβλία Excel για τους χωριστούς αριθμούς προπαίδειας διαμορφώθηκαν 5 φύλλα εργασίας· στο βιβλίο Excel άσκησης της προπαίδειας ολικά στη «συνοπτική» μέθοδο, διαμορφώθηκαν 3 φύλλα· οι απαιτήσεις για προγραμματισμό από τον εκπαιδευτικό, σχετικά με τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση των ασκήσεων στα φύλλα εργασίας των βιβλίων Excel, αφορούσαν τις κατηγορίες συναρτήσεων «μαθηματικές», όπως η SUM και η PRODUCT, και «λογικές», όπως η IF, η COUNTIF, και η AND· οι απαιτήσεις δεξιοτήτων χρήσης από τον μαθητή ήταν: για την καταχώρηση δεδομένων σε «κελιά», και για τη μεταφορά δεδομένων μεταξύ «περιοχών κελιών» - τέτοιες ήταν: η απλή καταχώρηση δεδομένων, και η μεταφορά δεδομένων με “Copy-Paste”, με “Click+ctrl-drag-drop”, και με «συνδεδεμένα κελιά».

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η συζήτηση και τα συμπεράσματα της εργασίας συνοψίζονται στα εξής: παιδαγωγική επάρκεια για τη διάκριση καθηκόντων και στόχων μεταξύ εκπαιδευτικού-μαθητή, νεύρο-ψυχολογικά δεδομένα για την κινητοποίηση του μαθητή και τη διαφοροποίηση της εργασίας του με τον Η/Υ, οφέλη εξίσου για τα ακαδημαϊκά και τα λειτουργικά εκπαιδευτικά προγράμματα, παιδαγωγική αξία για τη γενική και την ειδική αγωγή, διαθεματικότητα Μαθηματικών-ΤΠΕ, και συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Fiscal Sustainability in the Education Sector: A Political Economy and Policy Perspective

Rodanthi I. Stoumpou ^a, Angelos I. Stoumpos ^b & Vassilis Tsiantos ^c

^a *Doctoral Program, Department of Physics, Democritus University of Thrace (DUTH), Greece*

Email: rstoumpou@physics.duth.gr

^b *Postdoctoral Program, Department of Physics, Democritus University of Thrace (DUTH), Greece*

Email: astoumpo@physics.duth.gr

^c *Science Teaching and Modern Technologies, Interdepartmental Postgraduate Program, Democritus University of Thrace (DUTH), Greece*

Email: tsianto@physics.duth.gr

4^ο Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

In recent years, budget and education policy makers have faced the common challenge of ensuring that increases in education spending comply with fiscal sustainability constraints. While providing the highest possible value for money. Countries are obliged to develop or strengthen education, with appropriate governance frameworks and policy instruments, to achieve this goal. Regardless of how effective governments are in improving efficiency and controlling the growth of public education spending, future political and financial support for education will be shaped by redistributive preferences and long-term economic parameters. Publicly funded education systems involve substantial redistribution, not only across income groups but also across generations. This is because current investments determine future human capital and productivity. Drawing on a qualitative review of international data and a political economy perspective, combined with bibliometric analysis, this study

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

synthesizes the key drivers of increased education spending and examines policy options for enhancing fiscal sustainability. Improved governance, transparency, and coordination mechanisms — clarifying policy trade-offs and long-term benefits — can help policymakers and societies make balanced decisions. Decisions that align education financing with national priorities and fiscal realities.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Res Publica Romana: Από το Φόρουμ στους Θεσμούς και το Δίκαιο. Μια πρόταση διδακτικής αξιοποίησης της Europeana και των Διαδραστικών Εργαλείων (H5P) στη Διδασκαλία της Ιστορίας

Ελευθέριος Σπανός

*Διευθυντής 3^{ου} Γενικού Λυκείου Υμηττού, Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και
Αθλητισμού, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Π.Μ.Σ. "Νέες Τεχνολογίες, Καινοτομία και
Διδακτική στις Επιστήμες της Αγωγής", Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.)*

E-mail: phil_ls@hotmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Εισαγωγή και Σκοπός: Η παρούσα εργασία παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό σενάριο που απευθύνεται στην Α' Τάξη του Γενικού Λυκείου, με αντικείμενο τη συγκρότηση της Ρωμαϊκής Πολιτείας (Res Publica). Κεντρικός σκοπός είναι η υπέρβαση της στείας απομνημόνευσης θεσμικών όρων και η βαθύτερη κατανόηση της χωροταξικής και θεσμικής διάστασης της εξουσίας μετά το 509 π.Χ.. Μέσω της διδακτικής παρέμβασης, επιδιώκεται οι μαθητές να αντιληφθούν τον αριστοκρατικό χαρακτήρα του πολιτεύματος και τη δυναμική των κοινωνικών αγώνων που οδήγησαν στη θεσμοθέτηση του γραπτού δικαίου (Δωδεκάδελτος).

Θεωρητικό Πλαίσιο και Μεθοδολογία: Ο διδακτικός σχεδιασμός εδράζεται στις αρχές της *Διερευνητικής Μάθησης* και της *Βιωματικής Προσέγγισης*, υποβοηθούμενος καταλυτικά από τις *Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)*. Η καινοτομία της πρότασης έγκειται στη σύζευξη της ιστορικής έρευνας σε ψηφιακά αποθετήρια με τη διαδραστική εμπέδωση. Συγκεκριμένα, αξιοποιείται η ψηφιακή βιβλιοθήκη *Europeana* για την άντληση πρωτογενών τεκμηρίων (χάρτες, αναπαραστάσεις), προάγοντας την οπτική εγγραμματοσύνη και συνδέοντας αφηρημένες έννοιες με τον συγκεκριμένο ιστορικό χώρο του Forum Romanum. Παράλληλα, η χρήση του

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

εργαλείου *H5P* μετατρέπει τον διαδραστικό πίνακα σε πεδίο ενεργητικής συμμετοχής, μέσω ασκήσεων αντιστοίχισης, ανάλυσης κειμένου και αυτό-αξιολόγησης.

Περιγραφή της Διδακτικής Διαδικασίας: Η υλοποίηση του σεναρίου, διάρκειας μίας διδακτικής ώρας, αρθρώνεται σε τέσσερις διακριτές μικροδιδασκαλίες:

1. *Χώρος & Θεσμοί*: Οι μαθητές καλούνται να εντοπίσουν σε ψηφιακούς χάρτες της Europeana τα κέντρα λήψης αποφάσεων (Curia, Rostra). Μέσω δραστηριότητας *H5P* (Find the Hotspot/ Drag & Drop), αντιστοιχίζουν τους πολιτικούς θεσμούς με τα κτήρια, κατανοώντας την τοπογραφία της εξουσίας.

2. *Κοινωνικοί Αγώνες*: Εφαρμόζεται τεχνική παιχνιδιού ρόλων (Role Playing) για την προσομοίωση της σύγκρουσης Πατρικίων και Πληβείων. Η έννοια του "Veto" και ο ρόλος των Δημάρχων βιώνονται δραματουργικά και εμποδώνονται μέσω ψηφιακών καρτών μνήμης (*H5P Flashcards*).

3. *Το Δίκαιο*: Η μετάβαση από το εθιμικό στο γραπτό δίκαιο εξετάζεται μέσω της ανάλυσης πηγής (Fustel de Coulanges) για τη Δωδεκάδελτο. Οι μαθητές χρησιμοποιούν το εργαλείο "Mark the Words" στον διαδραστικό πίνακα για να επισημάνουν τα σημεία που καταδεικνύουν την ισονομία.

4. *Αξιολόγηση & Αναστοχασμός*: Η διαδικασία ολοκληρώνεται με συγκριτική ανάλυση (Ρώμη vs Αθήνα) και τελικό ψηφιακό κουίζ γνώσεων, το οποίο λειτουργεί ως εργαλείο διαμορφωτικής αξιολόγησης, παρέχοντας άμεση ανατροφοδότηση.

Συμπεράσματα και Εκπαιδευτική Αξία: Το προτεινόμενο σενάριο αναδεικνύει πώς οι ΤΠΕ μπορούν να μετασηματίσουν τη διδασκαλία θεσμικών και νομικών εννοιών, καθιστώντας τες προσιτές και ενδιαφέρουσες. Καταδεικνύει πώς η τεχνολογία υπηρετεί την Ιστορία και όχι το αντίστροφο. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα περιλαμβάνουν όχι μόνο την κατάκτηση γνωστικών στόχων, αλλά και την καλλιέργεια δεξιοτήτων ψηφιακής αναζήτησης και κριτικής αξιολόγησης πηγών. Τέλος, μέσω του αναστοχασμού, επιτυγχάνεται η σύνδεση του ιστορικού παρελθόντος με το σύγχρονο πολιτικό γίγνεσθαι, αναδεικνύοντας τη διαχρονική αξία της θεσμικής κατοχύρωσης των δικαιωμάτων.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από το Κύμα στο Μικρόμετρο. Μέτρηση «Αόρατων» Διαστάσεων με STEM Μεθοδολογία

Συμεών Σαχινίδης ^α, Ιωσήφ Κανσίζογλου ^β Χαράλαμπος Χαραλαμπίδης ^γ

^α Φυσικός 1^ο ΕΠΑΛ Δράμας, Πυρηνικός Φυσικός, Τέως Ερευνητής Πολυτεχνικής Σχολής
Ξάνθης

E-mail: kemetzikat@ath.forthnet.gr

^β Μηχανολόγος 1^ο ΕΠΑΛ Δράμας

E-mail: iosifka@yahoo.gr

^γ Μαθηματικός, 1^ο ΕΠΑΛ Δράμας

E-mail: xalakis@gmail.com

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Εισαγωγή και Σκοπός: Η παρούσα εργασία εστιάζει στην αξιοποίηση του φαινομένου της περίθλασης του φωτός ως τεχνολογικό μέσο για τη μέτρηση αντικειμένων μικροσκοπικής κλίμακας. Ενώ στην καθημερινότητα το φως θεωρείται ότι διαδίδεται ευθύγραμμα, η αλληλεπίδρασή του με εμπόδια παρόμοια με το μήκος κύματός του προκαλεί την «κάμψη» του. Στόχος είναι η εφαρμογή της Αρχής του Babinet, η οποία επιτρέπει τη μετατροπή μιας οπτικής παρατήρησης σε μια ακριβή μέτρηση του πάχους μιας ανθρώπινης τρίχας σε μικρόμετρα.

2. Θεωρητικό Υπόβαθρο και Επιστημονική Εγκυρότητα Η εργασία βασίζεται στην κυματική θεωρία του φωτός, η οποία επιβεβαιώθηκε ιστορικά από το πείραμα της διπλής σχισμής του Thomas Young το 1801.

- Η Αρχή του Babinet: Αποτελεί το μαθηματικό υπόβαθρο της μελέτης, ορίζοντας ότι το πρότυπο περίθλασης ενός αδιαφανούς εμποδίου (τρίχα) είναι πανομοιότυπο με αυτό μιας σχισμής του ίδιου πλάτους.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- **Περίθλαση:** Το φως «αγκαλιάζει» το εμπόδιο και δημιουργεί κροσσούς συμβολής (φωτεινές και σκοτεινές ζώνες) στον τοίχο, επιβεβαιώνοντας την κυματική του συμπεριφορά
 - **Κυματιδιακός Δυϊσμός:** Η σύγχρονη προσέγγιση αναγνωρίζει ότι το φως διαδίδεται ως κύμα αλλά ανταλλάσσει ενέργεια ως πακέτα (φωτόνια).
3. **Τεχνολογική Εφαρμογή και Μεθοδολογία (STEM)** Η πειραματική διάταξη ενσωματώνει τις αρχές του STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics).
- **Τεχνολογία:** Χρησιμοποιείται ένας δείκτης laser (συνήθως 650 nm) λόγω του μονοχρωματικού και σύμφωνου φωτός του
 - **Engineering:** Σχεδιάστηκε σταθερή βάση στήριξης για την αποφυγή ταλαντώσεων της τρίχας, εξασφαλίζοντας την καθαρότητα των μετρήσεων
- Μαθηματική Μοντελοποίηση:** Για τον υπολογισμό του πάχους, χρησιμοποιείται η εξίσωση

$$d = \frac{m \cdot \lambda \cdot L}{y}$$

- Εδώ, L είναι η απόσταση από την τρίχα στον τοίχο και y η απόσταση από το κέντρο της δέσμης στον πρώτο σκοτεινό κροσσό
4. **Αποτελέσματα και Αξιοπιστία** Η εγκυρότητα της μεθοδολογίας αποδείχθηκε μέσω πρακτικών μετρήσεων. Με απόσταση τοίχου $L=2\text{m}$ και απόσταση πρώτου κροσσού $y=0,015\text{ m}$, το πάχος της τρίχας υπολογίστηκε στα $86,6\ \mu\text{m}$, τιμή που εμπίπτει στα φυσιολογικά όρια μιας ανθρώπινης τρίχας. Η στατιστική ανάλυση τριών διαφορετικών μετρήσεων έδωσε μέσο όρο $89,8\ \mu\text{m}$.
5. **Συμπεράσματα** Το project επιβεβαίωσε ότι ο συνδυασμός τεχνολογίας laser και κυματικής φυσικής επιτρέπει τη μέτρηση διαστάσεων πέρα από τη διακριτική ικανότητα του ανθρώπινου ματιού.
- **Εκπαιδευτικός Αντίκτυπος:** Το 95% των μαθητών βρήκε εξαιρετικά ενδιαφέρουσα τη χρήση της Φυσικής ως «εργαλείο δύναμης» για τη μέτρηση του αόρατου.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- Αξιολόγηση: Η σταθερότητα της διάταξης (Engineering) κρίθηκε απαραίτητη από το 85% των συμμετεχόντων για την εξαγωγή έγκυρων δεδομένων.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Αξιοποίηση Ψηφιακών Εργαλείων και Τεχνητής Νοημοσύνης στην Προσχολική Εκπαίδευση: Ένα Διδακτικό Σενάριο για την Ανάπτυξη της Αυτοαντίληψης και την Αποδοχή της Διαφορετικότητας

Ειρήνη Σαββαδέλλη

*Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης,
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Κύπρος*

E-mail: saveirini@sch.gr

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά θέματα διδακτικής και ΤΠΕ

Το παρόν άρθρο παρουσιάζει τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ενός ολοκληρωμένου διδακτικού σεναρίου με τίτλο «Μάντεψε ποιος είμαι εγώ, ένα παιδάκι μοναδικό», το οποίο εφαρμόστηκε σε τάξη νηπιαγωγείου με στόχο την ανάπτυξη της αυτοαντίληψης και την αποδοχή της διαφορετικότητας. Το σενάριο αξιοποιεί ποικιλία ψηφιακών εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων λογισμικών εννοιολογικής χαρτογράφησης (Coggle), εικονικής πραγματικότητας (Artsteps), διαδραστικών φύλλων εργασίας (Liveworksheets) και εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης (ChatGPT, Suno) για τη δημιουργία μουσικής. Η θεωρητική προσέγγιση βασίζεται στον εποικοδομισμό και τις κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες μάθησης, ενώ η μεθοδολογία περιλαμβάνει βιωματικές, ομαδοσυνεργατικές και δημιουργικές δραστηριότητες.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη ενισχύει τη συμμετοχή των μαθητών, διευκολύνει την κατανόηση σύνθετων εννοιών και προάγει την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Αποδομώντας τον «οίκτο» ως ρευστό ρατσισμό: Μια διδακτική πρόταση στη Λογοτεχνία της Γ' Γυμνασίου με την αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και του Padlet

Ειρήνη Σπυριδάκη

Υποψήφια Διδασκίσσα ΠΤΔΕ-ΑΠΘ

E-mail: eirini.spyridaki@gmail.com

2^{ος} Θεματικός Άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα εργασία καταθέτει μια ολοκληρωμένη διδακτική πρόταση για το μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στη Γ' Γυμνασίου, εστιασμένη στην αποδόμηση των διακρίσεων και του «ρευστού ρατσισμού». Η έννοια του ρευστού ρατσισμού (liquid racism) αναφέρεται σε εκείνες τις μορφές διάκρισης που, αντίθετα με τον απροκάλυπτο λόγο μίσους, λανθάνουν πίσω από έναν λόγο «συμπάθειας» ή «οίκτου», ο οποίος όμως συνεχίζει να τοποθετεί το υποκείμενο σε θέση κατωτερότητας. Στόχος είναι η καλλιέργεια της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης των μαθητών/τριών απέναντι σε τέτοια φαινόμενα.

Η πρόταση εδράζεται στο θεωρητικό μοντέλο των Κριτικών Πολυγραμματισμών (New London Group) και στις μεταλειτουργίες της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (CDA). Ως υλικό μελέτης αξιοποιείται το λογοτεχνικό κείμενο «*Το ακριβό φαρμάκι*» της Mary Webb, το οποίο προσφέρει το έναυσμα για τη διερεύνηση των στερεοτυπικών αναπαραστάσεων της αναπηρίας ως κατάστασης οίκτου και αποκλεισμού.

Μεθοδολογικά, η παρέμβαση ακολουθεί τις αρχές της Ανεστραμμένης Τάξης (Flipped Classroom) και εξελίσσεται σε τρία διαδοχικά στάδια: Το πρώτο στάδιο είναι αυτό της Κριτικής Επεξεργασίας (Critical Framing). Οι μαθητές/τριες προσεγγίζουν το κείμενο μέσα από το ιστορικό και κοινωνικό του πλαίσιο (Mary Webb, 1924). Αναγνωρίζουν τη λογοτεχνία ως θεσμικό λόγο που μεταφέρει κυρίαρχες ιδεολογίες και

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

συζητούν για την οπτική γωνία της αφηγήτριας. Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει την αποδόμηση μέσω δραστηριοτήτων σε φύλλα εργασίας. Οι μαθητές/τριες εργάζονται ομαδικά (σε ομάδες των τεσσάρων) με ειδικά σχεδιασμένα φύλλα εργασίας για την ανίχνευση γλωσσικών δεικτών του οίκτου (μεταφορές, επίθετα, παθητική φωνή). Τα ευρήματα αναρτώνται στο Padlet, δημιουργώντας έναν κοινό «χάρτη προκαταλήψεων». Στο τρίτο στάδιο στόχος είναι ο μετασχηματισμός με τη χρήση ΤΠΕ, ενώ αξιοποιείται η Generative AI ως γνωστική σκαλωσιά (scaffolding). Οι μαθητές/τριες αλληλεπιδρούν με την TN (prompt engineering) για να «ξαναγράψουν» το κείμενο, μετατρέποντας τον λόγο του οίκτου σε λόγο διεκδίκησης. Ο μετασχηματισμένος λόγος δημοσιεύεται στο Padlet, το οποίο λειτουργεί ως Ψηφιακό Portfolio και χώρος αναστοχαστικού διαλόγου ("Gallery Walk"). Σε όλη τη διαδικασία, η εκπαιδευτικός λειτουργεί ως διευκολύντρια (facilitator) και ενορχηστρώτρια της μάθησης, παρέχοντας την απαραίτητη «σκαλωσιά» για την κριτική εμπλοκή των μαθητών/τριών με τα ψηφιακά περιβάλλοντα.

Συμπερασματικά, η πρόταση στοχεύει στη μετάβαση των μαθητών/τριών από τον ρόλο του παθητικού αναγνώστη σε αυτόν του Κριτικού Σχεδιαστή Νοήματος (Meaning Designer). Η συνδυαστική χρήση της AI για τη δημιουργία νέου πρωτότυπου περιεχομένου και του Padlet για τη δημόσια έκθεση και τον αναστοχασμό, εξοπλίζει τους εφήβους με τα εργαλεία για την ανατροπή των στερεοτύπων στον σύγχρονο κόσμο.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από τη θεωρία στην τάξη: Διαφοροποίηση, συνεργασία και RTI μέσα από τις φωνές των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής

Δήμητρα Βούζη ^α, Φώτιος Καλφόπουλος ^β, Ελένη Α. Παπαδοπούλου ^γ,
Ευμορφία Μανουηλίδου ^δ, Γεώργιος Τσιλτσίδης ^ε

^α Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, ΠΕ 71, Med

E-mail: dimivouzi901@gmail.com

^β Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, ΠΕ 70.50, Med

E-mail: kalfotis92@gmail.com

^γ Υπ. διδακτορίσσα, Τμήμα Φυσικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

E-mail: elpapad@physics.duth.gr

^δ Δ/ντρια Δ.Σ. Λιμεναρίων Θάσου, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, κοινωνική λειτουργός ΠΕ 30

E-mail: manmorf@gmail.com

^ε Υποδ/ντης 1^{ου} Δ.Σ. Χρυσούπολης, Εκπαιδευτικός ΠΕ 86, MSc

E-mail: giorg11@yahoo.com

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Η παρούσα πιλοτική, ποιοτική μελέτη διερευνά τις αντιλήψεις, τις εμπειρίες και τις διδακτικές πρακτικές εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, σε σχέση με την ένταξη μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και την εφαρμογή του μοντέλου RTI (Response to Intervention). Το δείγμα αποτέλεσαν 20 εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής με έως 8 έτη υπηρεσίας, οι οποίοι εργάζονται σε σχολικές μονάδες γενικής εκπαίδευσης. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων, βασισμένων σε πρωτόκολλο με τέσσερις θεματικές ενότητες: αντιλήψεις για την ένταξη και τη σχολική κουλτούρα, στρατηγικές διαφοροποίησης, εμπειρίες με το RTI και σύνδεση στάσεων, πρακτικών και επιμόρφωσης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με θεματική ανάλυση. Τα πρώτα ευρήματα αποκαλύπτουν ότι οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τη σημασία της συμπερίληψης και της διαφοροποίησης, ωστόσο αναφέρουν σημαντικές προκλήσεις που σχετίζονται με τον περιορισμένο χρόνο και την ανομοιογενή συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς γενικής αγωγής. Η εξοικείωση με το RTI εμφανίζεται περιορισμένη, με το μοντέλο να μην εφαρμόζεται. Οι προσωπικές στάσεις, η επιμόρφωση και η σχολική κουλτούρα αναδεικνύονται ως κρίσιμοι παράγοντες που επηρεάζουν τις διδακτικές επιλογές και την υιοθέτηση συμπεριληπτικών πρακτικών. Ως πιλοτική μελέτη, η έρευνα φωτίζει βασικές τάσεις και ανάγκες υποστήριξης των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και μπορεί να αποτελέσει αφετηρία για ευρύτερες μελέτες και στοχευμένες επιμορφωτικές παρεμβάσεις.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Διεπιστημονική συνεργασία, δημιουργική γραφή και Κριτικός Γραμματισμός– Παρουσίαση διδακτικού σεναρίου

Δήμητρα Τσιβοπούλου

Δασκάλα ΠΕ70

E-mail: demitsiv@gmail.com

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η δημιουργική γραφή αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές μορφές έκφρασης και επικοινωνίας στον σύγχρονο εκπαιδευτικό χώρο. Είναι μια διαδικασία που ενισχύει την ανάπτυξη της φαντασίας, της κριτικής σκέψης και της ικανότητας του μαθητή να εκφράζει ιδέες με πρωτότυπο τρόπο, χρησιμοποιώντας πολλαπλούς πόρους (γλώσσα, εικόνα, ήχο κ.λπ.) (Britton, 1970· Graves, 1983· Γρόσδος, 2014· Kress, 2003). Στην περίπτωση των μαθητών της Γ' και Δ' Δημοτικού, η δημιουργική γραφή συνδυάζεται με την εξερεύνηση της φαντασίας, της συναισθηματικής τους έκφρασης και της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον γύρω τους.

Στο παρόν σενάριο, η δημιουργική γραφή χρησιμοποιείται για να ενισχύσει την περιβαλλοντική συνείδηση των μαθητών μέσω της συγγραφής ενός παραμυθιού με επίκεντρο την προστασία του δάσους. Παράλληλα, πραγματοποιούνται συνδιδασκαλίες και διεπιστημονικές συνεργασίες ανάμεσα στους υπεύθυνους εκπαιδευτικούς των παραπάνω τάξεων και στους καθηγητές των εικαστικών και της πληροφορικής για την εικονογράφηση του παραμυθιού και τη δημιουργία ψηφιακού βιβλίου. Η διδακτική μεθοδολογία του σεναρίου είναι η ομαδοσυνεργατική – μαθητοκεντρική, συνδυασμένη με τις αρχές της παιδαγωγικής του Κριτικού Γραμματισμού και των πολυγραμματισμών.

Στο πρώτο μέρος του σεναρίου παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο το οποίο περιλαμβάνει την ανάλυση της σημασίας της δημιουργικής γραφής στην ανάπτυξη

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

γλωσσικών, νοητικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων καθώς και στην εφαρμογή των παιδαγωγικών αρχών του Κριτικού Γραμματισμού και των πολυγραμματισμών. Στο δεύτερο μέρος του σεναρίου περιγράφεται το εκπαιδευτικό πλαίσιο στο οποίο εφαρμόστηκε, η στόχευσή του, η πορεία διδασκαλίας που ακολουθήθηκε και η αξιολόγησή του.

Με την εφαρμογή του σεναρίου καλλιεργήθηκαν οι δημιουργικές ικανότητες και η κριτική σκέψη των παιδιών. Μάλιστα, τα παιδιά κατάφεραν να εκφραστούν χρησιμοποιώντας διαφορετικούς σημειωτικούς πόρους, στα πλαίσια ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος συμπερίληψης και διαπολιτισμικότητας.

Αξιοποίηση γλωσσικών μοντέλων μηχανικής μάθησης σε πειράματα Βιολογίας: Πιλοτική έρευνα σε μαθητές Λυκείου

Βενετία Νικήτα ^α, Δέσποινα Αδάμου ^β

^α ΕΔΙΠ, Τμήμα Βιολογίας ΑΠΘ

E-mail: nvenetia@bio.auth.gr

^β Βιολόγος, Τμήμα Βιολογίας ΑΠΘ

E-mail: dadamoug@bio.auth.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα εργασία εξετάζει την αποτελεσματικότητα της διδακτικής αξιοποίησης εργαλείων της Τεχνητής Νοημοσύνης, και συγκεκριμένα μεγάλων γλωσσικών μοντέλων όπως το ChatGPT, στη μάθηση βιολογικών εννοιών μέσω καθοδηγούμενης διερεύνησης. Σκοπός της έρευνας είναι η αποτίμηση της αποτελεσματικότητας εποικοδομητικών πειραματικών διδακτικών παρεμβάσεων με τη χρήση γλωσσικών μοντέλων μηχανικής μάθησης στην καλλιέργεια δεξιοτήτων και στην αύξηση της συνολικής επίδοσης των μαθητών. Η πιλοτική έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 41 μαθητές της Α΄ Λυκείου κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025, για τη διδασκαλία βιολογικών εννοιών του κυκλοφορικού συστήματος στον άνθρωπο. Ο έλεγχος του αρχικού επιπέδου δεξιοτήτων των μαθητών πραγματοποιήθηκε με κατάλληλα διαμορφωμένο διαγνωστικό Φύλλο Αξιολόγησης (ΦΑΙ). Ακολούθησαν τετράωρες διδακτικές παρεμβάσεις στην Πειραματική Ομάδα (ΟΠ, n=19) και στην Ομάδα Ελέγχου (ΟΕ, n=22). Τα Φύλλα Εργασίας (ΦΕ) και για τις δύο ομάδες σχεδιάστηκαν για την μάθηση συγκεκριμένων βιολογικών εννοιών (χώροι/λειτουργίες της καρδιάς, κύριες αρτηρίες/φλέβες που εντοπίζονται στην καρδιά, βαλβίδες, μεσοκοιλιακό και μεσοκολπικό διάφραγμα) σύμφωνα με το ισχύον Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, με σκοπό οι μαθητές να αυτενεργούν και να αλληλεπιδρούν συνεργατικά σε ένα πλαίσιο

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

καθοδηγούμενης διερεύνησης. Κάθε μαθησιακή δραστηριότητα σχεδιάστηκε ώστε να καλλιεργεί σε ορισμένο βαθμό και με συγκεκριμένη αλληλόδραση τέσσερις δεξιότητες: την Τεχνολογική (T), την Κοινωνική (S), την Γλωσσική (L) και την Αριθμητικο-Θεωρητική (N/T), σύμφωνα με το σχήμα $T < S < L \ll N/T$. Στην ΟΕ οι μαθητές αρχικά διερεύνησαν πληροφορίες για την καρδιά μέσω παρατήρησης και συζήτησης. Στη συνέχεια πραγματοποίησαν ένα πείραμα ανατομίας σε καρδιά μόσχου. Στην ΟΠ οι μαθητές διερεύνησαν πληροφορίες για την καρδιά μέσω του γλωσσικού μοντέλου ChatGPT και συμμετείχαν σε βιωματικές δημιουργικές δραστηριότητες εξάσκησης και εφαρμογής γνώσεων. Ο έλεγχος της συνολικής επίδοσης και της καλλιέργειας των δεξιοτήτων των μαθητών πραγματοποιήθηκε με κατάλληλα διαμορφωμένο Φύλλο Αξιολόγησης (ΦΑΠ) δύο (2) ημέρες μετά την ολοκλήρωση της διδακτικής παρέμβασης. Τα δεδομένα από την αξιολόγηση των ΦΕ και ΦΑ αναλύθηκαν, με στάθμιση των τιμών επί τοις εκατό (%).

Τα αποτελέσματα από την πιλοτική εφαρμογή φανέρωσαν μια γενική τάση βελτίωσης των επιδόσεων και στις δύο ομάδες (ΟΠ, ΟΕ). Ωστόσο, η ΟΠ παρουσίασε τη μεγαλύτερη βελτίωση, με σύγκλιση των αυξημένων επιδόσεων σε όλες τις δεξιότητες (T, S, L, N/T). Πιο αναλυτικά, η συνολική επίδοση (Total Performance, TP) στην ΟΠ σημείωσε στατιστικά σημαντική αύξηση ($n(TP)_f=5.9 > n(TP)_i=4.4$, αύξηση 33.6%, $p=0.000168$). Σχετικά με τις δεξιότητες, η τεχνολογική δεξιότητα T παρουσίασε βελτίωση ($n(T)_f=4.9 > n(T)_i=4.2$, αύξηση 18.1%, $p=0.34$), όπως και η δεξιότητα κριτικής και σύνθετης σκέψης N/T ($n(N/T)_f=6.64 > n(N/T)_i=5.83$, αύξηση 13.8%, $p=0.08$). Στη γλωσσική δεξιότητα L η βελτίωση ήταν πιο μεγάλη ($n(L)_f=7.4 > n(L)_i=4.8$, αύξηση 55.4%, $p < 0.001$). Η μεγαλύτερη βελτίωση παρουσιάστηκε στις κοινωνικές δεξιότητες S ($n(S)_f=3.5 > n(S)_i=1.3$, αύξηση 177.2%, $p < 0,001$). Στην ΟΕ η συνολική επίδοση διατηρήθηκε περίπου σταθερή ($n(TP)_f=6.5 > n(TP)_i=6.1$, αύξηση 6.4%, $p=0.26$). Στην κοινωνική δεξιότητα S η μεταβολή ήταν ελάχιστη ($n(S)_f=6.1 > n(S)_i=6$, αύξηση 1,1%, $p=0,94$). Η τεχνολογική δεξιότητα T παρουσίασε μικρή βελτίωση ($n(T)_f=5.5 > n(T)_i=5.1$, αύξηση 8.2%, $p=0.58$). Στη γλωσσική δεξιότητα L

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική βελτίωση ($n(L)f=7.7 > n(L)i=6.2$, αύξηση 2.4%, $p=0,001122$), ενώ στη δεξιότητα κριτικής και σύνθετης, αφηρημένης σκέψης N/T παρατηρήθηκε μια ελαφρά πτώση ($n(N/T)f=6.8 < n(N/T)i=6.7$, μείωση 1.1%, $p=0.82$).

Η μελέτη καταδεικνύει ότι η αξιοποίηση εργαλείων TN στην διερευνητική καθοδηγούμενη διδασκαλία εννοιών βιολογίας μπορεί να ενισχύσει θεμελιώδεις δεξιότητες μάθησης. Η ποιοτική αναβάθμιση της ομοιογένειας στην ΟΠ αποτελεί ισχυρή ένδειξη για την αξία της ενσωμάτωσης τέτοιων παρεμβάσεων στην εκπαιδευτική πράξη. Για έναν αποτελεσματικό διδακτικό σχεδιασμό, η επιλογή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων πρέπει να συμβαδίζει με την κατάλληλη σε χρόνο και αλληλόδραση καλλιέργεια των δεξιοτήτων των μαθητών, σύμφωνα με το σχήμα $T < S < L \ll N/T$.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Πρόγραμμα εκπαίδευσης εν-ενεργεία νηπιαγωγών για τον σχεδιασμό STEM διδακτικών ενοτήτων με τη χρήση εργαλείων Παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης

Βικτώρια Κοκορόσκου ^α, Νίκη Σισσαμπέρι ^β

^α Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΤΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών

E-mail: victoria.kokoroskou@gmail.com

^β Μέλος Ε.ΔΙ.Π Πανεπιστήμιο Πατρών

E-mail: nsissam@upatras.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η εισαγωγή της STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) εκπαίδευσης στο υποχρεωτικό Πρόγραμμα Σπουδών, με απόφαση του Υπουργείου παιδείας (Αρ. Πρωτ. 94236/ΓΔ4, 29-07-2021) έχει επιφέρει νέες απαιτήσεις για τους/ις νηπιαγωγούς. Οι νηπιαγωγοί καλούνται να διδάξουν ένα νέο αντικείμενο για το οποίο δεν έχουν επαρκή προπτυχιακή κατάρτιση, γεγονός που επιφέρει ανασφάλεια και δυσκολίες στον σχεδιασμό διδακτικών σεναρίων στην τάξη (Yildirim, 2020). Παράλληλα, η Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη (ΠΤΝ) σύμφωνα με τους Karpouzis et al (2024) μπορεί να μετασχηματίσει την εκπαιδευτική πραγματικότητα, ιδίως μέσω της μηχανικής προτροπών (prompt engineering) η οποία είναι ένας δομημένος τρόπος αλληλεπίδρασης με το GhatGPT (ή και με άλλα γλωσσικά μοντέλα ΠΤΝ). Η μηχανική προτροπών μπορεί να είναι ιδιαίτερος χρήσιμη στην αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων των γλωσσικών μοντέλων στον τομέα του σχεδιασμού εκπαιδευτικού περιεχομένου, ιδίως για το σχεδιασμό εξατομικευμένου εκπαιδευτικού περιεχομένου και μαθησιακών ενοτήτων (Cain, 2023).

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού προγράμματος με ομάδα –στόχο εν ενεργεία νηπιαγωγούς.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Το ερευνητικό ερώτημα διατυπώθηκε ως εξής: *Είναι δυνατό μετά από τη συμμετοχή τους στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα οι εν ενεργεία νηπιαγωγοί να οικοδομήσουν γνώσεις ώστε να αξιοποιούν το εργαλείο PPTN GhatGPT για να σχεδιάζουν διδακτικά σενάρια STEM εφαρμόζοντας τη μηχανική προτροπών;*

Στην έρευνα, η οποία αποτελεί μελέτη περίπτωσης (Creswell, 2011) συμμετείχαν πέντε νηπιαγωγοί. Χαρακτηρίζεται δε, ως προ-πειραματική διότι περιλαμβάνει τη διπλή μέτρηση μιας ομάδας εκπαιδευόμενων (Cohen, Manion & Morrison, 2007). Το ερευνητικό εργαλείο, με το οποίο συλλέχθηκαν τα δεδομένα ήταν οι ατομικές συνεντεύξεις πριν και μετά την συμμετοχή στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Από την συγκριτική ανάλυση των δεδομένων πριν και μετά από τη συμμετοχή των νηπιαγωγών στο πρόγραμμα διαπιστώθηκαν επαρκείς διαφορές βάσει των οποίων εκτιμάται ότι η πλειονότητα οικοδόμησε γνώσεις και δεξιότητες σύμφωνα με τους στόχους της κάθε ενότητας του προγράμματος. Επίσης, αν και λαμβάνεται υπόψη ο περιορισμός της έρευνας ως προς το μέγεθος του δείγματος, κρίνεται ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα αποτελεί μια καίρια πρόταση επαγγελματικής ανάπτυξης των εν ενεργεία νηπιαγωγών για στο σχεδιασμό STEM διδακτικών σεναρίων με την αξιοποίηση της μηχανικής προτροπών. Η πρόταση αυτή είναι αφενός εφικτή και αφετέρου μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στη μαθησιακή πρόοδο των εκπαιδευομένων.

Η Ψηφιακή Διάσταση της Ενδοοικογενειακής Βίας: Ψηφιακή Παρακολούθηση και Οικονομικός Έλεγχος στη Σύγχρονη Εποχή

Δέσποινα Αραμπατζή^α, Σεβαστή Χατζηφωτίου^β

^α Υποψήφια Διδάκτωρ τμήματος Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ

E-mail: pennykom@hotmail.com

^β Καθηγήτρια τμήματος Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ

E-mail: schatzif@sw.duth.gr

^{4^{ος}} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Εκτός από τις κλασικές μορφές ενδοοικογενειακής βίας όπως η φυσική, ψυχολογική, συναισθηματική, σεξουαλική, οικονομική και λεκτική βία, στις μέρες μας έχει έλθει έντονα στο προσκήνιο και η ψηφιακή βία, ήτοι η βία μέσω του διαδικτύου και των ψηφιακών μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Μορφές ψηφιακής βίας αποτελούν η διαδικτυακή παρακολούθηση, η πορνογραφία χωρίς συναίνεση (εκδικητική πορνογραφία), η δυσφήμιση και η διαδικτυακή παρενόχληση, το κοινωνικό στίγμα εξαιτίας της διαφορετικότητας στη σεξουαλικότητα, ο σεξουαλικός εκβιασμός, οι απειλές βιασμού και διαρροής προσωπικών πληροφοριών και δεδομένων, η διαδικτυακή εμπορία ανθρώπων καθώς και η οικονομική βία.

Η έννοια του ψηφιακού καταναγκαστικού ελέγχου έχει υιοθετηθεί για να διευκρινίσει τη φύση και τις συνέπειες της ψηφιακής κακοποίησης στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας. Τα θύματα εγκλωβίζονται στις κακοποιητικές σχέσεις μέσω μιας πληθώρας τακτικών του θύτη, όπως ο έλεγχος, ο σωματικός και ψυχολογικός εκφοβισμός, η απομόνωση, η δημόσια διαπόμπευση, ο ενοχλητικός μικροέλεγχος κάθε λεπτομέρειας στη ζωή του θύματος και η παρακολούθηση μέσω κινητού τηλεφώνου, συσκευών ψηφιακού εντοπισμού (GPS) και ψηφιακών πλατφορμών (Facebook, e-mail κλπ).

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η άσκηση βίας μέσω της τεχνολογίας, λόγω της αδιάλειπτης διασύνδεσης στο διαδίκτυο, έχει παρεισφρήσει σε κάθε πτυχή της καθημερινής ζωής όπως η εργασία, τα ψώνια, οι διατραπεζικές συναλλαγές, όπως η βίαιη απόκτηση κωδικών πρόσβασης σε τραπεζικούς λογαριασμούς, η επικοινωνία με την οικογένεια και τους φίλους.

Πρόκληση αποτελεί η προστασία των θυμάτων από την ψηφιακή βία χωρίς τον ταυτόχρονο αποκλεισμό τους από την ψηφιακή ζωή και χωρίς την απομόνωσή τους από την επαφή με την οικογένεια, τους φίλους και κοινωνικές ομάδες στις οποίες συμμετέχουν.

Από τις πιο σημαντικές μορφές ψηφιακής βίας καθίσταται ο ψηφιακός οικονομικός έλεγχος όπως η χρήση των τραπεζικών καρτών και ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών του ζευγαριού μόνο από το δράστη, καθώς ο ίδιος είναι ο μόνος που γνωρίζει τους κωδικούς πρόσβασης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η χρήση των Νέων Τεχνολογιών ως σύγχρονη τεχνική διδασκαλίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Μαρία Καραμανή ^α, Βασίλειος Σάλτας ^β, Βασίλειος Τσιάντος ^γ

^α Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Διδακτικής των Επιστημών και Σύγχρονες
Τεχνολογίες, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

E-mail: mkaramani@hotmail.gr

^β Μαθηματικός ΔΕ, Επιστημονικός Συνεργάτης ΔΠΘ

E-mail: saltas70@gmail.com

^γ Καθηγητής Τμήματος Φυσικής ΔΠΘ

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα εργασία διερευνά την παιδαγωγική και διδακτική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, εστιάζοντας στον βαθμό ενσωμάτωσής τους στη διδακτική πρακτική και στους παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση τους στο πλαίσιο της ψηφιακής μεταμόρφωσης του σχολείου. Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση της συχνότητας και των μορφών χρήσης ψηφιακών εργαλείων, των στάσεων και της αντίληψης χρησιμότητας των εκπαιδευτικών, του επιπέδου αυτοπεποίθησης και τεχνολογικής ετοιμότητάς τους, καθώς και της σχέσης της επιμόρφωσης και των δημογραφικών χαρακτηριστικών με την αξιοποίηση των ΝΤ.

Παράλληλα, καταγράφηκαν τα βασικά εμπόδια που ανακύπτουν στη σχολική πράξη. Η μελέτη εδράζεται σε σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες και μοντέλα ενσωμάτωσης ΝΤ (όπως TPACK και SAMR), τα οποία αναδεικνύουν τη σημασία της συνδυαστικής γνώσης περιεχομένου, παιδαγωγικής και τεχνολογίας. Η έρευνα υλοποιήθηκε με ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση μέσω δομημένου ερωτηματολογίου, το οποίο

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

έλαβε έγκριση από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας και συμπληρώθηκε από 218 εκπαιδευτικούς ΠΕ70 του Ν. Καβάλας. Η ανάλυση των δεδομένων περιλάμβανε ελέγχους αξιοπιστίας (Cronbach's $\alpha=0,828$), περιγραφική και επαγωγική στατιστική, ελέγχους ανεξαρτησίας χ^2 , συσχετίσεις Pearson και παραγοντική ανάλυση. Τα ευρήματα καταδεικνύουν εκτεταμένη χρήση βασικών ψηφιακών εργαλείων, ενώ πιο καινοτόμες τεχνολογίες, όπως η εικονική και επαυξημένη πραγματικότητα και η εκπαιδευτική ρομποτική, αξιοποιούνται περιορισμένα. Διαπιστώθηκε ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ συχνότητας χρήσης, θετικών στάσεων και αυτοπεποίθησης. Η επιμόρφωση αναδείχθηκε ως ο σημαντικότερος ενισχυτικός παράγοντας της τεχνολογικής ετοιμότητας, ενώ τα δημογραφικά χαρακτηριστικά δεν παρουσίασαν καθοριστική επίδραση.

Ως βασικά εμπόδια καταγράφηκαν η ανεπαρκής υλικοτεχνική υποδομή, η έλλειψη τεχνικής υποστήριξης και ο περιορισμένος διδακτικός χρόνος. Συνολικά, η έρευνα καταδεικνύει ότι η αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση αποτελεί ταυτόχρονα πρόκληση και ουσιαστική προοπτική για το νέο ελληνικό εκπαιδευτικό τοπίο. Συνιστά ώριμη και αναγκαία παιδαγωγική πρακτική, ικανή να ενισχύσει τη μαθητοκεντρική προσέγγιση, την ενεργή συμμετοχή και την ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, υπό την προϋπόθεση συστηματικής επιμόρφωσης και ενίσχυσης των υποστηρικτικών δομών. Η επιτυχής εφαρμογή της προϋποθέτει τη διαμόρφωση ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος που ενδυναμώνει τον εκπαιδευτικό ως σχεδιαστή καινοτόμων μαθησιακών εμπειριών και βασικό φορέα της ψηφιακής μετάβασης του σχολείου.

Η συμβολή της έρευνας έγκειται στην εμπειρική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης σε επίπεδο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και στην ανάδειξη της επιμόρφωσης ως κεντρικού μοχλού για την ουσιαστική και παιδαγωγικά τεκμηριωμένη ενσωμάτωση των ΝΤ στο σύγχρονο ελληνικό σχολείο.

AI Chatbots στο σχολείο: Απόψεις εκπαιδευτικών και προκλήσεις παιδαγωγικής εφαρμογής

Ευμορφία Μανουηλίδου ^α, Ελένη Α. Παπαδοπούλου ^β, Γεώργιος Τσιλτσιδής ^γ,
Ελένη Μπάπακα ^δ

^α Δ/ντρια Δ.Σ. Λιμεναρίων Θάσου, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Κοινωνική Λειτουργός ΠΕ 30

E-mail: manmorf@gmail.com

^β Υπ. διδακτόρισα, Τμήμα Φυσικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

E-mail: elrapad@physics.duth.gr

^γ Υποδ/ντης 1^{ου} Δ.Σ. Χρυσούπολης, Εκπαιδευτικός ΠΕ 86, MSc

E-mail: giorg11@yahoo.com

^δ Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Med

E-mail: elenh@hotmail.com

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά θέματα διδακτικής και ΤΠΕ

Η παρούσα ποιοτική μελέτη διερευνά τις απόψεις έμπειρων εκπαιδευτικών της ελληνικής εκπαίδευσης σχετικά με τα πιθανά εμπόδια, τους κινδύνους και τις ηθικές προεκτάσεις της ενσωμάτωσης συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης, με έμφαση στα AI chatbots, στη σχολική πραγματικότητα. Μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς από την προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αναλύθηκαν οι απόψεις τους για τις κοινωνικοσυναισθηματικές επιπτώσεις της χρήσης των chatbots, τον κίνδυνο αλγοριθμικής μεροληψίας, τις αλλαγές στις διδακτικές πρακτικές, τις δυνατότητες και τα όρια της εξατομίκευσης της μάθησης, καθώς και τα ζητήματα ισότιμης πρόσβασης και προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι, ενώ οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τις παιδαγωγικές δυνατότητες των chatbots, εκφράζουν παράλληλα σοβαρές ανησυχίες για την ανθρώπινη αλληλεπίδραση, την αξιοπιστία των συστημάτων και τις υλικοτεχνικές

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

ανισότητες. Η μελέτη καταλήγει στην ανάγκη για σαφές ρυθμιστικό πλαίσιο, ενίσχυση των υποδομών και στοχευμένη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ώστε η ΤΝ να αξιοποιηθεί με τρόπο υπεύθυνο, ισότιμο και παιδαγωγικά επωφελή.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Διερευνώντας την παιδαγωγική αξιοποίηση επαυξημένης πραγματικότητας και τεχνητής νοημοσύνης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: μελέτη περίπτωσης με διαδραστικές κάρτες Βίκινγκ

Ελπίς Κωνσταντοπούλου

Υποψήφια Διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

E-mail: konelpis@yahoo.com

2^{ος} Θεματικός Άξονας: Διδακτική και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των
Επικοινωνιών

Η ταχύτατη εξάπλωση των φορητών ψηφιακών συσκευών κι η ευρεία πρόσβαση στο διαδίκτυο, σε συνδυασμό με την ωρίμανση τεχνολογιών όπως η επαυξημένη πραγματικότητα (ΕΠ), δημιουργούν νέες δυνατότητες αλλά και σημαντικές παιδαγωγικές προκλήσεις για τη σχολική πράξη. Η κατανόηση των δυνατοτήτων και των περιορισμών των ψηφιακών τεχνολογιών γενικότερα, και της ΕΠ ειδικότερα, επηρεάζει καθοριστικά τον τρόπο με τον οποίο αυτές αξιοποιούνται στη διδασκαλία και τη μάθηση, ενώ η ένταξή τους στον σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού απαιτεί εξειδικευμένη γνώση και μακροχρόνια κατάρτιση εκπαιδευτικών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η αυξανόμενη παρουσία τεχνολογιών επαυξημένης πραγματικότητας (AR) και τεχνητής νοημοσύνης (TN) στο σχολείο καθιστά αναγκαία τη συστηματική διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο μπορούν να ενσωματωθούν παιδαγωγικά στη διδακτική πράξη, χωρίς να υποκαθιστούν τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού ή να οδηγούν σε επιφανειακή, εργαλειακή χρήση. Η παρούσα μελέτη εδράζεται σε θεωρητικές προσεγγίσεις της παιδαγωγικά καθοδηγούμενης αξιοποίησης των ψηφιακών τεχνολογιών, της συμπεριληπτικής διδασκαλίας κι αντιμετωπίζει την AR και την TN ως μαθησιακά εργαλεία που απαιτούν σαφή σκοπό, όρια και μεθοδικό παιδαγωγικό

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

σχεδιασμό, προκειμένου να υποστηρίξουν ουσιαστικά μαθητές/τριες με ποικίλες εκπαιδευτικές ανάγκες.

Στόχος της μελέτης είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο τεχνολογίες επαυξημένης πραγματικότητας και τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να ενσωματωθούν σε ένα ψηφιακό έργο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση κι η ανάδειξη των τρόπων με τους οποίους ενισχύουν τη βιωματική κατανόηση, τη δημιουργική έκφραση και τη συμμετοχική μάθηση. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν: (α) στον τρόπο με τον οποίο οι τεχνολογίες AR και TN εντάσσονται στο πλαίσιο μιας διδακτικής παρέμβασης στη Δ' Δημοτικού, (β) στη συμβολή τους στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και στη μαθησιακή υποστήριξη των μαθητών/τριών, και (γ) στον ρόλο του/της εκπαιδευτικού στον σχεδιασμό, τη ρύθμιση και την παιδαγωγική καθοδήγηση της χρήσης τους.

Η έρευνα υλοποιήθηκε ως ποιοτική μελέτη περίπτωσης στη Δ' Δημοτικού, όπου οι μαθητές/τριες δημιούργησαν διαδραστικές κάρτες (trading cards) με τη χρήση των εφαρμογών Canva AI, Talkr και HaloAR. Η παρέμβαση οργανώθηκε σε τρεις φάσεις: έρευνα και συλλογή πληροφοριών με έμφαση στην ασφαλή και κριτική ψηφιακή αναζήτηση, δημιουργία των ψηφιακών καρτών με ενσωμάτωση οπτικών, γλωσσικών κι ηχητικών στοιχείων, κι ενεργοποίηση των καρτών μέσω επαυξημένης πραγματικότητας, δημιουργώντας μια μαθησιακή εμπειρία που γεφύρωσε τον φυσικό και τον ψηφιακό χώρο. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω παρατήρησης της διδακτικής διαδικασίας, ανάλυσης μαθητικών προϊόντων και αναστοχαστικών καταγραφών των εκπαιδευτικών και αναλύθηκαν με θεματική ανάλυση.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η παιδαγωγικά σχεδιασμένη ενσωμάτωση της επαυξημένης πραγματικότητας και της τεχνητής νοημοσύνης μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών, να καλλιεργήσει την περιέργεια και τη βιωματική κατανόηση της γνώσης και να υποστηρίξει την πολυτροπική έκφραση και τη συνεργατική μάθηση. Όταν οι τεχνολογίες αυτές χρησιμοποιούνται με σαφή παιδαγωγική στόχευση και καθοδήγηση, πυροδοτούν τη δημιουργικότητα, διευκολύνουν την κατανόηση εννοιών και τη σύνδεση του ψηφιακού περιβάλλοντος με

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

το φυσικό αντικείμενο μάθησης. Παράλληλα, αναδείχθηκαν προκλήσεις που αφορούν τον κίνδυνο τεχνοκεντρικής ή εργαλειακής χρήσης της τεχνολογίας, καθώς και την ανάγκη ενίσχυσης της παιδαγωγικής κρίσης του/της εκπαιδευτικού στη διαχείριση και προσαρμογή των εργαλείων AR και TN. Συμπερασματικά, η έρευνα υπογραμμίζει την αναγκαιότητα ενός συστηματικού παιδαγωγικού πλαισίου που θα καθοδηγεί την ουσιαστική ενσωμάτωση της επαυξημένης πραγματικότητας και της τεχνητής νοημοσύνης στη σχολική πράξη, ενισχύοντας τη μάθηση και όχι απλώς την τεχνολογική χρήση. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι η εκπαιδευτική αξία των τεχνολογιών αυτών δεν έγκειται στη γενικευμένη ή άκριτη εφαρμογή τους, αλλά στη στοχευμένη, μεθοδική και παιδαγωγικά τεκμηριωμένη αξιοποίησή τους, στο πλαίσιο ενός συνεκτικού και συμπεριληπτικού διδακτικού σχεδιασμού.

Διερευνώντας την παιδαγωγική ενσωμάτωση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης σε διαφορετικά μαθήματα: ποιοτική μελέτη περίπτωσης

Ελπίς Κωνσταντοπούλου

Υποψήφια Διδάκτορας, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

E-mail: konelpis@yahoo.com

2^{ος} Θεματικός Άξονας: Διδακτική και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών

Η αυξανόμενη παρουσία εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης (TN) στο σχολικό περιβάλλον δημιουργεί την ανάγκη συστηματικής διερεύνησης του τρόπου με τον οποίο αυτά μπορούν να ενσωματωθούν παιδαγωγικά στη διδακτική πράξη, χωρίς να υποκαθιστούν τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού ή να αποδυναμώνουν τη μαθησιακή διαδικασία. Η παρούσα εργασία εδράζεται σε θεωρητικές προσεγγίσεις της παιδαγωγικά καθοδηγούμενης χρήσης των ΤΠΕ, της διαφοροποιημένης και συμπεριληπτικής διδασκαλίας και αντιμετωπίζει την TN ως παιδαγωγικό εργαλείο που απαιτεί σαφή σκοπό, όρια και παιδαγωγικό σχεδιασμό για την υποστήριξη μαθητών/τριών με ποικίλες μαθησιακές ανάγκες.

Στόχος της μελέτης είναι η διερεύνηση της παιδαγωγικής ενσωμάτωσης εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης σε διαφορετικά μαθήματα του σχολικού προγράμματος και η ανάδειξη κοινών και διαφοροποιημένων τρόπων αξιοποίησής τους. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν: (α) στους τρόπους με τους οποίους τα εργαλεία TN εντάσσονται στη διδακτική πράξη σε διαφορετικά μαθήματα, (β) στη συμβολή τους στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και στη μαθησιακή υποστήριξη των μαθητών/τριών και (γ) στον ρόλο του/της εκπαιδευτικού στη ρύθμιση και παιδαγωγική καθοδήγηση της χρήσης τους.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η έρευνα υλοποιήθηκε ως ποιοτική μελέτη περίπτωσης σε σχολικό περιβάλλον πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια ενός σχολικού έτους. Η ΤΝ αξιοποιήθηκε σε επιλεγμένα μαθήματα διαφορετικού διδακτικού προσανατολισμού (θεωρητικά και θετικά), με βάση κοινές παιδαγωγικές αρχές. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω παρατηρήσεων της διδακτικής διαδικασίας, ανάλυσης μαθητικών προϊόντων και αναστοχαστικών καταγραφών των εκπαιδευτικών και αναλύθηκαν με θεματική ανάλυση.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η παιδαγωγικά σχεδιασμένη ενσωμάτωση της ΤΝ μπορεί να υποστηρίξει την κατανόηση εννοιών, την πολυτροπική έκφραση και τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας σε διαφορετικά μαθήματα, όταν συνοδεύεται από σαφή καθοδήγηση και παιδαγωγικά όρια. Παράλληλα, αναδείχθηκαν προκλήσεις που σχετίζονται με τον κίνδυνο εργαλειακής χρήσης της ΤΝ και την ανάγκη ενίσχυσης της παιδαγωγικής κρίσης του/της εκπαιδευτικού. Συμπερασματικά, η έρευνα αναδεικνύει την ανάγκη για συστηματικό παιδαγωγικό πλαίσιο που θα επιτρέπει την ουσιαστική ενσωμάτωση των εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης στη σχολική πράξη, με τρόπο που να ενισχύει τη μάθηση και όχι απλώς την τεχνολογική χρήση. Παράλληλα, υποστηρίζει ότι η εκπαιδευτική αξία της ΤΝ στο σχολείο δεν έγκειται στη γενικευμένη ή άκριτη χρήση της, αλλά στη στοχευμένη, μεθοδική και παιδαγωγικά τεκμηριωμένη ενσωμάτωσή της σε διαφορετικά μαθήματα, στο πλαίσιο ενός συνεκτικού και συμπεριληπτικού διδακτικού σχεδιασμού.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Διοίκηση και Ηγεσία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Ευρήματα Ποιοτικής Έρευνας σε Διευθυντές Σχολικών Μονάδων

Ελένη Μπάπκα

Εκπαιδευτικός ΠΕ 86, Med

E-mail: elenh_@hotmail.com

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τη δυναμική σχέση μεταξύ διοίκησης και ηγεσίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μέσα από τα ευρήματα πρωτογενούς ποιοτικής έρευνας.

Σκοπός της μελέτης ήταν η ανάδειξη της πολυδιάστατης φύσης του ρόλου του διευθυντή, των δυσκολιών και των πρακτικών των σχολικών ηγετών σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων με 10 διευθυντές σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από διάφορες περιοχές, αναλύθηκε η συνεχής ένταση που βιώνουν μεταξύ των γραφειοκρατικών απαιτήσεων της καθημερινής διοίκησης και της βαθύτερης ανάγκης για άσκηση παιδαγωγικής ηγεσίας.

Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ότι η οργανωτική αποτελεσματικότητα εξαρτάται πρωτίστως από την ικανότητα εξισορρόπησης των αυστηρών διοικητικών καθηκόντων με την ενδυνάμωση και την υποστήριξη του εκπαιδευτικού προσωπικού, ενώ καταγράφηκε η κομβική σημασία της διαπροσωπικής επικοινωνίας και της συναισθηματικής νοημοσύνης στην επίλυση συγκρούσεων. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η έλλειψη χρόνου για στρατηγικό σχεδιασμό και οραματισμό αποτελεί βασικό εμπόδιο στην καινοτομία. Η μελέτη καταλήγει στην επιτακτική ανάγκη για εξειδικευμένη επιμόρφωση των στελεχών εκπαίδευσης, ώστε να μετατραπούν από απλοί διαχειριστές διαδικασιών σε ηγέτες αλλαγής, προάγοντας ένα κλίμα γόνιμης συνεργασίας και ουσιαστικής αναβάθμισης του εκπαιδευτικού έργου.

Εφαρμογές της Χημειοπληροφορικής στην Ανάπτυξη Μαθησιακών Αντικειμένων Πολλαπλών Διασυνδεδεμένων Αναπαραστάσεων για την Ονοματολογία Οργανικών Ενώσεων

Αναστασία Θεοφανίδου ^α, Βασίλης Κουταλάς ^β, Νικόλας Χαριστός ^γ

^α Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Χημείας ΑΠΘ

E-mail: atheofan@chem.auth.gr

^β ΕΔΙΠ, Τμήμα Χημείας ΑΠΘ

E-mail: bkoutalas@chem.auth.gr

^γ Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Χημείας ΑΠΘ

E-mail: nicharis@chem.auth.gr

2^ο Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η διδασκαλία της Χημείας συχνά συναντά δυσκολίες λόγω της αφηρημένης φύσης πολλών εννοιών και της ανάγκης σύνδεσης μικροσκοπικών δομών με μακροσκοπικά φαινόμενα και συμβολικές αναπαραστάσεις (Kozma & Russell, 2005). Η διδασκαλία και η μάθηση της Οργανικής Χημείας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες, καθώς οι μαθητεύομενοι καλούνται να μάθουν νέες έννοιες του μικρόκοσμου, αλλά και πως αυτές οι έννοιες αναπαριστώνται συμβολικά, όπως οι χαρακτηριστικές ομάδες, οι ομόλογες σειρές και η ονοματολογία οργανικών ενώσεων. Η κατανόηση αυτών των εννοιών απαιτεί όχι μόνο απομνημόνευση, αλλά και ικανότητα σύνδεσης και μετάφρασης διαφορετικών συμβολικών αναπαραστάσεων (Rau et al., 2015). Τα εκπαιδευτικά λογισμικά που προσφέρουν δυνατότητες για οπτικοποίηση, διαδραστική διερεύνηση και εξατομικευμένη μάθηση, συμβάλλουν στη βελτίωση της γνωστικής κατανόησης χημικών εννοιών και την ανάπτυξη της αναπαραστατικής δεξιότητας (Stieff, 2011). Στην παρούσα εργασία σχεδιάστηκαν και αναπτύχθηκαν ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα (ΨΜΑ) στο περιβάλλον HTML5 με

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

πολλαπλές, διασυνδεδεμένες αναπαραστάσεις μοριακών εννοιών, αξιοποιώντας και επεκτείνοντας καθιερωμένες βιβλιοθήκες της χημειοπληροφορικής, όπως το JSmol (Hanson et al., 2013) και το JSME (Bienfait & Ertl, 2013). Τα ΨΜΑ εστιάζουν στην ονοματολογία οργανικών ενώσεων, σύμφωνα με τους επικαιροποιημένους κανόνες της IUPAC.

Για το σκοπό αυτό, αναπτύχθηκε αλγόριθμος ονοματολογίας που αναγνωρίζει τα δομικά και τοπολογικά χαρακτηριστικά των μορίων και εξάγει τα συνθετικά της ονομασίας απλών οργανικών ενώσεων από την επεξεργασία δεδομένων πινάκων σύνδεσης. Τα ΨΜΑ παρέχουν πολλαπλές αλληλεπιδραστικές αναπαραστάσεις των μορίων όπως: α) μοριακός τύπος, β) συντακτικοί τύποι (συνεπτυγμένους, ανεπτυγμένους και σκελετικούς), γ) τρισδιάστατα μοριακά μοντέλα (σφαιρών και ράβδων, χωροπληρωτικό, ράβδων) και δ) συνθετικά της ονομασίας του μορίου. Η διασύνδεση των πολλαπλών αναπαραστάσεων επιτυγχάνεται με την επιλογή κάθε συνθετικού της ονομασίας και την ταυτόχρονη επισήμανση του αντίστοιχου δομικού χαρακτηριστικού σε κάθε μοριακή αναπαράσταση, με παράλληλη παροχή λεκτικής ανατροφοδότησης. Η ανάπτυξη και ενσωμάτωση στοχευμένων εκπαιδευτικών εφαρμογών, αξιοποιώντας τεχνολογίες της χημειοπληροφορικής, μπορεί να αποτελέσει ουσιαστικό παιδαγωγικό εργαλείο για την αποτελεσματικότερη διδασκαλία και μάθηση της Οργανικής Χημείας στη δευτεροβάθμια αλλά και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Παραδείγματα	Μόριο	8 ^{ος} Κανόνας												
+ 1 ^{ος} Κανόνας + 2 ^{ος} Κανόνας + 3 ^{ος} Κανόνας + 4 ^{ος} Κανόνας + 5 ^{ος} Κανόνας + 6 ^{ος} Κανόνας + 7 ^{ος} Κανόνας	$\begin{array}{cccc} 4 & 3 & 2 & 1 \\ \text{CH}_3 & -\text{CH}_2 & -\text{CH} & -\text{C} \equiv \text{N} \\ & & & \\ & & \text{OH} & \end{array}$	<p>Όταν η οργανική ένωση διαθέτει 2 ή περισσότερες διαφορετικές Χαρακτηριστικές Ομάδες τότε η ισχυρότερη ομάδα δίνει την κατάληξη στο όνομα της ένωσης και καθορίζει την αρίθμηση της ανθρακικής αλυσίδας.</p> <p>Επεξήγηση ονομασίας</p> <p>2- υδροξύ βουτ αν νιτρίλιο</p> <p>Δηλώνει τη θέση της δευτερεύουσας Χαρακτηριστικής Ομάδας.</p> <p>Σειρά Ισχύος Χαρακτηριστικών Ομάδων</p> <table border="1"><tr><td>1. Καρβοξύλιο</td><td>-COOH</td></tr><tr><td>A 2. Κυανομάδα</td><td>-CN</td></tr><tr><td>3. Αλδεϋδομάδα</td><td>-CH=O</td></tr><tr><td>4. Κετονομάδα</td><td>C-C(=O)-C</td></tr><tr><td>B 5. Υδροξύλιο</td><td>-OH</td></tr><tr><td>6. Αμινομάδα</td><td>-NH₂</td></tr></table>	1. Καρβοξύλιο	-COOH	A 2. Κυανομάδα	-CN	3. Αλδεϋδομάδα	-CH=O	4. Κετονομάδα	C-C(=O)-C	B 5. Υδροξύλιο	-OH	6. Αμινομάδα	-NH ₂
1. Καρβοξύλιο	-COOH													
A 2. Κυανομάδα	-CN													
3. Αλδεϋδομάδα	-CH=O													
4. Κετονομάδα	C-C(=O)-C													
B 5. Υδροξύλιο	-OH													
6. Αμινομάδα	-NH ₂													
- 8 ^{ος} Κανόνας CH ₃ CH(OH)COOH CH₃CH₂CH(OH)CN CH ₃ COCOOH CH ₃ CH(NH ₂)CH ₂ COOH CH ₃ CH(OH)CN O=CHCH ₂ CH ₂ COOH HOOCCH(OH)CH(OH)COOH	<p>☒ Συνεπτυγμένος ☐ Ανεπτυγμένος ☐ Σκελετικός</p> <p>☒ Σύμβολα Ατόμων ☐ Περιστροφή ☐ Σφαίρες και Ράβδοι</p>													

Εικόνα 1. Στιγμιότυπο ΨΜΑ για την ονοματολογία οργανικών ενώσεων.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η Τεχνητή Νοημοσύνη ως Παιδαγωγικό Οικοσύστημα Μάθησης: Εμπειρική Διερεύνηση της Κριτικής Σκέψης και της Επιχειρηματολογικής Γραφής στο Επίπεδο CEFR B2

Μιλένα Μιχαλέλη ^α, Χάντις Χαμπίμπι ^β, Παναγιώτα Νικολέτου ^γ

^α Υποψήφια διδάκτωρ Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, Πανεπιστημίου Greater
Manchester, Ηνωμένο Βασίλειο

E-mail: m.michaleli@hotmail.com

^β Διδάκτωρ Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας & Λέκτορας τμήματος Αγγλικής φιλολογίας,
New York College Athens

E-mail: hhabibi@nyc.gr

^γ Διδάκτωρ Εκπαιδευτικής Γλωσσολογίας & Επικεφαλής τμήματος Αγγλικής Φιλολογίας,
New York College Athens

E-mail: pnikoletou@nyc.gr

2^{ος} Θεματικός Άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η ραγδαία εξέλιξη των αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών και ειδικότερα των συστημάτων παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) επιφέρει σημαντικούς μετασχηματισμούς στη διδακτική πράξη. Στο πεδίο της γλωσσικής εκπαίδευσης, εργαλεία όπως το ChatGPT επαναπροσδιορίζουν τη φύση της ανατροφοδότησης, παρέχοντας άμεση και εξατομικευμένη υποστήριξη. Ωστόσο, η παιδαγωγική αξιοποίησή τους ως μέσο καλλιέργειας δεξιοτήτων ανώτερης γνωστικής τάξης παραμένει υπό διερεύνηση (Escalante et al., 2023; Lo et al., 2024).

Στο ελληνικό πλαίσιο της διδακτικής της Αγγλικής ως Ξένης Γλώσσας (EFL), η επιχειρηματολογική γραφή στο επίπεδο B2 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς (CEFR) προϋποθέτει δεξιότητες ανάλυσης, σύνθεσης και αξιολόγησης. Παρά τη γλωσσική επάρκεια που συχνά επιδεικνύουν οι μαθητές, καταγράφονται

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

δυσκολίες στη συγκρότηση συνεκτικών επιχειρημάτων, στη διαχείριση αντεπιχειρημάτων και στην ανάπτυξη κριτικής στάσης απέναντι σε σύνθετα ζητήματα (Xargia, 2022). Οι δυσκολίες αυτές συνδέονται με τη δομή της διδασκαλίας και την περιορισμένη αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων ως γνωστικών διαμεσολαβητών.

Η παρούσα έρευνα διερευνά τον ρόλο της ανατροφοδότησης που παράγεται μέσω TN — με έμφαση στο ChatGPT — στη βελτίωση της ποιότητας της επιχειρηματολογικής γραφής και στην ενίσχυση της κριτικής σκέψης μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα αφορούν: (α) τη συμβολή της TN στη συνοχή, την οργάνωση και την τεκμηρίωση του γραπτού λόγου, (β) την επίδρασή της σε γνωστικές διεργασίες ανώτερης τάξης και (γ) τις αντιλήψεις των μαθητών σχετικά με τη χρήση της σε σύγκριση με την παραδοσιακή ανατροφοδότηση.

Η μελέτη υιοθετεί μικτή μεθοδολογική προσέγγιση, συνδυάζοντας ποσοτική ανάλυση προ- και μετα-τεστ γραπτών δοκιμίων με ποιοτικά δεδομένα από ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις, επιτρέποντας τόσο τη μέτρηση μαθησιακών μεταβολών όσο και τη διερεύνηση της γνωστικής εμπλοκής (Hutson & He, 2024).

Θεωρητικά, η έρευνα εδράζεται στην κοινωνικοπολιτισμική θεωρία του Vygotsky (1978), σύμφωνα με την οποία τα ψηφιακά εργαλεία λειτουργούν ως γνωστικοί διαμεσολαβητές στη Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης. Η ανατροφοδότηση μέσω TN προσεγγίζεται ως μορφή υποστηρικτικής «σκαλωσιάς» που ενισχύει τον αναστοχασμό και τη μεταγνωστική επίγνωση. Η προσέγγιση αυτή συνδέεται με την ανάπτυξη ψηφιακού γραμματισμού και υπεύθυνης αλληλεπίδρασης με αλγοριθμικά περιβάλλοντα μάθησης.

Η μελέτη επιδιώκει να συμβάλει ουσιαστικά στη διδακτική συζήτηση γύρω από την παιδαγωγικά τεκμηριωμένη ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη σχολική πράξη, υπερβαίνοντας την εργαλειακή της θεώρηση. Παρέχοντας εμπειρικά δεδομένα για τον ρόλο της TN ως γνωστικού διαμεσολαβητή, η έρευνα αναδεικνύει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αναδυόμενες τεχνολογίες μπορούν να λειτουργήσουν ως

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

καταλύτες ανάπτυξης κριτικής σκέψης, μεταγνωστικής επίγνωσης και ποιοτικά αναβαθμισμένης επιχειρηματολογικής γραφής.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Η Διεπιστημονική Παρέμβαση στο Σχολείο: Παράγοντες, Προκλήσεις και Συμβολή στη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση

Χρυσούλα Πατσάρα ^α, Σταύρος Φράγκος ^β

^α Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

E-mail: pat.chrisa@yahoo.gr

^β Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ.

E-mail: stfragkos@yahoo.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Τα σύγχρονα σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης χαρακτηρίζονται από τη συνύπαρξη πολλών ειδικοτήτων και επαγγελματιών, γεγονός που καθιστά τη συνεργασία βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία τους. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση απαιτεί συντονισμένες πρακτικές και κοινό όραμα, ώστε να διασφαλίζεται η ισότιμη συμμετοχή όλων των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων και των μορφών συνεργασίας μεταξύ του σχολικού προσωπικού, η ανάδειξη των παραγόντων που την ενισχύουν ή την παρεμποδίζουν, καθώς και η αποτύπωση της συμβολής της στη μαθησιακή διαδικασία, στο σχολικό κλίμα και στη διαχείριση συγκρούσεων. Η μελέτη βασίστηκε σε ανασκόπηση σύγχρονων διεθνών ερευνών και θεωρητικών προσεγγίσεων που αφορούν τη συνεργασία εκπαιδευτικών και διεπιστημονικών ομάδων. Η ανάλυση επικεντρώθηκε σε ζητήματα επικοινωνίας, αλληλεξάρτησης καθηκόντων, εμπιστοσύνης, σχολικής ηγεσίας, συγκρούσεων και επαγγελματικής ανάπτυξης. Η βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι η ουσιαστική συνεργασία συνδέεται με βελτιωμένα μαθησιακά αποτελέσματα, ενίσχυση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αυξημένη επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών και αποτελεσματικότερη πρόληψη προκλητικών συμπεριφορών.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Παράλληλα, αναδεικνύονται σημαντικά εμπόδια, όπως η έλλειψη χρόνου και πόρων, οι ασαφείς ρόλοι, ο φόβος απώλειας αυτονομίας, η ανεπαρκής επικοινωνία και η απουσία κουλτούρας συνεργασίας. Οι συγκρούσεις αποτελούν συχνό φαινόμενο στο σχολικό περιβάλλον και, αν και ενδέχεται να λειτουργήσουν δημιουργικά, απαιτούν συστηματική διαχείριση μέσω υποστηρικτικής ηγεσίας, επιμόρφωσης και ξεκάθαρων δομών συνεργασίας. Συμπερασματικά, η ανάπτυξη συνεργατικής κουλτούρας και η ενίσχυση της διεπιστημονικής συνεργασίας αποτελούν κρίσιμες προϋποθέσεις για τη βελτίωση της σχολικής λειτουργίας και την προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ο ρόλος του μέντορα της σχολικής μονάδας στην καθοδήγηση και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών. Μια πιλοτική ποιοτική μελέτη στον Ν. Καβάλας

Αθανάσιος Μιχαηλίδης

Διευθυντής 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Χρυσούπολης, MSc

E-mail: almixa@yahoo.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα εργασία διερευνά τον ρόλο του mentoring στην επαγγελματική ένταξη των νεοδιόριστων εκπαιδευτικών. Σκοπός ήταν η καταγραφή εμπειριών και αναγκών υποστήριξης κατά την εισαγωγή στο επάγγελμα. Το δείγμα αποτέλεσαν 15 νεοδιόριστοι εκπαιδευτικοί στον Νομό Καβάλας, επιλεγμένοι μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Ακολουθήθηκε ποιοτική προσέγγιση με συνεντεύξεις και θεματική ανάλυση δεδομένων.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι το mentoring λειτουργεί καταλυτικά στην ομαλή προσαρμογή στο σχολικό περιβάλλον, ενισχύοντας την ψυχολογία, την παιδαγωγική επάρκεια και μειώνοντας το επαγγελματικό στρες. Ωστόσο, εντοπίστηκε κρίσιμο ζήτημα: ο ρόλος των μεντόρων συχνά παραμένει ανενεργός και στερείται συμβουλευτικού χαρακτήρα. Οι συμμετέχοντες τόνισαν ότι χωρίς κατάλληλη επιμόρφωση, οι μέντορες δεν μπορούν να προσφέρουν ουσιαστική καθοδήγηση, περιοριζόμενοι σε τυπικές διαδικασίες.

Συμπερασματικά, ενώ η ανάγκη για δομημένα προγράμματα καθοδήγησης από την αρχή της σταδιοδρομίας είναι επιτακτική, απαιτείται παράλληλα συστηματική επιμόρφωση των ίδιων των μεντόρων. Η θεσμοθέτηση διαδικασιών mentoring πρέπει να συνοδεύεται από εξειδικευμένη κατάρτιση, ώστε να αποφεύγεται η τυπική εφαρμογή

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

και να διασφαλίζεται η ενεργητική συμβουλευτική υποστήριξη. Αυτό κρίθηκε απαραίτητο για την παραμονή και ανάπτυξη των νέων εκπαιδευτικών στο σύγχρονο σχολείο. Η έλλειψη κατάρτισης υπονομεύει την αποτελεσματικότητα του θεσμού.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Η διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας ως παράγοντας αλλαγής και βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου

Αθανάσιος Μαλέτσκος ^α, Γεώργιος Γάλλος ^β

^α Σύμβουλος Εκπαίδευσης

E-mail: maletskos@sch.gr

^β Διευθυντής Γενικού Λυκείου Ροδολίβους

E-mail: ggallos@hotmail.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η αξιολόγηση σε επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος έχει ως σκοπό τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και τη διασφάλιση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου και προβλέπει προγραμματισμό, αποτίμηση και προτάσεις βελτίωσης. Η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας αποτελεί μια συστηματική και συλλογική διαδικασία αναστοχασμού, μέσω της οποίας το σχολείο εξετάζει το εκπαιδευτικό του έργο, τη λειτουργία του και τα αποτελέσματά του. Η διαδικασία αξιολόγησης της σχολικής μονάδας σε επίπεδο εκπαιδευτικού έργου εφαρμόστηκε στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Ελλάδας από το σχολικό έτος 2021-22. Η διαδικασία βασίστηκε στον Νόμο 4692/2020 και εξειδικεύτηκε με την Υπουργική Απόφαση 108906/ΓΔ4/2021, η οποία όρισε τον συλλογικό προγραμματισμό και την εσωτερική αξιολόγηση ως ετήσια υποχρέωση. Είχε προηγηθεί από το 2010 έως το 2012 η πιλοτική εφαρμογή της διαδικασίας Αυτοαξιολόγησης με τη συμμετοχή 500 (περίπου) σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το πλαίσιο της περιλαμβάνει την εσωτερική αξιολόγηση, ως μια διαρκής, συμμετοχική και δυναμική διαδικασία στην οποία εμπλέκεται το σύνολο της σχολικής κοινότητας και εντοπίζει θετικά σημεία και σημεία που χρήζουν βελτίωσης μέσω υλοποίησης σχεδίων δράσης, καθώς και την

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

εξωτερική αξιολόγηση, με στόχους την παροχή τεκμηριωμένης ανατροφοδότησης σχετικά με το έργο των σχολείων και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της σχολικής μονάδας, τις διαθέσιμες υποδομές, και τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας της.

Ένα σχέδιο δράσης για να υλοποιηθεί με επιτυχία θα πρέπει να εστιάζει στις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας και με βάση αυτές να περιγράφεται το χρονοδιάγραμμα ενεργειών, να αναζητούνται και να διασφαλίζονται τα απαραίτητα μέσα, να καθορίζονται τα κριτήρια επιτυχίας και τέλος να περιγράφεται – με μετρήσιμο τρόπο – η αξιολογική διαδικασία της δράσης. Ακόμα, χρειάζεται να αποτυπώνει την πραγματική ανάγκη της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας, να παρατίθενται οι διαδικασίες αξιολόγησης της δράσης, ενώ τα κριτήρια επιτυχίας της δράσης να είναι ρεαλιστικά. Στην κατεύθυνση αυτή τα σχέδια δράσης πρέπει να είναι εστιασμένα σε συγκεκριμένες περιοχές του εκπαιδευτικού έργου, να γίνεται αναλυτική αποτύπωση των διαθέσιμων πόρων και να τίθενται εφικτοί στόχοι στους οποίους η σχολική μονάδα να μπορεί να ανταποκριθεί. Τα περισσότερα σχέδια δράσης που υλοποιούνται αφορούν την παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία της σχολικών μονάδων και ακολουθεί η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Τα αποτελέσματα των σχεδίων δράσης μπορούν να αποτελέσουν πρόταση βελτίωσης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και να συνεισφέρουν στην οργάνωση και στη συνεργασία όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, υλοποιώντας μια εξελικτική διαδικασία μάθησης, συνεργασίας, συμμετοχικής ευθύνης και αυτοβελτίωσης. Προτείνεται τα σχέδια δράσης να είναι εστιασμένα σε συγκεκριμένη περιοχή του εκπαιδευτικού έργου και να θέτουν εφικτούς στόχους στους οποίους η σχολική μονάδα να μπορεί να ανταποκριθεί.

Για να είναι αποτελεσματική η κάθε διαδικασία αξιολόγησης απαιτείται συστηματική οργάνωση, ακόμα να αναλυθεί η τοπική εκπαιδευτική πραγματικότητα και να ληφθούν υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά κάθε σχολικής μονάδας. Επίσης, χρειάζεται να λειτουργήσει ο διευθυντής/ η διευθύντρια του σχολείου ως δημοκρατικός/ή ηγέτης που εμπνέει δίνοντας ρόλους και πρωτοβουλίες. Άρα,

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

απαιτείται η ανάπτυξη μιας κουλτούρας αυτοαξιολόγησης στη σχολική μονάδα ενσωματωμένη στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική, η δημιουργία κοινοτήτων μάθησης και δικτύων σχολείων για τη διάχυση καλών εφαρμογών και η στενή συνεργασία με τα στελέχη της εκπαίδευσης, στο πλαίσιο της αυτονομίας της σχολικής μονάδας. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνεται η βελτίωση της διαδικασίας – από την πολιτεία- στην κατεύθυνση της μείωσης της γραφειοκρατίας, της στοχευμένης και συνεχής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, της κατάλληλης διαμόρφωσης του σχολικού χώρου και της απαίτησης για καινοτομία, ψηφιακό μετασχηματισμό και αλλαγή στο σύγχρονο σχολείο.

Επαναπροσδιορίζοντας τη Λογοτεχνική Εμπειρία: Η Τεχνητή Νοημοσύνη ως Συνδημιουργός στην Ψηφιακή Αφήγηση

Μαγδαλινή Βλάμη

Φιλολόγος, M.SC & M.A, Υποψήφια Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Alicante, Ισπανία

E-mail: ionionstar@yahoo.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Στο σύγχρονο, ραγδαία εξελισσόμενο και έντονα οπτικοποιημένο ψηφιακό περιβάλλον, η διδασκαλία της Λογοτεχνίας καλείται να επαναπροσδιοριστεί ριζικά, γεφυρώνοντας το υφιστάμενο χάσμα ανάμεσα στο στατικό κείμενο και τη δυναμική, πολυμεσική πρόσληψη των μαθητών της «ψηφιακής γενιάς». Η παρούσα εργασία διερευνά διεξοδικά πώς η Ψηφιακή Αφήγηση (Digital Storytelling), ενισχυμένη από προηγμένα εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (AI), μπορεί να μετασχηματίσει τη λογοτεχνική ανάγνωση από μια μονοδιάστατη παθητική διαδικασία σε μια πολυαισθητηριακή, βιωματική και βαθιά δημιουργική εμπειρία μάθησης.

Η προσέγγιση που προτείνεται αντιμετωπίζει την Τεχνητή Νοημοσύνη όχι ως ένα υποκατάστατο της κριτικής σκέψης ή της αυθεντικής γραφής, αλλά ως έναν «ψηφιακό συνδημιουργό» που διευρύνει τα όρια της μαθητικής φαντασίας και διευκολύνει την πρόσβαση σε σύνθετα νοήματα. Μέσα από συγκεκριμένες, τεκμηριωμένες και εφαρμόσιμες διδακτικές πρακτικές, αναλύεται η μεθοδολογία με την οποία οι μαθητές μπορούν να αξιοποιήσουν εργαλεία παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης (Generative AI) σε τρεις κεντρικούς, αλληλένδετους άξονες:

Την οπτικοποίηση αφηρημένων εννοιών και συμβολισμών: Η μετατροπή ποιητικών εικόνων, δύσκολων υπαρξιακών μεταφορών και σουρεαλιστικών στοιχείων σε πρωτότυπα ψηφιακά έργα τέχνης (μέσω AI image generators). Η διαδικασία αυτή λειτουργεί ως ένα νέο είδος «ερμηνευτικής οπτικοποίησης», βοηθώντας τους μαθητές

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

να αποκωδικοποιήσουν τα νοήματα του κειμένου μέσα από τη δημιουργία οπτικών ερεθισμάτων.

Την εμβάθυνση στην ψυχογραφία και τα διλήμματα των ηρώων: Η χρήση της AI για τη δημιουργία διαδραστικών σεναρίων και προσομοιώσεων διαλόγου, επιτρέποντας στους μαθητές να «συνομιλήσουν» με τους χαρακτήρες σε πραγματικό χρόνο. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται η ενσυναίσθηση και η κατανόηση των ηθικών κινήτρων και των ιστορικών πλαισίων μέσα στα οποία δρουν οι λογοτεχνικοί ήρωες.

Την ενίσχυση και τον εμπλουτισμό της δημιουργικής γραφής: Η αξιοποίηση της AI ως ευέλικτου βοηθού στη δόμηση της πλοκής, την ανάπτυξη εναλλακτικών εκβάσεων (what-if scenarios) και τη γλωσσική επεξεργασία. Αυτή η συνεργασία επιτρέπει στον μαθητή να απελευθερωθεί από το «άγχος της λευκής σελίδας» και να εστιάσει στην αισθητική ποιότητα, το συναισθηματικό βάθος και την προσωπική του φωνή μέσα στην ιστορία.

Η εργασία τεκμηριώνει ότι η σύζευξη αυτή ενισχύει ουσιαστικά τον ψηφιακό εγγραμματισμό, την κριτική σκέψη και την κλασική φιλιαναγνωσία, καθώς παρέχει στους μαθητές τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα να «σκηνοθετήσουν» και να επικοινωνήσουν τις δικές τους προσωπικές ερμηνείες. Συμπερασματικά, η ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στην ψηφιακή αφήγηση δεν αποδυναμώνει τον ανθρωπιστικό χαρακτήρα των σπουδών, αλλά αντίθετα, προσφέρει καινοτόμα και ελκυστικά εργαλεία για την ουσιαστική κατανόηση, την ανάδειξη και την επιβίωση του λογοτεχνικού λόγου στις προκλήσεις και τις απαιτήσεις του 21ου αιώνα.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Όμιλος Φυσικών Επιστημών Πειραματικού Γυμνασίου Πανεπιστημίου Πατρών: Από την Ευθύγραμμη Ομαλή Κίνηση στην Ανατομία

Κωνσταντίνα Μαραζιώτη ^α, Ιωάννης Χιωτέλης ^β

^α Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών

E-mail: nadiamaraz22@gmail.com

^β Πειραματικό Γυμνάσιο Πανεπιστημίου Πατρών

E-mail: johnchiotelis@yahoo.gr

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Ο επιστημονικός γραμματισμός αποτελεί κεντρικό στόχο του σύγχρονου σχολείου, καθώς δεν αποσκοπεί μόνο στην απόκτηση επιστημονικών γνώσεων, αλλά συνδέεται ισχυρά με την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της μεταγνωστικής ικανότητας του ατόμου να μαθαίνει πώς να μαθαίνει. Μέσα από τη διατύπωση ερωτημάτων, την αξιολόγηση πληροφοριών και την εξαγωγή συμπερασμάτων, οι μαθητές/τριες προετοιμάζονται για τη λήψη υπεύθυνων και ενημερωμένων αποφάσεων σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο (ΙΕΠ 2021).

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη της αξίας της διεπιστημονικής προσέγγισης των Φυσικών Επιστημών μέσα από τον Όμιλο Καινοτομίας Φυσικών Επιστημών του Πειραματικού Γυμνασίου του Πανεπιστημίου Πατρών. Ο Όμιλος των Φυσικών Επιστημών αξιοποιεί πολύπλευρα την πειραματική διαδικασία, την διερευνητική και βιωματική μάθηση καθώς και την επιστημονική μεθοδολογία, με κύριο στόχο την καλλιέργεια κριτικής σκέψης και θετικής στάσης απέναντι στις Φυσικές Επιστήμες. Ο Όμιλος αποτελεί ένα ευέλικτο μαθησιακό πλαίσιο που ευνοεί την εφαρμογή καινοτόμων διδακτικών πρακτικών και την άμεση εμπλοκή των μαθητών/τριων σε πειραματικές και βιωματικές δραστηριότητες, καθώς και στην επίλυση προβλημάτων της καθημερινής ζωής.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Στο πλαίσιο αυτό, υιοθετήσαμε μια διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση ξεκινώντας από βασικές έννοιες της Φυσικής που πρωτομελετήθηκαν τέσσερις αιώνες πριν, συνεχίζοντας με θεμελιώδεις αρχές της Χημείας και καταλήγοντας στη βιοματική μελέτη ζητημάτων της Βιολογίας.

Αρχικά, πραγματοποιήθηκαν εργαστηριακές ασκήσεις στο πλαίσιο μιας πειραματικά προσανατολισμένης προσέγγισης STEM, με στόχο τη μελέτη της ευθύγραμμης ομαλής κίνησης, του νόμου του Hooke, της επιταχυνόμενης κίνησης και των ηλεκτρικών κυκλωμάτων, καθώς και την επίλυση ενός αυθεντικού προβλήματος που αφορούσε την μεθοδολογία της παραγωγής καθαρού νερού. Οι μαθητές/τριες σχεδίασαν και κατασκεύασαν πειραματικές διατάξεις ή αξιοποίησαν εκπαιδευτικά κιτ, διατύπωσαν υποθέσεις, πραγματοποίησαν μετρήσεις και οδηγήθηκαν σε τεκμηριωμένα συμπεράσματα.

Στη συνέχεια, ενεπλάκησαν ενεργά σε εργαστηριακές πειραματικές διαδικασίες Χημείας. Παρασκεύασαν διαλύματα διαφορετικών συγκεντρώσεων και διερεύνησαν το pH τους με τη χρήση δεικτών οξέων-βάσεων. Επιπρόσθετα, υλοποιήθηκε πείραμα προσομοίωσης της λειτουργίας του αλκοτέστ, βασισμένο στην οξείδωση της αλκοόλης από ήπια οξειδωτικά μέσα, καθώς και πείραμα οπτικής παρατήρησης της αντίδρασης νιτρικού αργύρου με χαλκό.

Επιπλέον, οι μαθητές/τριες συμμετείχαν σε εργαστηριακή μελέτη ανατομίας ψαριού, καρδιάς και εγκεφάλου, με βιοματικό χαρακτήρα. Μέσα από την άμεση παρατήρηση των δομών και των λειτουργιών των οργάνων, ανέπτυξαν δεξιότητες επιστημονικής παρατήρησης και ανάλυσης. Τέλος οι μαθητές/τριες συμμετείχαν σε πειραματικές δραστηριότητες προσομοίωσης μεταγίσεων αίματος και απομόνωσης DNA από φυτικούς ιστούς. Με την προσομοίωση κατάφεραν να αναπαραστήσουν με ασφάλεια την ιατρική διαδικασία και να κατανοήσουν έννοιες όπως ομάδες αίματος και συμβατότητα, ενώ κατά την απομόνωση του DNA παρατήρησαν το γενετικό υλικό αναπτύσσοντας δεξιότητες εργαστηριακής πρακτικής.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Επιλέχθηκαν εργαστηριακές ασκήσεις που εκτελούνται αποκλειστικά από τους μαθητές/τριες, χρησιμοποιώντας κατάλληλο εξοπλισμό και υπό ελεγχόμενες συνθήκες. Η καινοτομία της προσέγγισης έγκειται στο γεγονός ότι οι μαθητές/τριες εμβάθυναν σε βασικές πειραματικές και διερευνητικές διαδικασίες, οι οποίες αποτέλεσαν τα πρώτα βήματα ανάπτυξης των επιστημονικών κλάδων, και εκτέλεσαν αυτόνομα πειραματισμούς δεξιοτεχνίας, όπως ανατομικές παρατηρήσεις. Επιπλέον, η συνδυασμένη διδασκαλία διαφορετικών επιστημονικών πεδίων αναδεικνύει τη διαθεματική και διεπιστημονική φύση της Επιστήμης, προσδίδοντας πρωτοτυπικό χαρακτήρα στην προσέγγιση (Πρόγραμμα σπουδών για το μάθημα της Βιολογίας στις Α, Β, Γ τάξεις γυμνασίου, ΙΕΠ 2021).

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η επαυξημένη πραγματικότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία: οφέλη, προκλήσεις και στάσεις εκπαιδευτικών

Βασιλική Παπαδοπούλου

ΠΕ 80 Οικονομολόγος

E-mail: vasiakavala@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Είναι ευρέως γνωστό ότι η Επαυξημένη Πραγματικότητα μπορεί να υποστηρίξει τη μάθηση και τη διδασκαλία. Γι αυτό το λόγο, κρίνεται απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι απόψεις και οι σκέψεις των εκπαιδευτικών, προκειμένου να ενσωματωθεί αποτελεσματικότερα στις σχολικές μονάδες. Οι σκέψεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με την ενσωμάτωση της στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι καίριας σημασίας. Αυτό συμβαίνει επειδή οι εκπαιδευτικοί είναι οι κύριοι εκπρόσωποι οποιασδήποτε τεχνολογικής ένταξης. Επίσης, αντιμετωπίζοντας τις ανάγκες και τις προκλήσεις των εκπαιδευτικών, κατορθώνουμε να μεγιστοποιήσουμε τις δυνατότητες ένταξης της Επαυξημένης Πραγματικότητας στην εκπαίδευση (Perifanou et al., 2023).

Η Επαυξημένη Πραγματικότητα έχει τη δυνατότητα να φέρει την επανάσταση στον κόσμο της εκπαίδευσης. Επιπλέον, μπορεί να προσφέρει μια πιο συναρπαστική και καθηλωτική μαθησιακή εμπειρία στους εκπαιδευόμενους. Αξιοποιώντας τέτοιου είδους τεχνολογίες, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να βυθιστούν σε μία πληθώρα διαφορετικών προσομοιώσεων, ηχητικών και οπτικών σημάτων, τα οποία μπορούν να ενισχύσουν την αύξηση του ενδιαφέροντος τους για το μάθημα (Al-Ansi et al., 2023).

Η ενσωμάτωση της Επαυξημένης Πραγματικότητας στην εκπαίδευση διανύει ακόμη τα πρώιμα στάδια. Οι δυνατότητες τέτοιων τεχνολογιών θα μεταβάλλουν τη φύση της εκπαίδευσης και θα αποδώσουν πολλαπλά πλεονεκτήματα για τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς αλλά και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Al-Ansi et al., 2023).

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η Επαυξημένη Πραγματικότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αύξηση της συνάφειας του περιεχομένου που διδάσκεται. Τέτοιου είδους τεχνολογίες επιτρέπουν στους μαθητές να εξερευνούν διαφορετικό περιβάλλον και να αλληλεπιδρούν με το περιεχόμενο με πιο πραγματιστικό τρόπο. Με τη βοήθεια, λοιπόν, αυτών των τεχνολογιών παρέχεται καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου που διδάσκεται. Επίσης, αυτές οι τεχνολογίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εισαχθούν νέες ιδέες και έννοιες με πιο ελκυστικό τρόπο. Αυτό το γεγονός δύναται να βοηθήσει στην αύξηση του ενθουσιασμού και της εμπλοκής των μαθητών (Al-Ansi et al., 2023).

Η έρευνα στοχεύει να διερευνήσει ποια είναι τα οφέλη, οι προκλήσεις και οι στάσεις των εκπαιδευτικών όσον αφορά την επαυξημένη πραγματικότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι εκπαιδευτικοί είναι οι άμεσα εμπλεκόμενοι στην χρήση τέτοιων εφαρμογών στην διδασκαλία και γι' αυτό τον λόγο η παρούσα έρευνα στοχεύει να εξετάσει την στάση που τηρούν απέναντι στην Επαυξημένη Πραγματικότητα ως εκπαιδευτικό εργαλείο, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο επιλέγουν να ενισχύσουν την μαθησιακή εμπειρία των μαθητών.

Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τη συμπλήρωση ενός δομημένου ερωτηματολογίου, με ερωτήσεις κλειστού τύπου που καλύπτουν το θέμα. Τα δεδομένα θα αναλυθούν ποσοτικά με στατιστικές μεθόδους περιγραφικής ανάλυσης με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSSv27. Τα αποτελέσματα αναμένεται να παρέχουν πληροφορίες για τα οφέλη, τις προκλήσεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών συμβάλλοντας στην εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να είναι συνεπή με προηγούμενες έρευνες που υπογραμμίζουν τις επαναστατικές δυνατότητες της Επαυξημένης Πραγματικότητας.

Τα αναμενόμενα συμπεράσματα είναι ότι η χρήση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση μπορεί να συντελέσει να εναρμονιστεί ο τρόπος που αποκτάται η γνώση, αυτά που μαθαίνονται, ο τρόπος που μαθαίνονται και να βελτιώσει τόσο τον κλασικό τρόπο μάθησης όσο και να συμβάλει σε άτυπο μαθησιακό περιβάλλον με ιδιαιτερότητες. Η εμπλοκή της τεχνολογίας στην εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να προσφέρει

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

ελκυστικές μαθησιακές εμπειρίες, ενισχύοντας τη μάθηση. Προετοιμάζει τους μαθητές ώστε να γίνουν ενεργοί, δημιουργικοί γνώστες και ηθικοί συμμετέχοντες σε μια παγκόσμια διασυνδεδεμένη κοινωνία που συνεχώς εξελίσσεται.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Σχεδιασμός και Υλοποίηση Μαθησιακών Σεναρίων Πληροφορικής με Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης και Επαυξημένης Πραγματικότητας: Μελέτη Περίπτωσης στο 1^ο Γυμνάσιο Ηγουμενίτσας

Χρήστος Χαντζάρας ^α, Σταύρος Πιτσικάλης ^β, Ιλόνα-Ελευθερία Ουασίτσα ^γ

^α Εκπαιδευτικός Πληροφορικής, 1^ο Γυμνάσιο Ηγουμενίτσας

E-mail: chantzaras@gmail.com

^β ΕΔΙΠ ΤΕΠΔΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

E-mail: spitsikalis@aegean.gr

^γ Δρ., Επιστημονική Συνεργάτιδα, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

E-mail: e_ilona@aegean.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα εργασία εξετάζει την παιδαγωγική αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) και της Επαυξημένης Πραγματικότητας (AR) στη διδασκαλία της Πληροφορικής στο Γυμνάσιο και ειδικότερα στην ενότητα των Υπολογιστικών Φύλλων. Στόχος της έρευνας ήταν να διερευνηθεί κατά πόσο η ενσωμάτωση των δύο τεχνολογιών μπορεί να ενισχύσει την κατανόηση βασικών εννοιών (τύποι, συναρτήσεις, γραφήματα) και ταυτόχρονα να βελτιώσει τη στάση, το ενδιαφέρον και την ενεργή εμπλοκή των μαθητών. Η παρέμβαση υλοποιήθηκε στο 1ο Γυμνάσιο Ηγουμενίτσας σε μαθητές της Β' Γυμνασίου και οργανώθηκε σε οκτώ ομάδες, καθεμία από τις οποίες συμμετείχε σε εκπαιδευτικό σενάριο διάρκειας τεσσάρων διδακτικών ωρών. Το σενάριο συνδύασε παραδοσιακές διδακτικές πρακτικές με αξιοποίηση εργαλείων TN (ChatGPT) για υποστήριξη κατανόησης και επίλυση αποριών, καθώς και εφαρμογών AR (CoSpaces Edu) για οπτικοποίηση και βιωματική παρουσίαση δεδομένων.

Η έρευνα ακολούθησε μεικτή μεθοδολογική προσέγγιση. Συλλέχθηκαν ποσοτικά δεδομένα μέσω ερωτηματολογίων πριν και μετά την παρέμβαση, καθώς και ποιοτικά

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

δεδομένα μέσω παρατηρήσεων κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και ομαδικών ημιδομημένων συνεντεύξεων. Η ποσοτική ανάλυση έδειξε μικρή αλλά σταθερή βελτίωση σε γνωστικές δεξιότητες σχετικές με τη χρήση συναρτήσεων και την κατανόηση εννοιών των υπολογιστικών φύλλων, ενώ πιο έντονη ήταν η μεταβολή στους δείκτες εμπλοκής και ενδιαφέροντος των μαθητών. Τα ποιοτικά ευρήματα ενίσχυσαν την παραπάνω εικόνα, αναδεικνύοντας αυξημένη συνεργασία, θετικότερη στάση απέναντι στη μάθηση και ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, ιδιαίτερα σε μαθητές χαμηλότερης αρχικής επίδοσης. Παράλληλα, καταγράφηκαν περιορισμοί που σχετίζονται με τον διαθέσιμο χρόνο, τεχνικά ζητήματα και την ανάγκη σταδιακής εισαγωγής της AR, ώστε να μειώνεται η αρχική σύγχυση και να διατηρείται η σύνδεση με τους μαθησιακούς στόχους. Συνολικά, η εργασία καταλήγει ότι η συνδυαστική αξιοποίηση TN και AR μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά στη διδασκαλία των Υπολογιστικών Φύλλων, κυρίως ως προς την παρακίνηση και την ενεργοποίηση των μαθητών, υπό την προϋπόθεση ότι εντάσσεται με ρεαλισμό, παιδαγωγική καθοδήγηση και σαφή διδακτικό σχεδιασμό.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από τη θέρμανση στην εκδρομή: Συνδημιουργία, Σχεδιαστική Σκέψη και προσομοίωση ενέργειας με BIM Energy

Κωνσταντίνος Δραγογιάννης ^α, Σταύρος Χαριζάνης ^β, Ηλίας Δημόπουλος ^γ,
Χαρίτων Πολάτογλου ^δ

^α Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ84 ΔΔΕ Δυτικής Θεσσαλονίκης

E-mail: kdragogiannis@sch.gr

^β Μεταπτυχιακός Φοιτητής ΑΠΘ

E-mail: schariz@auth.gr

^γ Μεταπτυχιακός Φοιτητής ΑΠΘ

E-mail: iliasdimo@hotmail.com

^δ Ομότιμος Καθηγητής ΑΠΘ

E-mail: hariton@auth.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Πλαίσιο και σκοπός: Η διαχείριση ενέργειας στα σχολικά κτίρια προσφέρει αυθεντικά πεδία σύνδεσης επιστήμης, κοινωνίας και καθημερινής σχολικής ζωής. Παρουσιάζεται διδακτικό σενάριο δύο (2) διδακτικών ωρών για μαθητές Λυκείου που βασίζεται σε μια πραγματική πρόκληση: εξοικονόμηση 2.000€ για εκπαιδευτική εκδρομή στο εξωτερικό, μέσω μείωσης κατά δύο (2) ώρες της ημερήσιας λειτουργίας της θέρμανσης. Στόχος είναι η καλλιέργεια ενεργειακής παιδείας, η τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων και η ενίσχυση της ενεργού πολιτεϊότητας μέσα από συλλογική δράση για το κοινό αγαθό. Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα είναι: Πώς υποστηρίζεται η κατανόηση της σχέσης ωραρίου θέρμανσης-κόστους μέσω προσομοίωσης; Πώς μεταβάλλονται οι στάσεις των μαθητών απέναντι σε πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας;

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Θεωρητικό πλαίσιο: Ο σχεδιασμός συνδυάζει: (α) συνδημιουργία (co-creation) και συνεργατική διαπραγμάτευση, (β) σχεδιαστική σκέψη (Empathize-Define-Ideate-Prototype-Test) ως ανθρωποκεντρική επίλυση προβλήματος, (γ) μοντέλο SAMR για τεκμηριωμένη αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων από επαύξηση έως επαναπροσδιορισμό της εκπαιδευτικής πρακτικής, (δ) learning by doing μέσω πειραματισμού και άμεσης ανατροφοδότησης, και (ε) ενεργό πολιτεότητα, καθώς οι μαθητές αναλαμβάνουν πρωτοβουλία, επιχειρηματολογούν και σχεδιάζουν δράσεις αποδοχής και βιωσιμότητας της παρέμβασης στη σχολική κοινότητα.

Μεθοδολογία και διδακτικός σχεδιασμός: Το σενάριο είναι εφαρμόσιμο σε συνθήκες περιορισμένων υποδομών ΤΠΕ (μόνο διαδραστικός πίνακας, χωρίς υπολογιστή ανά ομάδα). Στην Ενσυναίσθηση οι μαθητές χαρτογραφούν ανάγκες/ανησυχίες και καταγράφουν αρχικές στάσεις με Plickers. Στον Ορισμό συνδιατυπώνουν δήλωση προβλήματος και κριτήρια επιτυχίας (στόχος 2.000€, αποδεκτό εύρος θερμικής άνεσης, χρονικός ορίζοντας). Στον Ιδεασμό παράγουν εναλλακτικές που συλλέγονται σε κοινό Padlet (καταχώριση από εκπρόσωπο ομάδας ή από τον/την εκπαιδευτικό στον πίνακα). Στην Πρωτοτυποποίηση χρησιμοποιείται το BIM Energy, ένα διαδικτυακό εργαλείο προσομοίωσης ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, που επιτρέπει στους μαθητές να μοντελοποιούν σχολικά κτίρια χωρίς προηγούμενη εμπειρία, συγκρίνοντας δύο σενάρια λειτουργίας (τρέχον και προτεινόμενο με μείον 2 ώρες) και εξάγοντας συγκριτικούς δείκτες κατανάλωσης/κόστους. Στη Δοκιμή οι ομάδες παρουσιάζουν και «υπερασπίζονται» τη λύση τους (παιχνίδι ρόλων), ολοκληρώνοντας τελικό σχέδιο δράσης και υλικό επικοινωνίας (ανακοίνωση/αφίσα). Η εφαρμογή του SAMR: Padlet: Modification (συνεργατική ιδεοπαραγωγή σε ψηφιακό περιβάλλον), BIM Energy: Redefinition (νέο καθήκον: προγνωστική προσομοίωση ενεργειακών σεναρίων και ποσοτικοποίηση οικονομικού οφέλους).

Αξιολόγηση και τεκμήρια εγκυρότητας: Προτείνεται μικτός σχεδιασμός τεκμηρίωσης: προ- και μετά-ερωτήσεις με Plickers (κατανόηση και στάσεις), ανάλυση παραδοτέων (φύλλα εργασίας, καταχωρίσεις Padlet, συγκριτικά αποτελέσματα BIM

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Energy, σχέδιο δράσης) και σύντομη παρατήρηση συνεργασίας/επιχειρηματολογίας. Η εγκυρότητα ενισχύεται μέσω τριγωνοποίησης δεδομένων και ρητής καταγραφής των παραδοχών της προσομοίωσης (ωράριο, θερμοκρασίες στόχου, περίοδος εφαρμογής, τιμές κόστους), ώστε τα συμπεράσματα να είναι ελέγξιμα και αναπαραγώγιμα. Από την πιλοτική εφαρμογή σε τάξη Πρότυπου Λυκείου (3η Λυκείου, κατεύθυνση Επιστημών Υγείας) παρατηρήθηκε ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες ευαισθητοποιήθηκαν στην εξοικονόμηση ενέργειας και ανέφεραν βελτιωμένη κατανόηση της σχέσης ωραρίου θέρμανσης-κόστους μέσω της προσομοίωσης BIM Energy.

Συζήτηση - προσδοκώμενη συμβολή: Η παρέμβαση αναδεικνύει ότι ουσιαστική ένταξη τεχνολογίας μπορεί να επιτευχθεί με ελάχιστες υποδομές: το Plickers υποστηρίζει άμεση συμμετοχή χωρίς συσκευές, το Padlet λειτουργεί ως συλλογικός χώρος ιδεών, ενώ η προσομοίωση με BIM Energy επιτρέπει ασφαλή «πειράματα» και ποσοτικοποίηση του οφέλους, μετακινώντας την εκπαιδευτική πρακτική σε ανώτερα επίπεδα SAMR. Πρόκειται για την πρώτη ελληνική μελέτη που συνδυάζει Σχεδιαστική Σκέψη και προσομοίωση BIM Energy και πραγματικό οικονομικό κίνητρο στην ενεργειακή εκπαίδευση. Αναμένεται ενίσχυση ενεργειακής παιδείας, ικανότητας ερμηνείας δεδομένων κόστους/κατανάλωσης, καθώς και δεξιοτήτων συνεργασίας, επιχειρηματολογίας και συλλογικής ευθύνης. Το υλικό (παρουσιάσεις, φύλλα εργασίας, οργάνωση Plickers/Padlet, χρονογραμμή) ετοιμάστηκε και πιλοτικά εφαρμόστηκε με επιτυχία. Το σενάριο είναι πλήρως μεταφέρσιμο σε άλλες θεματικές σχολικής βιωσιμότητας (φωτισμός, νερό, απορρίμματα) με τον ίδιο πυρήνα: αυθεντικό πρόβλημα, συνδημιουργία, τεκμηρίωση με δεδομένα και δράση.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Μαθαίνω να εξοικονομώ ενέργεια με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης

Αγαθή Ασλανίδου

Διευθύντρια 18^{ου} Δ.Σ. Καβάλας

E-mail: agaslanid@gmail.com

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Το διδακτικό σενάριο που προτείνεται, επικεντρώνεται στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών ως προς τον 13^ο στόχο βιώσιμης ανάπτυξης από τους δεκαεφτά (17) που υιοθετήθηκαν από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και αφορά τη δράση για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της. Συγκεκριμένα, το σενάριο έχει σκοπό οι μαθητές/τριες να αναλύσουν την παράμετρο της εξοικονόμησης ενέργειας από εκείνες που συνθέτουν τη δράση για τον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής, με επιμέρους στόχους να προσδιορίσουν τι είναι ενέργεια, ποιες οι μορφές της, τη σημασία της για τον σύγχρονο άνθρωπο, τι είναι κλιματική αλλαγή, τις συνέπειές της, τι είναι η εξοικονόμηση ενέργειας, τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί και τον αντίκτυπο που έχει στην κλιματική κρίση. Η διδακτική πρόταση απευθύνεται στους μαθητές/τριες της ΣΤ΄ τάξης, υλοποιείται στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων για την ενίσχυση της ενεργούς πολιτεότητας και διαθεματικά στο μάθημα της Γλώσσας, της Πληροφορικής και της Φυσικής.

Χρησιμοποιείται η μέθοδος project και το σενάριο ολοκληρώνεται σε τρεις εβδομάδες. Οι μαθητές/τριες εργάζονται ομαδοσυνεργατικά. Με τη βοήθεια των μηχανών αναζήτησης και μέσα από τη συνομιλία που έχουν με τον κύριο Δάσκαλο στην εφαρμογή ποe ai, εντοπίζουν, επεξεργάζονται πληροφορίες για την ενέργεια, την εξοικονόμησή της και τις συνέπειές της στην κλιματική κρίση. Καταγράφουν τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας, βρίσκουν το ενεργειακό αποτύπωμα του σπιτιού τους μέσω

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

της πλατφόρμας της Ένωσης Καταναλωτών, δημιουργούν ερωτηματολόγιο με τη βοήθεια του Chat GPT για να διερευνήσουν τις συνήθειες των νοικοκυριών ως προς την εξοικονόμηση ενέργειας. Ευαισθητοποιούν την κοινότητα με σχετικές αφίσες και βίντεο που φτιάχνουν με εργαλεία της τεχνητής νοημοσύνης. Προχωρούν σε εμπέδωση της νέας γνώσης, απαντώντας το on line κουίζ για την εξοικονόμηση ενέργειας που έχει δημιουργήσει η εκπαιδευτικός με το jotform. Συμπληρώνουν ρομπρικές αυτοαξιολόγησης τόσο οι μαθητές/τριες όσο και η κάθε ομάδα. Αυτές τις έχει φτιάξει η εκπαιδευτικός με το Chat GPT.

Μέσα από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που έχουν εμπλουτιστεί με εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης, οι μαθητές/τριες καλλιεργούν την επικοινωνία, τη συνεργασία, την αλληλεπίδραση, οικοδομούν τη γνώση, αναπτύσσουν μεταγνωστικές δεξιότητες, κριτική σκέψη, πληροφοριακό και ψηφιακό εγγραμματισμό. Ενισχύεται η ατομική, η κοινωνική ευθύνη, εξασφαλίζονται τα εχέγγυα για τη δημιουργία αυριανών υπεύθυνων, ώριμων πολιτών που σκέφτονται και δρουν για την ατομική και την κοινωνική ευημερία μέσα από τη βιώσιμη ανάπτυξη.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

«Μικροί βοηθοί υγείας.....εν Δράσει(η) Ενεργού Πολίτη»

Αβραάμ Σκούρτας

Διευθυντής 6^ο Γυμνασίου Καβάλας

E-mail: skourtas@sch.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Στα τελευταία χρόνια, στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος βρίσκεται η καλλιέργεια δεξιοτήτων για τον ενεργό πολίτη προκειμένου να μπορεί να ανταπεξέρχεται στις μεταβολές και την πολυπλοκότητα του σύγχρονου κόσμου. Κομβικό ρόλο στην προετοιμασία και τη διάπλαση υπεύθυνων, ενεργών πολιτών με δεξιότητες κριτικής σκέψης, συνεργασίας και κοινωνικής υπευθυνότητας διαδραματίζει το σύγχρονο σχολείο μέσα από την υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων που ξεφεύγουν από τα καθιερωμένα της τυπικής τάξης. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) «Δράσεις Ενεργού Πολίτη», η οποία ενσωματώνει τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και καλύπτει ένα μεγάλο εύρος γνωστικών αντικειμένων, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η παρούσα εισήγηση με τίτλο «Μικροί βοηθοί υγείας.....εν δράσει», σχετίζεται με τις Πρώτες Βοήθειες, εφαρμόστηκε σε μαθητές της Α΄ τάξης Γυμνασίου και εναρμονίζεται με τον τρίτο (Καλή Υγεία και Ευημερία) και τον τέταρτο Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης (Ποιοτική Εκπαίδευση) του Ο.Η.Ε. (2015).

Σκοπός της είναι η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση του μαθητικού δυναμικού σε θέματα υγείας, πρόληψης ατυχημάτων και τραυματισμών αλλά και η απόκτηση βασικών γνώσεων για την αντιμετώπιση μιας καρδιακής ανακοπής. Συγκεκριμένα, οι μαθητές, μέσω της βιωματικής, ερευνητικής μάθησης προσεγγίζουν θέματα υγείας και κινδύνων που ανακύπτουν στην καθημερινότητά τους, τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου, ενημερώνονται και εκπαιδεύονται από εξειδικευμένους φορείς (ΕΚΑΒ, Kids

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Save Lives). Συμμετέχουν ενεργά, καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής της δράσης, εξασκούμενοι σε ρόλους (διασώστη-θύμα), γίνονται ερευνητές (αναζητούν πληροφορίες, μελετούν βιβλιογραφία), συνεισφέρουν σε ιδέες και προτάσεις. Επιπρόσθετα, καλλιεργείται η κριτική τους σκέψη, η αναλυτική τους ικανότητα, ενισχύεται η αυτογνωσία, η αυτοπεποίθησή τους και αναπτύσσονται δεξιότητες συνεργασίας, επικοινωνίας, λήψης αποφάσεων, υπευθυνότητας και ενσυναίσθησης. Τέλος, μέσω των διεργασιών του προγράμματος, προάγεται η ποιότητα του σχολικού κλίματος και επιτυγχάνεται η ανοιχτότητα της σχολικής μονάδας στην τοπική κοινωνία (διάχυση αποτελεσμάτων, δημοσιεύσεις, αναρτήσεις κλπ).

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ψηφιακός μετασχηματισμός στο ελληνικό εκπαιδευτικό οικοσύστημα: από την υλοποίηση υποδομών στην παιδαγωγική καινοτομία

Βασιλική Μητροπούλου ^α, Σοφία Μούρτου ^β, Γεώργιος Φούζας ^γ

^α Καθηγήτρια Α.Π.Θ.

E-mail: vmitropoulou2@gmail.com

^β Εκπαιδευτικός Α/θμιας Υπ. Δρ. Α.Π.Θ.

E-mail: somourtou@gmail.com

^γ Δρ. ΕΔΙΠ Α.Π.Θ.

E-mail: gfouzas@gmail.com

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά θέματα διδακτικής και ΤΠΕ

Η ραγδαία εξέλιξη της υπολογιστικής ισχύος, η διάχυση των δεδομένων μεγάλης κλίμακας και η συνεχής βελτιστοποίηση των αλγορίθμων έχουν καταστήσει την Τεχνητή Νοημοσύνη κεντρικό μοχλό της νέας τεχνολογικής επανάστασης και του βιομηχανικού μετασχηματισμού παγκοσμίως (Ma et al., 2024). Σε διεθνές επίπεδο, οργανισμοί όπως η UNESCO και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν εκδώσει κατευθυντήριες οδηγίες και σχέδια δράσης για την υποστήριξη της ενσωμάτωσης της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση, υπογραμμίζοντας την επιτακτική ανάγκη για εκσυγχρονισμένα εκπαιδευτικά συστήματα που μπορούν να προσαρμοστούν στις έντονες μετα-πανδημικές απαιτήσεις και τις μελλοντικές κοινωνικές ανάγκες (Zhao et al., 2022; Amara et al., 2024). Οι προσπάθειες αυτές αποτυπώνονται σε κείμενα πολιτικής που προωθούν την ανάπτυξη ψηφιακών εκπαιδευτικών πόρων, τη βελτίωση της διακυβέρνησης και τη δημιουργία νέων συστημάτων εποπτείας των εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της εκπαίδευσης συνιστά κεντρική πολιτική προτεραιότητα παγκοσμίως, αποσκοπώντας στην ευθυγράμμιση των εκπαιδευτικών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

συστημάτων με τις απαιτήσεις του 21^{ου} αιώνα (Punie, 2017). Η Ελλάδα αποτελεί μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα περίπτωση, καθώς υλοποιεί μια ολιστική εθνική στρατηγική που αποτυπώνεται στη «Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού (2020–2025)» και εναρμονίζεται με το ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Ψηφιακή Δεκαετία 2030». Σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD, 2026), η χώρα εισέρχεται πλέον σε μια κομβική φάση όπου η υποδομή είναι έτοιμη, αλλά ο παιδαγωγικός μετασχηματισμός παραμένει το κύριο ζητούμενο. Η παρούσα μελέτη εξετάζει την εξέλιξη αυτής της μετάβασης στην ελληνική πραγματικότητα, αναλύοντας τη μετατόπιση από την απλή ψηφιοποίηση υποδομών στην ουσιαστική ενσωμάτωση αναδύομενων τεχνολογιών, όπως η Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη (GenAI) (Witten et al., 2026).

Η πανδημική κρίση, Covid-19, λειτούργησε ως καταλυτικός επιταχυντής, αναδεικνύοντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό ως δομικό παράγοντα για τη διασφάλιση της εκπαιδευτικής συνέχειας και την ενίσχυση της κοινωνικής ανθεκτικότητας (Deroncele-Acosta et al., 2023). Η εμπειρία αυτή επέβαλε την οικοδόμηση μιας ψηφιακής κουλτούρας (Aad & Hardey, 2025) και την ενίσχυση της ψηφιακής πολιτειότητας (Redecker, 2017), καθιστώντας την ανάπτυξη των ψηφιακών ικανοτήτων κεντρικό οδηγό για το μέλλον της χώρας (Cope & Kalantzis, 2023). Η επιτυχία του εγχειρήματος προϋποθέτει τη συστηματική υιοθέτηση του "Ευρωπαϊκού Πλαισίου για την Ψηφιακή Ικανότητα των Πολιτών - DigComp" (Ferrari, 2013; Vuorikari et al., 2022).

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών μέσω του πλαισίου DigCompEdu (Redecker, 2017; Redecker, 2017/2024), το οποίο επιτρέπει τη μετάβαση από την εργαλειακή χρήση της τεχνολογίας στον μετασχηματιστικό παιδαγωγικό σχεδιασμό. Η σύγχρονη εκπαιδευτική πολιτική επικεντρώνεται πλέον στην αξιοποίηση προηγμένων συστημάτων προσαρμοστικής μάθησης (adaptive learning) (Zhu, 2024) και στη χρήση εμπυθιστικών τεχνολογιών (Freina & Ott, 2015) και τρισδιάστατων μαθησιακών περιβαλλόντων (Zheng & Lee, 2024), ενισχύοντας

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

έτσι τη βιωματική πρόσληψη της γνώσης. Αυτή η εξέλιξη σηματοδοτεί μια βαθύτερη εννοιολογική αλλαγή, καθώς η τεχνολογία, υπό το πρίσμα της διαχρονικής θεωρητικής θεμελίωσης, εκλαμβάνεται ως μια «γνωστική πρόσθεση» (Engelbart, 1962) που ενσωματώνεται οργανικά στις νοητικές διεργασίες (Clark & Chalmers, 1998) και δεν αποτελεί πλέον ένα απλό εξωτερικό εργαλείο.

Εν κατακλείδι, η αποτελεσματική σύζευξη της τεχνολογίας με την παιδαγωγική καινοτομία αποτελεί το επόμενο στοίχημα. Στόχος είναι η μετάβαση από την απλή παροχή δεδομένων στην καλλιέργεια της ικανότητας του ατόμου να συνθέτει την πληροφορία σε μια νοηματοδοτημένη εικόνα για τον κόσμο (Harari, 2018), διασφαλίζοντας την ισότητα και την προσαρμοστικότητα σε ένα σύνθετο ψηφιακό οικοσύστημα.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ενδοσχολική Επιμόρφωση και Επαγγελματική Ανάπτυξη: Μια Ποιοτική Διερεύνηση των Προκλήσεων και των Προοπτικών

Χρυσάνθη Τσουρή

Διευθύντρια 2^{ου} Δημοτικού Σχολείου Λιμένα Θάσου

E-mail: xrysatsiouri@gmail.com

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Η παρούσα εργασία διερευνά την επίδραση της ενδοσχολικής επιμόρφωσης στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Στο πλαίσιο ποιοτικής μελέτης, συλλέχθηκαν δεδομένα μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς. Τα δεδομένα υποβλήθηκαν σε θεματική ανάλυση, ενώ προηγήθηκε σχετική βιβλιογραφική ανασκόπηση.

Τα συμπεράσματα έδειξαν ότι η ενδοσχολική επιμόρφωση ενισχύει σημαντικά τη συνεργατική κουλτούρα και την παιδαγωγική αυτονομία, βελτιώνοντας άμεσα τη διδακτική πράξη. Ωστόσο, αναδείχθηκαν βασικά εμπόδια, όπως η έλλειψη χρόνου και η ανεπαρκής υλικοτεχνική υποδομή. Φάνηκε καθοριστική η υποστήριξη από τη σχολική ηγεσία για την επιτυχία των δράσεων.

Η μελέτη καταλήγει στην ανάγκη θεσμικής θωράκισης των διαδικασιών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και στη δημιουργία κουλτούρας εμπιστοσύνης εντός της σχολικής μονάδας. Τα ευρήματα συνεισφέρουν στον διάλογο για αποτελεσματικά μοντέλα επιμόρφωσης και προτείνουν πρακτικές κατευθύνσεις για εκπαιδευτικούς και φορείς χάραξης πολιτικής.

**Μεταγνωστική γνώση, μεταγνωστικές στρατηγικές και
αυτορρυθμιζόμενη μάθηση στα μαθηματικά: Μια παρεμβατική μελέτη
σε μαθητές που φοιτούν σε Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο –
Λύκειο**

**Γλυκερία Τσεντίδου ^{α,β,γ}, Ευστάθιος Παπαδόπουλος ^γ, Σβεtlάνα Ομπράντοβιτς ^α,
Σεβαστή Χατζηφωτίου ^β, Βασίλειος Τσιάντος ^β**

^α *Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο Λύκειο Κατερίνης*

^β *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

^γ *Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Η παρούσα μεταδιδακτορική μελέτη διερευνά τη σχέση μεταξύ μεταγνωστικής γνώσης, μεταγνωστικών στρατηγικών και αυτορρυθμιζόμενης μάθησης στα μαθηματικά, στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου–Λυκείου (ΕΝΕΕΓΥΛ). Κεντρικός στόχος της μελέτης είναι η ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση ενός παρεμβατικού προγράμματος μεταγνωστικής ενδυνάμωσης, με σκοπό την ενίσχυση της μαθησιακής αυτονομίας, της αυτορρύθμισης και της μαθηματικής επίδοσης μαθητών της ειδικής αγωγής.

Η ικανότητα ελέγχου της γνώσης και αυτορρύθμισης της μάθησης αποτελεί κρίσιμη προϋπόθεση για τη σχολική επιτυχία, ιδιαίτερα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου οι γνωστικές απαιτήσεις και η ανάγκη για αυτόνομη μάθηση αυξάνονται σημαντικά. Τα μαθηματικά, ως γνωστικό αντικείμενο με υψηλές απαιτήσεις αφηρημένης σκέψης, επίλυσης προβλημάτων και στρατηγικού ελέγχου, αναγνωρίζονται στη διεθνή βιβλιογραφία ως ιδιαίτερα απαιτητικά για μαθητές με νευροαναπτυξιακές διαταραχές.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ωστόσο, έχει τεκμηριωθεί ότι η συστηματική αξιοποίηση μεταγνωστικών στρατηγικών μπορεί να βελτιώσει ουσιαστικά τη μαθηματική κατανόηση και επίδοση (Hidayat, R., 2025; Mulholland, K., 2025). Ειδικότερα, σε μαθητές με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) και Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ), οι δυσκολίες στον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της μαθησιακής διαδικασίας συχνά λειτουργούν ως βασικοί ανασταλτικοί παράγοντες της σχολικής επίδοσης και της εκπαιδευτικής ένταξης. Ως εκ τούτου, η καλλιέργεια μεταγνωστικών δεξιοτήτων και μηχανισμών αυτορρύθμισης κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για τη λειτουργική συμμετοχή των μαθητών αυτών στη μαθησιακή διαδικασία και τη μετάβασή τους σε απαιτητικότερα εκπαιδευτικά πλαίσια (Bouargane, N., et al. 2024).

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τα πρώτα ερευνητικά δεδομένα από την πιλοτική εφαρμογή του ερευνητικού πλάνου, τα οποία καταδεικνύουν ενδείξεις βελτίωσης στη χρήση μεταγνωστικών στρατηγικών και στην αυτορρυθμιζόμενη μάθηση. Η σημασία της έρευνας έγκειται στο γεγονός ότι οι εμπειρικές μελέτες που εξετάζουν συστηματικά την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση στα μαθηματικά στο πλαίσιο της ειδικής αγωγής, και ειδικότερα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, παραμένουν περιορισμένες. Η μελέτη φιλοδοξεί να καλύψει αυτό το ερευνητικό κενό, προσφέροντας επιστημονικά τεκμηριωμένα δεδομένα και ένα εφαρμόσιμο διδακτικό μοντέλο για μαθητές με νευροαναπτυξιακές διαταραχές.

Σχολική διαμεσολάβηση στη Δευτεροβάθμια Ειδική Αγωγή: πρόληψη και διαχείριση ενδοσχολικής βίας μέσω εκπαίδευσης μαθητών σε στρατηγικές επίλυσης συγκρούσεων

Γλυκερία Τσεντίδου, Σβεtlάνα Ομπράντοβιτς, Ανθelia Δικαίου, Ευγενία

Παπαδοπούλου, Μαγδαληνή Μπόγκα, Απόστολος Νικόπουλος

Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο Λύκειο Κατερίνης

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Η ενδοσχολική βία στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση συνδέεται με επιβάρυνση της ψυχικής υγείας, μειωμένη σχολική συμμετοχή και υποβάθμιση του κλίματος ασφάλειας. Στην Ειδική Αγωγή, οι συγκρούσεις συχνά επιδεινώνονται από δυσκολίες επικοινωνίας, ρύθμισης συναισθήματος και κοινωνικής κατανόησης, καθιστώντας αναγκαίες δομημένες, αποκαταστατικές πρακτικές που δεν στηρίζονται σε τιμωρητικές προσεγγίσεις.

Η σχολική διαμεσολάβηση ορίζεται ως δομημένη διαδικασία ειρηνικής διαχείρισης συγκρούσεων, βασισμένη στον διάλογο, την κατανόηση και την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτών λύσεων, με έμφαση σε ένα πλαίσιο ασφάλειας, ισοτιμίας, εθελοντισμού, εχεμύθειας και εμπιστοσύνης, εντασσόμενη στη λογική της επανορθωτικής δικαιοσύνης. Η βιβλιογραφία και τα υποστηρικτικά υλικά αναδεικνύουν οφέλη όπως καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων, ενσυναίσθηση, ανάληψη ευθύνης και αποτελεσματικότερη διαχείριση μικροσυγκρούσεων.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει την πιλοτική εφαρμογή προγράμματος σχολικής διαμεσολάβησης σε Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο στην Κατερίνη, με κεντρικό άξονα την εκπαίδευση μαθητών/τριών σε δεξιότητες διαμεσολάβησης (ενεργητική ακρόαση, «μη-βίαη» επικοινωνία, αναγνώριση συναισθημάτων, αναδιατύπωση, συμφωνίες συμπεριφοράς) προσαρμοσμένες στις ανάγκες της ειδικής

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

αγωγής. Στο πλαίσιο της δράσης, οι συμμετέχοντες/ουσες εκπαιδευτικοί - μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού της σχολικής μονάδας, επιμορφώνονται μέσω του προγράμματος του ΚΕΔΙΒΙΜ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων “Υποστήριξη σχολείων για την εφαρμογή της διαμεσολάβησης”, αποκτώντας θεωρητική και πρακτική κατάρτιση για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση της σχολικής διαμεσολάβησης στο σχολικό πλαίσιο, με έμφαση στην εκπαίδευση μαθητών/τριών σε στρατηγικές ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων.

Τέλος, με την παρούσα προσπάθεια, τεκμηριώνεται η σημασία της ένταξης της Ειδικής Αγωγής σε δίκτυα υποστήριξης (Δίκτυο Σχολείων Σχολικής Διαμεσολάβησης), όπου οι καταγραφές δείχνουν ότι η εφαρμογή σε ειδικές δομές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι ακόμη περιορισμένη.

Η διδασκαλία του Ρωμαϊκού Δικαίου στη Νομική Σχολή Δ.Π.Θ: Μια διείσδυση στον πυρήνα του ισχύοντος Αστικού Δικαίου

Αθανάσιος Δέλιος

Αναπληρωτής Καθηγητής Ιστορίας του Δικαίου, Νομική Σχολή Δ.Π.Θ

E-mail: adelios@law.duth.gr

Το *Ρωμαϊκό Δίκαιο* αποτελεί επιλεγόμενο μάθημα στο τρίτο εξάμηνο του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών της Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ. Το περιεχόμενο του μαθήματος άπτεται του ιδιωτικού δικαίου των Ρωμαίων (δίκαιο των προσώπων, δίκαιο των πραγμάτων, δίκαιο των αγωγών). Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός πως πολλές διατάξεις του *Ρωμαϊκού Δικαίου* απαντούν αυτούσιες στον Αστικό Κώδικα σήμερα ιδίως στο πεδίο του *Εμπραγμάτου* και *Ενοχικού Δικαίου*, η διδασκαλία του *Ρωμαϊκού Δικαίου* έχει έναν συγκεκριμένο προσανατολισμό: να βοηθήσει τις/τους φοιτήτριες/τές να αντιληφθούν πως κατακτώντας γνωστικά το *Ρωμαϊκό Δίκαιο*, στην ουσία εξοικειώνονται με το ισχύον *Αστικό Δίκαιο*, συνειδητοποιώντας πως η κληρονομιά του *Ρωμαϊκού Δικαίου* αποτελεί ένα ισχυρό γνωστικό υπόβαθρο για κάθε σύγχρονο νομικό.

Το ανωτέρω θέμα εισήγησης στο 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες» δύναται να ενταχθεί στον 1ο Θεματικό άξονα: *Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις* (ΘΑ.1.1. Καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και μεθοδολογίες), αφού έμφαση θα δοθεί στην παρουσίαση της διδακτικής πρακτικής μέσω της οποίας επιτυγχάνεται ο σκοπός του μαθήματος.

Συμπερίληψη στη Γεωγραφία και τις Επιστήμες: Ο Ρόλος των Συμμετοχικών Ψηφιακών Εργαλείων στον (Ανα)σχεδιασμό της Διδακτικής Διαδικασίας

Αγγελική Παπάζογλου ^α, Μαρία Πηγάκη ^β, Ιωάννης Παρασκευόπουλος ^γ

^α Υπ. Διδ., Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών – Μηχανικών

Γεωπληροφορικής, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

E-mail: angeliki.papazoglou@hotmail.com

^β ΕΔΙΠ, Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών – Μηχανικών

Γεωπληροφορικής, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

E-mail: pigaki@survey.ntua.gr

^γ Υπ. Διδ., Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών – Μηχανικών

Γεωπληροφορικής, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

E-mail: parask.yannis@gmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η αναγνώριση της διαφορετικότητας και η συμπεριληπτική μάθηση έχουν αναδειχθεί σε κεντρικούς άξονες της σύγχρονης εκπαιδευτικής πολιτικής. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η ένταξη όλων των μαθητών/τριών στην εκπαιδευτική διαδικασία, ανεξαρτήτως κοινωνικού, πολιτισμικού ή μαθησιακού υπόβαθρου, συνιστά βασική προτεραιότητα. Στόχος είναι η διασφάλιση της πρόσβασης, της ουσιαστικής συμμετοχής και της επιτυχίας όλων.

Στο πλαίσιο αυτό, η Γεωγραφία και οι Επιστήμες κατέχουν ιδιαίτερη θέση. Πρόκειται για γνωστικά αντικείμενα που διαπραγματεύονται τη μορφή του αστικού χώρου, θέματα κοινωνικά, βιώσιμης ανάπτυξης και ανθρώπινης αλληλεπίδρασης με το ευρύτερο περιβάλλον. Παράλληλα, η ταχεία ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών έχει επιφέρει μετασχηματισμό στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ψηφιακές πλατφόρμες,

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

εργαλεία οπτικοποίησης χωρικών δεδομένων, προσομοιώσεις και διαδραστικά περιβάλλοντα μάθησης χρησιμοποιούνται για να ενισχύσουν τις δυνατότητες πρόσβασης και συμμετοχής. Ωστόσο, η ενσωμάτωσή τους εγείρει ένα κρίσιμο ερώτημα: λειτουργούν οι τεχνολογίες αποκλειστικά ως υποστηρικτικά μέσα ή αναδιαμορφώνουν το περιεχόμενο της γνώσης και το μαθησιακό αποτέλεσμα; Η παρούσα εργασία επιχειρεί να διερευνήσει αυτόν τον διττό ρόλο των ψηφιακών εργαλείων στη διδασκαλία της Γεωγραφίας και των Επιστημών, μέσα από το πρίσμα του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση (Universal Design for Learning - UDL).

Στη σύγχρονη εκπαιδευτική θεωρία, η συμπερίληψη νοείται ως δυναμική διαδικασία που λαμβάνει υπόψη τη διαφορετικότητα ως πηγή μάθησης. Ο Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση (UDL) συνοψίζει το παιδαγωγικό πλαίσιο και προτείνει τον σχεδιασμό ευέλικτων μαθησιακών περιβαλλόντων ώστε να ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες όλων των μαθητών. Βασίζεται σε τρεις αρχές: α) Πολλαπλοί τρόποι παρουσίασης του διδακτικού υλικού β) Πολλαπλοί τρόποι συμμετοχής γ) Πολλαπλοί τρόποι εμπλοκής και κινήτρου. Έτσι πλαίσιο UDL μετατοπίζει το βάρος από την «προσαρμογή» στον (ανα)σχεδιασμό νέου παιδαγωγικού μοντέλου. Στο πλαίσιο της Γεωγραφίας και των Επιστημών, αυτό σημαίνει αξιοποίηση χαρτών, οπτικοποιήσεων, προσομοιώσεων και συνεργατικών χαρτογραφικών εργαλείων.

Παρά τη συχνή αντιμετώπιση της τεχνολογίας ως ουδέτερου εργαλείου, κάθε τεχνολογικό μέσο ενσωματώνει συγκεκριμένες λογικές οργάνωσης και δεξιοτήτων. Στη Γεωγραφία η χρήση ψηφιακών χαρτών μεταβάλλει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αντιλαμβάνονται τον χώρο: από στατικό αντικείμενο σε δυναμικό σύστημα συνδέσεων. Επομένως, η τεχνολογία δεν διευκολύνει απλώς τη μάθηση, αλλά συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση του περιεχομένου. Αν και τα πολυτροπικά μέσα, επιτρέπουν την οπτικοποίηση σύνθετων φαινομένων (κλιματική αλλαγή, σεισμικές διεργασίες, κυκλοφορία υδάτων, κοινωνικές ανισότητες), παράλληλα παραμένουν ανοικτά ερωτήματα σχετικά με το πώς τα ψηφιακά εργαλεία επηρεάζουν την οργάνωση του

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

περιεχομένου, ποιες δεξιότητες προκρίνουν και ποιοι μαθητές ωφελούνται περισσότερο.

Στο πλαίσιο του προγράμματος Συμπεριληπτική μάθηση στη Γεωγραφία και τις Επιστήμες (VGeoSciED) υλοποιήθηκαν εργαστήρια, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με θέμα τη χωρική ποικιλομορφία στον αστικό χώρο. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι ο χώρος που κινούμαστε καθημερινά δεν είναι ουδέτερος. Η ανάγνωση του αστικού χώρου συνδέεται με κοινωνική και πολιτική ερμηνεία, όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, ο έμφυλος χώρος και η άνιση κατανομή πόρων.

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση στη Γεωγραφία και τις Επιστήμες δεν μπορεί να νοηθεί ανεξάρτητα από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εκπαίδευσης. Ωστόσο, η τεχνολογία διαμορφώνει τον τρόπο σκέψης, της αναπαράστασης και συμμετέχει στην αξιολόγηση. Η αξιοποίησή της οφείλει να εντάσσεται σε ένα σαφές παιδαγωγικό πλαίσιο, όπως το UDL, που διασφαλίζει ότι η διαφοροποίηση δεν αποτελεί τεχνολογική παρενέργεια αλλά συνειδητή εκπαιδευτική επιλογή. Τελικά, το ζητούμενο δεν είναι αν θα χρησιμοποιηθούν ψηφιακά εργαλεία, αλλά ποια διδακτική προσέγγιση είναι κατάλληλη ώστε να ενισχύουν ουσιαστικά τη συμπεριληπτική διδασκαλία και μάθηση χωρίς να περιορίζουν το περιεχόμενο της γνώσης. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό αποτελεί πεδίο περαιτέρω παιδαγωγικού και ερευνητικού διαλόγου.

Διδακτική των

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ψηφιακός γραμματισμός ενηλίκων και τεχνητή νοημοσύνη: Πρωτοτυπία και αξιοπιστία περιεχομένου

Αικατερίνη Ι. Παπαδοπούλου

Δημοσιογράφος – Εκπαιδευτικός Μη Τυπικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων

E-mail: aikaterini.i.papadopoulou@gmail.com

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Η τεχνητή νοημοσύνη (AI) συγκαταλέγεται στις καθοριστικότερες τεχνολογικές καινοτομίες της σύγχρονης εποχής. Τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει ουσιαστικά τον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε, επικοινωνούμε και αποκτούμε πρόσβαση στη γνώση επηρεάζοντας παράλληλα τις μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης. Η δυναμική της εξέλιξη διαμορφώνει ένα νέο ψηφιακό περιβάλλον. Δίνει σημαντικές ευκαιρίες αλλά ταυτόχρονα εγείρει και σύνθετα ζητήματα που απαιτούν υπεύθυνη διαχείριση. Η ραγδαία ανάπτυξή της, μετασχηματίζει τον τρόπο παραγωγής, τη δυνατότητα χρήσης και διάχυσης της πληροφορίας επιδρώντας σημαντικά στη μάθηση και την εκπαίδευση ενηλίκων.

Ανάλογα με το επίπεδο του μαθητή/σπουδαστή/φοιτητή, η προσαρμοσμένη μάθηση, η τροποποίηση των μαθησιακών δραστηριοτήτων, η υποστήριξη της συνεργατικής μάθησης, η δημιουργία περιεχομένου, η ανάλυση στοιχείων, ο εντοπισμός προτύπων και μοντέλων σε μεγάλα σύνολα δεδομένων ή η υποστήριξη λήψης αποφάσεων είναι μόνο μερικοί από τους σημαντικούς τομείς εφαρμογής των δυνατοτήτων που προσφέρει η τεχνητή νοημοσύνη (AI) και οι οποίες, όπως γίνεται αντιληπτό, υπερβαίνουν την απλή αυτοματοποίηση.

Παράλληλα, αναδεικνύονται προκλήσεις για τον ψηφιακό γραμματισμό, την κριτική σκέψη, την αξιολόγηση της αξιοπιστίας περιεχομένου και την ηθική χρήση των

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

εργαλείων, θέτοντας την ανάγκη για εκπαίδευση ενηλίκων σε δεξιότητες που συνδυάζουν δημιουργικότητα, τεκμηριωμένη αξιολόγηση και υπευθυνότητα.

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στη μη τυπική εκπαίδευση ενηλίκων. Διερευνά πως η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να ενσωματωθεί σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που προάγουν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη και την αξιολόγηση της εγκυρότητας πληροφοριών. Το θεωρητικό πλαίσιο περιλαμβάνει εν συντομία τις αρχές του ψηφιακού γραμματισμού, της μετασχηματίζουσας μάθησης και της δια βίου μάθησης, υπογραμμίζοντας την ηθική διάσταση και την υπευθυνότητα κατά τη χρήση ΑΙ. Επιπλέον, αναλύεται ο ρόλος του εκπαιδευτή ως κριτικού καθοδηγητή, ο οποίος καθοδηγεί τους ενήλικες εκπαιδευόμενους στην ανάπτυξη υπεύθυνης και ηθικής χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης.

Στη θεωρητική ανάλυση, θα εξεταστεί η δυνατότητα των εργαλείων generative AI να υποστηρίζουν τη δημιουργική παραγωγή περιεχομένου, την ανάπτυξη ιδεών, τη σύνθεση γνώσεων και τη συνεργατική μάθηση. Παράλληλα, θα επισημανθούν οι κίνδυνοι της παραπληροφόρησης (deepfakes, προκαταλήψεων αλγορίθμων, διαστρέβλωσης πληροφοριών) διαδικασίες που απαιτούν από τους ενήλικους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν δεξιότητες κριτικής σκέψης, fact-checking και υπεύθυνης διαχείρισης ψηφιακής ταυτότητας.

Στο πρακτικό μέρος θα παρουσιαστεί ένα υποθετικό σενάριο εργαστηρίου μη τυπικής εκπαίδευσης. Σε αυτό, οι συμμετέχοντες θα:

- Αναλύσουν επιλεγμένα παραδείγματα generative AI
- Μελετήσουν deepfake βίντεο γνωστού καλλιτέχνη που κυκλοφόρησε στα social media με παραπλανητικές σκηνές
- Αξιολογήσουν την ορθότητα και αξιοπιστία των πληροφοριών και θα
- Ανταλλάξουν απόψεις για ηθικά διλήμματα σχετικά με την AI

Συμπερασματικά, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αποτελέσει ισχυρό εργαλείο για τη μη τυπική εκπαίδευση ενηλίκων. Υπό προϋποθέσεις και εφόσον ενσωματωθεί με παιδαγωγικά τεκμηριωμένο τρόπο, ο συνδυασμός δημιουργικότητας, κριτικής σκέψης,

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

αξιοπιστίας περιεχομένου και ηθικής χρήσης μπορεί να παρέχει νέες προοπτικές στην εκπαίδευση ενηλίκων στο ψηφιακό περιβάλλον και να προάγει την ανάπτυξη δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την επιτυχημένη και υπεύθυνη συμμετοχή τους στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Πώς παιδικά βιβλία διαμορφώνουν αντιλήψεις για την κλιματική αλλαγή;

Αθανασία Χατζηφωτίου

Επίκουρη Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Sunderland, UK

Email: athanasia.chatzifotiou@sunderland.ac.uk

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Η εκπαίδευση για την κλιματική αλλαγή βασίζεται σε επιστημονικά γεγονότα, σε κοινωνικο-πολιτισμικές και ιδεολογικές προοπτικές, καθώς και στις παραδοχές, προοπτικές και εμπειρίες των μαθητών. Ως εκ τούτου, η εκπαίδευση των νέων για την κλιματική αλλαγή μπορεί να αποτελεί μια απαιτητική εργασία, λόγω της περιορισμένης παρουσίας του θέματος στα σχολικά προγράμματα σπουδών καθώς και της ετοιμότητας και προθυμίας των εκπαιδευτικών να διδάξουν για την κλιματική αλλαγή. Στην παρούσα μελέτη, στόχος είναι να διερευνηθεί πώς δύο παιδικά βιβλία, συγκεκριμένα το «Greta and the Giants» των Zoe Tucker και Zoe Persico και το «Old enough to save the planet» της Loll Kirby, μπορούν να διαμορφώσουν τις αντιλήψεις των παιδιών για την κλιματική αλλαγή. Και τα δύο βιβλία έχουν περιεχόμενο εστιασμένο στην κλιματική αλλαγή και αντλούν από δημοφιλή ζητήματα μεταξύ των νέων, όπως από τις σχολικές απεργίες για το κλίμα που εμπνεύστηκαν από τον ακτιβισμό της Greta Thunberg. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα βιβλία είναι και τα ίδια προϊόντα ενός συγκεκριμένου ιστορικού, πολιτισμικού, πολιτικού και οικονομικού πλαισίου, η μελέτη αποσκοπεί να αναδείξει τη γνώση και τις αφηγήσεις που προωθούν σε σχέση με τα αίτια, τις συνέπειες και τις ερμηνείες της κλιματικής αλλαγής, διαμορφώνοντας έτσι αντιλήψεις. Πρόκειται δηλαδή για βιβλία που προωθούν κυρίως την επιστημονική πληροφορία που παρουσιάζεται ως αδιαμφισβήτητο γεγονός ή για γνώση που εστιάζει σε συγκεκριμένο πλαίσιο και μπορεί να συζητηθεί, να αμφισβητηθεί και να οδηγήσει στην αντιμετώπιση

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

της κλιματικής αλλαγής ως κοινωνικοπολιτικού ζητήματος; Αυτό το ερώτημα είναι σημαντικό διότι οι ανθρωποκεντρικές θεωρίες για την κλιματική αλλαγή αναδεικνύουν τις ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. βιομηχανία, κατανάλωση ορυκτών καυσίμων, αποψίλωση δασών) ως τον κύριο υπαίτιο της κλιματικής αλλαγής· αυτές όμως τείνουν να αντικατοπτρίζουν μια απολιτική αντίληψη της κλιματικής αλλαγής (Henderson κ.ά., 2017). Θεωρίες από άλλους κλάδους, αντιθέτως (π.χ. οικονομικές θεωρίες, θεωρίες πολιτικής επιστήμης, κοινωνιολογικές θεωρίες), αναδεικνύουν την οικονομία, την τεχνολογία, τις δομές διακυβέρνησης, την κοινωνική ταυτότητα, τα κοινωνικά κινήματα κ.λπ. ως παράγοντες που μπορούν να συμβάλουν στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την κλιματική αλλαγή (Mubangizi κ.ά., 2025). Αυτές οι τελευταίες θεωρίες αντικατοπτρίζουν την κλιματική αλλαγή περισσότερο ως κοινωνικοπολιτικό ζήτημα, φορτισμένο με αξίες που απαιτούν μια πιο κριτική κατανόηση της κλιματικής αλλαγής.

Η παρούσα μελέτη ακολουθεί ποιοτική μεθοδολογία, αξιοποιώντας την ανάλυση περιεχομένου και την αφηγηματική ανάλυση για τον εντοπισμό του είδους της γνώσης που προβάλλουν τα βιβλία και των αφηγήσεων που προωθούν. Στοιχεία που θα διερευνηθούν στο περιεχόμενο αυτών των παιδικών βιβλίων και στις αφηγήσεις τους περιλαμβάνουν τον χώρο/τοποθεσία όπου εκτυλίσσονται οι ιστορίες, τον ρόλο των συμμετεχόντων (π.χ. άνθρωποι, μη ανθρώπινες οντότητες κ.λπ.) και τη σχέση μεταξύ φύσης και πολιτισμού. Αυτά τα τρία στοιχεία αντλούνται από το πλαίσιο οικολογικών διαλόγων των Goga et al. (2023), με στόχο τον εντοπισμό της ισορροπίας ή ανισορροπίας μεταξύ ενός επιστημονικού περιεχομένου και ενός κριτικού/ηθικού για την κλιματική αλλαγή και της πιθανής επίδρασής του στα παιδιά.

Αρθρογραφία

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Αξιοποίηση εργαλείων Web 2.0 στη διδασκαλία οικονομικών μαθημάτων

Ευάγγελος Νικόπουλος

Εκπαιδευτικός ΠΕ 80 Οικονομίας

E-mail: evangelosnikopoulos@gmail.com

2^{ος} Θεματικός Άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η ενσωμάτωση εργαλείων Web 2.0 στη διδασκαλία των οικονομικών μαθημάτων συνιστά μία σύγχρονη παιδαγωγική προσέγγιση που ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της κοινωνικοπολιτισμικής θεωρίας μάθησης, της ενεργητικής οικοδόμησης της γνώσης και της διαμορφωτικής αξιολόγησης. Η παρούσα εργασία διερευνά τις στάσεις και τις αντιλήψεις μαθητών/τριών ΕΠΑ.Λ., οι οποίοι διδάσκονται το πανελλαδικώς εξεταζόμενο μάθημα της Οικονομίας στη Γ' Λυκείου, σχετικά με τη συστηματική αξιοποίηση εργαλείων Web 2.0 (Kahoot, Google Forms, Padlet, LearningApps) στη διδακτική πράξη.

Η έρευνα βασίστηκε σε δομημένο ερωτηματολόγιο τύπου Likert πέντε βαθμίδων, το οποίο συμπλήρωσαν μαθητές και μαθήτριες της Γ' Λυκείου που φοιτούν σε Επαγγελματικό Λύκειο, οργανωμένο σε πέντε θεματικές ενότητες: (α) ενδιαφέρον και μαθησιακό κίνητρο, (β) κατανόηση και εμπέδωση της ύλης, (γ) αυτοαξιολόγηση και ανατροφοδότηση, (δ) συνεργασία και επικοινωνία, (ε) άγχος εξετάσεων και προετοιμασία για τις Πανελλαδικές Εξετάσεις. Το ερευνητικό εργαλείο σχεδιάστηκε με στόχο τη διερεύνηση γνωστικών και συναισθηματικών διαστάσεων της μάθησης, λαμβάνοντας υπόψη τη διττή φύση του μαθήματος ως γνωστικού αντικείμενου και εξεταστικού πεδίου υψηλής σημασίας.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η αξιοποίηση διαδραστικών εργαλείων ενισχύει το μαθησιακό ενδιαφέρον και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, ενώ συμβάλλει

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

ουσιαστικά στην κατανόηση σύνθετων οικονομικών εννοιών. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην άμεση ανατροφοδότηση, η οποία ενισχύει τη μεταγνωστική επίγνωση και τη διαμορφωτική αξιολόγηση, επιτρέποντας στους μαθητές να εντοπίζουν τα γνωστικά κενά.

Παράλληλα, τα συνεργατικά ψηφιακά περιβάλλοντα ενισχύουν την επικοινωνία και τη συλλογική οικοδόμηση της γνώσης, στοιχείο κρίσιμο για τη διδασκαλία της Οικονομικής Επιστήμης. Εξίσου σημαντική είναι η συμβολή των εργαλείων στην εξοικείωση με τη μορφή και τις απαιτήσεις των Πανελλαδικών Εξετάσεων, καθώς οι μαθητές δηλώνουν βελτιωμένη αυτοπεποίθηση, καλύτερη διαχείριση χρόνου και μείωση εξεταστικού άγχους.

Η εργασία αναδεικνύει ότι η παιδαγωγικά τεκμηριωμένη χρήση εργαλείων Web 2.0 μετασχηματίζει ποιοτικά τη μαθησιακή διαδικασία, μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους από τη δασκαλοκεντρική μετάδοση γνώσης σε ένα μαθητοκεντρικό, αλληλεπιδραστικό και αναστοχαστικό μοντέλο διδασκαλίας. Τα συμπεράσματα μπορούν να αξιοποιηθούν σε επίπεδο σχολικής μονάδας και επιμόρφωσης εκπαιδευτικών ΠΕ80 Οικονομίας.

Αναγνώριση θεματικών ομάδων στα κείμενα Νεοελληνικής λογοτεχνίας με χρήση μεθόδου τεχνητής νοημοσύνης

Αντώνιος Γλαμπεδάκης ^α, Βασίλειος Τσιάντος ^β

^α Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

E-mail: aglampedakis@gmail.com

^β Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Το μάθημα λογοτεχνίας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα βασίζεται σε κεντρικά προδιαγεγραμμένες ανθολογίες. Τα κείμενα που περιλαμβάνονται σε αυτές τις ανθολογίες οργανώνονται σε θεματικές ενότητες στις πρώτες τάξεις της εκπαίδευσης. Υπάρχει περιορισμένη έρευνα σχετικά με το εάν τα κείμενα ανήκουν σημασιολογικά στις συγκεκριμένες θεματικές ενότητες καθώς και με το πώς οι σημασιολογικές θεματικές ενότητες κατανέμονται στα διάφορα εκπαιδευτικά επίπεδα και συνολικά στο πρόγραμμα σπουδών Ελληνικής λογοτεχνίας.

Η παρούσα εργασία έρχεται να καλύψει αυτό το ερευνητικό κενό, εφαρμόζοντας υπολογιστικές μεθόδους στο σύνολο των σχολικών βιβλίων Κειμένων Νεοελληνικής λογοτεχνίας. Με τη χρήση μεθόδων τεχνητής νοημοσύνης όπως τα sentence embeddings (διανυσματικές αναπαραστάσεις), την μεθοδολογία BERTopic και την zero-shot μεθοδολογία τα κείμενα και οι θεματικές ομάδες αναπαρίστανται σε έναν κοινό χώρο πολλαπλών διαστάσεων. Μέσω αυτής της προσέγγισης μπορεί να αναλυθεί η ομοιότητα κειμένων με θεματικές ομάδες χρησιμοποιώντας κριτήρια απόστασης.

Η βάση της εργασίας είναι η ανάθεση κειμένων σε θεματικές ομάδες μέσω πολλαπλών προεκπαιδευμένων sentence embeddings μοντέλων. Αρχικά κατασκευάζονται θεματικές ομάδες με βάση τις προυπάρχουσες θεματικές του

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

υπουργείου με χρήση μη επιβλεπόμενης μεθοδολογίας (BERTopic). Στην συνέχεια τα κείμενα ανατίθενται στις θεματικές ομάδες με ημι-επιβλεπόμενη μεθοδο zero-shot. Η ανάθεση γίνεται τόσο με απόλυτο όσο και με σχετικό τρόπο ώστε να εντοπιστούν τα κυρίαρχα καθώς και οι υποβόσκουσες θεματικές ομάδες στα κείμενα. Με βάση αυτή την ανάθεση, μπορούν να γίνει σύγκριση με την προϋπάρχουσα θεματική καθώς και συνολική ανάλυση των ανθολογιών.

Η παρούσα εργασία παράγει αποτελέσματα βασισμένα σε ένα συστηματικό, διαφανές και αναπαραγωγίμο πλαίσιο αναλύοντας τα θέματα και την θεματική δομή του προγράμματος σπουδών της λογοτεχνίας. Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, ανακαλύπτονται και αναλύονται μοτίβα κατανομής θεμάτων καθώς και επικάλυψης θεμάτων σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα. Η εργασία δεν αποσκοπεί στην αντικατάσταση της ανθρώπινης ερμηνείας ή των ποιοτικών μεθόδων για ανάλυση λογοτεχνικής φύσεως αλλά λειτουργεί συμπληρωματικά με αυτές.

Η εργασία συμβάλλει στην έρευνα του προγράμματος σπουδών της λογοτεχνίας, χρησιμοποιώντας μεθόδους τεχνητής νοημοσύνης εισάγοντας μια ουδέτερη, χωρίς προκαταλήψεις υπολογιστική οπτική στο σύνολο των κειμένων των βιβλίων λογοτεχνίας, σε μεγάλη κλίμακα, μέσω σημασιολογικής ανάλυσης βασισμένης σε sentence embeddings.

Διδακτική των Επιστημών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Σχεδιασμός και παιδαγωγική αξιοποίηση διδακτικών σεναρίων με Τεχνητή Νοημοσύνη στη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση

Μαρία Κιοσέ

Εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης

E-mail: kiosemar@hotmail.com

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) τα τελευταία χρόνια επηρεάζει ουσιαστικά τον τρόπο οργάνωσης και υλοποίησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού του ελληνικού σχολείου, η αξιοποίηση εφαρμογών TN αναδεικνύεται ως μία από τις πλέον δυναμικές και ταυτόχρονα σύνθετες εκπαιδευτικές προκλήσεις. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ενσωμάτωση της TN στη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση, όπου η σύνδεση της μάθησης με τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας καθίσταται καθοριστικής σημασίας.

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στην παρουσίαση και παιδαγωγική αποτίμηση των διδακτικών σεναρίων που ενσωματώνουν εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης στο πλαίσιο των Επαγγελματικών Λυκείων. Η προσέγγιση βασίζεται στην αντίληψη ότι το διδακτικό σενάριο αποτελεί οργανωμένο πλαίσιο παιδαγωγικού σχεδιασμού, το οποίο διασφαλίζει τη σύνδεση μαθησιακών στόχων, δραστηριοτήτων, μέσων και διαδικασιών αξιολόγησης.

Αναλύονται ενδεικτικές μορφές ένταξης της TN στη διδακτική διαδικασία, όπως:

- η υποστήριξη διαφοροποιημένης και εξατομικευμένης μάθησης,
- η παροχή άμεσης ανατροφοδότησης,
- η ενίσχυση της διερευνητικής και συνεργατικής μάθησης,

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- η υποστήριξη του εκπαιδευτικού στον σχεδιασμό εκπαιδευτικού υλικού και δραστηριοτήτων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις παιδαγωγικές προϋποθέσεις ένταξης της ΤΝ, ώστε η χρήση της να υπηρετεί τον μαθησιακό σκοπό και να μη μετατρέπεται σε τεχνοκεντρική εφαρμογή. Υπογραμμίζεται ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού παραμένει κεντρικός, καθώς η παιδαγωγική κρίση, ο σχεδιασμός και η εποπτεία της μαθησιακής διαδικασίας δεν μπορούν να αυτοματοποιηθούν.

Παράλληλα, αναδεικνύονται βασικές προκλήσεις, όπως η ανάγκη επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, η διασφάλιση της παιδαγωγικής εποπτείας της τεχνολογίας και η αποφυγή μηχανιστικής χρήσης των ψηφιακών εργαλείων. Στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης, η αξιοποίηση της ΤΝ μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της επαγγελματικής ετοιμότητας των μαθητών, υπό την προϋπόθεση ότι εντάσσεται σε σαφές παιδαγωγικό και θεσμικό πλαίσιο.

Συμπερασματικά, τα διδακτικά σενάρια με αξιοποίηση Τεχνητής Νοημοσύνης συνιστούν μια δυναμική εκπαιδευτική προοπτική για το σύγχρονο ελληνικό σχολείο. Η ουσιαστική συμβολή τους εξαρτάται από τη συνειδητή παιδαγωγική τους ενσωμάτωση, τη διατήρηση του ενεργού ρόλου του εκπαιδευτικού και τη συστηματική αναστοχαστική αξιολόγηση της χρήσης τους στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Διδακτική των Επιστημών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από τις μετρήσεις στο νόημα. Διδασκαλία κατασκευής και χρήσης διαγραμμάτων με δεδομένα από πραγματικές μετρήσεις πτήσης CanSat 2025

Άννα Μπρισίμη ^α, Βασίλειος Πλατσάς ^β, Χαρίτων Πολάτογλου ^γ

^α Εκπαιδευτικός ΠΕ04.02 ΔΔΕ Ημαθίας

E-mail: amprisim@sch.gr

^β Εκπαιδευτικός-Διευθυντής ΠΕ82 ΔΔΕ Ημαθίας

E-mail: vplatsas@sch.gr

^γ Ομότιμος Καθηγητής ΑΠΘ

E-mail: hariton@auth.gr

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Πλαίσιο και στόχος Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια διδακτική προσέγγιση για τη διδασκαλία της κατασκευής και της χρήσης διαγραμμάτων στις Φυσικές Επιστήμες, αξιοποιώντας αυθεντικά δεδομένα που συλλέχθηκαν από τη συμμετοχή σχολικής ομάδας στον διεθνή διαγωνισμό CanSat 2025. Η βασική ιδέα είναι ότι οι μαθητές/τριες μαθαίνουν ουσιαστικότερα τη «γλώσσα» των διαγραμμάτων όταν εργάζονται με πραγματικές μετρήσεις. Στόχος της παρέμβασης ήταν οι μαθητές/τριες να μετακινηθούν από τη μηχανική παραγωγή γραφημάτων, στον έλεγχο εγκυρότητας/αξιοπιστίας δεδομένων και στην ερμηνεία και επιχειρηματολογία πάνω στα ευρήματα.

Δεδομένα αποστολής και εργαλεία Το CanSat της ομάδας κατέγραψε ατμοσφαιρικά μεγέθη, όπως η βαρομετρική πίεση, θερμοκρασία και σχετική υγρασία (αισθητήρας BME280), η υπεριώδη ακτινοβολία (αισθητήρας ML8511) και γεωγραφική θέση/ύψος (GPS). Η δειγματοληψία έγινε ανά 1 s για τα μεγέθη BME280 και UV και ανά 5 s για το GPS, με αποθήκευση σε SD και τηλεμετρία.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Παιδαγωγικό–Θεωρητικό πλαίσιο Η διδακτική παρέμβαση στηρίχθηκε στη βιωματική/εμπειρική μάθηση, όπου η γνώση οικοδομείται μέσω μετασχηματισμού της εμπειρίας σε έννοιες και δράση (κύκλος: εμπειρία–αναστοχασμός–ενοσιολόγηση–πειραματισμός). Η επιλογή αυθεντικού έργου (CanSat) τεκμηριώνεται από την ιδέα ότι, η «ποιότητα» της εμπειρίας και ο αναστοχασμός πάνω σε αυτήν καθορίζουν το μαθησιακό αποτέλεσμα. Η μαθησιακή διαδικασία οργανώθηκε ως διερεύνηση, όπου οι μαθητές/τριες διατύπωσαν ερωτήματα/υποθέσεις, έλεγξαν δεδομένα και υποστήριξαν συμπεράσματα με τεκμήρια, αξιοποιώντας διανοητικές σκαλωσιές (scaffolds) ώστε η πολυπλοκότητα να παραμένει διαχειρίσιμη.

Διδακτικός σχεδιασμός. Από τη μέτρηση στο διάγραμμα Η παρέμβαση οργανώθηκε σε τέσσερις φάσεις. Στην Α Φάση (από το “τι μετράμε” στο “τι αναμένουμε”), οι μαθητές διατύπωσαν αρχικές προβλέψεις για μεταβολές με το ύψος (π.χ. πίεση/θερμοκρασία/υγρασία) και αναγνώρισαν τον ρόλο του υπολογισμού υψομέτρου από τη βαρομετρική πίεση. Στη Β Φάση (καθαρισμός και έλεγχος αξιοπιστίας), εφαρμόστηκαν κριτήρια εντοπισμού ακραίων τιμών/απότομων μεταβολών και διασταύρωση μεταξύ αισθητήρων (π.χ. GPS vs βαρομετρικό ύψος) ως “επιστημονική πρακτική”. Στη Γ Φάση, οι μαθητές κατασκεύασαν και συνέκριναν γραφήματα στο πλαίσιο της αποστολής. Τέλος, στη Δ Φάση (ερμηνεία, επιχειρηματολογία και αναστοχασμός), οι μαθητές επιβεβαίωσαν ή απέρριψαν υποθέσεις και έλαβαν υπόψη παράγοντες πτήσης (στροβιλισμός, συννεφιά) ώστε να αποφύγουν υπερερμηνείες.

Ευρήματα Διάγραμμα Θερμοκρασίας–ύψους: Παρατηρήθηκαν αρχικά υψηλές θερμοκρασίες που αποδόθηκαν πιθανώς στα καυσαέρια του πυραύλου· στη συνέχεια ψύξη και από ~700 m και έπειτα αύξηση. Το εύρημα χρησιμοποιήθηκε για συζήτηση σχετικά με τις συνθήκες μέτρησης. Διάγραμμα Υγρασίας–ύψους: Από το έδαφος προς τα πάνω η υγρασία αυξάνεται και στη συνέχεια μειώνεται, πιθανώς λόγω πρωινής βροχόπτωσης και εξάτμισης. Αυτό λειτούργησε ως παράδειγμα όπου το ίδιο γράφημα «ανοίγει» ερμηνευτικές υποθέσεις. Διάγραμμα UV–ύψους και UV–υγρασίας: Δεν

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

κατέστη δυνατό να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για τη συσχέτιση, λόγω συνθηκών (στροβιλισμός, συννεφιά). Παρ' όλα αυτά, εμφανίζεται τάση μείωσης της UV κατά την κάθοδο. Η περίπτωση αξιοποιήθηκε διδακτικά για να αναδειχθούν, η διαφορά “τάσης” από “αιτιότητα” και ο ρόλος των συνθηκών πειράματος.

Εξωστρέφεια ως μέρος της μαθησιακής διαδικασίας Η ομάδα συνέδεσε την ανάλυση με συστηματική διάχυση (αναρτήσεις, συνεντεύξεις, παρουσιάσεις), μετατρέποντας τα διαγράμματα σε «τεκμήρια» επιστημονικής επικοινωνίας προς την κοινότητα. Η διάσταση αυτή ενισχύει τον επιστημονικό γραμματισμό, καθώς οι μαθητές χρειάστηκε να επιλέγουν τι δείχνουν, πώς το δείχνουν και με ποια τεκμηρίωση.

Συμπεράσματα Η εμπειρία CanSat λειτούργησε ως αυθεντικό πλαίσιο για να διδαχθεί η οπτικοποίηση δεδομένων όχι ως τεχνική δεξιότητα, αλλά ως επιστημονική πρακτική, όπου από τις μετρήσεις έγινε επιλογή αναπαράστασης, έλεγχος αξιοπιστίας και υπεύθυνη ερμηνεία. Ιδιαίτερα γόνιμες αποδείχθηκαν οι περιπτώσεις όπου έδωσαν αφορμή για διδασκαλία αβεβαιότητας, σφαλμάτων και τεκμηριωμένης επιχειρηματολογίας.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στις Εκπαιδευτικές Μονάδες Α/ Βάθμιας Εκπαίδευσης. Η άποψη των διευθυντών/ντριών Εκπαιδευτικών Μονάδων νομού Καστοριάς

Θεανώ Κατσογιάννη ^α, Βασίλειος Τσιάντος ^β

^α Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, ΔΠΜΣ «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες
Τεχνολογίες»

E-mail: theakats@physics.duth.gr

^β Καθηγητής ΔΠΘ

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η εκπαίδευση ενός λαού αντανάκλα την κουλτούρα και την ταυτότητά του. Μέσα από την εκπαίδευση, το άτομο έχει τη δυνατότητα να λάβει όλα τα απαραίτητα εφόδια που απαιτούνται τόσο για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς του όσο και για την ικανοποίηση των κοινωνικών του αναγκών. Όσο πιο ποιοτική είναι η εκπαίδευση που λαμβάνει κάποιος, τόσο περισσότερο αυτό θα αντανάκλαται σε όλες τις εκφάνσεις της μετέπειτα πορείας του.

Οι σχολικές μονάδες είναι οργανισμοί, οι οποίοι έχουν συγκεκριμένη αποστολή και συγκεκριμένους στόχους και αν καταφέρουν να τους αξιοποιήσουν στο έπακρο θα είναι σε θέση να παρέχουν μια ποιοτική μόρφωση και εκπαίδευση για κάθε μαθητή/τρια.

Ο σκοπός του παρόντος άρθρου είναι να διερευνηθεί η κατάσταση που επικρατεί στα σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Καστοριάς, σχετικά με την εφαρμογή των Αρχών της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην εκπαίδευση, η οποία συνδέεται με την ηγεσία από την πλευρά του διευθυντή/ντριας, τον τρόπο διδασκαλίας και τις εκπαιδευτικές μεθόδους των δασκάλων, τη λήψη αποφάσεων, τη συμμετοχή μαθητών-

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

δασκάλων-γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και τη δημιουργία κλίματος συνεργασίας μέσα στη σχολική μονάδα. Η διερεύνηση αυτή θα προκύψει μέσα από τις απόψεις και τις γνώσεις των διευθυντών/ντριων των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Καστοριάς.

Οι επιμέρους στόχοι της παραπάνω έρευνας είναι: 1) Η διερεύνηση του κατά πόσο οι διευθυντές/ντριες γνωρίζουν την έννοια της ΔΟΠ στην εκπαίδευση, 2) Αν οι πρακτικές που εφαρμόζουν σχετικά με το όραμα, την ηγεσία, τη λήψη αποφάσεων και την εκπαιδευτική διαδικασία συνδέονται με τις βασικές Αρχές της φιλοσοφίας της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας, 3) Κατά πόσο η εφαρμογή των παραπάνω πρακτικών έχει επηρεάσει θετικά τη διοίκηση και διαχείριση των σχολικών τους μονάδων, 4) Ποιοι παράγοντες αποτελούν εμπόδιο στην εφαρμογή των αρχών της ΔΟΠ στις εκπαιδευτικές τους μονάδες και 5) Αν κρίνουν αναγκαία την επιμόρφωσή τους σε θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή των Αρχών της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην εκπαίδευση.

Με γνώμονα το θεωρητικό πλαίσιο περί ποιότητας και Διοίκησης Ολικής Ποιότητας στην εκπαίδευση και σε συνδυασμό με τους παραπάνω στόχους, διενεργήθηκε μια ποιοτική έρευνα με ημι δομημένες συνεντεύξεις στους διευθυντές/τριες σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του νομού Καστοριάς, με σκοπό να διερευνηθεί ο βαθμός εφαρμογής των Αρχών της ΔΟΠ στις παραπάνω εκπαιδευτικές μονάδες.

Η ποιοτική έρευνα που διεξήχθη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι πρακτικές που εφαρμόζουν οι διευθυντές/ντριες των σχολικών σχετικά με το όραμα, την ηγεσία, τη λήψη αποφάσεων και την εκπαιδευτική διαδικασία συνδέονται με τις βασικές Αρχές της φιλοσοφίας της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας, αν και οι περισσότεροι εξ αυτών τις εφαρμόζουν καθαρά εμπειρικά χωρίς να υπάρχει πρότερη γνώση ή κατάρτιση πάνω στο θεωρητικό πλαίσιο της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας.

Στάσεις και Προβληματισμοί των Εκπαιδευτικών σχετικά με την Αξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας: Ποσοτική Προσέγγιση

Ξανθή Παρταλίδου ^α, Ελένη Πάσχου ^β

^α Καθηγήτρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

E-mail: xpartalidou@gmail.com

^β Καθηγήτρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

E-mail: paschoeleax@yahoo.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η αξιολόγηση της σχολικής μονάδας αποτελεί θεμελιώδες εργαλείο για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του σχολείου. Η σύγχρονη εκπαιδευτική πολιτική θεωρεί την αξιολόγηση όχι μόνο ως μέσο ελέγχου των μαθησιακών αποτελεσμάτων, αλλά ως διαδικασία που αφορά τη συνολική λειτουργία του σχολείου, συμπεριλαμβανομένων της διοίκησης, της οργάνωσης, της συνεργασίας της σχολικής κοινότητας και της σύνδεσης με την τοπική κοινωνία (Hopkins, 2007). Η εσωτερική αξιολόγηση, όταν εφαρμόζεται με παιδαγωγικό και συμμετοχικό χαρακτήρα, μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο αυτογνωσίας, αναστοχασμού και συλλογικής βελτίωσης, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη κουλτούρας συνεργασίας και εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας (OECD, 2013). Στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο, η εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας θεσμοθετήθηκε με στόχο τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου και την ενίσχυση της συλλογικής ευθύνης των εκπαιδευτικών (ΙΕΠ, 2021). Η διαδικασία δίνει έμφαση στον αναστοχασμό, τον προγραμματισμό δράσεων και την ενεργό συμμετοχή της σχολικής κοινότητας, αποσκοπώντας στη διαμόρφωση κουλτούρας ποιότητας και συνεχούς βελτίωσης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η παρούσα μελέτη διερευνά τις αντιλήψεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας στο 2ο ΕΠΑΛ Ευόσμου. Στόχος είναι η κατανόηση της σημασίας που αποδίδουν οι εκπαιδευτικοί στη διαδικασία, η καταγραφή των προβληματισμών και των παραγόντων που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητά της. Το σχολείο επιλέχθηκε λόγω της ποικιλομορφίας του μαθητικού πληθυσμού και των ιδιαίτερων προκλήσεων που αντιμετωπίζει σε κοινωνικό και εκπαιδευτικό επίπεδο.

Η μεθοδολογία της έρευνας βασίστηκε σε ποσοτική προσέγγιση μέσω δομημένου ερωτηματολογίου πέντε βαθμίδων (Likert). Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε 22 δηλώσεις χωρισμένες σε πέντε θεματικούς άξονες: α) σκοπός και σημασία της αξιολόγησης, β) στάσεις και συναισθήματα των εκπαιδευτικών, γ) επιπτώσεις στη λειτουργία της σχολικής μονάδας, δ) συμμετοχή και συνεργασία των μελών της σχολικής κοινότητας, και ε) ανάγκες επιμόρφωσης και προβληματισμοί. Το δείγμα περιλάμβανε εκπαιδευτικούς του σχολείου. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με περιγραφική στατιστική, υπολογίζοντας ποσοστά, μέσους όρους και διακυμάνσεις.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τη συμβολή της αξιολόγησης στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου και του παιδαγωγικού κλίματος. Οι εκπαιδευτικοί τονίζουν ότι η αξιολόγηση προάγει τον αναστοχασμό, την αυτοαξιολόγηση και την οργανωτική αναδιοργάνωση του σχολείου. Παράλληλα, η έρευνα αναδεικνύει προκλήσεις, όπως ο φόβος του ελέγχου, η γραφειοκρατική επιβάρυνση, η έλλειψη επιμόρφωσης και η περιορισμένη εμπλοκή των εκπαιδευτικών σε συμμετοχικές διαδικασίες (Earl, 2013; Hopkins, 2007). Η ενεργός συμμετοχή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας θεωρείται κρίσιμη για την αποτελεσματικότητα της αξιολόγησης, ενώ η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας και εμπιστοσύνης ενισχύει την αποδοχή και τα οφέλη της.

Η μελέτη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η εσωτερική αξιολόγηση μπορεί να αποτελέσει ουσιαστικό εργαλείο βελτίωσης της σχολικής μονάδας, εφόσον εντάσσεται σε ένα σαφές παιδαγωγικό πλαίσιο, συνοδεύεται από επαγγελματική υποστήριξη και

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

εφαρμόζεται με συμμετοχικό τρόπο. Η αξιολόγηση δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέσο ελέγχου, αλλά ως εργαλείο ανάπτυξης σχολείου που μαθαίνει, προάγει τη συνεργασία και ενισχύει την ποιότητα της εκπαίδευσης. Τα ευρήματα παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για τη διαμόρφωση στρατηγικών αξιολόγησης στην ελληνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση και για την ανάπτυξη προγραμμάτων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Έμφυλη βία στον Ν. Ροδόπης: Θεσμικές προκλήσεις, Τοπικές Ανάγκες και Προοπτικές Πολιτικής

Σεβαστή Χατζηφωτίου ^α, Αρτεμης Τσολάκη ^β, Ερισέλντα Ζερέ ^γ, Χρύσα Ροδινού ^δ

^α Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ

E-mail: schatzif@sw.duth.gr

^β Προϊστάμενη Τμήματος Πολιτικής Προστασίας ΠΕ Ροδόπης ΠΑΜΘ

E-mail: atsolaki@pamth.gov.gr

^γ Υποψ. Διδακτόρισα ΔΠΘ

E-mail: ezere@sw.duth.gr

^δ Κοινωνική Λειτουργός

E-mail: xrusa99@hotmail.com

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά Επιστημονικά Θέματα ΘΑ.4.3.

Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση εκπονήθηκε ως το θεωρητικό και επιστημονικό υπόβαθρο του εν εξελίξει ερευνητικού έργου “*Policy4Equality: Learning from the local experts, planning for the future*” και εξετάζει το φαινόμενο της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα, με ιδιαίτερη έμφαση στον Ν. Ροδόπης, μια περιοχή που συνδυάζει κοινωνικές και οικονομικές ευαλωτότητες με έντονες πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Αναλύονται οι μορφές και οι επιπτώσεις της βίας, οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες που συμβάλλουν στην υποαναφορά των περιστατικών, καθώς και τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία που καταγράφουν την έκταση του φαινομένου. Επιπλέον, παρουσιάζεται το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, με αναφορά στις προκλήσεις που έχουν αποτυπωθεί με την έκδοσή του, αλλά και στο οικοσύστημα των δημόσιων και κοινωνικών δομών που δραστηριοποιούνται στην υποστήριξη θυμάτων και/ή δραστών.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η διεθνής θεωρητική ανασκόπηση καταδεικνύει ότι η έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία αποτελεί διαχρονικό και πολυπαραγοντικό φαινόμενο, άρρηκτα συνδεδεμένο με έμφυλες ανισότητες, κοινωνικά στερεότυπα και δομικές ανισότητες (EIGE, n.d.; WHO, 2012). Παρά την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου στην Ελλάδα με τον Ν. 3500/2006 και την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (Ν. 4531/2018), εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά νομοθετικά και εφαρμοστικά ζητήματα. Τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία αποτυπώνουν σημαντική αύξηση των καταγεγραμμένων περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας, ωστόσο αναδεικνύεται έντονα το ζήτημα της υποαναφοράς, ιδιαίτερα σε περιφερειακές και κοινωνικά ευάλωτες περιοχές (Χατζηφωτίου, 2021).

Η χαρτογράφηση του υφιστάμενου οικοσυστήματος πρόληψης και αντιμετώπισης αναδεικνύει την ύπαρξη σημαντικών δομών, αλλά και ζητούμενα στο επίπεδο του τοπικού συντονισμού και της συστηματικής καταγραφής δεδομένων στον Ν. Ροδόπης.

Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση λειτουργεί ως αφετηρία της ποιοτικής έρευνας πεδίου που θα ακολουθήσει σύντομα με τοπικούς εκπροσώπους θεσμών, επαγγελματίες πρώτης γραμμής, φορείς κοινωνίας των πολιτών και αυτοδιοικητικούς παράγοντες. Στόχος αποτελεί η συνδιαμόρφωση πολιτικών, προσαρμοσμένων στις ιδιαίτερες κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες της περιοχής. Η παρούσα μελέτη φιλοδοξεί να συμβάλει στον επιστημονικό και δημόσιο διάλογο, προωθώντας ένα συμμετοχικό μοντέλο χάραξης πολιτικής για τη συστηματική, προληπτική και κοινοτικά θεμελιωμένη παρέμβαση κατά της έμφυλης βίας.

Διδακτική

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Αυτοσχεδιάζοντας με τις Τρωάδες του Ευριπίδη: Διαπολιτισμικές και Θεατροπαιδαγωγικές διαστάσεις.

Κλειώ Φανουράκη, Δέσποινα Κοσμοπούλου

Μεταδιδακτορική επιστημονική συνεργάτιδα ΕΚΠΑ

E-mail: dkosmopoulou@gmail.com

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί μια μελέτη περίπτωσης βασισμένη σε θεατροπαιδαγωγική προσέγγιση της τραγωδίας Τρωάδες του Ευριπίδη, σε διαπολιτισμικό πλαίσιο. Η αξιοποίηση του έργου Τρωάδες του Ευριπίδη στο πλαίσιο μιας θεατροπαιδαγωγικής προσέγγισης με ομάδα εφήβων Γυμνασίου προσφέρει ένα ιδιαίτερα γόνιμο πεδίο μάθησης και προσωπικής ανάπτυξης. Το έργο, με επίκεντρο τις συνέπειες του πολέμου, τον ξεριζωμό, την απώλεια και τη γυναικεία εμπειρία της βίας, αγγίζει ζητήματα που παραμένουν διαχρονικά και επίκαιρα. Για τους εφήβους, οι οποίοι βρίσκονται σε φάση διαμόρφωσης ταυτότητας και αξιακού συστήματος, η ενασχόληση με τέτοια θέματα μπορεί να λειτουργήσει ως αφορμή για κριτικό προβληματισμό και ενσυναίσθηση.

Σε διαπολιτισμικό πλαίσιο, το έργο αποκτά επιπλέον δυναμική, καθώς επιτρέπει τη σύνδεση των αρχαίων τραγικών προσώπων με σύγχρονες εμπειρίες προσφυγιάς και κοινωνικού αποκλεισμού. Μέσα από θεατρικές προσεγγίσεις, οι οποίες δίνουν έμφαση στην ανάληψη συλλογικού και ατομικού «ρόλου», οι μαθητές δεν περιορίζονται στην κατανόηση του κειμένου, αλλά βιώνουν τα διλήμματα και τα συναισθήματα των ηρώων. Η βιωματική αυτή εμπλοκή ενισχύει τη συνεργασία, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και την ικανότητα διαλόγου. Παράλληλα, η θεατροπαιδαγωγική διαδικασία δημιουργεί έναν ασφαλή χώρο έκφρασης, όπου οι έφηβοι μπορούν να μοιραστούν σκέψεις και εμπειρίες, αναπτύσσοντας κοινωνικές και συναισθηματικές

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

δεξιότητες. Η ομαδική δημιουργία καλλιεργεί την υπευθυνότητα και την αίσθηση του «ανήκειν», στοιχεία ιδιαίτερα σημαντικά στην εφηβική ηλικία.

Συνολικά, η προσέγγιση των Τρωάδων μέσα από θεατροπαιδαγωγικές πρακτικές στοχεύει στη διαμόρφωση ενεργών, ευαισθητοποιημένων και κριτικά σκεπτόμενων νέων ανθρώπων, ικανών να συνδέουν το παρελθόν με τα σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα και να αναπτύξουν, με τεκμηριωμένο λόγο, επιχειρήματα που θεμελιώνουν μια αντιπολεμική στάση.

ΑΙ και Πολυτροπικότητα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Οι πεποιθήσεις των μαθητών για τη χρησιμότητα του Google Notebook LM στη Βιολογία

Κωνσταντίνα Καττή ^α, Ευγένιος Αυγερινός ^β

^{α, β} Εργαστήριο Μαθηματικών, Διδακτικής και Πολυμέσων, Τμήμα Δημοτικής
Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

^α Υποψ. Δρ., Βιολόγος, MSc, MEd

E-mail: ntinakatti@gmail.com

^β Καθηγητής

E-mail: eavger@aegean.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) βασισμένων στην αρχιτεκτονική RAG (Retrieval Augmented Generation) μεταμορφώνει την εκπαίδευση, προσφέροντας ακριβείς, προσωποποιημένες μαθησιακές εμπειρίες χωρίς τις «παραισθήσεις» των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει την παραγωγή ελεγχόμενου εκπαιδευτικού υλικού (Liu et al., 2025; Mullins et al., 2024; Pan et al., 2025; Sharma, 2025; Swacha & Gracel, 2025), το οποίο προσαρμόζεται στις ανάγκες των μαθητών υπό την εποπτεία του εκπαιδευτικού (Pampel et al., 2025; Pan et al., 2025; Valtolina et al., 2025). Ενώ η χρήση του NotebookLM διερευνάται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Guo & Li, 2024; Tufino, 2025; Zhang et al., 2025), παραμένει ερευνητικό κενό για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οπότε τίθεται το ερευνητικό ερώτημα: Ποιες είναι οι πεποιθήσεις των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως προς την αποδοχή και τη χρησιμότητα του πολυτροπικού εκπαιδευτικού υλικού που παράγεται μέσω εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης (NotebookLM) στο μάθημα της Βιολογίας;

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η παρούσα ποσοτική μελέτη περίπτωσης (case study) σε ιδιωτικό Γυμνάσιο αποτιμά τη χρήση AI-generated υλικού (video/podcast) στη Βιολογία. Εφαρμόστηκε το μοντέλο της Ανεστραμμένης Τάξης (Flipped Classroom), με το NotebookLM να λειτουργεί ως «γνωστική σκαλωσιά» (scaffolding) για την αυτόνομη μελέτη. Το δείγμα αποτέλεσαν 148 μαθητές (n=148) , αντιπροσωπεύοντας το 47% του πληθυσμού (N=315). Η συμμετοχή ήταν εθελοντική και ανώνυμη. Χρησιμοποιήθηκε περιγραφική στατιστική (MoE $\pm 5,87\%$, διάστημα εμπιστοσύνης 95%, Finite Population Correction) και θεματική ανάλυση περιεχομένου.

Η ανάλυση επιβεβαιώνει την υψηλή αποδοχή του υλικού. Το 67,6% των μαθητών δήλωσε ότι το υλικό βοήθησε στην κατανόηση δύσκολων εννοιών (M=3,90), ενώ το 66,9% θεώρησε το μάθημα πιο προσβάσιμο (M=3,87). Το 60,8% χρησιμοποίησε το υλικό για επανάληψη και το 64,9% επιβεβαίωσε την ακρίβεια του περιεχομένου. Ποιοτικά, η δήλωση «είναι σαν να έρχεται η καθηγήτρια στο σπίτι μου» αναδεικνύει την αίσθηση εξατομικευμένης υποστήριξης. Αν και τα video κυριαρχούν (61,2%), το 28,2% επιζητά πολυτροπικότητα. Συμπερασματικά, υπό παιδαγωγικό έλεγχο, το NotebookLM μειώνει το γνωστικό φορτίο και ενισχύει την αυτοπεποίθηση των μαθητών.

Διδακτική των Επιστ.

Πρόγραμμα αυτόνομης διαβίωσης σε μαθητές και μαθήτριες Ειδικού Νηπιαγωγείου: «Ψωνίζω, Μαγειρεύω, Σερβίρω»

Παρασκευή Βογιατζή^α, Βασίλειος Γιαννακόπουλος^β

^α Εργοθεραπευτής, MSc, 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας

E-mail: vasgian98@gmail.com

^β Κοινωνική Λειτουργός, MSc, 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας

E-mail: viviennevogiatzi@hotmail.com

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παιδαγωγική αξία ενός διαθεματικού προγράμματος αυτόνομης διαβίωσης με τίτλο «Ψωνίζω, Μαγειρεύω, Σερβίρω», το οποίο υλοποιείται στο 1ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας, σε συνεργασία της κοινωνικής λειτουργού και του εργοθεραπευτή της σχολικής μονάδας. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού μέτριας και υψηλής λειτουργικότητας και στοχεύει στην ενίσχυση της κοινωνικοποίησης, της λειτουργικής αυτονομίας και της συναισθηματικής ρύθμισης, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της συμμετοχής τους σε δραστηριότητες της κοινότητας.

Από εργοθεραπευτική σκοπιά, το πρόγραμμα εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων καθημερινής ζωής (Activities of Daily Living – ADLs και Instrumental Activities of Daily Living – IADLs), όπως η κινητικότητα στην κοινότητα, οι αγορές, η προετοιμασία γευμάτων, η οργάνωση χώρου και η λειτουργική επικοινωνία. Κεντρικός άξονας αποτελεί η ενίσχυση της λειτουργικής συμμετοχής των μαθητών μέσα από δραστηριότητες με πραγματικό νόημα και άμεση σύνδεση με την καθημερινότητά τους.

Η ανάπτυξη του προγράμματος προέκυψε από την εκπαιδευτική εμπειρία και τις συζητήσεις με γονείς, οι οποίοι ανέφεραν δυσκολίες των παιδιών σε περιβάλλοντα

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

όπως το σούπερ μάρκετ, λόγω έντονων αισθητηριακών ερεθισμάτων, κοινωνικών απαιτήσεων και ανάγκης ευελιξίας. Από εργοθεραπευτική οπτική, οι δυσκολίες αυτές σχετίζονται με ζητήματα αισθητηριακής επεξεργασίας, εκτελεστικών λειτουργιών και κοινωνικής κατανόησης.

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε ως δομημένη και προβλέψιμη εμπειρία, με σταδιακή έκθεση στο περιβάλλον της κοινότητας. Η αρχική εφαρμογή σε μικρή ομάδα μαθητών επέτρεψε εξατομικευμένη υποστήριξη και διαβάθμιση βοήθειας. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην προετοιμασία μέσω οπτικού υλικού (κοινωνικές ιστορίες, φωτογραφική χαρτογράφηση), που ενισχύει την οργάνωση, την αλληλουχία βημάτων και τη μείωση άγχους.

Άξονας 1: «Ψωνίζω» – Κινητικότητα και αγορές στην κοινότητα

Η εβδομαδιαία επίσκεψη στο σούπερ μάρκετ εντάσσεται σε σταθερή ρουτίνα. Οι μαθητές ακολουθούν οπτική λίστα αγορών, εντοπίζουν προϊόντα, τα τοποθετούν στο καλάθι, αναμένουν στη σειρά και συμμετέχουν στη διαδικασία πληρωμής.

Η δραστηριότητα ενισχύει δεξιότητες κινητικότητας στην κοινότητα, λειτουργική επικοινωνία, κοινωνική αλληλεπίδραση και διαχείριση αισθητηριακών ερεθισμάτων σε πραγματικό πλαίσιο.

Άξονας 2: «Μαγειρεύω» – Προετοιμασία γεύματος

Η παρασκευή των συνταγών στο σχολείο αποτελεί φυσική συνέχεια των αγορών και προσδίδει νόημα στη δραστηριότητα. Η σύνδεση με το σχολικό κυλικείο ενισχύει το κίνητρο και το αίσθημα επιτυχίας.

Από εργοθεραπευτική σκοπιά, η μαγειρική ενισχύει τον κινητικό συντονισμό, την αλληλουχία και οργάνωση βημάτων, την επίλυση προβλημάτων, τη συνεργασία και την αισθητηριακή ρύθμιση. Η χρήση οπτικών συνταγών και η διαβάθμιση της υποστήριξης διευκολύνουν τη σταδιακή αυτονομία.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Άξονας 3: «Σερβίρω» – Κοινωνική ευθύνη και συμμετοχή

Η διάθεση των προϊόντων στο σχολικό κυλικείο ενισχύει τη λειτουργική συμμετοχή των μαθητών. Οι μαθητές εμπλέκονται στο σερβίρισμα, στην οργάνωση του χώρου και στη βασική κοινωνική συναλλαγή, αναλαμβάνοντας έναν ενεργό ρόλο.

Η εμπειρία αυτή καλλιεργεί υπευθυνότητα, κοινωνική αποδοχή και ενισχύει την αυτοεκτίμηση, μέσα από τη συμμετοχή σε ένα συλλογικό έργο με ουσιαστικό νόημα.

Τα πρώτα ποιοτικά δεδομένα δείχνουν σαφείς θετικές μεταβολές στην κοινωνική και συναισθηματική λειτουργία των μαθητών, όπως βελτίωση στην επικοινωνία, στην ικανότητα αναμονής, στη συνεργασία και στη διαχείριση συναισθημάτων. Επιπλέον, σύμφωνα με αναφορές των γονέων, παρατηρείται μείωση του άγχους σε δραστηριότητες της κοινότητας, γεγονός που υποδηλώνει ενίσχυση της κοινωνικής προσαρμογής και της ενεργού συμμετοχής. Το πρόγραμμα αναδεικνύει τη σημασία των δομημένων βιωματικών παρεμβάσεων για την πρόωθηση της κοινωνικής ένταξης και της συναισθηματικής ενδυνάμωσης.

Τα δεδομένα καταδεικνύουν βελτίωση στη διαχείριση μεταβάσεων και αναμονής, αύξηση επικοινωνιακών πρωτοβουλιών, μεγαλύτερη αντοχή σε αισθητηριακά ερεθίσματα και ενίσχυση συνεργατικών δεξιοτήτων. Παρατηρείται επίσης γενίκευση δεξιοτήτων στο οικογενειακό περιβάλλον. Η παρέμβαση επιβεβαιώνει τη σημασία λειτουργικών, νοηματοδοτημένων δραστηριοτήτων στην κοινότητα για την ενίσχυση δεξιοτήτων καθημερινής ζωής, εκτελεστικών λειτουργιών και αισθητηριακής ρύθμισης. Η σύνδεση σχολείου – οικογένειας – κοινότητας λειτουργεί υποστηρικτικά στη γενίκευση δεξιοτήτων και συμβάλλει ουσιαστικά στη σταδιακή κατάκτηση της λειτουργικής αυτονομίας και της αυτόνομης διαβίωσης.

Συμπερασματικά, το πρόγραμμα «Ψωνίζω, Μαγειρεύω, Σερβίρω» αναδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο της διεπιστημονικής συνεργασίας και της εργοθεραπευτικής παρέμβασης στην ενίσχυση της λειτουργικής αυτονομίας και της κοινωνικής ένταξης μαθητών στο φάσμα του αυτισμού, μέσα από δομημένες αλλά ουσιαστικά βιωματικές εμπειρίες στην κοινότητα.

Πρόγραμμα θεραπείας σίτισης σε μαθητές και μαθήτριες Ειδικού Νηπιαγωγείου

Βασίλειος Γιαννακόπουλος ^α, Σουλτάνα Δηλγεράκη ^β

^α Εργοθεραπευτής, MSc, 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας

E-mail: vasgian98@gmail.com

^β Λογοθεραπεύτρια, MSc, 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας

E-mail: souzid_1993@yahoo.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Περιγραφική Έκθεση Προγράμματος Σίτισης

Τίτλος Δράσης

Εξατομικευμένο Διεπιστημονικό Πρόγραμμα Σίτισης για παιδιά προσχολικής ηλικίας με δυσκολίες στην αισθητηριακή επεξεργασία, τον κινητικό σχεδιασμό (ιδεασμός-πράξη), τον στοματοκινητικό συντονισμό και τη σίτιση.

Πλαίσιο Υλοποίησης

Η δράση υλοποιείται σε Ειδικό Νηπιαγωγείο από λογοθεραπεύτρια και εργοθεραπευτή, σε συνεργασία με το εκπαιδευτικό προσωπικό και την οικογένεια. Απευθύνεται σε παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, νοητική αναπηρία, αισθητηριακές διαταραχές και δυσκολίες σίτισης (σύλληψη σκευών, τεμαχισμός, μάσηση, κατάποση στερεών τροφών). Η παρέμβαση είναι εξατομικευμένη, με προσαρμογές βάσει λειτουργικού επιπέδου, αισθητηριακού προφίλ και αναπτυξιακών αναγκών κάθε παιδιού.

Σκοπός της Δράσης

Η ενίσχυση της λειτουργικής ανεξαρτησίας των παιδιών κατά τη σίτιση μέσω ανάπτυξης αισθητηριακής ρύθμισης, κινητικού συντονισμού και πράξης, στοματοκινητικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων αυτοεξυπηρέτησης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ειδικοί Στόχοι – Βραχυπρόθεσμοι (3–6 μήνες)

- Ανοχή σε διαφορετικές υφές τροφών (ημιστερεές–στερεές).
- Βελτίωση ιδεασμού και μίμησης κινητικών προτύπων σίτισης.
- Ανάπτυξη βασικού κινητικού συντονισμού άνω άκρων.
- Εκμάθηση λειτουργικής σύλληψης κουταλιού και πιρουνιού.
- Σταδιακή αποδοχή τεμαχισμένων στερεών τροφών.
- Βελτίωση στοματοκινητικού ελέγχου (μάσηση, πλευρικοποίηση γλώσσας).
- Αύξηση προσοχής και συμμετοχής σε δομημένο πρόγραμμα σίτισης.

Ειδικοί Στόχοι – Μακροπρόθεσμοι (6–12 μήνες)

- Αυτόνομη χρήση κουταλιού και πιρουνιού με λειτουργική σύλληψη.
- Επαρκής μάσηση και κατάποση στερεών τροφών με ασφάλεια.
- Βελτίωση κινητικού σχεδιασμού (ιδεασμός–οργάνωση–εκτέλεση πράξης).
- Ενίσχυση αυτονομίας κατά τη σίτιση στο σχολικό περιβάλλον.
- Γενίκευση δεξιοτήτων σίτισης στο σπίτι και σε άλλες δομές.
- Μείωση αισθητηριακών αμυντικοτήτων και βελτίωση ρύθμισης.

Μεθοδολογία Παρέμβασης

Η παρέμβαση βασίζεται σε διεπιστημονική, αισθητηριακή και λειτουργική προσέγγιση με βασικούς άξονες:

- Αισθητηριακή Ολοκλήρωση: Χρήση αισθητηριακού σωλήνα και άλλων εργαλείων για ρύθμιση διέγερσης και μείωση άγχους πριν και κατά τη σίτιση.
- Στοματοκινητική Παρέμβαση: Ασκήσεις ενδυνάμωσης μάσησης, πλευρικοποίηση γλώσσας και σταδιακή μετάβαση σε στερεές τροφές.
- Κινητικός Σχεδιασμός (Praxis Training): Μίμηση κινητικών προτύπων, εκμάθηση ακολουθίας βημάτων σίτισης και οργάνωση πράξης.
- Εκπαίδευση Σύλληψης Σκευών: Σωστή λαβή κουταλιού/πιρουνιού, σταθεροποίηση καρπού και συντονισμός χεριού–στόματος.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- Σταδιακή Έκθεση σε Υφές Τροφών: Ιεραρχημένη παρουσίαση πολτοποιημένων, ημιστερεών, μαλακών στερεών και στερεών τροφών.
- Δομημένη Ρουτίνα Σίτισης: Σαφής δομή δραστηριότητας, χρήση οπτικών βοηθημάτων και θετική ενίσχυση.

Υλοποίηση Προγράμματος

- Συχνότητα: 2–3 ατομικές συνεδρίες εβδομαδιαίως.
- Διάρκεια: 20–30 λεπτά ανά παιδί.
- Χώρος: Ειδικά διαμορφωμένος χώρος σίτισης.
- Υλικά: Προσαρμοσμένα σκεύη, τροφές διαβαθμισμένης υφής και αισθητηριακά εργαλεία για ρύθμιση.

Συνεργασία και Διεπιστημονική Προσέγγιση

Η δράση βασίζεται στη συνεργασία λογοθεραπευτή, εργοθεραπευτή, εκπαιδευτικού προσωπικού και οικογένειας. Παρέχονται οδηγίες γενίκευσης δεξιοτήτων σίτισης στο σπίτι (home program).

9. Αναμενόμενα Οφέλη

- Βελτίωση λειτουργικής σίτισης και αυτονομίας.
- Ασφαλής μάσηση και κατάποση στερεών τροφών.
- Μείωση αισθητηριακών δυσκολιών.
- Ενίσχυση κινητικού συντονισμού και πράξης.
- Καλύτερη συμμετοχή στο σχολικό πρόγραμμα.

Συμπέρασμα

Το πρόγραμμα αποτελεί στοχευμένη και εξατομικευμένη παρέμβαση που προάγει τη λειτουργική ανεξαρτησία των παιδιών στη σίτιση και ενισχύει τη συνολική αναπτυξιακή τους πορεία μέσα από διεπιστημονική συνεργασία και συστηματική εφαρμογή.

Πρόγραμμα μουσικοκινητικής αγωγής σε μαθητές και μαθήτριες Ειδικού Νηπιαγωγείου

Βασίλειος Γιαννακόπουλος ^α, Σουλτάνα Δηλγεράκη ^β,

^α Εργοθεραπευτής, MSc, 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας

E-mail: vasgian98@gmail.com

^β Λογοθεραπεύτρια, MSc, 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας

E-mail: souzid_1993@yahoo.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα δράση αφορά την υλοποίηση εργαστηρίου μουσικοκινητικής αγωγής στο 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας, με τη συμμετοχή παιδιών αυξημένου επιπέδου λειτουργικότητας. Η μουσική και η κίνηση αξιοποιούνται ως βασικά παιδαγωγικά μέσα για την ενίσχυση της επικοινωνίας, της κινητικής οργάνωσης και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Οι δραστηριότητες υλοποιούνται σε κλειστή ομάδα 7 μαθητών και μαθητριών, με σταθερή δομή και προσαρμογή στις ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών, ενισχύοντας την ενεργή συμμετοχή και το αίσθημα ασφάλειας.

Στόχοι Προγράμματος

Βραχυπρόθεσμοι στόχοι:

- Ενίσχυση της προσοχής και της ακουστικής παρακολούθησης.
- Ανάπτυξη πρόθεσης επικοινωνίας και δεξιοτήτων μίμησης.
- Κατανόηση και εκτέλεση απλών οδηγιών.
- Βελτίωση κινητικού συντονισμού και ρύθμισης κίνησης.
- Ενίσχυση συμμετοχής σε ομαδικές δραστηριότητες.

Μακροπρόθεσμοι στόχοι:

- Λειτουργική χρήση λεκτικών και μη λεκτικών μέσων επικοινωνίας.
- Ανάπτυξη ρυθμικής οργάνωσης και αυτορρύθμισης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- Ενίσχυση κοινωνικής αλληλεπίδρασης και συνεργασίας.
- Μεταφορά δεξιοτήτων σε άλλα σχολικά και καθημερινά πλαίσια.

Μεθοδολογία Υλοποίησης

Το εργαστήριο υλοποιείται σε μικρή ομάδα με σταθερή δομή συνεδρίας (έναρξη – κύρια δραστηριότητα – λήξη). Αξιοποιούνται μουσικά παιχνίδια, τραγούδια με επαναλαμβανόμενη δομή και απλά μουσικά όργανα, στο πλαίσιο συνεργασίας λογοθεραπεύτριας και εργοθεραπευτή.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση είναι συνεχής και διαμορφωτική και βασίζεται σε συστηματική παρατήρηση, χρήση δομημένων φύλλων παρατήρησης και τριμηνιαία σύνοψη προόδου. Τα αποτελέσματα αξιοποιούνται για την αναπροσαρμογή των στόχων και των δραστηριοτήτων.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Αναμένεται βελτίωση της επικοινωνιακής και κινητικής λειτουργικότητας των μαθητών, ενίσχυση της συμμετοχής και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, καθώς και δημιουργία θετικού και υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Πρόγραμμα προσαρμοσμένων δραστηριοτήτων για την Ενίσχυση της Συμμετοχής και της Λειτουργικής Επικοινωνίας σε μαθητές και μαθήτριες Ειδικού Νηπιαγωγείου

Βασίλειος Γιαννακόπουλος ^α, Σουλτάνα Δηλγεράκη ^β,
^α Εργοθεραπευτής, MSc, 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας
E-mail: vasgian98@gmail.com

^β Λογοθεραπεύτρια, MSc, 1^ο Ειδικό Νηπιαγωγείο Καβάλας
E-mail: souzid_1993@yahoo.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

1. Τεκμηρίωση Ανάγκης

Στο σχολικό πλαίσιο φοιτούν παιδιά χαμηλής λειτουργικότητας, παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, νοητική υστέρηση και αισθητηριακές διαταραχές, τα οποία δυσκολεύονται να συμμετέχουν στο γενικό πρόγραμμα της τάξης λόγω περιορισμένων επικοινωνιακών, αισθητηριακών και λειτουργικών δεξιοτήτων.

Η ανάγκη δημιουργίας Τμήματος Προσαρμοσμένων Δραστηριοτήτων προέκυψε από:

- τη μειωμένη δυνατότητα ενεργού συμμετοχής των παιδιών στο ημερήσιο πρόγραμμα,
- τις δυσκολίες στη ρύθμιση συμπεριφοράς και αισθητηριακής επεξεργασίας,
- την ανάγκη παροχής εξατομικευμένης και διαφοροποιημένης υποστήριξης,
- την ανάγκη ενίσχυσης της λειτουργικής επικοινωνίας και κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

2. Περιγραφή Προγράμματος

Δημιουργείται Τμήμα Προσαρμοσμένων Δραστηριοτήτων σε συνεργασία λογοθεραπευτή και εργοθεραπευτή, στο οποίο συμμετέχουν παιδιά με αυξημένες ανάγκες υποστήριξης.

Οι δραστηριότητες είναι δομημένες, πολυαισθητηριακές και διαφοροποιημένες, προσαρμοσμένες στο αναπτυξιακό επίπεδο και στο ατομικό προφίλ κάθε παιδιού. Το περιβάλλον είναι προβλέψιμο, ασφαλές και οργανωμένο, με σαφή οπτική και χρονική δομή.

Η δράση υλοποιείται σε μικρές ομάδες ή ατομικά και λειτουργεί συμπληρωματικά προς το γενικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, με στόχο τη σταδιακή ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών στο σχολικό πλαίσιο.

3. Στόχοι του Σχεδίου Δράσης

Γενικός Στόχος

Η ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής, της λειτουργικής επικοινωνίας και της αυτορρύθμισης παιδιών με αυξημένες εκπαιδευτικές ανάγκες μέσω προσαρμοσμένων παιδαγωγικών δραστηριοτήτων.

Ειδικοί Στόχοι

Βραχυπρόθεσμοι

- Ενίσχυση της πρόθεσης για επικοινωνία με λεκτικά ή μη λεκτικά μέσα.
- Ανάπτυξη εναλλακτικών τρόπων επικοινωνίας (εικόνες, σύμβολα, αντικείμενα).
- Βελτίωση της αισθητηριακής ρύθμισης και της ανοχής σε ερεθίσματα.
- Συμμετοχή σε δομημένες δραστηριότητες με καθοδήγηση.
- Ανοχή παρουσίας άλλων παιδιών στον ίδιο χώρο.

Μακροπρόθεσμοι

- Ανάπτυξη λειτουργικής επικοινωνίας σε καθημερινές σχολικές ρουτίνες.
- Βελτίωση αυτονομίας και λειτουργικών δεξιοτήτων.
- Ενίσχυση κοινωνικής αλληλεπίδρασης με συνομηλίκους.
- Σταδιακή ένταξη των παιδιών στο γενικό πρόγραμμα της τάξης.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

- Μείωση δυσπροσαρμοστικών συμπεριφορών.

4. Δραστηριότητες – Παρεμβάσεις

- Πολυαισθητηριακές δραστηριότητες (αφή, κίνηση, ήχος, όραση).
- Δραστηριότητες ενίσχυσης επικοινωνίας με οπτική υποστήριξη.
- Παιχνίδι με κανόνες και προβλέψιμη δομή.
- Κινητικές και αισθητηριακές ασκήσεις.
- Ρουτίνες έναρξης – λήξης για καλλιέργεια ασφάλειας.

5. Εμπλεκόμενοι

- Λογοθεραπευτής
- Εργοθεραπευτής
- Εκπαιδευτικοί ειδικού νηπιαγωγείου
- Μαθητές
- Οικογένειες (ενημέρωση – συνεργασία)

8. Τρόποι Παρακολούθησης & Αξιολόγησης

- Συστηματική παρατήρηση.
- Καταγραφή συμμετοχής και ανταπόκρισης των παιδιών.
- Φύλλα παρατήρησης προόδου.
- Ανατροφοδότηση από την παιδαγωγική ομάδα.

9. Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Βελτίωση συμμετοχής των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον.
- Ενίσχυση επικοινωνιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Βελτίωση αισθητηριακής και συναισθηματικής ρύθμισης.
- Δημιουργία συμπεριληπτικού και υποστηρικτικού παιδαγωγικού πλαισίου.

Ερευνητικά Αποτελέσματα από τον 2^ο Κύκλο Υλοποίησης της Εφαρμογής Καινοτόμων Διδακτικών Παρεμβάσεων για το Ατομικό Πρότυπο του Bohr και τον Περιοδικό Πίνακα

Αικατερίνη Αδραμερινά ^α, Βασίλης Κουταλάς ^β, Νικόλαος Χαριστός ^γ

^α Υποψήφια Διδακτόρισα Τμήμα Χημείας, ΑΠΘ

E-mail: katerinaadra@gmail.com

^β Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό Τμήμα Χημείας, ΑΠΘ

E-mail: bkoutalas@chem.auth.gr

^γ Επίκουρος Καθηγητής Τμήμα Χημείας, ΑΠΘ

E-mail: nicharis@chem.auth.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η παρούσα μελέτη επανεξετάζει την αποτελεσματικότητα δύο καινοτόμων διδακτικών παρεμβάσεων στη Χημεία, τη μάθηση μέσω παιχνιδοποίησης και την ψηφιακή εκπαιδευτική προσομοίωση για τη διδασκαλία του Ατομικού Προτύπου του Bohr και του Περιοδικού Πίνακα (ΠΠ), σε σύγκριση με μια τυπική διδασκαλία, εμπλουτισμένη με πολυμεσικό υλικό. Σκοπός της μελέτης είναι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, καθώς και του ελέγχου της μεταβολής του κινήτρου και της ενεργού μαθησιακής συμμετοχής των μαθητών. Τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης του δεύτερου κύκλου υλοποίησης έδειξαν ότι τα χαρακτηριστικά της διδασκαλίας μπορούν να επηρεάσουν διαφοροποιημένα την αποτελεσματικότητα μιας διδακτικής παρέμβασης, ως προς την ενίσχυση της βαθύτερης κατανόησης και της μαθητικής εμπλοκής.

Η παρέμβαση με την Ψηφιακή Εκπαιδευτική Προσομοίωση (ΨΕΠ) βασίζεται στην αλληλεπίδραση των μαθητών με μια διαδικτυακή εφαρμογή/προσομοίωση που αναπτύχθηκε για τη μάθηση του Ατομικού Προτύπου του Bohr και της σχέσης του με

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

τον ΠΠ. Περιλαμβάνονται ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας, άμεση ανατροφοδότηση και επαναληπτική εξάσκηση. Η παρέμβαση με το Επιτραπέζιο Εκπαιδευτικό Παιχνίδι (ΕΕΠ) έγινε με ομαδοσυνεργατική χρήση από τους μαθητές του παιχνιδιού, ακολουθούμενη από απάντηση ερωτήσεων για το Ατομικό Πρότυπο του Bohr και τη θέση του ατόμου στον ΠΠ. Τέλος, στη Διδασκαλία με Πολυμέσα (ΔΜΠ) χρησιμοποιήθηκε το ψηφιακό υλικό που αναπτύχθηκε, ο λευκός πίνακας και το σχολικό εγχειρίδιο. Οι ρόλοι του διδάσκοντα, του μαθητή και της τάξης παρουσίαζαν διακριτές διαφοροποιήσεις στην κάθε παρέμβαση.

Διεξαγωγή επαναληπτικής μελέτης

Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με 58 μαθητές Α΄ λυκείου, κατά το σχολικό έτος 2025-2026. Εφαρμόστηκε σε τρεις σχολικές τάξεις που είχαν ήδη διδαχθεί τις σχετικές έννοιες από τον εκπαιδευτικό τους. Καθεμία από τις τάξεις παρακολούθησε μία διδακτική παρέμβαση. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων και τεστ αξιολόγησης πριν και μετά την παρέμβαση. Η διάρκεια της έρευνας ήταν τρεις διδακτικές ώρες ανά ομάδα: μία για ερωτηματολόγιο και τεστ αξιολόγησης, μία για την παρέμβαση και μία για ερωτηματολόγιο και τεστ αξιολόγησης, σε διάστημα τριών εβδομάδων. Τηρήθηκαν οι προτεινόμενες διδακτικές ώρες, διασφαλίζοντας συμβατότητα με το αναλυτικό πρόγραμμα.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η ομάδα του επιτραπέζιου παιχνιδιού εμφάνισε την υψηλότερη μέση επίδοση και στο pre-test και στο post-test, και ακολούθησαν με μικρές μεταξύ τους διαφορές οι άλλες δύο ομάδες (Εικόνα 1). Η μεγαλύτερη μέση βελτίωση παρουσιάστηκε στην ομάδα της πολυμεσικής διδασκαλίας. Ωστόσο, τα αποτελέσματα σε συνδυασμό και με την πρώτη χρονιά εφαρμογής, μας δείχνουν ότι η επίδοση επηρεάστηκε από τις στατιστικά σημαντικές διαφορές στην πρότερη γνώση των μαθητών.

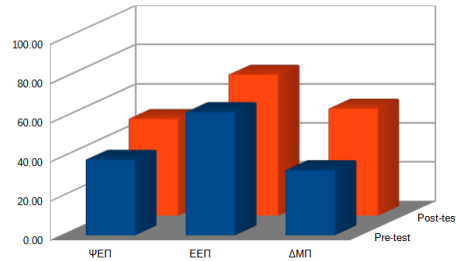

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Εικόνα 1. Επιδόσεις των τριών ομάδων σε pre- και post-tests.

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τις αντιλήψεις και στάσεις των μαθητών σχετικά με το κίνητρό τους για μάθηση αντικειμένων Χημείας, έδειξαν ότι τα κίνητρα των μαθητών δεν διέφεραν ανά τάξη πριν τη διεξαγωγή των διδακτικών παρεμβάσεων, ενώ μετά τη διεξαγωγή καταγράφηκαν μικρές βελτιώσεις σε διαφορετικά επίπεδα.

Η Σημασία της Σαφήνειας των Prompts για Ακριβείς και Περιεκτικές Απαντήσεις σε LLMs

Σπυρίδων Μητρόπουλος ^α, Βασίλειος Τσιάντος ^β, Κυριάκος Οβαλιάδης ^γ,
Γεώργιος Χλούπης ^α, Ιωάννης Χρηστάκης ^δ

^α Τμήμα Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής, Σχολή Μηχανικών,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

E-mail: smitro@uniwa.gr, E-mail: hloupis@uniwa.gr

^β Τμήμα Φυσικής, Σχολή Θετικών Επιστημών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

E-mail: tsianto@physics.duth.gr, E-mail: kyrioval@physics.duth.gr

^γ Τμήμα Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών, Σχολή Μηχανικών, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής

E-mail: jchr@uniwa.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η αποτελεσματικότητα της απάντησης σε ένα ερώτημα που δίνεται σε ένα σύστημα τεχνητής νοημοσύνης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη σαφήνεια και τη δομή του prompt. Η ποιότητα ενός prompt καθορίζεται από τρεις βασικούς παράγοντες: (α) σαφήνεια, δηλαδή η ικανότητα του συστήματος να κατανοήσει ακριβώς το ζητούμενο, (β) περιορισμός και εστίαση, που καθορίζει το εύρος και την έκταση της απάντησης, και (γ) συμφραζόμενα ή οπτική γωνία, τα οποία προσφέρουν πλαίσιο και παραμέτρους για τη διατύπωση της απάντησης. Η συνδυασμένη επίδραση αυτών των παραγόντων οδηγεί σε στοχευμένη ανάλυση, η οποία φιλτράρει περιττές πληροφορίες και παράγει μια περιεκτική, ακριβή και ουσιαστική απάντηση. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν τη σημασία της ορθής διατύπωσης των prompts για τη βελτίωση της ποιότητας των εξόδων σε συστήματα τεχνητής νοημοσύνης και προτείνουν μεθοδολογίες για την αξιολόγηση και βελτιστοποίηση της επικοινωνίας με αυτά τα συστήματα.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Από το λάθος στη μάθηση: Ψυχολογικές και παιδαγωγικές όψεις της ΑΙ καθοδήγησης

Σπυρίδων Μητρόπουλος ^α, Μαρία Στέλλα Χρηστάκη ^β, Ανδρέας Στρατής ^β,
Δημήτριος Ριμπάς ^γ, Ιωάννης Χρηστάκης ^γ

^α Τμήμα Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής, Σχολή Μηχανικών,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

E-mail: smitro@uniwa.gr

^β Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών

E-mail: marstechr@gmail.com, E-mail: astratis@uniwa.gr

^γ Τμήμα Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών, Σχολή Μηχανικών,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

E-mail: drimpas@uniwa.gr, E-mail: jchr@uniwa.gr

3^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά θέματα διδακτικής και ΤΠΕ

Η μελέτη διερευνά τις παιδαγωγικές και ψυχολογικές επιπτώσεις της χρήσης εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης (ΑΙ) στη διδασκαλία σε πανεπιστημιακό επίπεδο. Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η συνεργασία μεταξύ φοιτητή και ΑΙ μπορεί να ενισχύσει την ερευνητική περιέργεια και τη γνωστική ανάπτυξη, καθώς και οι πιθανοί κίνδυνοι ψυχολογικής εξάρτησης ή ψευδούς κατανόησης.

Η ανάλυση βασίζεται σε συζήτηση με εκπαιδευτικό, όπου αναδεικνύεται η σημασία της καθοδήγησης και της επεξήγησης θεωρίας αντί για παροχή έτοιμων λύσεων, ώστε να διασφαλίζεται η ενεργητική συμμετοχή και η ακαδημαϊκή ακεραιότητα. Η συνεργασία με ΑΙ μπορεί να μειώσει άγχος, να ενισχύσει αυτονομία και να καλλιεργήσει διερευνητική στάση, υπό την προϋπόθεση ότι οι φοιτητές αντιμετωπίζουν

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

τις προκλήσεις ως ευκαιρία μάθησης και όχι μόνο ως μέσο απόκτησης έτοιμων απαντήσεων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δυναμική της τάξης: η χλευστική αντίδραση σε λάθη περιορίζει την ερευνητική περιέργεια, ενώ η αναγνώριση και η αξιοποίηση των λαθών ως εργαλείου σκέψης ενισχύει την κριτική και αφαιρετική ικανότητα. Συμπερασματικά, η ΑΙ μπορεί να υποστηρίξει ουσιαστική μάθηση, όταν χρησιμοποιείται ως εργαλείο διερευνητικής καθοδήγησης σε ένα ψυχολογικά ασφαλές περιβάλλον που προάγει την κριτική σκέψη και την αυτονομία των φοιτητών.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

**Ηθικές προκλήσεις και ψηφιακή ιθαγένεια στη χρήση ΤΠΕ στην
εκπαίδευση: Πρόσβαση, ιδιωτικότητα και ακαδημαϊκή ακεραιότητα**

**Νικόλαος Βιδάλης ^α, Μαρία Στέλλα Χριστάκη ^α, Αικατερίνη Λαμέρα ^β, Ιωάννης
Χρηστάκης ^γ**

^α Τμήμα Θεολογίας, Θεολογική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

E-mail: vidalis.nikolas@gmail.com, E-mail: marstechr@gmail.com

^β Τμήμα Ελληνικού Πολιτισμού, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

E-mail: katerina.lamera@gmail.com

^γ Τμήμα Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών, Σχολή Μηχανικών,

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

E-mail: jchr@uniwa.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη σύγχρονη εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί έναν καταλύτη αλλαγής, ο οποίος όμως συνοδεύεται από σοβαρές ηθικές προκλήσεις που αναδιαμορφώνουν τον ρόλο δασκάλων και μαθητών. Κεντρικό ζήτημα αποτελεί το ψηφιακό χάσμα, καθώς η άνιση πρόσβαση σε τεχνολογικούς πόρους κινδυνεύει να μετατρέψει την εκπαίδευση από εργαλείο κοινωνικής κινητικότητας σε παράγοντα ενίσχυσης των ανισοτήτων. Παράλληλα, η εκτεταμένη ψηφιοποίηση της μάθησης φέρνει στο προσκήνιο την ανάγκη για αυστηρή προστασία της ιδιωτικότητας και των προσωπικών δεδομένων των ανηλίκων, καθώς η συλλογή πληροφοριών από εκπαιδευτικές πλατφόρμες εγείρει ερωτήματα για την εμπορευματοποίηση της γνώσης και τη συναίνεση των χρηστών.

Επιπλέον, η ευκολία ανάκτησης πληροφοριών από το διαδίκτυο και η πρόσφατη ενσωμάτωση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης υπονομεύουν συχνά την έννοια της πνευματικής ιδιοκτησίας και της αυθεντικής δημιουργίας, καθιστώντας τη λογοκλοπή

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

μια διαρκή ηθική δοκιμασία για την ακαδημαϊκή ακεραιότητα. Πέρα από το γνωστικό επίπεδο, οι ΤΠΕ επηρεάζουν και την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη, καθώς φαινόμενα όπως ο κυβερνοεκφοβισμός και η κοινωνική απομόνωση λόγω της υπέρμετρης ενασχόλησης με τις οθόνες απαιτούν μια νέα προσέγγιση της ψηφιακής ιθαγένειας. Εν κατακλείδι, η ηθική χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση δεν περιορίζεται στην απλή εφαρμογή των εργαλείων, αλλά προϋποθέτει τη διαμόρφωση ενός πλαισίου αξιών που προάγει την ισότητα, τον σεβασμό στην προσωπικότητα του μαθητή και την κριτική αντιμετώπιση της ψηφιακής πληροφορίας.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ψηφιακές τεχνολογίες και Θεατρική Αγωγή: Προσεγγίζοντας τη Λυσιστράτη του Αριστοφάνη, μέσα από το θέατρο, το κουκλοθέατρο και τις ψηφιακές τεχνολογίες

Γιώργος Λυμπέρης

Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ

E-mail: giorlib@yahoo.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Στη σύγχρονη σχολική καθημερινότητα, όπου το μαθητικό δυναμικό είναι εξοικειωμένο με τις ψηφιακές τεχνολογίες, η εκπαιδευτική διαδικασία καλείται να εναρμονιστεί με τις ανάγκες της εποχής. Οι ψηφιακές τεχνολογίες εντάσσονται ακόμη πιο δυναμικά στα διδακτικά αντικείμενα μέσα από μία σειρά παρεμβάσεων. Ενδεικτικά, τα νέα προγράμματα σπουδών ενθαρρύνουν τη χρήση των νέων τεχνολογιών, ενώ τα νέα σχολικά βιβλία επιχειρούν να ενσωματώσουν συστηματικότερα τα ψηφιακά εργαλεία στην εκπαιδευτική πράξη. Παράλληλα, οι επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών σε σχετικά ζητήματα και η αναβάθμιση του τεχνολογικού εξοπλισμού των σχολικών μονάδων καθιστούν τον ψηφιακό μετασχηματισμό όχι απλά ως προσδοκώμενο, αλλά μια παγιωμένη εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι εκπαιδευτικοί της Θεατρικής Αγωγής καλούνται να εντάξουν τις ψηφιακές τεχνολογίες με τρόπο που να αναδεικνύει τα στοιχεία του δράματος, να ενισχύει τη δημιουργικότητα και να προάγει τη συνεργασία, τη βιωματική μάθηση και την καλλιτεχνική έκφραση των παιδιών. Η παρουσία των ψηφιακών εργαλείων στη Θεατρική Αγωγή δύναται να λάβει ποικίλες μορφές, είτε μέσω της δημιουργίας αυτόνομων έργων στο πλαίσιο του ψηφιακού δράματος είτε μέσω της υποστηρικτικής αξιοποίησής τους στην ανάδειξη θεατρικών τεχνικών.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει μία διδακτική πρόταση με χρήση των ΤΠΕ στο πλαίσιο του μαθήματος της Θεατρικής Αγωγής. Πιο συγκεκριμένα, διερευνάται η προσέγγιση του αριστοφανικού έργου *Λυσιστράτη* μέσα από την τέχνη του κουκλοθεάτρου και την αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών. Κύριο ερευνητικό ερώτημα αποτελεί ο τρόπος με τον οποίο το κωμικό έργο μπορεί να προσεγγιστεί και να αποδοθεί μέσα από εναλλακτικές θεατρικές φόρμες, αξιοποιώντας σύγχρονα ψηφιακά μέσα.

Η διδακτική πρόταση υλοποιήθηκε από τον ερευνητή με την ιδιότητα του εκπαιδευτικού Θεατρικής Αγωγής, με μαθητές και μαθήτριες Δ' δημοτικού σε δημόσιο σχολείο του Έβρου, στο πλαίσιο προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων. Η εφαρμογή οδήγησε στη δημιουργία μίας ταινίας μικρού μήκους, στο πλαίσιο του προγράμματος/διαγωνισμού «Κουκλοπαίζουμε». Στην εισήγηση παρουσιάζονται ο τρόπος αξιοποίησης των ψηφιακών εργαλείων, όπως η χρήση συσκευών καταγραφής εικόνας και ήχου, η συμβολή τους στην απόδοση των δραματικών στοιχείων, καθώς και η ανταπόκριση των μαθητών και των μαθητριών κατά τη μαθησιακή διαδικασία.

Ενδεικτικά, τα ευρήματα της παρέμβασης αναδεικνύουν ότι η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά στη θεατρική πράξη. Τέλος, η εισήγηση συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο σχετικά με τη διδακτική αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στη Θεατρική Αγωγή και προτείνει μία εφαρμόσιμη παιδαγωγική πρακτική που συνδυάζει το θέατρο, το κουκλοθέατρο και τα ψηφιακά μέσα.

Διδακτική

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η διαμορφωτική αξιολόγηση στην εκπαίδευση: από τη θεωρία στην πράξη – προκλήσεις και προοπτικές για το ελληνικό σχολείο

Νεκταρία Γούναρη

Φιλολόγος

E-mail: ngounari@yahoo.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η αξιολόγηση αποτελεί αναπόσπαστο και καθοριστικό συστατικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας, καθώς επηρεάζει άμεσα τόσο τη μαθησιακή πορεία των μαθητών όσο και την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Στις σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, η έμφαση έχει μετατοπιστεί από την παραδοσιακή αθροιστική (summative) αξιολόγηση προς τη διαμορφωτική (formative) αξιολόγηση, η οποία λειτουργεί ως εργαλείο ανατροφοδότησης και βελτίωσης της μάθησης σε πραγματικό χρόνο. Σύμφωνα με την κλασική μελέτη των Black και Wiliam (1998), η διαμορφωτική αξιολόγηση, όταν εφαρμόζεται συστηματικά, μπορεί να αυξήσει την επίδοση των μαθητών κατά 0,4 έως 0,8 τυπικές αποκλίσεις, ιδιαίτερα σε μαθητές με χαμηλές επιδόσεις.

Στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο, η εισαγωγή της διαμορφωτικής αξιολόγησης συνδέεται άμεσα με τις αλλαγές του Προγράμματος Σπουδών του 2021 και τις οδηγίες του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.). Οι εκπαιδευτικοί καλούνται πλέον να χρησιμοποιούν ποικιλία εργαλείων – παρατήρηση στην τάξη, αυτοαξιολόγηση μαθητών, φάκελο εργασιών (portfolio), rubrics και ψηφιακές πλατφόρμες – προκειμένου να συλλέγουν άμεσα δεδομένα για την πρόοδο κάθε μαθητή. Η προσέγγιση αυτή μετατρέπει την αξιολόγηση από τιμωρητικό ή ταξινομητικό μηχανισμό σε παιδαγωγικό εργαλείο που ενισχύει την αυτορρύθμιση της μάθησης και την ενεργό συμμετοχή του μαθητή.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Ωστόσο, η μετάβαση αυτή δεν είναι ανέφελη. Οι κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τον περιορισμένο χρόνο προετοιμασίας, την έλλειψη επαρκούς επιμόρφωσης, την υπερφόρτωση του αναλυτικού προγράμματος και την αντίσταση ορισμένων γονέων που εξακολουθούν να ταυτίζουν την αξιολόγηση αποκλειστικά με βαθμούς και διαγωνίσματα. Επιπλέον, η πανδημία COVID-19 ανέδειξε νέες δυσκολίες αλλά και ευκαιρίες: η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ανάγκασε πολλούς εκπαιδευτικούς να υιοθετήσουν ψηφιακά εργαλεία (Google Classroom, Microsoft Teams, Kahoot, Quizizz, Padlet), τα οποία επιτρέπουν άμεση, ατομική και ανώνυμη ανατροφοδότηση. Μελέτες του ΟΟΣΑ (2022) δείχνουν ότι τα συστήματα που ενσωματώνουν τεχνητή νοημοσύνη στην αξιολόγηση μπορούν να παρέχουν εξατομικευμένη ανατροφοδότηση σε πραγματικό χρόνο, μειώνοντας το φόρτο εργασίας των εκπαιδευτικών κατά 30-40 %.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται αποτελέσματα από διετή δράση επιμόρφωσης και εφαρμογής διαμορφωτικής αξιολόγησης σε 12 δημοτικά σχολεία της Αττικής (2022-2024). Μέσω μεικτής μεθοδολογίας (ερωτηματολόγια σε 85 εκπαιδευτικούς, συνεντεύξεις και ανάλυση 240 φακέλων εργασιών μαθητών) διαπιστώθηκε σημαντική βελτίωση τόσο στην αυτοπεποίθηση των μαθητών (αύξηση 28 %) όσο και στην ικανότητά τους για αυτοαξιολόγηση. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ότι η συστηματική χρήση rubrics και ψηφιακών εργαλείων αύξησε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού τους χρόνου κατά 22 %. Τα ευρήματα συγκρίνονται με διεθνή δεδομένα (Hattie & Timperley, 2007· OECD, 2023) και προτείνονται συγκεκριμένες πολιτικές: υποχρεωτική επιμόρφωση 30 ωρών σε διαμορφωτική αξιολόγηση για όλους τους νεοδιόριστους, δημιουργία εθνικής ψηφιακής τράπεζας αξιολογικών εργαλείων και ενσωμάτωση της αξιολόγησης ικανοτήτων (competency-based assessment) στα νέα προγράμματα σπουδών.

Συμπερασματικά, η διαμορφωτική αξιολόγηση δεν αποτελεί απλώς μία ακόμη μέθοδο, αλλά μία ολιστική παιδαγωγική φιλοσοφία που μπορεί να αναβαθμίσει ριζικά την ποιότητα της ελληνικής εκπαίδευσης. Η επιτυχής εφαρμογή της προϋποθέτει

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

συστηματική υποστήριξη των εκπαιδευτικών, κατάλληλη τεχνολογική υποδομή και αλλαγή νοοτροπίας σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος. Μόνο τότε η αξιολόγηση θα πάψει να αποτελεί πηγή άγχους και θα μετατραπεί σε ισχυρό μοχλό για τη δημιουργία αυτόνομων, κριτικά σκεπτόμενων και δημιουργικών μαθητών, έτοιμων να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του 21ου αιώνα.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Η αντίληψη των εκπαιδευτικών για τις διαδικασίες αξιολόγησης: Εμπειρική μελέτη σε σχολεία της Ελλάδας

Αθανάσιος Ιατρίδης ^α, Βασίλειος Σάλτας ^β, Βασίλειος Τσιάντος ^γ

^α Μηχανικός Αυτοματισμού - Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης

E-mail: iatridis84@gmail.com

^β Μαθηματικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Επιστημονικός Συνεργάτης, Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης

E-mail: saltas70@gmail.com

^γ Καθηγητής Τμήματος Φυσικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης – Διευθυντής ΔΠΠΣ
«Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες»

E-mail: tsianto@physics.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα εργασία με τίτλο «Η αντίληψη των εκπαιδευτικών για τις διαδικασίες αξιολόγησης: Εμπειρική μελέτη σε σχολεία της Ελλάδας» διερευνά τις αντιλήψεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απέναντι στις σύγχρονες διαδικασίες αξιολόγησης, τόσο σε επίπεδο ατομικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού όσο και σε επίπεδο αξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Σε μια περίοδο όπου η αξιολόγηση επανέρχεται δυναμικά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, είναι σημαντικό να ακουστεί η άποψη των ίδιων των εκπαιδευτικών.

Σκοπός της έρευνας είναι η αποτύπωση των στάσεων, των προβληματισμών και των προσδοκιών των εκπαιδευτικών, καθώς και η διερεύνηση πιθανών διαφοροποιήσεων στις αντιλήψεις τους με βάση δημογραφικές και επαγγελματικές μεταβλητές. Η μελέτη υιοθετεί ποσοτική ερευνητική προσέγγιση και βασίζεται σε δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο διανεμήθηκε σε εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Συνολικά

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

συγκεντρώθηκαν 411 πλήρως συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, αριθμός που κρίθηκε επαρκής για τις ανάγκες της στατιστικής ανάλυσης.

Το ερευνητικό εργαλείο ελέγχθηκε ως προς την αξιοπιστία και την εσωτερική του συνοχή, ενώ η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με τη χρήση περιγραφικών και επαγωγικών στατιστικών μεθόδων. Εξετάστηκαν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος, οι βασικές τάσεις στις απαντήσεις, καθώς και διαφοροποιήσεις στις στάσεις των εκπαιδευτικών ως προς επιμέρους παράγοντες.

Η ανάλυση των δεδομένων καταδεικνύει ότι οι εκπαιδευτικοί εκφράζουν ταυτόχρονα αποδοχή και επιφυλάξεις απέναντι στην αξιολόγηση. Από τη μία πλευρά, οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τη σημασία της αξιολόγησης για τη βελτίωση του έργου τους και την ουσιαστική ανατροφοδότηση. Από την άλλη πλευρά, εκφράζουν επιφυλάξεις για τον τρόπο εφαρμογής της, τη σαφήνεια και την αντικειμενικότητα των κριτηρίων, καθώς και για το αν συνδέεται πραγματικά με επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη.

Η εικόνα αυτή δείχνει ότι η αξιολόγηση δεν είναι μια απλή διοικητική διαδικασία. Αγγίζει τον τρόπο με τον οποίο ο εκπαιδευτικός αντιλαμβάνεται τον ρόλο του και επηρεάζει άμεσα όσα συμβαίνουν μέσα στην τάξη. Η ελληνική παιδαγωγική παράδοση, ήδη από την αρχαιότητα, στηρίχθηκε στον διάλογο και στην κριτική σκέψη. Η σωκρατική μέθοδος δεν στόχευε στη μέτρηση, αλλά στην αφύπνιση του νου και στην αναζήτηση της αλήθειας.

Στη σύγχρονη πραγματικότητα, όμως, η εκπαίδευση εντάσσεται όλο και περισσότερο σε μια λογική ποσοτικοποίησης και ελέγχου. Οι εκπαιδευτικές πολιτικές συχνά δίνουν έμφαση στους δείκτες, στις επιδόσεις και στη λογοδοσία, χωρίς να συνοδεύονται πάντα από αντίστοιχη στήριξη, επαρκή χρηματοδότηση και ουσιαστική βελτίωση των συνθηκών εργασίας στα δημόσια σχολεία. Έτσι, η αξιολόγηση κινδυνεύει να εκληφθεί όχι ως εργαλείο ενδυνάμωσης, αλλά ως μηχανισμός συμμόρφωσης. Παράλληλα, οι εξελίξεις στο εκπαιδευτικό τοπίο, με την αυξημένη παρουσία ιδιωτικών μορφών εκπαίδευσης, εντείνουν τον προβληματισμό για τον ρόλο

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

και τη στήριξη του δημόσιου σχολείου. Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν οι πολιτικές αυτές ενισχύουν ουσιαστικά την ποιότητα της παιδείας ή αν μεταθέτουν το βάρος των διαρθρωτικών προβλημάτων αποκλειστικά στον εκπαιδευτικό, αφήνοντας άθικτες τις δομικές αδυναμίες του συστήματος.

Τα συμπεράσματα της μελέτης υπογραμμίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της διαφάνειας, της σαφήνειας των στόχων και της σύνδεσης της αξιολόγησης με ουσιαστική επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη. Η ενεργός συμμετοχή των εκπαιδευτικών στον σχεδιασμό και στην ανατροφοδότηση των διαδικασιών αξιολόγησης προβάλλει ως βασική προϋπόθεση για την ενίσχυση της αποδοχής και της αποτελεσματικότητάς τους.

Η εργασία συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο για την εκπαιδευτική αξιολόγηση στην Ελλάδα, παρέχοντας εμπειρικά δεδομένα και τεκμηριωμένες επισημάνσεις. Σε μια περίοδο αλλαγών και αυξημένων απαιτήσεων ποιότητας, η κατανόηση των στάσεων των εκπαιδευτικών αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για τον σχεδιασμό βιώσιμων και παιδαγωγικά τεκμηριωμένων μεταρρυθμίσεων.

Διδακτική των Επιστημών

Διαμόρφωση AI agent και αξιοποίηση του σε εφαρμογή εξατομικευμένης διδασκαλίας

Παναγιώτης Ηλιόπουλος ^α, Ιωάννης Π. Ηλιόπουλος ^β

^α Διευθυντής Πρότυπου ΕΠΑ.Λ Κιάτου, εκπαιδευτικός μηχανολόγος μηχανικός

E-mail: qxrcpa@gmail.com

^β Προπτυχιακός φοιτητής τμήματος εκπαιδευτικών μηχανολόγων μηχανικών Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε

E-mail: 21iliopoulos@mec.aspete.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης (Artificial intelligence) έχει επιτρέψει στο ευρύ κοινό τα τελευταία χρόνια, να αξιοποιήσει αρκετές δυνατότητες και λειτουργίες της. Μια από αυτές τις δυνατότητες είναι οι AI agents. Μέσω αυτών είναι πλέον εφικτή η διαμόρφωση ενός αυτόνομου ψηφιακού βοηθού ο οποίος μπορεί να εκτελέσει αποτελεσματικά εργασίες και απαιτήσεις σχετικές με το αντικείμενο της διαμόρφωσης του. Η εκπαίδευση είναι ένας χώρος όπου τέτοιου είδους βοηθοί θα μπορούσαν να διευκολύνουν και να συνεισφέρουν στο έργο των εκπαιδευτικών. Η ενσωμάτωση ενός AI agent στην εκπαιδευτική διαδικασία, θα μπορούσε να έχει θετικά αποτελέσματα ιδίως εάν αυτό συνδυαστεί με εξατομικευμένη διδασκαλία. Η παρούσα εργασία στοχεύει στην διαμόρφωση ενός AI agent που αποσκοπεί στην δημιουργία εξατομικευμένου εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματα ειδικότητας των Π.ΕΠΑΛ. Το παραγόμενο υλικό είναι σε έντυπη μορφή και βασίζεται στο παιδαγωγικό προφίλ κάθε μαθητή συμβαδίζοντας με τις πιθανές μαθησιακές του δυσκολίες. Κατά την διάρκεια της εργασίας πραγματοποιήθηκαν πιλοτικές εφαρμογές μικρής κλίμακας. Η συλλογή και η επεξεργασία των δεδομένων από την υλοποίηση έγινε μεσώ κατάλληλα διαμορφωμένων ερωτηματολογίων. Διαπιστώθηκε ότι ο χρόνος οργάνωσης μιας εξατομικευμένης διδασκαλίας μειώθηκε ενώ οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

διευκολύνθηκαν αισθητά. Παράλληλα οι μαθητές παρουσίασαν αυξημένη εμπλοκή στην διδασκαλία με μεγαλύτερη συμμετοχική δραστηριότητα.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Βοηθώντας τον Walle: Διδακτική Πρόταση για την Ένταξη της Ηλιακής Ενέργειας και της Βαρυτικής Μπαταρίας στην Τάξη

Πελαγία Βαϊνά ^α, Ευρυδίκη Κατωμέρη ^β, Αννα Κουμαρά ^γ, Χαρίτων Πολάτογλου ^δ

^α Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΑΠΘ

E-mail: pvaina@auth.gr

^β Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια ΑΠΘ

E-mail: ekatom@auth.gr

^γ Μεταδιδακτορική ερευνήτρια ΑΠΘ

E-mail: akoumara@auth.gr

^δ Ομότιμος Καθηγητής ΑΠΘ

E-mail: hariton@auth.gr

2^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και ΤΠΕ

Πλαίσιο και σκοπός: Η βέλτιστη αξιοποίηση και αποθήκευση εναλλακτικών μορφών ενέργειας αποτελεί κρίσιμο κοινωνικό ζήτημα, καθιστώντας αναγκαία την ένταξή του στην εκπαίδευση. Η δίωρη παρέμβαση για μαθητές Α΄ Λυκείου περιλαμβάνει βελτίωση ηλιακού φούρνου και κατασκευή απλής βαρυτικής μπαταρίας. Στοχεύει στην ευαισθητοποίηση για ενεργειακή αποδοτικότητα, κατανόηση ανανεώσιμων πηγών και ανάπτυξη δεξιοτήτων σχεδιασμού και συνεργατικής επίλυσης προβλημάτων.

Θεωρητικό πλαίσιο Το σενάριο είναι βασισμένο στην διερευνητική διδασκαλία στο πλαίσιο της εποικοδομητικής θεωρίας μάθησης. Αξιοποιείται το μοντέλο 5E σε επάλληλους κύκλους και η ομαδοσυνεργατική μέθοδος jigsaw. Με τον χωρισμό των μαθητών σε ομάδες για την κατασκευή διάταξης αποθήκευσης ενέργειας συμπεριλαμβάνεται η αρχή της συνδημιουργίας (co-creation), η ενεργός μάθηση (learning by doing), και ακολουθούνται τα στάδια της σχεδιαστικής σκέψης

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

(Empathize-Define-Ideate-Prototype-Test). Τα φύλλα εργασίας σχεδιάστηκαν σύμφωνα με τη στρατηγική POE (Predict-Observe-Explain).

Μεθοδολογία και διδακτικός σχεδιασμός: Το σενάριο ξεκινά με την πρώτη δραστηριότητα στην Εμπλοκή, όπου οι μαθητές παρατηρούν απόσπασμα από τον Wall-E και συζητούν το πρόβλημα της ενεργειακής διαθεσιμότητας. Στην Εξερεύνηση χωρίζονται σε ομάδες ειδικότητας και, μέσω φύλλων εργασίας POE, διερευνούν παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση ηλιακού φούρνου. Στην Εξήγηση αναλύουν τα δεδομένα και διατυπώνουν συμπεράσματα. Στην Επέκταση επιστρέφουν στις αρχικές ομάδες, μοιράζονται ευρήματα και ανασχεδιάζουν τον φούρνο. Στην Αξιολόγηση παρουσιάζουν τα σχέδια μέσω Padlet και συζητούν τα αποτελέσματα.

Η δεύτερη δραστηριότητα ξεκινά με Ενσυναίσθηση και σύνδεση του προβλήματος με τις Α.Π.Ε. Ακολουθούν Ορισμός Προβλήματος και Ιδεασμός για λύσεις αποθήκευσης. Στην Πρωτοτυποποίηση σχεδιάζουν και κατασκευάζουν απλή διάταξη βαρυτικής μπαταρίας (νημα, μοτεράκι, βαρίδια), ενώ στον Έλεγχο δοκιμάζουν, βελτιώνουν και μεταβάλλουν παραμέτρους αξιολογώντας την απόδοση με LED, και αλλάζοντας παράγοντες όπως τα βαρίδια. Τέλος, διερευνούν πραγματικές απαιτήσεις ενέργεια για μία μία καφετιέρας με το Gravity Battery Calculator. Για τον καταγισμό ιδεών χρησιμοποιείται το Padlet.

Αξιολόγηση και τεκμήρια εγκυρότητας: Η αξιολόγηση ακολουθεί μικτό σχεδιασμό, με ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα για γνώση και στάσεις. Η σύγκριση απαντήσεων πριν και μετά, η ανάλυση ιδεών στο Padlet, τα φύλλα εργασίας και η χρήση Plickers ελέγχουν την αποτελεσματικότητα. Στα πειραματικά μέρη, οι παρατηρήσεις των μαθητών παρέχουν τεκμήρια ενεργού συμμετοχής, κατανόησης παραγόντων και επιχειρηματολογίας.

Συζήτηση - προσδοκώμενη συμβολή: Το σενάριο αναδεικνύει το ενεργειακό πρόβλημα και την ανάγκη αποθήκευσης ενέργειας. Η εφαρμογή POE, η σχεδιαστική σκέψη και η μέθοδος Jigsaw ενισχύουν δεξιότητες πρόβλεψης, ανάλυσης και συνεργασίας. Η αξιοποίηση εργαλείων SAMR, Padlet, Plickers και Gravity Battery

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Calculator υποστηρίζει τεκμηρίωση και ποσοτικοποίηση. Η παρέμβαση προάγει ενεργειακή παιδεία, σύνδεση θεωρίας-πράξης και ευαισθητοποίηση σε βιωσιμότητα και ενεργό πολιτειότητα.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

Παρανοήσεις μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με το απλό ηλεκτρικό κύκλωμα: Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Κωνσταντίνος Δραγογιάννης ^α, Ηλιάννα Παπαντώνη ^β

^σ Μεταπτυχιακός Φοιτητής ΑΠΘ

E-mail: kdragogiannis@sch.gr

^β 3^ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης (ενταγμένο στο ΑΠΘ)

E-mail: ipapantoni@sch.gr

4^ος Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Η παρούσα εργασία αποτελεί βιβλιογραφική ανασκόπηση των κυριότερων παρανοήσεων που διατηρούν οι μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με το απλό ηλεκτρικό κύκλωμα συνεχούς ρεύματος. Μέσα από τη συστηματική μελέτη της διεθνούς ερευνητικής βιβλιογραφίας, εντοπίζονται και αναλύονται έξι βασικές κατηγορίες παρανοήσεων: (α) το μοντέλο του μονοπολικού κυκλώματος, (β) το μοντέλο των συγκρουόμενων ρευμάτων, (γ) το μοντέλο της εξασθένισης του ρεύματος, (δ) το μοντέλο της μπαταρίας ως πηγής σταθερού ρεύματος, (ε) η σύγχυση μεταξύ τάσης και έντασης ρεύματος, και (στ) η τοπική/σειριακή λογική ερμηνείας των κυκλωμάτων. Η εργασία αναδεικνύει ότι αυτές οι παρανοήσεις είναι ιδιαίτερες ανθεκτικές στην αλλαγή και εμφανίζονται σε μαθητές διαφορετικών ηλικιών και πολιτισμικών πλαισίων.

Τέλος, εξετάζονται στρατηγικές εννοιολογικής αλλαγής που προτείνει η βιβλιογραφία ως αποτελεσματικές για τη διόρθωση αυτών των παρανοήσεων, θέτοντας τη βάση για επόμενες εργασίες σχεδιασμού συγκεκριμένων διδακτικών δραστηριοτήτων.

Escape Room ως καινοτόμο διδακτικό μοντέλο στο ΠΜΣ: «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες»

Σπύρος Ν. Κιουλάνης

Διδάσκων στο ΔΠΜΣ «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες»

E-mail: spiros@kioulanis.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Εισαγωγή. Η διδασκαλία των νέων τεχνολογιών σε μεταπτυχιακό επίπεδο χρειάζεται να μετακινεί τους φοιτητές από τη «χρήση εργαλείων» στην τεκμηριωμένη σχεδίαση μαθησιακών εμπειριών (στόχοι–δραστηριότητες–αξιολόγηση), με έμφαση στη σύγχρονη/ασύγχρονη αλληλεπίδραση, στα εργαλεία συγγραφής e-Learning και στα ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα/αποθετήρια. Στο μάθημα B203 «Εκπαίδευση μέσω νέων τεχνολογιών» υιοθετείται το Escape Room ως διδακτικό μοντέλο: μια αφηγηματικά δομημένη ακολουθία προκλήσεων που απαιτεί διερεύνηση, συνεργασία, παραγωγή ψηφιακού υλικού και αναστοχασμό. «Το ομώνυμο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών που διοργανώνει το συνέδριο επενδύει στη σύνδεση θεωρίας-πράξης και στην παραγωγή τεκμηριωμένων ψηφιακών πόρων από τους ίδιους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές».

Σκοπός. Παρουσιάζεται πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής Escape Room στο B203 με στόχο: (α) να χαρτογραφούνται οι βασικές ενότητες του μαθήματος σε γρίφους/αποστολές, (β) να μεταβαίνουν οι φοιτητές από «καταναλωτές» σε «παραγωγούς» ψηφιακών μαθησιακών αντικειμένων, (γ) να τεκμηριώνεται η ποιότητα των παραγόμενων πόρων (ευθυγράμμιση, προσβασιμότητα, επαναχρησιμοποίηση/metadata) και (δ) να ενσωματώνεται αναστοχασμός για τις παιδαγωγικές επιλογές σχεδιασμού.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Σχεδιασμός. Η παρέμβαση υλοποιείται σε περιβάλλον εξ αποστάσεως/μικτής μάθησης ως web-based Escape Room με πρόσβαση μέσω QR/«κλειδιών». Η ροή οργανώνεται σε τέσσερις φάσεις: (1) προετοιμασία (σύντομα εισαγωγικά micro-lectures, οδηγοί εργαλείων), (2) διερεύνηση (αναζήτηση/κριτική επιλογή υλικού από αποθετήρια και εκπαιδευτικούς πόρους), (3) παραγωγή (ομάδες έως 4 ατόμων δημιουργούν μικρο-δραστηριότητες και ψηφιακά αντικείμενα με εργαλεία συγγραφής e-Learning), (4) αναστοχασμός (ατομική και ομαδική αναστοχαστική αναφορά για τη μαθησιακή αξία, τις δυσκολίες και τις αποφάσεις σχεδιασμού).

Μεθοδολογία. Η τεκμηρίωση ακολουθεί λογική design-based προσέγγισης: αναλύονται τα παραγόμενα έργα (σενάρια, γρίφοι, αντικείμενα, τεκμηριώσεις) και συγκεντρώνεται ανώνυμη ανατροφοδότηση εμπειρίας/εμπλοκής και αναστοχαστικά κείμενα. Δείκτες ανάλυσης είναι η σαφήνεια στόχων, η ευθυγράμμιση δραστηριοτήτων-αξιολόγησης, ο βαθμός αλληλεπίδρασης, η προσβασιμότητα και η δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των ψηφιακών αντικειμένων σε αποθετήρια.

Ενδεικτικά ευρήματα. Σε επίπεδο πιλοτικής εφαρμογής, το Escape Room φαίνεται να: (α) αυξάνει την ενεργή εμπλοκή και τη συνεργασία μέσω καταμερισμού ρόλων και «κοινής επίλυσης» (co-problem solving), (β) διευκολύνει τη μεταφορά θεωρητικών εννοιών σε απτά παραδοτέα υψηλής χρησιμότητας (learning objects, micro-assessments), (γ) λειτουργεί ως ασφαλές πλαίσιο δοκιμής/ανατροφοδότησης (productive failure), και (δ) ενισχύει τον μεταγνωστικό αναστοχασμό για την ποιότητα και την αξιοπιστία των ψηφιακών πόρων.

Συμπεράσματα. Συμπερασματικά, το Escape Room μπορεί να λειτουργήσει ως «μετα-μοντέλο» διδασκαλίας νέων τεχνολογιών, επειδή ενσωματώνει αυθεντικές πρακτικές σχεδιασμού, συνεργατική δημιουργία και αναστοχασμό, και προσφέρει ένα συνεκτικό πλαίσιο όπου η σύγχρονη/ασύγχρονη μάθηση, τα εργαλεία συγγραφής και τα ψηφιακά αντικείμενα συνδέονται οργανικά. Προτείνονται αρχές σχεδιασμού (σαφής χαρτογράφηση στόχων σε γρίφους, ρουμπρίκα ποιότητας για τα παραδοτέα, εναλλακτικές διαδρομές για προσβασιμότητα, μηχανισμοί άμεσης ανατροφοδότησης)

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

που μπορούν να μεταφερθούν και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα της ανώτατης εκπαίδευσης.

Διδακτική των Επιστημών μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Αξιολόγηση μεθοδολογίας STEM μέσω διδασκαλίας της Χημείας στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση: Καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και προοπτικές

Γεώργιος – Χρυσοβαλάντης Χαρμανίδης ^α, Γεώργιος Ζ. Κύζας ^β

^α Τμήμα Φυσικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, 65404 Καβάλα

E-mail: gecharm5@gmail.com

^β Τμήμα Χημείας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, 65404 Καβάλα

E-mail: kyzas@chem.duth.gr

4^{ος} Θεματικός άξονας: Γενικά επιστημονικά θέματα

Η παρούσα έρευνα διερευνά την εφαρμογή της μεθοδολογίας STEM μέσω της διδασκαλίας μαθημάτων Χημείας στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό, αναλύονται οι καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιεί το STEM, οι οποίες συμβάλλουν στην καλύτερη προετοιμασία των φοιτητών για την αγορά εργασίας και στην απόκτηση σύγχρονων και απαραίτητων δεξιοτήτων του 21ου αιώνα. Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων των φοιτητών/τριών σχετικά με τη συμβολή των μεθόδων STEM στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω της διδασκαλίας μαθημάτων Χημείας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Για τη μελέτη του θέματος διεξήχθη έρευνα μέσω ερωτηματολογίου σε δείγμα 275 προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών σχολών επιστημών STEM. Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν πως η μεθοδολογία STEM συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη των ήπιων και κάθετων δεξιοτήτων, στην ενεργή συμμετοχή των φοιτητών, καθώς και στην ουσιαστική σύνδεση της θεωρητικής γνώσης με την εργαστηριακή πρακτική.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των μαθητών για τη διδακτέα ύλη στο μάθημα της Βιολογίας στο Λύκειο

Βενετία Νικήτα ^α, Ευτυχία Μπρέλλα ^β

^α ΕΔΙΠ, Τμήμα Βιολογίας ΑΠΘ

E-mail: nvenetia@bio.auth.gr

^β Βιολόγος, Τμήμα Βιολογίας ΑΠΘ

E-mail: emprella@bio.auth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα έρευνα διερευνά τις στάσεις και τις αντιλήψεις των μαθητών απέναντι στη διδακτέα ύλη στο μάθημα της Βιολογίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 σε 354 μαθητές [n(A' Λυκείου)=156, n(B' Λυκείου)=164, n(Γ' Λυκείου)=34] από τρεις (3) σχολικές μονάδες του Νομού Θεσσαλονίκης: ένα δημόσιο πειραματικό λύκειο (ΠΣ), ένα δημόσιο γενικό λύκειο (ΓΣ) και ένα ιδιωτικό γενικό λύκειο (ΙΣ). Μελετήθηκαν επιμέρους χαρακτηριστικά της διδακτέας ύλης της βιολογίας, ως προς την έκταση, το γνωστικό περιεχόμενο και την εννοιολογική κατανόηση, που ενδέχεται να επηρεάζουν τη στάση των μαθητών απέναντι στο γνωστικό αντικείμενο και την επιστήμη της βιολογίας. Η συλλογή των δεδομένων έγινε με κατάλληλα διαμορφωμένα ερωτηματολόγια, τα οποία ελέγχθηκαν και επανασχεδιάστηκαν μετά από πιλοτική εφαρμογή.

Από την επεξεργασία των δεδομένων προέκυψε ότι η διδακτέα ύλη της βιολογίας παρουσιάζει γενικά κάποιο ενδιαφέρον περίπου για τους μισούς μαθητές (55.5%), με το μικρότερο ενδιαφέρον να παρουσιάζεται στους μαθητές του ΓΣ και το μεγαλύτερο στους μαθητές του ΠΣ. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον δείχνουν οι μαθητές με υψηλές επιδόσεις (ΜΟ γενικής επίδοσης > 18/20), με τους μαθητές μέτριων επιδόσεων (ΜΟ γενικής επίδοσης = 14-16/20) να ακολουθούν. Η πλειοψηφία των μαθητών (n=74.3%)

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

δηλώνει πως η έκταση της διδακτέας ύλης επηρεάζει με κάποιο τρόπο το ενδιαφέρον τους απέναντι στη βιολογία, αν και μόλις το 15% συνδέει απόλυτα το ενδιαφέρον για τη βιολογία με την έκταση της διδασκόμενης ύλης. Μάλιστα, ένα υψηλό ποσοστό των μαθητών (33.5%) δηλώνει πως η στάση του απέναντι στη βιολογία άλλαξε θετικά αφού ήρθε σε επαφή με το περιεχόμενο της διδακτέας ύλης, παρά την έκτασή της.

Το 46.1% των μαθητών όλων των τάξεων Λυκείου χαρακτηρίζει το περιεχόμενο της διδακτέας ύλης κατανοητό, αν και ένα υψηλό ποσοστό (37.3%) δηλώνει πως η κατανόηση επιτυγχάνεται με πολύ δυσκολία. Οι μισοί περίπου μαθητές (55.2%) θεωρούν ότι ο διδακτικός χρόνος επαρκεί για την κατανόηση των εννοιών, αντίληψη που αποτυπώνεται πιο έντονα στους μαθητές του ΠΣ (63.3%).

Η πλειοψηφία των μαθητών δηλώνει πως βρίσκει το περιεχόμενο της διδακτέας ύλης να συνδέεται με την καθημερινότητα (πάρα πολύ=52%, μέτρια=31%). Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον καταγράφεται για τον τομέα της Μοριακής Βιολογίας και της Γενετικής (54.1%), ενώ ακολουθούν οι τομείς της Ζωολογίας (10.2%), της Βοτανικής (8.8%) και της Οικολογίας (μόλις 5.3%). Οι μαθητές της κατεύθυνσης Υγείας προτιμούν γενικά τον τομέα της Μοριακής Βιολογίας, αν και καταγράφονται και ακραίες τιμές, που υποδηλώνουν μαθητές που προτιμούν άλλους τομείς. Στην περίπτωση της Θεωρητικής και της Θετικής κατεύθυνσης, οι μαθητές προτιμούν την ύλη που ανήκει στους τομείς κατά σειρά της Βοτανικής, της Οικολογίας και της Μοριακής Βιολογίας. Στην περίπτωση των Οικονομικών, αρκετοί μαθητές (38.3%) δηλώνουν ότι δεν ενδιαφέρονται για το περιεχόμενο της διδακτέας ύλης από κανέναν τομέα της βιολογίας.

Ως πιο ενδιαφέρον Κεφάλαιο της διδακτέας ύλης Α' Λυκείου δηλώνεται το Κεφάλαιο 12. Το Κεφάλαιο 9 επίσης φαίνεται να ενδιαφέρει τους μαθητές, παρά τη δυσκολία στην κατανόηση του περιεχομένου, ενώ το Κεφάλαιο 1 δε συνιστά πρόκληση ούτε στην κατανόηση αλλά ούτε και στο ενδιαφέρον των μαθητών. Από τη διδακτέα ύλη Β' Λυκείου το Κεφάλαιο 1 είναι το πιο κατανοητό. Σχετικά με τη διδακτέα ύλη Γ'

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Λυκείου, ως πιο συνδεδεμένο με την καθημερινότητα των μαθητών καταγράφεται το Κεφάλαιο 4 (τεύχος Α) και ακολουθούν τα Κεφάλαια 8 και 5 (τεύχος Β).

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας επιβεβαιώνουν πως τα χαρακτηριστικά της διδακτέας ύλης επηρεάζουν τη συνολική στάση των μαθητών, απέναντι στο γνωστικό αντικείμενο αλλά και στην ίδια την επιστήμη της βιολογίας. Προτείνεται η έκταση της ύλης, η σύνδεση του περιεχομένου με την καθημερινότητα των μαθητών και η δυσκολία στην εννοιολογική κατανόηση και στη διαχείριση του διδακτικού χρόνου να συνυπολογίζονται στις αποφάσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής, ως καταλύτες στη διαμόρφωση θετικών στάσεων απέναντι στον βιολογικό επιστημονικό εγγραμματισμό.

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Το μουσικό βίντεο στο μάθημα της Μουσικής στο Γυμνάσιο. Το παράδειγμα του τραγουδιού Espresso

Ευγενία Καρούμπαλη

Εκπαιδευτικός Μουσικής, ΠΕ 79.01, Πρότυπο Γυμνάσιο Πατρών

E-mail: jennykaroumpali@hotmail.com

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Τα μουσικά βίντεο θα πρέπει να ενταχθούν στο μάθημα της Μουσικής στο Γυμνάσιο, καθώς η πλειονότητα των σύγχρονων δημοφιλών τραγουδιών έχουν επίσημο μουσικό βίντεο σε μία κοινωνία οπτικοακουστική και πολυμεσική. Η ανάγκη ένταξης του μουσικού βίντεο στο μάθημα της Μουσικής στο Γυμνάσιο γίνεται πιο επιτακτική από το γεγονός ότι τα άτομα νεαρής ηλικίας καταναλώνουν μουσική περισσότερο μέσω μουσικών βίντεο, παρά μουσική χωρίς οπτικό υλικό.

Η παιδαγωγική αξιοποίηση μουσικών βίντεο στο μάθημα της Μουσικής στο Γυμνάσιο είναι σύμφωνη με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής Γυμνασίου, καθώς το μουσικό βίντεο αποτελεί μία από τις θεματικές ενότητες του θεματικού πεδίου Μουσική και άλλες Τέχνες και Μέσα του τρίτου θεματικού Οργανωτή (συνδέω τη μουσική με άλλες τέχνες, μέσα και επιστήμες) για όλες τις τάξεις στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής Γυμνασίου.

Το μάθημα της Μουσικής μπορεί (και πρέπει) να παίζει σημαντικότατο ρόλο στην εξοικείωση των μαθητριών και των μαθητών με εργαλεία κατανόησης και αξιολόγησης των μηνυμάτων των μουσικών βίντεο που καταναλώνουν. Το μουσικό βίντεο αυξάνει το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών για το μάθημα της μουσικής και μέσω αυτού μπορούν να εισαχθούν ποίκιλα θέματα προς διερεύνηση στη μαθησιακή διαδικασία.. Επιπρόσθετα, η ένταξη του μουσικού βίντεο στο μάθημα της μουσικής μπορεί να

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

καλλιεργήσει την κριτική στάση των μαθητών και των μαθητριών απέναντι στα μουσικά βίντεο.

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιαστεί ένα διδακτικό σενάριο το οποίο αξιοποιεί παιδαγωγικά το τραγούδι Espresso (που ερμηνεύεται από την Sabrina Carpenter). Στους μαθησιακούς στόχους του διδακτικού αυτού σεναρίου συγκαταλέγονται: η συσχέτιση της εξέλιξης της οπτικής αφήγησης του επίσημου μουσικού βίντεο του τραγουδιού *Espresso* με τη δομή του, η σύνδεση του χρωματικού κώδικα των ρούχων της Sabrina Carpenter στο επίσημο μουσικό βίντεο του τραγουδιού *Espresso* με την ανάδειξή της στο συγκεκριμένο μουσικό βίντεο, η σύνδεση του έμφυλλου κώδικα του επίσημου μουσικού βίντεο του τραγουδιού *Espresso* με το περιεχόμενο των στίχων του συγκεκριμένου τραγουδιού, ο προβληματισμός σχετικά με το κατά πόσο ο έμφυλλος κώδικας επίσημου μουσικού βίντεο του τραγουδιού *Espresso* προάγει την ισότητα / ισοτιμία των φύλων και η σύνδεση της ρετρό αισθητικής του επίσημου μουσικού βίντεο του τραγουδιού *Espresso* με το ρετρό του μουσικού στυλ του τραγουδιού αυτού.

Το διδακτικό αυτό σενάριο πραγματοποιήθηκε σε τμήματα του Προτύπου Γυμνασίου Πατρών τις σχολικές χρονιές 2024 – 2025 και 2025 – 2026. Στα τμήματα της τρίτης τάξης που εφαρμόστηκε το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο, πραγματοποιήθηκε, σε κατοπινό χρόνο, δραστηριότητα σχετικά με τα έμφυλλα στερεότυπα και προκαταλήψεις (η γράφουσα εκπαιδευτικός και τις δύο σχολικές χρονιές δίδασκε το εργαστήριο δεξιοτήτων στην τρίτη τάξη). Σε γενικές γραμμές οι μαθησιακοί στόχοι επιτεύχθηκαν.

Διδακτική

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

Αντιλήψεις, ανάγκες και ικανοποίηση γονέων από τη συνεργασία με τους σχολικούς νοσηλευτές

Αντωνία Νασιοπούλου ^α, Ευστάθιος Δημητριάδης ^β,

^α *T.E. Νοσηλεύτρια*

E-mail: tonianasio@gmail.com

^β *Ομότιμος Καθηγητής Στατιστικής Επιχειρήσεων – Οικονομικών Μαθηματικών*

E-mail: edimit@mst.duth.gr

1^{ος} Θεματικός άξονας: Διδακτική και σύγχρονες διδακτικές καταστάσεις

Η παρούσα έρευνα εκπονήθηκε στα πλαίσια των υποχρεώσεων του Διατμηματικού προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, με τίτλο «Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες». Διερευνά τις αντιλήψεις, τις ανάγκες και την ικανοποίηση των γονέων αναφορικά με τη συνεργασία τους με τους σχολικούς νοσηλευτές στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και εστιάζει στον ρόλο του σχολικού νοσηλευτή ως κρίσιμου παράγοντα για την προστασία και την προαγωγή της υγείας των μαθητών, μέσα από τη δημιουργία ασφαλών και υποστηρικτικών σχολικών περιβαλλόντων. Η μελέτη αναδεικνύει ότι ο θεσμός του σχολικού νοσηλευτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία στο σύγχρονο σχολείο, καθώς καλείται να ανταποκριθεί σε σύνθετες και αυξανόμενες ανάγκες υγείας, όπως τα χρόνια νοσήματα, οι δυσκολίες ψυχικής υγείας και οι κοινωνικές ανισότητες που επηρεάζουν τον μαθητικό πληθυσμό.

Το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας βασίζεται σε διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες για την υγεία στο σχολικό περιβάλλον, όπως αυτές αποτυπώνονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και την Εθνική Ένωση Σχολικών Νοσηλευτών των ΗΠΑ, σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα θεσμικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά της ελληνικής πραγματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύεται ο πολυδιάστατος ρόλος του

7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο

Διδακτική των Επιστημών
μέσω Σύγχρονων Τεχνολογιών

27-29 Μαρτίου
2026

σχολικού νοσηλευτή, ο οποίος περιλαμβάνει την παροχή άμεσης φροντίδας, την αγωγή υγείας, την επικοινωνία με την οικογένεια και τη διασύνδεση σχολείου και κοινότητας.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο βασίστηκε σε καθιερωμένες τεχνικές ψυχομετρικής αξιολόγησης, όπως η παραγοντική ανάλυση και οι δοκιμές αξιοπιστίας. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν διαφοροποιήσεις στον τρόπο με τον οποίο οι γονείς αντιλαμβάνονται τις παρεχόμενες υπηρεσίες του σχολικού νοσηλευτή. Η παραγοντική ανάλυση κατέδειξε ισχυρές σχέσεις μεταξύ των επιμέρους ερωτήσεων του ερευνητικού εργαλείου, συγκροτώντας επτά αντιπροσωπευτικές διαστάσεις του ρόλου του σχολικού νοσηλευτή, οι οποίες σχετίζονται με την άμεση φροντίδα, την επικοινωνία, την εμπιστοσύνη, τις προσδοκίες και την ικανοποίηση των γονέων.

Ειδικότερα, οι γονείς φάνηκε να εκτιμούν τη συμβολή του σχολικού νοσηλευτή ως προς τις επιστημονικές του γνώσεις, την άμεση ανταπόκριση σε ζητήματα υγείας και την ικανότητά του να παρέχει σαφείς και κατανοητές πληροφορίες για την εκάστοτε κατάσταση του μαθητή. Παράλληλα, τα ευρήματα ανέδειξαν ότι, παρά τη γενικά θετική στάση και την υψηλή ικανοποίηση των γονέων, εξακολουθούν να υπάρχουν οργανωτικά και θεσμικά εμπόδια που δυσχεραίνουν τη συνεργασία σχολείου και σχολικού νοσηλευτή, επηρεάζοντας τελικά την έγκαιρη και αποτελεσματική παροχή φροντίδας στους μαθητές.

Συμπερασματικά, η έρευνα αναδεικνύει τη σημασία της ενίσχυσης του ρόλου του σχολικού νοσηλευτή στο ελληνικό σχολείο και της συστηματικής υποστήριξης της συνεργασίας του με τις οικογένειες, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ολιστική φροντίδα και ευημερία των μαθητών.